

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Toni Morrison • Aşk

Toni Morrison

Aşk*

Türkçesi: Püren Özgören

*SEL

AŞK*

TONI MORRISON, (Chloe Anthony Wofford, 1931-2019), Howard ve Cornell üniversitelerinde edebiyat eğitimi aldı. Tezini Virginia Woolf ve William Faulkner'in eserleri üzerine hazırladı. Texas Southern Üniversitesi'nde ve Howard'da İngilizce dersleri verdi. İlk romanının tohumlarını da Howard'da katıldığı bir yazı grubunda attı. Daha sonraki yıllarda editörlüğün yanı sıra akademide ders vermeyi sürdürdü. 1989-2006 yılları arasında Princeton Üniversitesi Beşeri Bilimler kürsüsünde görev yaptı.

National Book Critics Circle Award, American Book Award, Presidential Medal of Freedom, National Humanities Medal ve *Sevilen* adlı kitabıyla Pulitzer gibi pek çok önemli ödüle layık görülen Toni Morrison, 1993 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak, bu ödülün verildiği ilk siyahi kadın oldu. *Aşk*, *En Mavi Göz*, *Merhamet*, *Ötekilerin Kökeni*, *Sevilen*, *Sula*, *Süleyman'ın Şarkısı* ve *Tanrı Çocuğu Korusun*'un ardından *Cennet*, *Katran Bebek*, *Home* ve *The Source of Self-Regard* da yayın programımızdadır.

***SEL YAYINCILIK**

Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi,
No: 17, Beyoğlu – İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

<http://www.selyayincilik.com>

e-posta: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:

Çatalçeşme Sokak, No: 19/1

Cağaloğlu – İstanbul

e-posta: siparis@selyayincilik.com

Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL YAYINCILIK: 994**

ISBN 978-605-772-806-7

AŞK

Toni Morrison

Roman

Türkçesi: Püren Özgören

Özgün Adı:

Love

© Toni Morrison, 2008

© Sel Yayıncılık, 2019

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı

Yayına Hazırlayan: Sanem Işıl Aytağ

Kapak tasarımı: Aslı Sezer

Sayfa tasarımı: İlklime Nermin Yılmaz

Birinci Baskı: Ekim, 2019

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası

Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203

Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Toni Morrison

AŞK

Türkçesi: Püren Özgören

Roman

Kadınların bacakları sere serpe açık; bense bir şarkı mırıldanıyorum. Erkekler huzursuzlanıyor, ama bütün bunların onlar için olduğunu biliyorlar. Gevşiyorlar. Orada öylece dikilmek, seyretmekten başka bir şey yapamamak bir sınav; yine de hiçbir şey söylemiyorum. Zaten sakın biriyimdir. Çocukken beni terbiyeli bulurlardı; genç bir kadınken, akli başında olduğumu söylediler. Daha sonra da, olgunluğun getirdiği bilgeliğe sahip olduğuma inanıldı. Şimdilerde suskunluk tuhaf karşılanıyor; insanlığın büyük bir kısmı az sözcükle çok şey anlatmanın güzelliğini unuttu. Artık diller kendi başına işleyip duruyor; beyinden yardım almaksızın. Yine de normal sohbetler yapabiliyor, gerektiğinde de bir rahmi, ya da bir bıçağı durdurabilecek güçte bir yorumda bulunabiliyordum. Artık değil; çünkü yetmişli yıllarda, kadınlar iskemleye ata biner gibi oturmaya, televizyonda bacaklarını açıp yere çömelerek dans etmeye başlayınca, bütün dergiler kadının sahip olduğu tek şey oymuş gibi kalçaları ve baldırlarını sergilemeye koyulunca, eh, sesimi tamamen kısıtım. Kadınlar kendilerini uluorta, sere serpe açmazdan önce, gizler vardı – bazısı saklanacak, bazısı açıklanacak sırlar. Şimdi? Yok. Günün yasası arsızlaşmak, yüz­süzleşmek, diye mırıldanıyorum. Beynimdeki sözcükler ağızımdaki müziğe uyarak dans ediyorlar. İnsanlar buraya bir tabak kerevit ya da vakit öldürmek için geliyorlar ve sürekli konuşup durduklarını hiç mi hiç ayırmamıyorlar – umursamıyorlar da. Ben fon müziği­yim: sevgililerin birbirlerini ilk gördükleri âna ya da sahilde, tek başına

yürüyen ve kendine engel olamayıp yaptığı o kötü şeyi birinin görüp görmediğini merak eden kocaya eşlik eden film müziği. Şarkı mırıldanmam insanları yüreklendiriyor, düşüncelerini biçimlendiriyor; tıpkı Mildred Pierce'ın hapishaneye, kızını ziyarete gitmeye karar vermesi gibi. Evet, müziğimin olanca yumuşaklığıyla, böyle bir etkisi olduğundan kuşkulaniyorum. Dalgalara doğru süzülen "Mood Indigo" yüzme biçimini değiştirebilir. Suyu dalmayı sağlamaz ama kulaçlarını düzene sokabilir ya da seni hem zeki hem de şanslı olduğuna inandırabilir. Öyleyse neden biraz daha açığa, hatta daha da açığa yüzmeyecekmişim? Derinlik senin için nedir ki? Dip çok aşağılarda, üstelik kornetlerin, piyano tuşlarının kaynattığı kanla hiçbir ilgisi yok, öyle değil mi? Böylesi bir gücüm olduğunu iddia etmiyorum elbette. Şarkı mırıldanışım genellikle duyulamayacak kadar kısık, özel; dünyadan utanan, yaşlı bir kadına yaraşır seviyede; bu onun, yaşadığı yüzyılın gidişatına karşı çıkma yöntemi. Her şeyin bilindiği, hiçbir şeyin anlaşılmadığı bir dünyaya. Belki de hep böyleydi, ama kafama otuz yıl kadar önce dank etti: modayı dürüstlüklerine oldu bitti saygı duyulan, imrenilen fahişelerin belirlediği, yani. Eh, belki de imrenilen şey dürüstlükleri değildi de, başarılarıydı. Öte yandan, doksanlı yılların iskemleye ata biner gibi oturan ya da televizyonda yarı çıplak dans eden kadınları, buralarda yaşayan o saygıdeğer kadınlardan o kadar da farklı değil, belki? Burası bir sahil ülkesi; rutubetli, Tanrı'dan korkan ve kadın pervasızlığının daha aşağılara, kısıacık şortlar, tangalar ya da kameralardan çok daha derinlere uzandığı bir yer. Ama tıpkı o zamanlar olduğu gibi, şimdi de, ister edepli iç çamaşırları giymiş olsunlar isterse donsuz, vahşi kadınlar masumiyetlerini kesinlikle saklayamıyor... beyaz atlı prenslerinin yolda olduğuna ilişkin bir tür "yavru-kedicik" umudu hep var. Özellikle de, ellerinde maket bıçaklarıyla, ağzı bozuk, sert kadınlar, bir de iki kişilik arabası olan, cebi uyuşturucu dolu cilalılar. Yaralarını başkanlık madalyaları gibi taşıyanlar, çoraplarını bileklerinde kı-

viranlar bile içerilere bir yere, kaburgaların arasına ya da yüreğin altına kıvrılmış olan tatlı çocuğu, sevimli bebeği gizleyemiyor. Doğaldır ki, hepsinin de hüzünlü bir öyküsü var: aşırı ilgi, yetersiz ilgi ya da en berbat türünden ilgi. Canavar babalarla, sadakatsiz erkeklerle, acımasız annelerle ve onlara yanlış yapan arkadaşlarla ilgili bir hikâye. Her öyküde bir canavar var, bu canavar onları cesur değil katı yapmış; dolayısıyla, onlar da o derttop olmuş çocuğun saklandığı kalplerini değil bacaklarını açıyorlar.

Bazen kesik öyle derin ki, hiçbir vah-bana-vah-başıma gelenlere öyküsü kadını anlatmaya yetmiyor. O zaman işe yarayan tek şey, yerleşen, gittikçe katmerlenen, kadınların birbirinden nefret etmelerine, çocuklarını da mahvetmelerine neden olan deliliği açıklayan tek şey, dışarıdaki, yabancı bir iblis oluyor. Benim geldiğim yerin, Up Beach'in halkı, polis-kafalı denen bazı yaratıklardan söz ederdi – başıboş kadınları yola getirmek için okyanusa ateş eden, söz dinlemeyen çocukları yiyen, kocaman şapkalı, pis şeyler. Annem küçük bir kızken onları tanımış; gözü açık rüya görenler de öyle. Bir süre ortadan kaybolmuşlar, ama sonra, kırklı yılların başında yeni ve daha da büyük şapkalarıyla çıkagelmışler; o zaman sahilde birkaç kez "Gördünüz mü, size söylemiştim!" olayı vuku bulmuş. Kumda komşusunun kocasıyla derin izler açan kadının, hemen ertesi gün konserve fabrikasında, daha balık bıçağı elindeyken kalpten ölüvermesi gibi. O sırada henüz yirmi dokuz yaşındaymış. Bir başka kadına gelince (Silk'te yaşıyormuş, Up Beach halkıyla hiçbir ilintisi yokmuş), eh, bir akşam, eline bir fener almış, kayınbabasının sahildeki evinin önüne, kumlara bir tapu senedi gömmüş, ama aynı gece bir deniz kaplumbağası tam da orayı kazmış. Zavalı gelin çaldığı kâğıdı esintilerden ve Klan'dan* korumak isterken, bileğini kırmış. Bu suçlu kadınların utanışı sırasında herhangi bir

* Ku Klux Klan: ABD'de, iç savaştan sonra güney eyaletlerinde kurulan ve zencilerin her türlü yasal, siyasal hakkını önleme amaçlı, zenci düşmanı örgüt. (ç.n.)

polis-kafalıyı açıkça kimse görmemişti tabii, ama onların oralarda olduklarını biliyordum, nasıl insanlar olduklarını da, çünkü ben onları görmüştüm – 1942’de, birkaç kalın kafalı çocuk denizdeki güvenlik şeridini aşıp boğuldukları zaman. Çocuklar dibe çekildiği an, fırtına bulutları çığlık çığlığa bağırarak bir anneyle dili tutulmuş üç-beş piknikçinin başına toplandı ve bu bulutlar bir anda geniş kenarlı şapkalar takmış, yayvan ağızlı tiplere dönüştü. Kimileri gümbürtüler duymuş, ama ben sevinç çığlıkları duyduğuma yemin edebilirim. O günden sonra, ellili yıllar boyunca, ya kıyıda çatlayan dalgaların üstünde oyalandılar ya da gün batmaya hazırlanırken (bilirsiniz, şehvetin bilendiği, kaplumbağaların yuva aradığı, ihmalci ana babalara uyku bastıracağı dakikalarda) ansızın saldırmak üzere, kumsalın üstünde dolanıp durdular. Akşamları iblisler bile, tıpkı bizler gibi acıktı. Ama polis-kafalılar geceleri de atmaca gibi dolanıp durmaktan hoşlanırdı, özellikle otel, dans müziğinden ya da tuzlu havadan sarhoş olmuş, yıldızların aydınlatıldığı suyun cazibesine kapılmış konuklarla doluyken. O günlerde Cosey’in oteli, Doğu Sahili’ndeki siyahlar için en iyi ve en tanınmış tatil köyüydü. Herkes gelirdi: Lil Green, Fatha Hines, Pirzola Walker, Jimmy Lunceford, Neşe Damaları; ta Michigan ve New York’tan koştura koştura gelenler bile olurdu. Sooker Koyu üsteğmenlerle, çiçeği burnunda annelerle dolup taşardı; genç öğretmenler, toprak sahipleri, doktorlar, işinsanları. Dört bir yanda, babalarının baldırlarından sarkan, amcalarını boğazına kadar kuma gömen çocuklar. Kroket oynayan erkeklerle kadınlar; tek amacı koşucuyu dalgalara gömmek olan beyzbol takımları. Büyükkanneler beyaz kulplu kırmızı termosların, yengeçli salata, jambon, tavuk, mayalı ekmek somunları ve limonlu keklerle (aman Tanrım) dolu sepetlerin üstünden etrafı seyrederdi. Sonra, birden, 1958’de, pırıl pırıl bir sabah, bir polis müfrezesi kadar cesur, polis-kafalılar belirliverdi. Ve daha kahvaltıdan önce, bir klarnetçiyle yeni evlendiği karısı boğuldu. Suyu girerken oturdukları şambriyel, altından

sarkan, pul pul kabuklu, salkım saçak sakal tutamlarıyla birlikte kıyıya vurdu. Gelinin balayı sırasında sağda solda oynayıp oynamadığı akıllara takıldı, fısıldandı, ama kanıtlar çamurluydu. Öte yandan, bunun için sayısız fırsatı olmuştu. Cosey'in otelinde metrekareye düşen yakışıklı erkek sayısı, Atlanta, hatta Chicago'dan bile fazlaydı. Kısmen müzik için geliyorlardı, ama daha çok, deniz kıyısında güzel kadınlarla dans etmek için.

Boğulan çift birbirinden ayrıldıktan sonra (farklı cenaze evlerine gönderildiler), akli beş karış havada kadınlarla katır kafalı çocukların artık gereken dersi aldığını düşünebilirsiniz; kurtuluş olmadığını anlamışlardı çünkü: Polis-kafalılar ister gece olsun isterse gündüz, dalgaların arasından yıldırım hızıyla fırlayıp dikbaşlı kadınları cezalandırır, yaramaz çocukları yutardı. Ne zaman ki tatil köyü kapandı, bir aşevinin önündeki yoksul kuyruğundaki yankesiciler gibi, sinsice savuştular. Arka koylara hâlâ yengeç sepeti sarkıtan birkaç kişi büyük bir olasılıkla onları anımsıyordur, ama büyük caz gruplarından da, balayı çiftlerinden de eser kalmayınca, tekneler, piknikçiler ve yüzücüler çekip gittikten, Sooker Koyu bir deniz çerçöpü müzesi olup Up Beach'in kendisi de boğulduktan sonra, koca şapkalara ve pullu sakallara kimsenin ihtiyacı kalmadı; anımsamak isteyen de kalmadı. Tamam, aradan kırk yıl geçti, Coseyler de göz önünden çekildi, ama ben yine de, onlar için neredeyse her gün kaygılanıyorum.

Beni ve birkaç balıkçı kulübesini saymazsanız, Up Beach artık suyun altı metre altında, fakat Cosey Tatil Köyü'nün otel kısmı hâlâ ayakta. Yani, öyle sayılır. Daha çok, geriye doğru yaslanmış denebilir – kasırgalardan ve sürekli savrulan kumdan kaçınmak ister gibi. Okyanusun sahildeki boş binalara neler yapabildiğine insan inanamıyor. Ta ön basamaklarda dünyanın en güzel kabuklarını bulabilirsiniz ve saçılmış taçyapraklar ya da bayramlık bir giysiden dökülmüş akikler gibi, ta oraya, okyanustan bu kadar uzağa nasıl geldiklerine şaşarsınız. Sundurmanın köşelerinde, tı-

rabzan parmaklıkları arasında biriken kum tepcekleri kumsaldan bile daha beyaz, daha yumuşıktır; iki kez elenmiş un gibi. Balko-
nun çevresini bel hizasına gelen yüksükotları sarmıştır, bir de top-
rağımızdan nefret eden, öfkeyle fışkıran, böğürtlenlerden bile çok
dikeri olan, üstelik haftalarca sağ kalan kırmızı pancar tomurcuk-
ları. Otelin ahşap yan kanatları gümüş kaplama gibidir, soyulan
boyası cilasız, gümüş bir çay takımındaki çizgilere benzer. Çift ka-
natlı büyük kapı asma kilitli. Şimdiye kadar, kapının cam aynalık-
larını kıran olmadı. Buna kimse cesaret edemedi, çünkü aynalıklar
arkanızdaki manzaranın yanı sıra, kendi yüzünüzü de yansıtıyor:
gelip ıslıl ıslıl kumsala dayanan, dönümlerce frenksoğanı çayırı, bir
film perdesinden farksız gökyüzü ve sizi her şeyden çok isteyen bir
okyanus. Dışarıdaki yalnızlığa karşın, içeriye bakarsanız, otelin
size bir kendinden geçiş, bir vecit hali, bir de en sıkı dostlarınızın
yakınlığını vaat ettiği duygusuna kapılırsınız. Ve müzik. Bir ke-
penk menteşesinin gıcirtısı, bir trampetin öksürüğünü andırmak-
ta, piyano tuşlarından yükselen titreşim bir dörtlük rüzgârın sesini
bastırmaktadır; dolayısıyla, o salonları, kilitli odaları tıka basa dol-
duran sızıyı duyamayabilirsiniz.

Havamız genellikle ılımandır ve tuhaf, alışılmadık bir ışıkla
doludur. Soluk sabahlar eriyip beyaz öğlenlere karışır; sonra, saat
üçte renkler sizi ürkütecek kadar vahşileşir. Yeşim ve safir dalgalar
kavgaya tutuşur, kirli çarşafı bastırmaya yetecek bollukta köpük
üretir. Akşam göğü bir başka gezegenden gelmiş gibi davranır –
kuralları olmayan, güneşin canı isterse erik moruna dönüşebile-
ceği, bulutlarınsa gelincik kırmızısı kesilebileceği bir gezegendir o.
Deniz kıyımız tozşeker gibidir, İspanyollar da zaten ilk gördükle-
rinde öyle sanmışlar. Ona Sucra,* demişler, yerel halk da sonradan
bunu Sooker'a çevirmiş.

* (İsp.) Şeker. (ç.n.)

Havamıza kimse doyamamıştır, ta ki konserve fabrikasının kokusu sahile yayılıp otele doluncaya kadar. İşte o zaman konuklar Up Beach halkının her gün nelere katlandığını ayımsadı; Bay Cosey'in ailesini otelden çıkarıp Monarch Sokağı'nda yaptırdığı büyük eve neden taşındığını anladı. Balık kokusu eskiden bu taraflarda o kadar da kötü bir şey değildi. Tıpkı bataklığın ve ayak yolunun ağır kokusu gibi, o da duyulara bir farklılık katıyordu, hepsi bu. Ama altmışlarda bir sorun haline geldi. Yeni bir diş kuşağı, elbiselerine, iştahlarına ve romantizm anlayışlarına sinen kokudan yakınmaya başladı. Bu tam da, dünyanın burnun salt parfüm koklamak için yaratıldığına karar verdiği dönemdi. Vida'nın bir keresinde, ünlü bir şarkıcının sevgilisi olan ve bonfiliesinin deniz kabuğu gibi koktuğundan yakınan kızı yatıştırmaya çalıştığını anımsıyorum. Buysa beni incitmişti, çünkü mutfakta bir gün bile başarısız olmamıştım. Daha sonra, Bay Cosey işini neden kaybettiğini herkese açıkladı: Beyazlar, okyanus kıyısında istediği kadar arazi almasına izin vererek onu kandırmıştı, çünkü konserve fabrikasına bu kadar yakın olmak, buraları değersizleştiriyordu. Balık kokusu, adamın tatil köyünü rezil rüsva etti. Ama ben, Up Beach'i bir battaniye gibi örten kokunun Sooner Koyu'nu ayda yalnızca bir ya da iki kez vurduğunu biliyordum – üstelik, aralıktan nisana kadar, yani yengeç sepetlerinin boşaldığı ve fabrikanın kapandığı dönemde, asla! Hayır. Cosey millete ne derse desin, onun otelini başka bir şey mahvetti. Özgürlük, diye açıkladı May. Kayınpederi ilgisini yitirince May oteli ayakta tutmak için elinden geleni yaptı; işte ona göre, aileyi de işi de asıl mahveden, vatandaşlık haklarıydı. Bununla, siyahların deniz kıyısında dans etmekten çok kentleri havaya uçurmakla ilgilenmesini kastediyordu. May böyle biriydi; onda kalın kafalılık olarak başlayan şey, kafadan çatlaklığa dönüştü. İşin aslı, kırklı yıllarda Cosey tatilleriyle övünüp duran insanlar, altmışlı yıllarda Hyatt, Hilton otelleriyle,

Bahamalar ve Ocho Rios gibi lüks gemi yolculuklarıyla kurumlanmaya başladılar. Gerçek şu ki, suç ne deniz kabuklarındaydı ne de farklı ırkların toplumsal bütünleşmesinde. Şu pavurya-kokulu-bonfileli kızı saymazsak, müşteriler Wilson Pickett'i ya da Nellie Lutcher'i daha iyi dinleyebilmek uğruna, bir helanın önünde bile oturmaya razıydılar. Ayrıca, dans ettiği eşine sımsıkı yapışmış, kulağı "Harbor Lights"ta, tıklım tıklı bir pistte dönüp dururken kim kokuları birbirinden ayırabilir ki? May sorunları yüzünden her Allah'ın günü Martin Luther King'i suçlarken, otel, farklı bir tür müşteri kitlesinden de olsa hâlâ para kazanmaktaydı. Hem Bay Cosey çok zeki bir adamdı. Burada onun yardım ettiği siyahların sayısı, hükümetin kırk yıldır sürdürdüğü yardım programlarından yararlananlardan daha fazlaydı. Ayrıca oteli takas edip otuz beş dönümlük araziye, benim döküntü kulübeyi bile aratacak, otuz iki dandik ev karşılığında "Eşit Fırsat" adlı inşaat şirketine satan da Bay Cosey değildi! En azından benim kulübenin zemini, elle zımparalanmış meşeyle kaplı, uyduruk çamla değildi; girişlerimse cetvel düzgünlüğünde olmasa bile, çatırlırlarken hem gerçektir hem de tam kıvamında dinlendirilmişti.

Up Beach, Agnes adlı bir kasırga tarafından boğulmadan önce, adı sanı olmayan bir susuzluk yaşadı. Satış yeni tamamlanmış, dönümlerce arazi henüz doğru dürüst parsellenmemişti ve Up Beachli anneler tulumbalarından çamur pompalıyordu. Kurumuş kuyular, tuzlu, acı su onları öyle yıldırırdı ki, deniz manzarasından falan vazgeçip yüzde iki faizli konut kredisi için sıraya girdiler. Yağmur suyu artık işlerine yaramıyordu. Dertler, işsizlik, susuzluğu izleyen kasırgalar, sivrisinekleri bile pes ettirecek kadar kuruyan, çatlayan bataklıklar... Ben bütün bunları yaşamın gereği sayıyordum. Sonra hükümetin yaptırdığı evler yükseldi; mahalleye Oceanside adını verdiler – ki, okyanus kıyısı falan değildi. Müteahhitler evleri Vietnam gazilerine, emekli beyazlara satmaya

başladı, ama Oceanside, işten atılıp yiyecek karnelerine makkûm olanların hedefi haline gelince, kiliseler ve hayırseverler kolları sıvadı. Yardım kuruluşları kimilerine destek oldu; sonunda da kenti yenileme projesi kasabaya ulaştı. O zaman, her yerde bir sürü iş olanağı doğdu. Şimdi burası ofislere, otuz beş kilometre kuzeydeki hastane laboratuvarlarına seğırtip duran insanlarla dolu. O ucuz, güzel evleriyle alışveriş merkezleri ve sinema kompleksleri arasındakı mekik dokurken öyle mutlular ki, zihinlerinde bırakın polis-kafalıları, tek bir endişe bulutu bile yok. Polis-kafalıları benim de epeydir düşündüğüm yoktu, ta ki Cosey kadınları aklıma düşüp sonunda birbirlerini öldürdüler mi acaba, diye merak edinceye kadar. O evde ölüp gitseler, benden başka kimsenin haberi olmaz – ya bir tanesi, onu zehirleyen ötekinin boğazını kestikten sonra, elinde bıçak, basamaklara yığılmış kusuyorsa? Ya da biri, ötekine ateş ettikten sonra felç geçirip kıpırdıyamaz hale gelmiş, üstelik buzdolabının hemen dibinde açlıktan ölmüşse? Onları günlerce bulamazlar. Sandler'in oğlan haftalığını almak üzere o eve uğrayıncaya kadar. Belki de bir süre televizyonun karşısından kalksam, bir gidip baksam iyi olacak.

Bir tanesini arada bir, o eski, paslanmış Oldsmobile'i sürerken görüyorum – ya bankaya giderken ya da kırk yılda bir Salisbury bifteğı almak için buraya geldiğinde. Bunun dışında, o evden yıllardır çıkmıyorlar. Yıllar önce, bir tanesi, elinde Wal-Mart poşetiyle geri döndüğünden beri; omuzlarının duruşundan, kırbaçlandığını anlayabiliyordunuz. Ayrılırken götürdüğü beyaz Samsonite bavul görünürlerde yoktu. Ötekinin kapıyı bunun yüzüne çarparcağını sandım, ama yapmadı. Bence her ikisi de farkında: Tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş. Bu iki acımasız, soğuk ve kibirli kadın, sevilmeyen insanlara özgü, alışıldık bir ilgiyle karşılaşılıyor. Bay Cosey'den kalma evde kraliçeler gibi yaşıyorlar, ama bir süredir, bir don uzunluğunda eteğı olan ama donu olmayan kızın

gelip yanlarına yerleşmesinden bu yana endişeliyim; beni burada unuttular, dımdızlak bıraktılar mı yoksa? Dilimde bir tek, çiğneyip durduğum şu eski halk masalıyla? Biliyorum, palavra: Fattan kadınları korkutmak, haylaz çocukları sindirmek için uydurulmuş bir başka öcü masalı işte. Ama elimdeki tek şey de o. Öte yandan, başka bir şeye ihtiyacım olduğunu biliyorum. Daha iyi bir şeye. Arsız kadınların iyi bir erkeği nasıl tepetaklak edebileceğini anlatan bir öyküye, örneğin. İşte onu mırıldanabilirim.

1

PORTRE

Silk sokaklarında yürüdüğü gün, yıpratıcı bir rüzgâr ısıyı düşürüyor, güneşse dışarıdaki termometreleri donma noktasının birkaç derece üstüne yükseltmeyi bile beceremiyordu. Deniz kıyısında sıra kiremitleri andıran buz tabakaları oluşmuştu; içerilere, Monarch Sokağı'na üst üste fırlatılmış evler köpek yavruları gibi iniliyordu. Erken sabah alacasında birikintilerin üzerini örten, bir ışıldayıp bir gözden yiten ince buz tabakası, kızın yürüdüğü kaldırımları kayganlaştırıyor, bırakın hafifçe aksayan birini, çevik bir yürüyüşçü için bile tehlikeli hale getiriyordu. Kızın böyle bir havada başını eğip gözlerini kapaması gerekirdi, ama bir yabancı olduğu için, faltaşı gibi açılmış gözlerle her evi tek tek süzüyor, ilandaki adresi arıyordu: Monarch Sokağı, Bir Numara. Sonunda, bir araba yoluna girdi; Sandler Gibbons'ın buz çözücü tuzla dolu bir torbanın ağzını yırtmaya çalıştığı garaj kapısına doğru ilerledi. Sandler, yaklaşan kızın topuklarının betondaki çınlayışını çok iyi anımsıyor; orada, kavun güneşi arkasına almış, garajın ışığı yüzüne vurmuş, öylece dikilirken kalçasının oluşturduğu açıyı da. Doğduğu günden beri tanıdığı o iki kadının evini soran kızın sesindeki keyifli tınıyı da.

Kız aradığı adresi söyleyince, Sandler sordu: "Emin misin?"

Kız ceketinin cebinden dörde katlanmış bir kâğıt parçası çıkardı, eldivensiz parmaklarıyla havaya kaldırıp kontrol etti, sonra başıyla doğruladı.

Sandler Gibbons onun bacaklarını süzdü; dizleriyle bal-dırlarındaki tüylerin, minicik eteğin önleyemediği soğuk yüzünden, dikeldiğini fark etti. Sonra, çizmelerinin topuk-larının yüksekliğine, kısa, deri ceketinin kesimine şaşı. Önce kızın başında bir şapka olduğunu sandı; kulaklarını, boynunu ısıtan büyük, kabarık bir şey. Sonra, bunun saç olduğunu ayımsadı – rüzgârın öne savurduğu bu kabarık yığın, Sandler'in dikkatini kızın yüzünden uzaklaştırmıştı. Kız ona tatlılıkla yetiştirilmiş ama kaybolmuş, ince kemikli, şirin bir çocuk gibi göründü.

“Cosey kadınları,” dedi Sandler. “Aradığın ev onların. Çok uzun zamandır 1 numara değil, ama bunu onlara söyleyemezsin. Onlara hiçbir şey söylenmez. Orası artık 1410 ya da 1401 numara.”

Şimdi emin olup olmadığını sorma sırası kızdaydı.

“Söyledim ya,” dedi Sandler ansızın sinirlenerek; rüzgâr gözlerini yaşartıyor, diye düşündü. “Şu tarafa yürü. Gör-memek için epey çaba harcaman gerek. Bir kilise kadar bü-yüktür.”

Kız teşekkür etti, ama Sandler arkasından bağırdığı za-man, dönüp bakmadı: “Ya da bir hapisane kadar!” Sand-ler Gibbons bunu neden söylediğini anlamamıştı. Galiba aklı karınsındaydı. Şimdi otobüsten inmiş, kaygan kaldırım-da araba yoluna doğru dikkatle ilerliyor olmalıydı. Orada kayıp düşmekten kurtulacaktı, çünkü Sandler herkesçe bi-linen öngörüsü ve sağduyusuyla, geçmişinde tek bir buz-lanma olayı bile yaşanmamış bir mahallede, karakışa karşı güzelce hazırlanmıştı. Ama “hapisane” yorumu, aslında Romen'i düşündüğüne işaretti; torununun okuldan bir bu-cuk saat önce dönmüş olması gerekiyordu. On dördünde, yaşına göre hayli uzun, giderek kaslanan delikanlıda (Sand-ler Gibbons'ı oğlanı her görüşünde başparmağını ovuştur-

maya iten) bir hava vardı; sıvışmaya, kaytarmaya hazır bir kaypaklık, bir sinsilik. Kızları, damatlarıyla birlikte orduya yazılınca, Vida'yla ikisi oğlana sahip çıkmaktan, onu büyütmekten memnuniyet duymuşlardı. Anne orduya, baba ticaret filosuna. Konserve fabrikasının kapanmasından sonra elde kalan tek işle (kadınlar için Harbor'da hizmetçilik, erkekler için de sokak çöpçülüğü) kıyaslandığında, en iyi seçenektir. "Ana baba aylak, çocuklar çaylak," derdi Sandler'in annesi. Romen'in şunun bunun bahçesinde çalışması yararlı oldu elbette, ama oğlanı parasızlıktan kurtaramadığı gibi, yeterince işi olmayan, hırslı polisin göz hizasından uzak tutmaya da yetmiyordu. Kendi çocukluğunu, aslında hiçbir yetkisi olmayan gönüllü kanun adamlarının korkusu biçimlendirmişti, ancak güvenlik artık lacivert üniformalılardan soruluyordu. Otuz yıl önceki tek şerifli, tek sekreterli kurumun yerini şimdi dört devriye arabasıyla huzuru sağlamaya çalışan, elleri telsizli, sekiz polis memuru almıştı.

Tam avuçlarındaki tuzu silkeliyordu ki, bakmakla sorumlu olduğu iki kişi birden göründü, bir tanesi haykırıyordu: "Hey! Ellerine sağlık! Düşüp boynumu kıracağım diye korkuyordum." Öteki atıldı: "Bu da ne demek, nine? Otobüsten beri koluna girmedim mi?"

"Tabii ki girdin, bebeğim." Vida Gibbons, kocasının torununa yöneltebileceği herhangi bir eleştirinin önünü kesme umuduyla, hemen gülümsedi.

Akşam yemeğindeki patates tavanın keyiflendirdiği Sandler lafı, hep birlikte masayı kurarlarken şöyle bir değindiği konuya getirdi yeniden.

"Ne istiyormuş, peki?" diye sordu Vida kaşlarını çatarak. Jambon dilimleri yeniden ısıtılınca sertleşmişti.

"Anladığım kadarıyla, şu Cosey kadınlarını arıyordu. Elindeki adres onların. Eski, yani burada onlardan başka kimse yokkenki adres..."

“Kâğıtta öyle mi yazıyordu?” Vida etin üzerine biraz kuru üzümlü sos döktü.

“Kâğıda bakmadım ki, kadın. Yalnızca onun göz attığını gördüm. Küçük, yırtık bir şeydi, sanki gazeteden koparılmış gibi.”

“Eh, sen o sırada bacaklarına odaklanmıştın, herhalde. Ne de olsa, oradan daha çok bilgi toplanır tabii.”

Romen eliyle ağzını örttü, gözlerini kapadı.

“Vida, çocuğun önünde beni küçük düşürme.”

“Eh, bana söz ettiğin ilk yeri, o kısa eteği değil miydi? Ben yalnızca senin önceliklerine göre konuşuyorum.”

“Kısaydı, dedim, hepsi o kadar.”

Vida, Romen’e göz kırptı. “Ne kadar kısa?”

“Ta şuralarında etek giyorlar, nine.” Romen’in eli masanın altına kaydı.

“Nerelerinde?” Vida yana doğru eğildi.

“Hey, kesin artık! Burada bir şey anlatmaya çalışıyorum.”

“Belki de yeğenleri falandır?” dedi Vida.

“Olabilir. Gerçi pek benzemiyordu ama... Belki bir tek boyu posu; daha çok Christine’in küçüklüğünü andırıyordu.” Sandler *jalapeno* kavanozunu işaret etti.

“Christine’in ailesinden kimse kalmadı ki.”

“Belki de sizin bilmediğiniz bir kızı vardı?” Romen yalnızca sohbete katılmaya çalışıyordu, ama ona fermuarı açık kalmış gibi baktılar.

“Sözlerine dikkat et,” dedi büyükbabası.

“Öylesine söyledim, dede. Ben nereden bileyim?”

“Bilemezsin, dolayısıyla burnunu sokma.”

“Çşitt.”

“Yüzüme karşı dişini mi emiyorsun?”

“Sandler, sinirlenmesene. Çocukla uğraşmadan duramaz mısın?” diye söylendi Vida.

Sandler kendini savunmak üzere ağzını açtı, ama onun yerine, sivribiberin ucunu ısırarak yetindi.

“Her neyse, şu Cosey kızları hakkında ne kadar az şey duyarsam, o kadar sevinirim,” dedi Vida.

“Kızlar mı?” Romen yüzünü alayla buruşturdu.

“Eh, benim için öyleler. Bir tencerenin bir tavayı küçümsemek için ne kadar nedeni varsa, onların da bir insanı küçük görmek için o kadar nedeni var... kibirli, kendini beğenmiş şeyler!”

“Bana karşı gayet iyiler,” dedi Romen. “En azından, sıksa olanı.”

Vida alev saçan gözlerini oğlana dikti: “Sakın kanma! Sana para ödüyorlar; her ikisinden de görüp göreceğin bu kadar.”

Romen yutkundu. Şimdi de anneannesi yükleniyordu. “Madem o kadar kötüler, neden beni orada çalışmaya zorluyorsunuz?”

“Zorlamak mı?” Sandler başparmağını sertçe kaşıdı.

“Şey, işte, beni oraya gönderiyorsunuz...”

“Şu oğlanın söylediklerine bak, Vida. Daha iyilikle osuruğu bile ayırt edemiyor.”

“Seni yolluyoruz, çünkü iyi kötü bir işe ihtiyacın var, Romen. Dört aydır buradasın ve yükün birazını sırtlanma vaktin geldi.”

Romen konuşmayı kendi zayıflıklarından uzaklaştırıp yeniden işverenlerinin zaaflarına çekmeye çalıştı: “Bayan Christine bana hep yiyecek güzel bir şeyler verir.”

“Onun fırınından çıkan hiçbir şeyi yemeni istemiyorum.”

“Vida!”

“İstemiyorum.”

“Bunlar yalnızca dedikodu.”

“Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Ayrıca, ötekine de güvenmiyorum. Neler yapabileceğini iyi bilirim.”

“Vida!”

Vida’nın kaşları hayretle kalktı: “Unuttun mu yoksa?”

“Kimse doğruluğundan emin olamaz.”

“Neyin doğruluğundan?” diye sordu Romen.

“Eski bir söylenti,” dedi büyükbabası.

Vida kalktı, buzdolabına gitti. “Birinin onu öldürdüğünden adım gibi eminim. O adamın hiçbir rahatsızlığı yoktu.” Tatlı olarak, dondurma kâselerinde doğranmış, konserve ananas vardı. Vida herkesin önüne bir kâse koydu. Sandler etkilenmemişti, arkasına yaslandı. Vida onun eleştiren bakışlarını fark etmişti, fakat görmezden geldi. Kendisi çalışıyordu, kocasıysa eski bir güvenlik görevlisi olarak gülünç bir emekli aylığına bağlıydı. Erkek eve güzelce göz kulak oluyordu, ama yine de Vida’dan, her gün eve gelince sofraya dört dörtlük bir yemek çıkarması bekleniyordu.

“Hangi adam?” diye sordu Romen.

“Bill Cosey,” diye yanıtladı Sandler. “Bir oteli vardı, bir sürü de arazisi... bu evin altındaki toprak dahil.”

Vida başını salladı. “Onu öldüğü gün gördüm. Kahvaltıda turp gibi, öğle yemeğinde ölü!”

“Bir sürü yere cevap yetiştirmesi gerekiyordu, Vida.”

“Eh, biri de ona cevabını verdi işte: ‘Öğle yemeği yok!’”

“O yaşlı zındığın her yaptığını hoş görürsün zaten.”

“Bana iyi para ödedi, Sandler; ayrıca bizi eğitti de. Bataklıkta şu tahta sııklı kulübede kalsaydım bir ömür boyu öğrenemeyeceğim şeyleri öğretti. Annemin ellerinin halini anımsarsın... Bill Cosey sayesinde hiçbirimiz o tür işler yapmak zorunda kalmadık.”

“O kadar da kötü değildi. Bazen özlüyorum.”

“Neyi özlüyorsun? Vıcık vıcık çamuru mu? Yılanları mı?”

“Ağaçları.”

“Ah, boşversene.” Vida kaşığını tatlı kâsesine, tam da istediği çınlamayı elde edecek sertlikle daldırdı.

Sandler onu duymazdan geldi. "Yaz fırtınalarını anımsıyor musun? Hani, havanın tam..."

"Hadi, Romen," dedi Vida oğlanın omzuna pat pat vurarak. "Bulaşığa yardım et."

"Daha bitirmedim, nine."

"Evet, bitirdin. Hadi!"

Romen soluğunu sesli sesli salarak iskemlesini geriye itti, doğruldu. Büyükbabasıyla göz göze gelmeye çalışıyordu, ama yaşlı adamın gözleri çoktan içine dönmüştü bile.

"Öyle bir ay ışığını başka hiçbir yerde görmedim." Sandler'in sesi alçaktı. "İnsanı sanki zorla..." Toparlandı. "O günlere dönmek istediğimi söylemiyorum."

"Umarım öyledir." Vida tabakları hararetle sıyırmaktaydı. "Dönseydin, solungaçlara ihtiyacın olurdu."

"Bayan Cosey, cennet gibiydi, diyor." Romen parmaklarıyla bir ananas parçasına uzandı.

Vida onun eline vurdu. "Köle çiftliğinden farksızdı. Bay Cosey hepimizi kurtardı oradan."

"Canının istediklerini," dedi Sandler, omzunun üstünden.

"Bunu daha önce de duydum. Ne demeye çalışıyorsun?"

"Hiçbir şey, Vida. Dediğin gibi, adam bir azizdi."

"Seninle tartışılmaz zaten."

Romen sıcak suya biraz sıvı sabun akıttı. Parmak boğumlarındaki yaralar ve çizikler biraz yansa da, ellerini köpüklü suya daldırmak iyi gelmişti. Evyenin başında dururken böğrü de daha çok sancımasına karşın, büyükannesiyile büyükbabasının eski günler için atışmasını dinlerken kendini daha iyi hissediyordu. Daha korkusuz.

Kız evi kolayca buldu; tuz torbalı adam haklıydı: Ev görkemli, etkileyiciydi, üçüncü katı örten sivri çatısı da gerçekten bir kiliseyi çağırıyordu. Sundurmaya çıkan, meyilli, buzdan parlayan basamaklar dikkat gerektiriyordu, çünkü tırabzan yoktu. Ama kız ökçelerini çnlatarak güvenle

yürüdü, hiç duraksamadan basamakları çıktı. Zil göremeyince kapıya vurmaya başladı; aşağıdan, sundurmanın sağ tarafından gelen ışık çizgisini ayırımsayınca durdu. Kaygan basamakları gerisingeri indi, yarı gömülü kayağantaşıyla işaretlenmiş kıvrımı izledi, bir pencereden dökülen ışığın aydınlattığı demir merdivene vardı; basamakları indi. Pencerenin bitişiğinde bir kapı vardı. Onu tokatlayıp duran rüzgâr bu korunaklı girintiye ulaşamıyordu. Kimilerinin bahçe katı, kimilerinin de bodrum katı dediği şeydi. Pencereye yaklaşıncaya, içeride oturan kadını gördü. Önündeki masada bir kevgir, gazeteler, bir de karıştırma kabı vardı. Kız cama hafifçe vurdu, başını kaldırıp bakan kadına gülümsedi. Kadın ağır ağır doğruldu, sonra hızlı adımlarla kapıya seğirtti.

“Ne var?” Kapı yalnızca tek bir gri gözü gösterecek kadar aralanmıştı.

“İş için gelmiştim,” dedi kız. Kapı aralığında bir deniz koku dalgalandı.

“Yarlış gelmişsin!” Kadın kapıyı çarparak kapadı.

Kız kapıyı yumrukladı, seslendi: “Monarch Sokağı, Bir Numara! Adres burası!”

Yanıt gelmedi, bunun üzerine pencereye döndü, sol elinin tırnaklarıyla camı tıkırdatırken, sağ elindeki küpürü ışığa doğru bastırdı.

Kadın yeniden pencereye geldi, sıkkn, donuk gözlerle kızın genç yüzünü, yalvaran tebessümünü süzdü, sonra da gazete parçasını. Gözlerini kısıp ilana baktı, sonra yine kıza, sonra yeniden gazeteye. Eliyle kapıyı gösterdi, pencereden çekildi, ama gözlerinde bir panik kıvılcımı parlayıp sönmüştü.

Kız içeriye girince kadın onu ne selamladı ne de yer gösterdi. Elindeki ilanı alıp okudu. Birkaç satırlık “yardımcı aranıyor” ilanının çevresine kalemle çizilmiş olan daire onu üstteki ve alttaki benzerlerinden ayırıyordu:

OLGUN, PROFESYONEL HANIM REFAKATÇI / SEK-
RETER ARIYOR. BASİT AMA GİZLİLİK GEREKTİREN
BİR GÖREV BAYAN H. COSEY'E BAŞVURULMASI. MO-
NARCH SOKAĞI, 1, SILK.

"Nereden buldun bunu?" Kadının ses tonu suçlayıcıydı.

"Gazetede..."

"O kadarını anladık. Hangisinde? *Harbor Journal* mı?"

"Evet, bayan."

"Ne zaman?"

"Bugün."

Küpürü kıza geri verdi. "Eh. Otursan iyi edersin." Sesin-
deki gerginlik gevşemişti.

"Bayan H. Cosey siz misiniz?"

Kıza şöyle bir baktı. "Olsaydım, şu gazete parçasından
haberdar olurdum, öyle değil mi?"

Kızın kahkahası, ipi ansızın çekilen bir çingirak gibiydi.
"Ah, haklısınız! Özür dilerim."

Bunun üzerine ikisi de oturdu, kadın karides ayıklama-
ya döndü. Her iki elinin üçer parmağında, ikişer taneden,
toplam ön iki yüzük vardı; taşlar tavandaki spotlardan dö-
külen ışıktaki parlıyor, yaptığı sıkıcı, tekdüze işi bir tür büyü-
cülüğe dönüştürüyordu.

"Bir adın var mı?"

"Evet, bayan. Junior."*

Kadın başını kaldırıp baktı. "Babanın fikri mi?"

"Evet, bayan."

"Hey Allahım."

"İsterseniz bana June diyebilirsiniz."

"İstemem. Baban sana bir soyadı verdi mi, peki? Prom,**
örneğin? Ya da Koro?"

* Babasıyla aynı adı taşıyan çocuklar için, kısaltma olarak kullanılır. (ç.n.)

** ABD'de, lise ya da üniversite mezuniyet balosu. (ç.n.)

"Viviane," dedi Junior. "Sonunda e var."

"E mi? Sen buralı mısın?"

"Eskiden öyleydin. Epeydir uzaklardayım."

"Buralarda Viviane soyadlı bir aileden söz edildiğini hiç duymadım; e'li ya da e'siz."

"Ah, onlar buralı değil. Köken olarak, yani."

"Nereli, o zaman?"

Junior Viviane omuz silkip masadaki süzgece doğru uzanınca, deri ceket hışırdadı. "Kuzeyden. Şuna yardım edeyim mi, bayan?" diye sordu. "Oldukça iyi aşçıyumdır."

Kadın elini dur dercesine kaldırdı: "Hayır. Belli bir ritim gerektiriyor."

Ocakta kaynayan sudan bir buhar demeti yükseldi. Masanın arkasındaki duvarı kaplayan dolapların yüzeyi soluk, güzelce yoğrulmuş mayalı hamur kadar da pürüzsüzdü. İki kadının arasına uzanan sessizlik bir yay gibi gerildi. Junior Viviane huzursuzca kıpırdandı, karides kabuklarına sürtünen ceketini hışırdadı.

"Bayan H. Cosey burada mı, bayan?"

"Burada."

"Kendisiyle görüşebilir miyim, lütfen?"

"Dur da şuna bir daha bakayım." Kadın ilanı almadan önce ellerini bir mutfak beziyle kuruladı. "Büyük bir gizlilik, ha?" Dudaklarını büzdü. "İşte buna inanırım, kesinlikle," diye ekledi, baş ve işaret parmaklarının arasındaki kâğıdı kirli bir bebek bezini ıslatma leğenine koyar gibi masaya bırakırken. Ellerini bir kez daha kuruladı, bir karides seçti. Parmakları etin hemen altındaki siyah, yumuşak çizgiyi buldu. Bir mücevher ustasının becerikliliğiyle ince şeridi çekip aldı.

"Bayan Cosey'le hemen görüşebilir miyim, lütfen?" Junior çenesini avcuna dayamış, sorusunu bir gülümsemeye vurgulamıştı.

“Evet, elbette. Şu merdiveni çık, sonra bir tane daha çık. En üst kata kadar.” Ocağın az ilerisindeki bir girintiden başlayan merdiveni gösteriyordu. Junior doğrudu.

“Benim adım seni ilgilendirmiyor galiba?”

Junior geri döndü, tebessümü bir utanç ve şaşkınlık moza-iğiydi. “Ah, evet, bayan. Özür dilerim. Öyle heyecanlıyım ki.”

“Adım Christine. Şu ‘son derece gizli’ işe alınırsan, adım sana lazım olacak.”

“Umarım... Sizinle tanıştığıma memnun oldum, Christine. Gerçekten. İkinci kat mı, demiştiniz?”

Basamaklardaki halı, topuklarının sesini boğdu.

Christine önüne döndü. “Hayır, üçüncü,” demesi gerekirdi, ama dememişti. Pilav tenceresinin ısırma ışığına bir göz attı. Karides kabuklarını topladı, kaynayan suya attı, ateşi ayarladı. Masaya dönünce bir baş sarımsak aldı, bol yüzüklü parmaklarını her zamanki gibi zevkle süzerek, iki diş sarımsak soydu. Bunları küçük küçük doğradı, kesme tahtasının üzerinde bıraktı. Eski Philco buzdolabı mırıldanıyor, titriyordu. Christine alçak bir dolaba eğilmeden önce buzdolabına ha gayret dercesine hafifçe vurdu; düşünüyordu: Bu sefer neyin peşinde acaba? Oysa kıpırdayamayacak kadar korkmuş ya da donmuş olmalı. Ee, öyleyse? Ayrıca, benden habersiz bir gazeteye ilan vermeyi nasıl becerdi? İçine cam bir kâse oturtulmuş, büyük, gümüş bir çorba kâsesi seçti, kapağındaki CC kabartmasının girintilerindeki inatçı lekelere iç geçirdi. Evdeki bütün amblemler gibi, bu çift C’ler de olanca gösterişini yitirmiş, okunmaz hale gelmişti. Önlüğünün cebindeki kaşığın sapında bulunan kabartmadan, bir zamanlar hayatta kalabilmek için birbirine kenetlenen o iki harften bile doğru dürüst iz kalmamıştı. Küçüktü, bir çay kaşığıydı, ama Christine becerebildiği her yemeği onunla yiyordu: hem bir zamanlar onu kullanan çocuktan kopmamak, hem de çağrıştırdığı resimleri unutmamak için. Ev yapımı dondurmadaki armut parçacık-

larını onunla kaşıklamak demek, yıllar önce, rüzgârın çöle, daha doğrusu piknik örtüsünün üzerindeki yiyeceklere doğru savurduğu kum taneciklerine aldırmadan, heyecandan tirtir titremek demekti.

Christine kâseyi sabunlayıp durularken, düşünceleri plaj pikniklerinden gümüş cilasına, içine tuz serpilmiş esintiden ucu pamuklu kulak temizleme çubuklarına kaydı, oradan da şu anda yukarıda, sahilin en gaddar kadının yatak odasında yapılan iş görüşmesine. Christine kırk -aslında otuz- yıl önceki vücudunu, şu an yataktaki kadının karşısında oturmakta olan "Junior-ama-bana-June-diyebilirsiniz"le yarıştırdı ve kazandı. Kızın bacakları düzgündü (gerçi o uzun çizmeler yüzünden yalnızca dizleriyle baldırlarını görebilmişti ya, neyse), o dar, çıkık kıçıysa bugünlerde pek revaçtaydı. Ama 1947'nin, sahilin krem rengi ama ıslıl ıslıl, sudan havaya uzanan anaforsal dalgalarınsa insanın gözünü acıtacak kadar mavi olduğu yılın Christine'yle kesinlikle aşık atamazdı. Kıskançlık gongunu çaldıran, kızın yüzüydü. Yüzü ve o Amazon saçları. Christine önce ona bakarmış, sonra silkelenip dikkatini küpüre yoğunlaştırmıştı. Aksi halde, yabancı, üstelik çantası olmayan bir kızı asla eve almazdı. Karidesle uğraşmak, kızıdan elektrik almasına yetecek, kızın nasıl bir şey (biri değil) olduğunu az çok sezinleyecek zamanı kazandırmıştı Christine'e. Aynı zamanda da, bakışlarını ondan kaçırmaması için bir gerekçe olmuştu, çünkü kızın gözlerine baktığında ortaya çıkan yürek çarpıntısından hiç hoşlanmamıştı. Kızda yeterince beslenememiş bir çocuğa özgü, insanın cesaretini kıran bir ifade vardı. Hani, sizi uzanıp kucaklamaya ya da böylesine muhtaç görüldüğü için tokatlamaya iten.

Christine sarımsağı bir tavada erimekte olan tereyağıyla karıştırdı, sonra da meyaneyi hazırlamaya girişti. Bir dakika

sonra yağa un serpti, esmerleşmesini bekledi, ardından yavaş yavaş, sürekli karıştırarak eklediği et suyuyla bu topağı seyreltmeye koyuldu.

"Oldukça iyi aşçıyım," demişti kız, o kirli elleriyle yıkanmış, temiz karideslere uzanmaya çalışırken. Sonra, yörenin en tarınmış kadınının, Niggerhead Rock'tan Sooker Koyu'na, Up Beach'ten Silk'e kadar her yerde, kısacası ömrünü geçirdiği (ya da harcadığı) bu topraklarda doğmuş her siyahı, Harbor'dakilerin de yarısını tanıyan kadının karşısında hiç utanmadan, "eskiden" buralı olduğunu söylemişti. Junior Viviane. Sonu e'li. Bir beyzbol kartındaki isme benziyordu. İyi ama, yüreğindeki bu sıçramanın nedeni neydi? Peki, ya sesi... kızın kim olduğunu çıkarmaktan, kızarmaktan korktuğu için mi sesini böyle bir olasılığı kesip atacak bir ustura kadar keskinleştirmişti? Bir kaçağın sokak yaşamını ele veren işaretler öyle tanıdıktı ki: otobüs terminali sabunu, başkalarının sandviçleri, yıkanmamış saçlar, uyurken çıkarılmamış giysiler; çanta yok, diş macunuyla değil sakızla temizlenmiş bir ağız. Pekâlâ, Heed bu kızı neden istiyordu? Telefonları çalışmayan bir evden, bir gazeteye ilan vermeyi nasıl becermişti? Gibbonsların oğlan yardım etmiş olmalıydı – bahçedeki işi bittikten sonra, ayak işlerine de koşturuyordu demek? Olup biten her neyse, yüksek ökçeli bir yılanın yardımıyla bir tuzak kurulmaktaydı besbelli. Heed, Christine'in geçmişini çekip aldığı gibi, şimdi de geleceğini çalmaya çalışıyordu.

"Vay canına," diye mırıldandı.

Elmaslar etine batmasın diye parmaklarını ayırık tutarak, pirinci, karidesi, sosu sırayla, büyük bir titizlik ve bir sanatçı ustalığıyla güvece yerleştirdi. Böylece o salatayı hazırlarken güveç soğumayacaktı. Sonra hepsini gümüş bir tepsiye güzelce yerleştirecek, üçüncü kata çıkaracak ve bu yemeklerin sahilin en acımasız yaratığını boğmasını umacaktı.

“Aman Tanrım. Kar!” Kadın başını çevirmeden konuşmuştu; perdeleri biraz daha araladı. “Gel de bak. Hem de burada.”

Junior pencerenin önündeki minicik kadına yaklaştı, camdan dışarıya baktı, ama kar tanelerini göremedi. Kadın en az altmış küsur yaşında gösteriyordu (kafatasındaki kalın, gümüşü sınır çizgisinin daha da kuzgunileştirdiği saçları vardı), ama küçük bir kıza özgü bir koku yayıyordu: tereyağlı, romlu şekerleme, çimen suyu ve kürk.

“Çok garip... Buraya hiç kar yağmaz. Asla.”

“Yere tuz serpen bir adam gördüm,” dedi Junior. “Tuz bulundurduğuna göre, gerekeceğini tahmin ediyordu herhalde.”

Şaşıran kadın ona döndü. Kız daha merhaba bile demeden, onu yalancı çıkarmaya çalışıyordu.

“İş için mi geldin?” Gözleri Junior’ın yüzünü taradı, sonra giysilerini inceledi. Adayın eve girdiğini, Christine’e de Romen’e de ait olmayan ayak seslerini duymadan çok daha önce anlamıştı. Ve doğru pozu takınmak, belli bir izlenim yaratmak için hemen pencerenin önüne konuşlanmıştı. Oysa zahmetleri boşunaydı. Kız hiç de beklediği gibi biri değildi. Tek sorun şu karman çorman saçları, zevksiz kılığı değildi; halinde tavrında, konuşma biçiminde küstah bir uyuşukluk vardı. Tıpkı Heed’in sorusuna verdiği şu “Hı hı,” karşılığı gibi.

“Evet, demek istedin sanırım?”

Aşağıdaki mutfak gibi bu oda da; şu çok katlı alışveriş merkezlerine özenirmişçesine aşırı aydınlıktı. Abajurların tamamı (altı? on?) yanıyor, avizeyle yarışıyordu. Junior karanlık merdiveni çıkar, omzunun üstünden geriye bakarken öteki odalarda ne olduğunu merak etmişti. Aralarındaki karanlığın ayırdığı –ya da birleştirdiği– bu iki kadın, birer projektör ışığında yaşıyordu sanki. Masaların, sehpa­ların üzerini tıklım tıkış dolduran nesneleri sakıncasızca süzerek, ufak tefek kadının sessizliği bozmasını bekledi.

“Ben Heed Cosey. Ya sen?”

“Junior. Ama bana June diyebilirsiniz.”

“Hay Allah,” dedi Heed ve sanki biri açık renk kadifenin üzerine kırmızı şarap dökmüş gibi kirpiklerini kırıştırdı: Ah, çok üzgündü, elbette, ama isteyerek olmamıştı tabii, yine de, temizlemesi çok güç olacaktı. Camdan uzaklaştı; odada öyle çok eşya vardı ki, dikkatli yürümeyi gerektiriyordu. Bir kanepesi, iki komodini, iki yazı masası, sehpa, yüksek sırtlı, oturma yerleri alçak iskemleler. Hepsi de irice bir karyolanın egemenliği altındaydı; yatağın arkasındaki duvarda bir erkek portresi göze çarpıyordu. Heed sonunda küçük bir yazı masasının önüne oturdu. Ellerini kucağında kavuşturdu, kıza başıyla karşısındaki iskemleyi gösterdi.

“Daha önce nerede çalıştığını anlat. İlanda özgeçmiş istenmiyordu, ama mesleki deneyimlerini öğrenmeliyim.”

Junior gülümsedi. Kadın “özgeçmiş” sözcüğünü iki ayrı sözcük gibi telaffuz etmişti. “On sekiz yaşındayım ve istediğiniz her işi yaparım. Ne olursa.”

“Bunu duyduğuma sevindim, ama tavsiye mektubun var mı? Ya da temas kurabileceğim biri?”

“Yok.”

“Dürüst biri olduğunu nereden bileceğim, peki? Ağzı sıkı?”

“Bunu size bir mektup söyleyemez. Ben söyleyebilirim. Beni işe alın, gözünüzle görün. Beğenmezseniz...” Junior avuçlarını havaya kaldırdı.

Heed bir çocuk eline benzeyen o küçük, bir kanat gibi kıvrık eliyle dudağının iki kıyısına dokundu. Karşısına gevşekçe yayılmış olan “Junior-ama-bana-June-diyebilirsiniz”e karşı daha ilk anda hissettiği hoşnutsuzluğu şöyle bir tarttı; bu dobralık, zorlama bir rol değilse de bir tür oyunculuktu. Bir şey daha: Kızın bu hali tavrı gerçekte bir inatçılığa,

bir dayanma gücüne mi işaretti? Oysa Heed'e, tatlı sözlerle kandırılıp güdülebilecek ya da zaten belirgin arzuları olan biri gerekliydi. Çünkü durumun aciliyeti giderek artıyordu. Christine, tam da o fahişe yüreğine yaraşır bir biçimde, el-maslarını asıl sahibinin yüzüne yüzüne sallarken, bir avukata ödeme yapmak için evin parasını aşırırmaktaydı.

"Sana işin gereklerinden söz edeyim. Görevlerinden, yani."

"Tamam." Junior ceketini omzundan sıyırdı, ucuz deri mi-yavladı. Altındaki siyah tişörtü, göğüslerini desteklemiyordu, ama Heed'in gördüğü kadarıyla, bu göğüslerin herhangi bir desteğe ihtiyacı yoktu zaten: Meme uçları dik, cesurdu. Ceket çıkınca saçlar ansızın ortalığa saçılıverdi sanki. Lambanın ışığında kapkara ışıldayan, ortadan ayrık, kat kat, tirbu-şonumsu lüleler.

"Bir kitap yazıyorum," dedi Heed, yüzünü aydınlatan, doygun bir gülümsemeyle. Bu görüşme için özel olarak takındığı poz, kitaptan söz edince dağılıvermişti. "Ailem hakkında. Coseyler. Kocamın ailesi."

Junior portreye baktı. "O mu?"

"Evet, o. Bir fotoğrafa bakılarak yapıldı, dolayısıyla tıpatıp ona benziyor. Gördüğün, olağanüstü bir erkektir." Heed iç çekti. "Bütün malzeme elimde, ama bazı şeylerin kontrol edilmesi gerekiyor. Tarihler, yazılışlar, falan. Otelimizdeki bütün kayıt defterleri, belki bir-ikisi hariç bende; bu insanların kimisinin, hepsinin değil ama bazısının elyazısı berbat. Korkunç. Yine de, çoğunun yazısı kusursuzdu... çünkü bize öyle öğretilmişti. Ama Papa konuklara, şimdi yapıldığı gibi, imzanın yanına isimlerini açık seçik yazdırmazdı. Gerek de yoktu, çünkü gereken herkesi tanırdı, imza yerine çarpı işareti koysalar bile önemli değildi, zaten otele, karmaşık karakterli insanlar gelmezdi. Müşterilerimizin, yani çoğunluğunun el

yazıları muhteşemdi; aramızda kalsın, yalnızca okur-yazar olman yetmiyordu, anlıyor musun... belli bir konumun, bir başarın da olmalıydı. Ve el yazın kötü olduğu sürece, kayda değer tek bir başarıya ulaşamazdın! Bugünlerde insanlar ayaklarıyla yazıyor.”

Heed güldü, sonra ekledi: “Kusuruma bakma. Neden söz ettiğimi anlamıyorsun, öyle değil mi? Düşüncesi bile beni heyecanlandırıyor; kendimi kaptıyorum işte.” Başparmaklarıyla sabahlığının yakasını düzeltti, yeniden iş görüşmesine dönmek için kendini zorladı. “Aslında seni dinlemek istiyorum. Junior mı demiştin?”

“Hı hı.”

“Eh, dinle, Junior. İstediğim her şeyi yapabileceğini söyledin, dolayısıyla daha önce bir yerlerde çalışmış olmalısın. Eğer kitabıma yardım edeceksen, bilmem gerekiyor...”

“Bakın, Bayan Cosey. Okumam yazmam var, tamam mı? Yeterince zekiyim. Elle ya da daktiloda yazmamı isterseniz, yaparım. Saçlarınızı yapmamı isterseniz, yaparım. Yıkanmak isterseniz, sizi yıkarım. Bir işe ve kalacak bir yere ihtiyacım var. Gerçekten becerikliyimdir, Bayan Cosey. Elimden her iş gelir.” Göz kırptı, Heed’i anlık bir şaşkınlığa, kısacık bir imgeye sürükledi: elinden kıl payı kaçırdığı, bir dalganın kapatıverdiği bir istiridye. Onu kıza sokulup fısıldamaya iten de içini ansızın, sertçe yoklayan bu hüznün fiskeşi olabilir: “Sır saklayabilir misin?” Soluğunu tuttu.

“Hem de tahmin edemeyeceğiniz kadar.”

Heed soluğunu saldı. “Çünkü çok özel bir görev. Kimse-nin haberi olmamalı. Ama kimsenin.”

“Christine’i kastediyorsunuz.”

“Herkesi kastediyorum.”

“Tamamdır. Kabul ediyorum.”

“Daha maaşı bile sormadın.”

“Ben işimi yaparım. Siz de paramı ödersiniz. Hemen başlayayım mı yoksa yarını mı bekleyelim?”

Koridordan ağır, ritmik ayak sesleri geldi.

“Yarın,” dedi Heed. Sözcüğü fısıldamıştı, ama bir haykırış kadar telaşlıydı.

Christine elinde tepsiyle içeriye girdi. Girmeden önce kapıyı çalmamıştı, girdikten sonra da tek kelime etmedi. Tepsiyi Heed’le Junior’ın karşılıklı oturduğu masaya bıraktı, ikisiyle de göz göze gelmeden çıktı.

Heed güveç kabının kapağını kaldırdı, sonra yine kapadı. “Beni sinir etmek için yapmayacağı şey yok!”

“Nefis görünüyor,” dedi Junior.

“O zaman sen ye.”

Junior ağzına bir karides attı, inledi. “Mımm, Tanrım, yemek pişirmeyi iyi biliyor.”

“Onun tek bildiği, ağzıma deniz mahsulü koymadığım!”

İkinci katta, Junior’ın üçüncü katta gördüğü o yaygaracı konfordan eser yoktu. Yeni patronunu çözmek için iki saatini harcadığı yatak odasının tamamen kapladığı üst katla aynı büyüklükte olan bu katta bir hol, iki yatak odası, çalışma odasına benzeyen bir yer, bir de banyo vardı.

Aslında kadını çözmesi o kadar uzun sürmeyebilirdi, ama sıcak ev yemeğinin tadı Junior’ın aklını öylesine çelmişti ki, kadını unutmuştu. Karşısındaki yüzü incelemeye, ancak ikinci tabağını bitirmek üzereyken başlamıştı... konuşulanların ardına gizlenen sözcükleri dinlemeye de. Junior’ın dikkatini sonunda önündeki tabaktan uzaklaştıran, Heed’in çatalla yaptığı oyun olmuştu. Başparmağının yardımıyla avucuna bastırduğu çatalı Boston marullarının arasında gezdirerek, yaprakları zeytinyağlı sirkenin içinde çevirerek, zeytinlere batırarak, arada bir de soğan halkalarını tutup kaldırarak konuşmuş, konuşmuş, hiçbir şey

yememişti. Junior ise ellerin uğraştığı işe değil, bu ellerin kendisine odaklanmıştı: küçük, bebek teni yumuşaklığında, tek bir yara izinin dışında pürüzsüz, öteki eşinden hafifçe uzağa kıvrılmış... yüzgeçler. Mafsal iltihabı? Belki de kitabını bu yüzden kendisi yazamıyor? Yoksa başka bir yaşlılık hastalığı mı? Hafıza yitimi, belki. Heed'in konuşmasındaki değişimi, daha yemek gelmeden önce fark etmişti; sözcükler sınıftan usulca çıkıp kızlara ait soyunma odasına süzülür, okul müdürünün odasından doğruca en yakın bara sıvışır gibiydi.

Heed'in onu yolladığı yatakta, battaniyenin altında esneyip dururken, izlenimlerini bir kez daha hatırlamak, yeniden düzenlemek için uykuya direndi. Hem çok hızlı hem de çok fazla yemişti; tıpkı Islahevi'ndeki ilk günlerde, yiyeceği idareli kullanmayı henüz öğrenmemişken yaptığı gibi. Ve tıpkı oradaki gibi, hep daha fazlasını istiyordu hâlâ. Onu şaşırtan iştahı değil (oldu bitti oburun tekiydi zaten), bu iştah-taki vahşetti. Gri gözlü Christine'in daha önce, karidesleri temizlemesini seyrederken iştahını dizginlemiş, parmaklarında on iki elmas yüzükle yemek pişiren bir hizmetçinin, azıcık pohpohlanmaktan hoşlanacağını –hatta buna ihtiyacı olduğunu– kestirmişti. Ötekinin takındığı pozu da hemen fark etmişti; bunun bir gardiyana yaraşır bir kalkan olduğunun bal gibi farkındaydı, biraz küstahlıkla kırabileceğinden emindi. Ama işte, günlerce çöp karıştırdıktan, şuradan buradan otlandıktan sonra gerçek bir yemeği kaşıklamak Junior'ın antenlerini indirmesine neden olmuştu. Şimdi de uyku (yalnız, sessiz, nihayet karanlıkta!) tedbiri elden bırakmaya, kendini rehavete kaptırmaya zorluyordu onu. Burada tek dert, odada bir tuvaletin bulunmamasıydı. Özlemi-ni çektiği banyoyu ertelemesi gerekiyordu. Heed havanın berbat, otobüs durağının da çok uzak olduğunu söyleyip,

“Neden geceyi burada geçirmiyorsun, eşyalarını yarın gidiş alırsın,” dediğinde, Junior’ın ilk düşündüğü şey, gerçek bir küvete tek başına uzanmak ve kokulu, renkli bir sabunu köpürtmek olmuştu. Ama yukarıda, borulardan foşurtuyla aktığını duyduğu su, ikinci kattaki küvetin musluğunda yalnızca bir iç çekişti. Heed ona ancak bu kadarını layık görünce, Junior da dolabı açıp bir güzel karıştırdı; bir miğfer, bir kutu domates salçası, iki torba kaya sertliğinde tozşeker, bir kavanoz Jergen el kremi, bir kutu sardalye konservesi, içi anahtar dolu bir süt şişesi ve iki kilitli bavul buldu. Kilitleri açmak için uğraşmadı; soyundu. Ayaklarını ovuşturduktan sonra da iki günlük kiri pasıyla battaniyenin altına süzüldü.

Uyku öyle hızlı bastırdı ki, o alışılmadık yeni şeyi, güvende olduğu duygusunu ancak rüyasında hissedebildi. Belli belirsiz, soluk bir rahatlama; Islahevi’ndeki ilk günleri, gecelerin ürkütücü olduğu, minicik ayaklarının üzerinde dikilmiş yılanların onu beklediği, ince, yeşil dilleriyle ona ağaçtan inmesi için yalvardıkları geceleri anımsatan... Arada bir, dalların altında, yılanların az uzağında duran birini görürdü; kim olduğunu çıkaramasa da, oradaki varlığı, Junior’ın imdadına geldiğine işaret etti. Böylece kâbuslara dayanır, hatta sırf yabancıнын yüzünü şöyle bir görebilmek için, o kâbusların içine hevesle daldı. Bu yüzü hiç göremedi; sonunda da yüz, dikilmiş yılanlarla birlikte yok olup gitti. Ama burada, şimdi, uykunun koynunda Junior’ın arayışı nihayet sona ermiş gibiydi. Bunu, yeni patronunun yatağının üstünden bakan yüze mi borçluydu? Güçlü bir çenesi olan, yakışıklı bir adamdı; güven veren tebessümü sıcak, leziz yiyeceklerle dolu, sonsuz günleri vaat ediyor, elma koparmak için en yukarıdaki dallara uzanırken, yumuşacık gözleri, omzundaki küçük kızı güvenle taşımaya söz veriyordu.

2

DOST

Vida ütü masasını kurdu. Hastane ne diye “önemli personel” (doktorlar, hemşireler, laboratuvar teknisyenleri) dışında, diğer çalışanların çamaşırhaneden yararlanmasına son vermişti ki? Şimdi hademeler, kantinciler, kısacası Vida gibiler, kendi üniformalarını kendileri yıkayıp ütülemek zorundaydı; bu ona çalıştığı konserve fabrikasını anımsatıyordu; sonra Bill Cosey onu fabrikadan çıkarmış, naylon çorap giymesini gerektiren ilk işine sokmuştu. (Hastanede de çorap giyiyordu tabii, ama kalın, beyaz çoraplar. Cosey’in otelinin resepsiyonunda giydiği o incecik, kadınsı çoraplardan değil.) Bir de, gerçekten iyi bir elbise, kiliseye giderken giyilebilecek kadar iyi. Ona iki elbise daha alması için para veren de Bill Cosey olmuştu; böylece değiştirebilsin, konuklar da Vida’nın sırtındaki giysiyi üniforma sanmasınlar diye. Vida onun bu parayı maaşından keseceğini sanmış, oysa adam böyle bir şey yapmamıştı. İnsanları mutlu etmekten mutlu oluyordu. “Güzel anların en güzelini yaşatmak,” derdi sık sık. Otelinin düsturu ve Cosey’in her konuğuna tek tek vaat ettiği şey buydu: “Yasalar çerçevesinde yaşanabilecek iyi anların en iyisi!” Vida’nın orada çalışırken derlediği anılarla, otele ilişkin çocukluk anıları, ünlülerin otele aktığı yıllar birbirine karışmıştı. Hizmetteki aksamalar, hatta kazalar, boğulmalar bile konukları yıldırmazdı; ne kalış sürelerini kı-

saltır ne de ertesi yıl yeniden gelmelerini engellerdi. Nedeni de, ısıltılı Bill Cosey'in ve otelinin engin konukseverliği-ydi. Kahkahası, dolanmaya hazır kolu, müşterilerin gereksinimlerini anında sezişi, her çatlağı, her sürçmeyi onarırdı: hizmetlilerin arasındaki yüksek sesli bir tartışmadan budala (kara cahil), zorba bir eşe, ufak bir hırsızlıktan bozuk bir tavan pervanesine kadar. Bill Cosey'in çekiciliğiyle L'nin yemekleri birleşince, üstesinden gelinemeyecek sorun kalmazdı. Dans pistini çeviren lambalar okyanus esintisinde sallanırken, orkestra hızını alıp da taftalara, şifonlara bürünmüş kadınlar peşleri sıra sürükledikleri yasemin kokusuyla ortaya çıktığında, gözalıcı ayakkabıları ve ütü çizgisi kusursuz keten pantolonlarıyla erkekler, küçük masalarda diz dize oturabilmek için hanımların iskemlelerini tutarken, artık masada tuzluğun unutulmuş olmasına ya da az ileride, herkesin duyabileceği biçimde tartışan iki garsonun sert sözlerine kimse aldırılmazdı. Servisteki gecikmeler, yıldızların altında dönüp duran çiftlerin umurunda bile değildi, çünkü okyanus esintisi onları içtikleri kokteyllerden çok daha fazla mutlu eder, yumuşatırdı. Gecenin ilerleyen saatlerinde –vist oynamayanlar barda koca koca yalanlar söyler, çiftler de karanlığa sıvışırken– pistte kalan dansçılar, rezilce adları olan figürler sergilerdi: Müzisyenlerin dinleyicilerini aynı anda hem denetlemek, hem şaşırtmak, hem de coşturmak için uydurduğu adlardı bunlar.

Vida, yürekli olduğu kadar akıllı, mantıklı bir kadın olduğuna inanırdı; hayalperest değil, gerçekçi. Öte yandan, tek çocuğunun, Dolly'nin 1962'deki doğumuyla başlayan o dokuz yıldan yalnızca tatlı anılar devşirebiliyordu işte. Aslında çoktan işe koyulmuş olan gerileyiş, çöküş henüz gözlerden gizlenebiliyordu, fakat sonunda, artık saklanamaya-

cak hale geldi elbette. Sonra Bill Cosey öldü ve Cosey kızları daha tabutunun başında kavgaya tutuştı. Bunun üzerine L bir kez daha düzeni sağladı; hep yaptığı gibi. Yüzlerine tısladığı iki sözcük, her iki kadını da hizaya getirmeye yetti. Christine sustalısını kapadı, Heed o gülünç şapkasını alıp mezarın öteki yanına geçti. Biri Bill Cosey'in tabutunun sağında, öteki solunda, öylece dikilirlerken, aslında balla kurum kadar farklı olan yüzleri tıpatıp aynı görünüyordu: nefret yüzünden. Nefret, kendinden başka her şeyi yakıp yıkar, böylece çektiğin acının nedeni ne olursa olsun, yüzün tıpkı düşmanın yüzüne benzer. O andan sonra, iyi anların en iyisinin de Cosey'le birlikte öldüğünden artık kimsenin kuşku kalmadı. Heed oteli, Vida'nın küçük bir Up Beach kızı olduğu dönemdeki haline döndürmeye niyetlendiyse bile, L'nin daha o gün işi bıraktığını görünce, başaramayacağını anladı. L cenaze çelenginden bir zambak çekti, yürüyüp gitti, bir daha da otele ayak basmadı – eşyalarını toplamak, aşçıbaşı takkesini ya da beyaz mokasenlerini almak için bile dönmedi. Ayağındaki kısa topuklu, bayramlık ayakkabılarıyla ta mezarlıktan Up Beach'e kadar yürüdü, annesinden kalan kulübeye sahip çıktı ve oraya yerleşti. Heed oteli yaşatmak için elinden geleni yaptı, ama bir pikabın başına geçip plak çalan on altı yaşında bir dj, yalnızca yerel halka hitap edebilir. Gerçekten parası olan hiç kimse bunun için onca yolu gelmez; evinde zaten bulunan bir plağı dinlemek, adını bile duymadığı dans figürleri yapan, üstelik bunları doğru dürüst beceremeyen yeniyetmelerle dolu bir açık hava pistine kavuşmak için bir oda tutmaz. Özellikle de yemekler, servis, yatak takımları, yeni müşterilerin ne farkına vardığı ne de takdir ettiği bir zarafeti, şıklığı yakalamak için kendini paralıyorsa.

Vida ütünün sivri burnunu düğmelerin arasına sokmaya çalışırken, ütünün altında bulunan, yine beyinsiz bir erkeğin işe yarayacağını düşündüğü, dar ve uzun yive bir kez daha söylendi. Seksen beş gramlık demirin ağır bir ütüden daha iyi olduğuna da aynı sersem karar vermiş olmalıydı. Daha hafif, tamam, ama kırışıklıkları açamıyor, yalnızca kendi, ılık ellerinizle bile düzeltebileceğiniz şeyleri düzeltiyordu: tişörtler, havlular, ucuz yastık kılıfları. Ama on iki düğmeli, iki manşetli, dört cepli ve yakası, klapaların uysal bir uzantısı olmakla yetinmeyen, iyi cins, pamuklu bir üniformayı asla! Vida'nın sonunda vardığı yer burasıydı demek? Hastanedeki işi bulduğu için şanslı olduğunun farkındaydı. Hem iş yükü hafifti, hem de maaşı iyiydi – evi bütün o aygıtların tatlı, yardımsever çınlamalarıyla doldurmasına yetiyordu; mikrodalga fırının ısıtmayı, çamaşır makinesinin yıkamayı, kurutma makinesinin kurutmayı bitirdiğini duyuran ziller, uyarılar: Dikkat et, bak bir yerden duman çıkıyor! Hey, telefonun ahizesi yerine oturmamış! Kahve kaynadığı, ekmek kızardığı ve ütü aşırı kızdığı zaman yanan ışıklar. Ne var ki şu andaki işine şükretmesi onu eski günleri aramaktan alıkoymuyordu; sağladığı tatmin sayılmazsa parası çok daha az olan, o çok eskilerde kalan işi her bakımdan yeğlerdi doğrusu. Cosey'in oteli bir eğlence parkından daha fazlasıydı; o, insanların kentlerdeki ölümleri, Mississippi'deki cinayetleri tartıştığı, bağırklarına taş basmak ve kaygı dolu gözlerle çocuklarına bakmak dışında neler yapabileceklerini araştırdıkları bir okul, bir sığınaktı. Sonra müzik başlar ve onları her şeyin, üstelik kalıcı bir biçimde üstesinden gelebileceklerine inandırırды.

Heed çabaladı, evet, elinden geleni yaptı. Vida bu konuda onun hakkını teslim ediyordu, tamam, ama sellerin yerle bir ettiği bir aileye para yerine yıpranmış havlular,

eski çarşaf lar veren bir kadına sunup sunacağı takdir de bu kadardı. Cosey'in gerçekten ölmesinden yıllarca önce, yaşlandığı ve artık Nat Cole'la *Wild Turkey* dışındaki her şeye ilgisini yitirdiği yıllar boyunca, Heed ortalarda Scarlet O'Hara'nun cahil bir çeşitlemesi olarak kurumlar up durmuştu – öğüt lere kulak tı kayıp en sadık personeli kovarak, beş para etmezleri iş e alarak, soluduğu havayı bile tehdit eden May'le dalaşarak. Cosey hayattayken Heed üvey gelinini asla evden kovamazdı – her ne kadar adam günlerini balık avlayarak, gecelerini de sarhoş arkadaşlarıyla düşüp kalkarak geçiriyor olsa da. Evet, iş in sonu buraya varmıştı iş te: O güzelim erkek, kavgaya tutuşmuş kadınlara teslim olmuş, yaptığı her şeyi yıkmalarına seyirci kalmıştı. Bunu nasıl yapabilmişlerdi, Vida'nun akı lı almıyordu. Gangster kı lıklıların, iş çilerin, konserve fabrikasındaki ayaktakımının ve gündelik iş lerde çalışan göçmenlerin buraya girmesine, polisi de bir kuyruk gibi peşlerinden sürüklemesine nasıl izin vermişlerdi? Vida müşterilerin giderek daha da döküntü bir hal almasının suçunu May'in hırsızlığına, şu çalma hastalığına yüklemek isterdi (ayrınc a o gündelikçilerin de neler aş ırdığını Tanrı bilirdi), ama May, Vida'nun iş e başlamasından ve konuk kalitesinin düşmesinden çok daha önce başlamıştı hırsızlığı. İş in aslı, Vida daha iş e başladığının ertesi günü, resepsiyonun arkasında dururken, May'in bu kötü alışkanlığına tanık olmuştu. Ohiolu, dört kişilik bir aile giriş kaydını yaptırmaktaydı. Vida kayıt defterini açtı. Sol yanda düzgün, matbu harflerle tarih, ad, soyadı ve oda numarası, sağda da konuğun imza atacağı boşluk. Vida, üzeri ebru desenli dolmakalemin durduğu küçük kaideye uzanmıştı ama kalem görünürlerde yoktu. Telaşlandı, çekmeceyi karıştırdı. Tam Ohiolu babaya bir kurşunkalem uzatıyordu ki, Heed çıkageldi.

“O da ne? Kurşunkalem mi veriyorsun?”

“Dolmakalem kayıp, bayan.”

“Mümkün değil. İyi ara.”

“Aradım. Yok.”

“Cebine de baktın mı?”

“Efendim?”

“Ceketinin cebine, mesela?” Heed manidar bir gülümsemeyle konuklara döndü; beceriksiz bir elemanın insanı ne zor durumda bıraktığını görüyorsunuz, der gibi. Vida on yedi yaşındaydı ve daha yeni anne olmuştu. Bay Cosey’in onu getirdiği görev kesinlikle bir basamaktı; eskiden çalıştığı, kocasının da hâlâ çalıştığı o balık çukurundan, temelli olduğunu umduğu bir sıçramaydı. Heed onu böyle suçlayınca, Vida’nın boğazı kuruyuverdi, parmakları titremeye başladı. Gözyaşları onu daha da aşağılamak için sıraya girmişti ki, yardım geldi: başında beyaz, uzunca bir aşçı şapkasıyla. L elindeki dolmakalemi yuvasına soktu, Heed’e döndü: “May... Bal gibi biliyorsun.”

İşte o zaman Vida, konukları kayda geçirmekten ve parayla haşır neşir olmaktan çok daha fazlasını öğrenmesi gerektiğini anladı. Her işyerinde olduğu gibi, burada da eski ittifaklar vardı; gizemli savaşlar, acınası zaferler. Bay Cosey kraldı, L, yani aşçı şapkalı kadınsa piskopos. Geri kalanların hepsi –Heed, Vida, May, garsonlar, temizlikçiler– kraldan bir tebessüm koparabilmek için kıyasıya çekişen saray halkı.

Dün akşam yemekte, Cosey’in ölümüne ilişkin şu eski söylentiye değinerek, kendini bile şaşırtmıştı. Vida kıskançlığın yozlaşmış veledi olarak gördüğü dedikodudan nefret ederdi ve doktorun teşhisine inanmak istiyordu: kalp krizi. Ya da L’nin söylediğine: kalp ağrısı. Hatta May’in yorumuna: okul otobüslerinin peşinde koşmaktan. Ama düşmanlarının dediğine, asla: şaha kalkmış frengi. Sandler ise, eh,

seksen bir yıl yetti, demişti; Bill Cosey yorulmuştu kısacası. Ama Vida erkeğin içtiği suyun bulandığını da, erkeğin elini göğsüne, yüreğinin patladığı yere değil, midesine götürdüğünü de görmüştü. Öte yandan, onun ölümünü isteyenler (Christine, bir-iki koca, birkaç beyaz işinsanı) yakınlarda değildi. Bir tek kendisi, L ve şu garson. Tanrım, o ne karmaşaydı öyle. Ölürken çırpınan, uykuya direnen bir beden. Sonra, bir manyak gibi çığlıklar atan Heed. Doğruca Monarch Sokağı'ndaki eve koşup kendini bir dolaba kilitleyen May. L olmasaydı, bütün yörenin örnek insanı, medar-ı iftihar, hak ettiği o onurlu cenaze töreninden bile yoksun kalacaktı. Sonunda, Christine'le Heed töreni rezil etmeye yeltendiğinde, bu iki engerek yılanurun arasına giren, zehirli dillerini geri çekmelerini sağlayan da, yine L olmuştu... ki, gelen haberlere göre, birbirinin ölümünü beklemekte olan bu ikisi, hâlâ aynı durumdaydı. Sandler'in o eve yönlendirdiği kız, Heed'in akrabası olmalıydı. Çünkü yaşayan bir ailesi olan tek kişi oydu. Beş erkek, üç de kız kardeşi olduğu düşünülürse, yeğenlerinin sayısı elliyi bulmuş olmalıydı. Ama belki de kız onların akrabası falan değildi. En iyisi, Romen'den durumu öğrenmesini istemektir – becerebilirse, çaktırmadan elbette; olmadı, doğrudan sorabilirdi... gerçi güvenilir bir yanıt alma umudu pek cılızdı. Bu çocuk da son günlerde öyle dikkatsiz, öyle fevriydi ki. Keşke anası ya da babası hemen şu anda çıkıp izne gelseydi; oğlan başını Vida'nın ya da Sandler'in halledemeyeceği kadar büyük bir derde sokmadan önce, yani. O eller sırf bahçe işleri yüzünden bu hale gelmezdi. Birini pataklamış olmalıydı. Hem de fena halde.

Bodrumda, tavandan sarkan ampulün ışığında duran Sandler kendi kendine kıkırdadı. Vida haklıydı. Kızın bacaklarına *gerçekten* de çarpılmıştı. O dondurucu rüzgârda, ne tüylerde bir dikelme, ne deride tek bir pütür – yalnızca

alttaki güçlü kasları fısıldayan, gergin, pürüzsüz bir cilt. Bir dansçının bacakları: uzun, şu anda dinlendiği için mutsuz; kalkmak, ayrılmak, belinize dolanmak için sabırsızlanan bacaklar. Utanmalısın, dedi kendine, kıkırtısı bastırılmış bir kahkahaya dönüşürken; ellisini geçmiş bir büyükbaba, sadık ve karısına düşkün bir koca, bodrumdaki kalorifer kazanının karşısına geçmiş, hiç beklemediği bir anda karşısında buluverdiği genç baldırların onu nasıl heyecanlandırıldığını düşünüp kendi kendine kıkırdıyor. Kıza takındığı ters tav-
rın, kızın harekete geçirdiği duygulara bir tepki olduğunun bal gibi farkındaydı; ona kalırsa, bunu kız da anlamıştı.

Sandler gözlerini kısıp göstergeye baktı; 35 dereceye ayarlasa, yatak odasındaki ısıнын 25 dereceye ulaşmasını sağlayabilir miydi? Şu anda gösterdiği değer, yani 25 derece, yatak odasına 15 olarak yansıdığına göre? Bu problem onu gülümsetti; bu iklimde çok ender çalışan baca, şu anki faaliyetine, en az Sandler kadar şaşıyordu herhalde. 3 dereceye bile aldırıışsız görünen, dolayısıyla kuzeyli olduğu anlaşılan kızın giydiği ince kıyafetleri anımsayınca, bir kez daha gülümsedi. Kızın şu Cosey kadınlarıyla ne ilgisi olabilirdi ki? Romen'den durumu bir araştırmasını isteyecekti. Belki de istemezdi. Torununu casusluğa teşvik etmesi, güvensizlik yüzünden zaten zedelenmiş bir ilişkiye, yanlış bir unsur ekleyebilirdi. Romen'in dimdik durmasını istiyordu – saçma sapan bir angarya yüzünden, kadınların çevresinde bir yılan gibi dolanıp durmasını değil. Oğlanın ahlaki gelişimine zarar verebilirdi. Öte yandan, oğlan ille de bir haber taşımaya kalkarsa, Sandler de herkes gibi büyük bir zevkle oturup dinlerdi elbette. Coseyler her zaman en ateşli sohbet konusu olmuştu. Buralarda –Oceanside, Sooker Koyu, Up Beach, Silk– onların yapıp ettikleri tam elli yıldır sohbetleri tatlandırıyordu. Bu da çok doğaldı, çünkü otel hepsini et-

kilemişti. Onlara balıkçılıkla yengeç temizleyiciliği dışında iş olanakları sağladığı yetmezmiş gibi, yıllarca süren, iç gıcıklayıcı, ateşli konular sunan bir sürü de dışarıklı çekmişti buraya. Otel olmasaydı, birbirlerinden başka hiç kimseyi görmemiş olacaktı. Dolayısıyla, bu ilginç gezginlerin ayağını buradan çekmesi; herkese fena koymuştu; tıpkı geri çekilen ve ardında dört bir yana saçılmış kabuklarla okunması imkânsız yosun metinleri bırakan bir dalga gibi.

Oceanside'daki evde hep soğuk kalan noktalar vardı; ısının bir türlü giremediği yerler. Ama sıcak noktalar da yok değildi tabii. Sandler'in termostatlarla, yerden ısıtmalarla, filtrelerle falan uğraşıp durmasıysa bu kadarla kalıyordu işte: uğraşmak. Tıpkı komşularınunki gibi, onun evi de baştan savma, sırf yapılmış olmak için yapılmıştı: on santimlik yerine beş santimlik çiviler, otuz değil on yıl garantili hafif çatı malzemesi, pervazlarda takırdayıp duran yalınkat camlar. Sandler geride bıraktıkları eski mahalleyi her yıl biraz daha arıyordu. Vida o sırada, sonu selle biten kuraklıktan önce Up Beach'ten ayrılmaları için tutturduğunda, kesinlikle haklıydı; bu konuyu bir daha düşünmemişti zaten. Oysa kendisi, neredeyse her gün, tıpkı bugün bu soğuk gecede yaptığı gibi, o koca göbekli ama pinti ocaktaki ateşin çıtırtısını, denizin sürüklediği tertemiz odun parçalarının yankarkenki kokusunu özlüyordu. Mehtabın, Up Beach'teki kulübeleri nasıl bir tabloya dönüştürdüğünü unutamıyor, o resim gözünün önünden hiç gitmiyordu. Burada, devlet eliyle ve onayıyla yapılmış, gereğinden fazla yapay ışıkla donatılmış bu evlere mehtabın yapabileceği hiçbir iyilik yoktu. Kent planlamacıları, siyahların yaşadığı yerleri diğer mahallelerin iki katı aydınlatır, daha çok sokak lambasıyla donatırlarsa, siyahların daha az karanlık işler çevireceğine inanıyorlardı herhalde. İnsanlara, karanlıkta yaşamalarına

izin verilecek kadar güvenilen tek yerler, nezih mahalleler, bir de taşraydı. Dolayısıyla, göz kamaştırıcı bir dolunay bile Sandler için artık bir ödül avcısının uzaktan uzağa seçilen meşalesinden farksızdı – bir zamanlar onu ve çocukluğunun harap kulübesini sarıp sarmalayan, dünyaya oynadığı oyunla gözümüzü boyayan ve bizi, o dünyanın bize ait olduğuna inandıran, altın yaldızlı battaniye değil. Sandler o geniş, altın parmağını uzatıp dalgaları harekete geçiren, sonra da doğruca kendisine doğrultan eski mehtabı, kendi mehtabını geri istiyordu. Sandler kumsalın neresinde dursun, altın parmak onun yerini mutlaka saptardı; bir annenin kolları kadar kararlı ve sıcak, gelip Sandler'i şıp diye bulurdu. Sandler onun, kayıtsızlık bile hissedemeyecek kadar duygusuz, soğuk bir taştan geldiğini bilirdi, tamam, ama onun başkasını değil, salt kendisini işaret ettiğini de bilirdi. Tıpkı herkesin içinde onu seçen, sürüklendiği akşam rüzgârından çıkıp onun araba yoluna giren, garajın ışığıyla günbatımı arasına dikilen, arkadan aydınlanmış, ışığa batmış gövdesiyle Sandler'in karşısında duran o kız gibi.

Bill Cosey olsaydı, daha farklı davranırdı elbette. Kıza çemkirmek, dürüstlüğünden kuşkulananmak yerine, ısınması için onu içeriye davet eder, gideceği yere arabasıyla götürmeyi önerirdi. Dediğini de yaptırırdı; neredeyse her seferinde başardığı gibi. Vida da, diğer pek çokları gibi, adamı hayranlık dolu gözlerle izlemişti; ondan hep bağışlayıcı gülümsemelerle söz ederdi. İnceliğinden, parasından, kurduğu dünyadan gurur duyan Cosey'e baktıkça, şöyle derlerdi: Yeterince sabır ve zekâyla biz de başarabiliriz! İyi ama, Sandler onunla balığa çıkmıştı; Cosey'in yüreğini, zihnini ya da cüzdanını bildiğini ileri süremezdi, ancak alışkanlıklarını çok iyi biliyordu.

Beklediği gibi denize açılmamış, korunaklı, rüzgârsız bir koya demir atmışlardı.

Davet Sandler'i şaşırtmıştı, çünkü Cosey teknesini genellikle özel konuklarıyla, en çok da Şerif Buddy Silk'le paylaşırdı – Şerif, koca kasabaya adını veren, caddelerini de destansı filmlerden alınma isimlerle bezeyen ailenin üyesiydi. Sandler arabasını park etmiş, Vida'yı bekliyordu, Cosey göründü. Uçuk mavi Impala'sını Sandler'in pikabına yanaştırdı, eğilip sordu: "Yarın boş musun, Sandler?"

"Evet, efendim."

"Çalışmıyor musun?"

"Hayır, efendim. Fabrika pazarları kapalı."

"Ah, elbette."

"Bana ihtiyacınız mı var?"

Cosey davetini bir kez daha tartarcasına dudaklarını büzdü, yüzünü öteki yana çevirdi.

Sandler onun, beş sentteki kabartmaya tıpatıp benzeyen profilini süzdü; tek eksiği şu tüylü Kızılderili başlığıydı. Cosey artık yetmiş dördünde olmasına karşın hâlâ yakışıklıydı, Sandler ise henüz yirmi ikisinde. Cosey yirmi küsur yıldır evliydi, Sandler ise üç yıldan biraz az. Cosey'in parası vardı, Sandler saatte bir dolar yetmiş sent kazanıyordu. Kendi kendine sordu: Dünyada bizden daha az ortak yönü bulunan iki erkek var mıdır?

Kararını vermiş olmalı ki, Cosey yeniden ona döndü. "Yarın balığa çıkmayı düşünüyorum, günün ilk ışıklarıyla. Belki bana katılırsın?"

Bütün gün balıkla uğraşan biri olarak Sandler balık tutmayı spordan saymazdı. Olta sallamaktansa ateş etmeyi yeğlerdi, ama daveti geri çevirmesi söz konusu bile değildi. Vida bundan hiç hoşlanmazdı, ayrıca Cosey'in teknesini de merak ediyordu, pek havalı olduğunu duymuştu.

"Bir şey getirmene gerek yok. Her şeyim var," dedi Cosey.

Eh, bundan hiç kuşku yok zaten, diye düşündü Sandler. Sabahın dördünde rıhtımda buluştular, hemen de yola koyuldular; sessizce. Ne havaya ilişkin bir yorum ne de avla ilgili bir iddialaşma. Cosey'in dün akşamkinden daha mesafeli bir hali vardı. Sandler bu değişimi, küçük tekneyi kullanmak için harcadığı çabaya yordu; teknenin burnunu önce okyanusa, sonra karaya, Sandler'in hiç görmediği, küçük bir koya çevirdi. Ya da belki suskunluğunun nedeni, ilk kez başbaşa kalmalarının tedirginliği idi. Cosey kasabalılarla açıkça, uluorta kaynaşmazdı; onları işe alır, onlarla şakalaşır, hatta güç durumlardan kurtarırdı, fakat kilise piknikleri dışında, otel masalarında ya da dans pistinde buralıların hoş karşılandığı söylenemezdi. Kırklı yıllarda, oteldeki fiyatlar yöre halkının çoğunu kaçtıracak düzeydeydi zaten, ama yine de bir aile, orada düğün yapacak parayı denkleştirse bile, geri çevrilirdi. Kibarca. Üzülerек. Kesinlikle. Otel ne yazık ki doluydu. Üstü örtülmemiş reddedişler yüzünden birkaç hurçnluk, içerleme yaşandı elbette, ama o günlerde çoğunluk bu kararı mantıklı bulur alınmazdı. Ne kılıkları uygundu ne de keseleri; gücü yetenlerin karşısında küçük düşmek istemiyorlardı. Sandler çocukken, yöre halkı için konukları izlemek, arabalarını ve kaliteli valizlerini hayran hayran süzmek, müziği uzaktan uzağa dinlemek ve karanlıkta, iyice kuytularda, kendi evlerinin arasında, kendi pencerelerinin altındaki gölgelerde bu müzikle dans etmek yeterliydi. Bill Cosey'in otelinin ve tatil köyünün orada olduğunu bilmek yeterliydi. Aksi halde, bütün yörede, hatta eyalette bile bulunmayan bu konfor nasıl açıklanırdı ki? Otel, konserve fabrikasının işçileri ve balıkçı aileleri için öyle değerliydi ki. Ayrı şekilde, çalışmak için Silk'e gelen hizmetçiler, çamaşırcılar, meyve toplayıcıları, yıkılmış okulların öğretmenleri, hatta içkili toplantıları ya da dans

müziğini onaylamayan gezgin vaizler için de – duydukları özlemin yerini, bir hemşerilerinin kontrolündeki bu muhteşem, başarılı tatil cennetiyle aynı yöreye ait olmanın gururu almıştı; bu başarıdan herkes bir gıdımıcık da olsa paye çıkarıyordu kendine. Otel, yaşayabilmek için bir zamanlar dışladığı insanlardan medet umar hale geldikten sonra bile süren bir peri masalıydı.

“Torikler hep buraya gelir,” dedi Cosey. “Bir tür toplantı yeri gibi...” Keyfi yerine gelmişti; içi Sandler’in az sonra keşfettiği üzere, kahveden çok alkolle dolu bir termos çıkardı, geriye kahvenin yalnızca rengi kalmıştı. İşe yaradı. Az sonra Cassius Clay’in kazandığı ödüllere ilişkin koyu bir sohbete daldılar, buysa Medgar Evans hakkındaki tartışmayı bastır-mış oldu.

Gündoğumuna kadar av zayıf, şakalar canlıydı; o zaman alkol onları eşit seviyeye getirdi ve sohbet karamsarlaştı. Bir yayın balığının karnundaki hâlâ canlı solucanlara bakan Cosey, “Yırtıcı olanları öldürürsen, güçsüz olanlar seni diri diri yer,” dedi.

“Her şeyin belli bir yeri var, Bay Cosey,” diye karşılık verdi Sandler.

“Doğru. Her şeyin. Kadınlar hariç. Onlar her yana yayılmış durumda.”

Sandler güldü.

“Yatağa,” diye sürdürdü Cosey sözünü, “mutfığa, bahçeye, masana, ayaklarının altına, sırtına... her yere.”

“O kadar da kötü olamaz,” dedi Sandler, avutmak istercesine.

“Yo. Yo. Harika bir şey bu. Harika.”

“Öyleyse neden gülümsemiyorsunuz?”

Bill Cosey dönüp ona baktı. Gözleri içkiden parlıyor olsa da, çatlak bir cam gibi acı saçmaktaydı. “Benim için ne söylüyorlar?” diye sordu, termostan büyük bir yudum alarak.

"Kimler?"

"Sizler. Hepiniz. Bilirsin işte, arkamdan yani."

"Bay Cosey, siz çok sayılan birisiniz."

Cosey, yanıt onu hayal kırıklığına uğratmışçasına, iç geçirdi. "Öyle olsa ne yazar, olmasa ne yazar," dedi. Sonra, çocukların ve sıkı içicilerin pek hoşlandığı bir şey yapıp bambaşka bir konuya geçiverdi. "Oğlum Billy, senin yaşındaydı... Öldüğünde yani."

"Öyle mi?"

"Güzel günlerimiz oldu. Çok güzel günlerimiz. Babayla oğuldan çok, iki arkadaş gibiydik. Sonra onu kaybettim... biri, sırf hasedinden, oğlumu kısıvrak yakalayıp mezara çekiverdi sanki."

"Biri mi?"

"Bir şey, demek istiyorum."

"Nasıl ölmüştü?"

"Kahrolası, rezil bir şey. Bulaşıcı zatürree, dediler. Hiçbir belirti vermeden... bir-iki öksürüyorsun, sonra ışıklar sönüyor." Kaşlarını çatmıştı; bulmacanın yanıtı orada yüzüyor-muş gibi, dikkatle suyu tarıyordu. "Bir süre kendimi kaybettim. Üstesinden gelmek epeyce vaktimi aldı."

"Ama başardınız. Atlattınız."

Gülümsedi. "Atlattım," diye yineledi. "Güzel bir kadın çıkageldi ve bulutlar aralanıverdi."

"Gördünüz mü? Bir de yakınıyordunuz."

"Haklısın. Öte yandan, kendimi oğluma öylesine kaptırmıştım ki, onu tanımak için kılımı bile kıpırdatmadım. Evlenmek için neden May gibi birini seçtiğini hiç anlayamadım, örneğin. Belki de oğlum başka biriydi, bense onu benim... kendimin gölgesi yapmıştım. Doğrusu, artık hiç kimseyi anlayamadığımı düşünüyorum. Öyleyse, başkaları da neden beni anlasın ki?"

“İnsanları anlamak zordur. Elindeki tek ipucu, yapıp ettikleridir,” dedi Sandler; içten içe merak ediyordu: Çok yalnız, anlaşılmamış biri olduğunu mu söylemeye çalışıyor? Yirmi küsur yıl önce ölmüş bir oğul için hüznülenerek? Arıların sahip olduğu baldan daha çok dostu olan bu adam, şanı, şöhreti için mi kaygılanıyor? Sanki bir rahipmiş gibi, onu baştan çıkarabilmek için kıran kırana dövüşen onca kadın varken? Buysa kalkmış ilgiden yakınıyor, yükün ağırlığından inliyor. Sandler viskinin Cosey’i etkilediği, ağlama safhasına iteklediği sonucuna vardı. Evet, böyle olmalıydı; aksi halde, karşısındaki budalanın teki demekti. Sandler kızgın taşları, zengin bir adamın sızlanmalarından çok daha kolay yutabilirdi. Kendini az çok hakarete uğramış gibi hissetti, yem kutusuyla ilgilenmeye koyuldu. Yeterince oyalanırsa, Cosey bir başka konuya atlardı belki, öyle de yaptı – bir Platters şarkısından birkaç dize mırıldandıktan sonra.

“Bu ülkedeki her yasanın, bizi engellemek üzere çıkarıldığını biliyor musun?”

Sandler başını kaldırıp baktı. Bu da nereden çıkmıştı şimdi? Güldü. “Yo, doğru olamaz.”

“Ah, evet, doğru.”

“Peki ya...” Ama Sandler’in aklına cinayet dışında hiçbir yasa gelmedi; bununsa şu anda ona hiçbir yararı olmazdı. Kimin hapse gireceğini, kimin girmeyeceğini herkes bilirdi. Siyah bir katil, bir katildi; beyaz bir katilse mutsuz biri. Yasaların çoğunun, renkle değil parayla ilintili olduğundan emindi; fikrini söyledi.

Cosey usulca gözünü kırptı. “Bir düşün,” dedi. “Bir zenci, sağlam bir teminat karşılığında, birinci kalite konut kredisi alabilir, ama iş banka kredisi denen cehenneme gelince, hiçbir umudu yoktur. Bir düşün bunu.”

Sandler düşünmek istemiyordu. Evliliği taze, kızı yeniydi. Vida, onun "birinci kalite"den anladığı her şeydi, Dolly de gereksindiği tek umut.

Bu paylaşacakları pek çok balık avı gezisinin, sırdaşlığın ilkiydi. Sonunda Cosey, Sandler'i fabrikadaki yengeç temizleme işinden ayrılmaya razı etti. Otelde garsonluk yapmak, (bahşişlerle birlikte) cebine daha çok para girmesini sağlayacaktı. Sandler garsonluğu birkaç ay denedi, ama 1960'larda, akla gelebilecek her büyük kentteki ayaklanmalar sırasında, bir konserve fabrikasının patronu ona denetçilik görevi önerdi; bu yolla, tamamen siyahlardan oluşan işgücüne herhangi bir huzursuzluğun bulaşmasını önlemeyi umuyordu. İşe yaradı. Kendi garsonlarından biri yerine bir ustabaşıyla dostluk kurmak da Cosey'e daha kolay geldi. Ama Sandler bu adam hakkında ne kadar çok şey öğrendiyse, onu o kadar az tanıdığını anladı. Bazen şefkat hayal kırıklığını yendi, bazen de hoşnutsuzluk sevecenliği boğdu. Tıpkı Cosey'in anlattığı bir öyküyü dinlerken olduğu gibi. Cosey küçük bir çocukken babası onu, arka kapıdan kimin çıktığını görmesi için komşulardan birinin bahçesinde oynamaya zorlarmış. Oğlan her gündeğümünde gözcülüğe gönderilirmiş. Bir gün bir adam gizlice sıvışmış, Cosey de hemen koşup babasına yetiştirmiş. O öğleden sonra adamın, dört atlı bir arabanın arkasında, sokaklarda sürüklendiğini görmüş.

"Bir hırsızın, katilin yakalanmasına yardım ettiniz, ha?" dedi Sandler hayranlıkla.

"Evet."

"Aferin size."

"Arabanın arkasından ağlayarak birtakım çocuklar koşuyordu. Bir tanesi, küçücük bir kızdı. Lazarus kadar yırtık pırtık. Ayağı bir at pisliğine takılıp düştü. Herkes güldü."

“Siz ne yaptınız?”

“Hiçbir şey. Hiç.”

“Daha çocuktunuz, tabii.”

“Evet.”

Dinlerken, Sandler’in içine dolan sevecenlik, Cosey’in da gülenlere katılıp katılmadığını düşününce, yerini utanca bıraktı. Bazen de bu adama karşı yoğun bir içerleme duyuyordu, tıpkı yerel halka toprak satınayı reddettiği zaman olduğu gibi. İnsanlar, araziyi bir müteahhide satanın o mu yoksa karısı mı olduğu konusunda ikiye bölünmüştü. Balık kızartarak, börek satarak, kermesler düzenleyerek, kısacası dışten tırnaktan artırarak depozitoyu yatıracak parayı toplamışlardı. Bir tür kooperatif kurmayı düşünüyorlardı: küçük işler, sanatlar, elişleri için kültür merkezleri, Siyahların Tarihi ve Meşru Müdafaa kursları. Cosey başta hevesliydi, ama anlaşmayı imzalamakta o kadar uzun bir süre oyalandı ki, sonunda kararı vermek dul karısına kaldı. Ve kadın, daha adamın mezar taşı bile dikilmeden, araziyi sattı. Sandler ötekilerle birlikte Oceanside’a taşındığı zaman bile, Cosey hakkında hâlâ kuşkuluydu. Onu tanımak, gözlemlemek, fikrini değiştirmesine yetmemişti, daha çok bir eğitim gibiydi. Önce, bu Cosey’in dini imanı para, diye düşündü. En azından, herkes öyle olduğunu söylüyordu, adam da zaten parasını onları haklı çıkaracak biçimde harcıyordu. Ama bir yılı aşkın bir süre onunla balığa çıkınca, Cosey’in servetinin, kalın kafalı, katı birinin elindeki bir çekiç değil, daha çok duygusal bir insanın elindeki bir oyuncak olduğunu gördü. Zenginler birer köpekbalığı gibi davranabilirdi, ama onları kışkırtan asıl güdü, bir çocuğun tatlılara duyduğu düşkünlük, o bildik zaaftı. Yalnızca bir kız çocuğunun rüyalarındaki çayırlarda serpilebilecek, çocuksu özlemler: tapınılma, itaat,

bir de kesintisiz eğlence özlemi. Vida'ya kalırsa, resepsiyonun arkasındaki duvardan dik dik bakan kişi güçlü, cömert bir dosttu.

Sandler bodrumun basamaklarını tırmandı. Vaktinden önce zorlandığı emeklilik, o sırada iyi bir fikir gibi gelmişti. Çünkü bir güvenlik görevlisi olarak, gece yarısı alışveriş merkezlerinde dolaşmak zihni yavaşlatmıyor, durduruyor veriyordu. Şimdi, yaşadığı âna odaklanmak yerine habire geçmişe takılıp kaldığını görünce, merak ediyordu: Acaba o farkında olmasa da beyni hasar mı görmüştü? Mutfığa girince, Vida'nın radyodaki bir halk şarkısına eşlik ederek çamaşırları katladığını gördü. Tablodaki gözleri değil de, o çatlamış-cam gözleri düşünerek karısını omuzlarından tuttu, kendine çevirdi, dansa başlayınca da sımsıkı göğsüne bastırdı.

Hangisi daha kötüydü: Onu ağlatan olayın kendisi mi, yoksa böyle kız gibi ağlaması mı? Belki de bu yaşlar, herkesin çoktan fark ettiği zayıflığının bir kanıtıydı... acizliğini, daha tırtığını bile görmeden, mimleyivermişlerdi belki de? Kızın ellerini, onları bağlayan kar beyazı ayakkabı bağcıklarının altında kıvrılan elleri görüp de sicim gibi boşalan yaşların daha göğsünü bile ıslatmasına kalmadan? Komşularının ne diyeceğine aldırmayan pasaklı bir kadın tarafından bir çamaşır ipine çarpık çurpuk mandallanmış şu tek parmaklı eldivenlere benziyorlardı. Etin başladığı yere kadar yenmiş olan tırnaklardaki mürdüm eriği rengi cila, eldiven - mirukliğindeki ellere kadınsı bir hava veriyor, Romen'in acaba bu da paçozun teki mi, diye düşünmesine neden oluyordu... İnsanların ne düşüneceğini hiç mi hiç umursamayan bir pasaklı?

Romen sıranın başındaydı. Ve o küçük ellere, boğazındaki gıcıklanmaya karşın, hazırды. Theo'nun anırmalarıyla, kızın tepesinde bir aşağı bir yukarı hareket eden başıyla birlikte sarsılan karyoların başucu tahtasına yakındı; kızın duvara dönük yüzü, debelenirken çözölen saçlarının altında kalmıştı. Romen çözök kemeriyle, kıvamını bulmuş erkekliğiyle, varlığını baştan beri bildiğı, gerçek Romen'e dönüşmek üzereydi: bilenmiş, tehlikeli, başıboş. Yedi kişilik grubun sonuncusu. Üçü, işleri biter bitmez sıvışmıştı – yatak odasından çıkarken, beşlik çakmış, sonra da içeride doludizgin süren partiye dönmüşlerdi. Freddie'yle Cemal ise tükenmiş bir halde yere çöktüler; işe ilk girişen, şimdi de ikinci hakkını kullanan Theo'yu seyretmeye koyuldular. Oğlan bu kez daha ağırdan alıyor, kız artık miyavlamayı kestiğı için, bir tek onun kişnemeleri duyuluyordu. Geri çekildiğinde oda sebze, çürümüş üzüm ve ıslak toprak kokuyordu. Bir tek sessizlik tazeydi.

Romen, Theo'nun yerini almak üzere ilerledi, sonra, karyolarının başucuna doğru uzanan ellerine bakakaldı. Kızın sağ bileğindeki düğüm, daha Romen dokunur dokunmaz çözöldü, eli yatağın yanından aşağıya sarktı. Kız bu eli kullanmadı – ne vurmak, ne tırnaklamak ne de saçlarını geriye atmak için. Romen, *Pro Ked* bağcığının altından sarkan öteki eli de çözödü. Sonra kızı üzerinde yattığı çarşafa sardı, kaldırdı, oturur duruma getirdi. Eğildi; burnunda pembe deriden, çapraz bantlar bulunan, dans etmek ve gösteriş yapmaktan başka hiçbir işe yaramayan yüksek ökçeli ayakkabıları aldı. Patlayan kahkahaları duydu –ilk onlar gelmişti–, sonra kaba şakaları, en sonunda da öfkeyi; ama her şeye karşın kızı oradan çıkarmayı, dans edenlerin arasından geçirip sundurmaya ulaştırmayı başardı. Tirtir titreyen kız, Romen'in verdiği ayakkabıları göğsüne bastırmıştı. Daha

önce ikisinden biri sarhoşsa bile, artık değildi. Soğuk bir rüzgâr soluklarını kesti.

Romen onun adını anımsamaya çalıştı; Faye ya da Faith'di galiba; tam bir şey söylemeye yeltenirken, ansızın kızı görmeye katlanamadığını anladı. Teşekkür etmeye falan kalkışırsa, kızı boğardı. Neyse ki, kız tek kelime etmedi. Faltaşı gibi açılmış, donuk gözlerle ayakkabılarını giydi, eteğini düzeltti. İkisinin ceketi de içeride kalmıştı – Romen'in yeni deri ceketiyle kızın artık sırtında ne varsa, o.

Kapı açıldı, iki kız koşarak çıktı; birinin elinde bir manto vardı, ötekinin elinde de havaya kaldırdığı bir çanta.

"Pretty-Fay! Ne oldu?"

Romen döndü, gitmeye hazırlandı.

"Sana ne oldu böyle? Hey, sen! Ona bir şey mi yaptın, ha?"

Romen yürümeyi sürdürdü.

"Buraya gel! Pretty-Fay, bu sana bir şey mi yaptı, ha? Kim mi? Kim, ha? Şu saçının başının haline bak! Al, giy mantonu. Pretty-Fay! Bir şey söylesene be!"

Kızların çığlıklarını, kaygılarını duydu; birbirine çarpan, çınlayan zilleri andırıyor ama Theo'nun bir borazan gibi patlayan hakaretini bastıramıyorlardı: bilinen en kötü hakaret. Bir kez havaya yayıldı mı, yankısına ancak ateşlenen bir tabancanın son verebileceği o sözcük! Aksi halde, yankısı hiç kesilmeyen – asla.

Romen son üç gündür herkesin alay konusuydu. Kolay kazanılmış arkadaşlığı (dört aylık) yitirmişti. Freddie dışında, öteki altı kişiden birinin bakışlarına karşılık vermek demek, bir meydan okuma, kavgaya davet demektir. İyi ama, bırakın diklenmeyi, onlarla göz göze gelmekten kaçınsa bile, Borazan onun adını üfleyip duruyordu işte! Zincirli parmaklığın orada toplanırken ona haber vermiyorlar, Patty'nin Hamburgerleri'nde yanlarına gidince masadan

kalkıyorlardı. En hafifmeşrep, en cilveli kızlar bile Romen'in istenmediğini sezmişti; sanki ansızın üstü başı demodeleşmişti: Tişörtü fazla beyaz, pantolonu fazla ütülü, lastik ayakkabılarınun bağcıkları tamamen yanlışı bağlanmıştı.

Partiden sonraki ilk maçta onu sahadan kovan olmadı, ama ona tek bir pas veren de yoktu; araya girip topu aldığı zaman da, pozisyonu ne olursa olsun, doğruca potaya fırlatmak zorunda kaldı, çünkü vereceği pası karşılayacak hiç kimse yoktu. Kollarını sarkıtıp öylece ona bakıyorlardı. Topu sektirirken, faul yapıp topu kaptılar ve o daha ribaundu kimin mahvettiğini bile göremeden, Borazan yere tükürürverdi. Sonunda onu bir çelmede yere yıktılar, sahadan çıkıp gittiler. Romen orada oturakaldı; soluk soluğa, dövüşme hırsıyla dolup taşarak, ama faullere, çelmelere, Borazan'ın tükürüğüne karşılık verseydi neler olacağını gayet iyi bilecek... kızı savunurken başına gelenler, aynen yinelenenecekti. Tanımadığı, tanımak da istemediği birini savunurken. Onlarla dövüşseydi, kendisi için değil o kız, Pretty-Fay için dövüşmüş ve aralarındaki bağlantıyı kanıtlamış olacaktı – yanlışı bağlantıyı. Sanki hem kız *hem de* kendisi yatağa bağlanmış gibi; ayrılan bacaklar hem kızın *hem de* onun bacaklarıymış gibi.

Beyaz olmasına karşın, potadaki ustalığı herkesçe kısıkanılan Lucas Breen sahanın öteki ucunda tek başına top sektiriyor, atış talimi yapıyordu. Romen kalktı, ona doğru ilerledi, fakat Borazan'ın dağarcığındaki öteki sözcüğü tam zamanında anımsadı. Lucas'a şöyle bir bakıp, "Hey," diye mırıldandıktan sonra yürüyüp gitti.

İkinci gün daha perişan, daha yalnızdı. Freddie ona evde bıraktığı ceketini getirdi, "Hey, ahbap. Koyverme kendini," dedi, ama fazlaca oyalanmadı. Pretty-Fay'in arkadaşlarını, evden manto ve çantayla koşarak çıkan şu iki kızın, okul

otobüsünün camından ona el salladığını görünce, Romen belediye otobüsüne binmeye başladı. Pretty-Fay'i görme olasılığını ortadan kaldırmak için de, üç buçuk kilometre ilerideki durağa kadar yürüyordu. Neyse ki kızı hiç görmedi. Başkaları da öyle.

Üçüncü gün, onu dövdüler. Altısı birden, Freddie dahil. Hem de zekice. Belki, üstüne üstlük bir de gammazdır, patlak dudağını ya da şiş gözünü ona buna memnuniyetle açıklar, diye düşünerek yüzü hariç her yerine vurdular: Belki o titrek parmağıyla içlerinden birini gösterecek kadar kız kılıklıdır, diye. Altısı birden. Romen iyi dövüştü, bir-iki yumru oluşturdu, dizini bir kasığa gömdü, bir de gömlek yırttı, ama sonra, ellerini arkasında kavuşturdular, bir yandan kaburgalarını kırmayı, bir yandan da midesini boşaltmayı denediler. Bu sonuncusu gerçekleşmeye başlamıştı ki, bir araba korna çalarak doğruca üstlerine geldi. Oğlanlar çil yavrusu gibi dağıldılar; midesini tutmuş, topallayarak kaçmaya çalışan Romen de öyle; kot pantolonunu kusmuk içinde bırakıp bayılmaktan daha çok korktuğu bir şey varsa, biri tarafından kurtarılmaktı. Patty'nin arka tarafındaki koruda, bir mimoza ağacının arkasında kustu. Büyükannesinin otlara saçılan yemeklerine bakarken, bu bedenle yaşamaya katlanıp katlanamayacağını merak etti. Theo'nun küçümsemesini de, Freddie'nin tiksintisini de sorgulamıyordu; her ikisine de hak veriyordu, ama kendisini o odada, o anda eriten şeyin ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu – daha birkaç saniye önce, mideye indirmek için sabırsızlandığı leziz bir lokma olan o yaralı yaratık için kalbinin neden kudurmuş bir pompa gibi atmaya başladığını. Kızı sokakta bulsaydı, yine aynı tepkiyi verirdi, fakat onu o yatağa bağlayan grubun yanında, o grubun bir parçası olarak... Allah kahretsin! Onu kızı çözmeye, çarşafa sarmaya iten şey neydi? Hey

Tanrım! Çarşafa sarmak! Ayağa kaldırıp oradan çıkarmak! O küçük, eldiven-eller mi? Birbiri ardına, birbiri ardına kasılan o çıplak erkek kalçaları? Kapının öteki yanından gelen, tekdüze, derin davul gümbürtüsüne karışan sebze kokusu? Kızı adeta kucaklayıp oradan uzaklaştırırken, erkekliği hâlâ ayaktaydı, ancak dışarıdaki soğuğa çıktıkları zaman boynunu bükebilmişti. Bunu Romen'e yaptıran şey neydi? Daha doğrusu, kim?

Ama kim olduğunu biliyordu. Bir keskiyle güzelce yontulmuş, bilenmiş olan bu yeni, tehlikeli Romen'in önünü kesen, yoluna taş koyan kişi, eski Romen'di. Bir yabancıнын yatağına çalımla yaklaşan sahte Romen, gerçek Romen tarafından oyuna getirilmişti; burada, yani kendi yatağındayken hâlâ ipleri elinde tutan, onu yastığın altına saklanıp küçük bir kız gibi ağlatan Romen. Beynindeki borazan teklerken.

3

YABANCI

“Yerleşim”, Monarch Sokağı, Bir Numara’dan çok uzak, ayrı bir gezegendi. Azıcık sıkışmış, biraz dağılmış, I. Dünya Savaşı’ndan bu yana bir dağın yamacına ve alttaki vadiye el koymuştu. Adını kullanan yoktu – ne Posta İdaresi ne de Nüfus Dairesi. Motorlu Devriye onu iyi bilirdi, bir de eski Yardım Bürosu’nda çalışmış olan birkaç kişi adını duymuştu, ama Sosyal Yardım İlçe Bürosu’nun yeni çalışanları, hayır. Zaman zaman, Onuncu Bölge öğretmenlerinin oradan gelme öğrencileri olurdu, ancak “Yerleşim” sözcüğünü hiç kullanmazlardı. Bu yabansı, eğitilemez çocuklara yapıştırılan etiket “Taşralılar”dı. Düzgün, çiftçi ailelerden gelen sıradan öğrencileri fena halde kızdırsalar da, rehber danışmanlar bu çocukları tanımlarken, ana babalarını kışkırtmayacak, kuşkulandırmayacak, toplumsal açıdan da ılımlı bir terim seçmek zorunda kalmıştı. Bu deyim kabul gördü; ancak ricada bulunmak, izin vermek, bilgi almak, danışmak ya da yakınmak için tek bir veli bile Yerleşim’den çıkıp gelmedi. Çocukların sabun yüzü görmemiş ellerine tutuşturulan pusulalar, doldurulup imzalanması gereken formlar asla geri dönmediği gibi, yanıtlanmadı da. Taşralılar sınıflarda oturdular, ders kitaplarını paylaştılar, birbirlerinden kâğıt-kalem ödünç aldılar, ama maksatlı bir suskunluk içindeydiler, sanki

orada eğitim almak için değil, gözlem yapmak için bulunuyorlardı; bilgi toplamak için değil, bilgiye tanıklık etmek için.

Sınıfta sessiz, içe kapanıktılar; kısmen başka çareleri olmadığı, kısmen de akranları tarafından itinayla dışlandıkları için. Taşralıların ani, fevri kavgacılar olduğu biliniyordu – amansız ve sert. Ellili yılların sonunda okul müdürünün, Otis Rick adındaki bir taşralının evini saptamayı, sonra da ziyaret etmeyi becerdiğini duymayan kalmamıştı. Otis oyun alanında bir çocuğun gözünü patlatmış, gömleğinin cebine sokulan okuldan atılma ihbarnamesini ise anlamadığı gibi iplememişti de. Her gün okula gelmeyi sürdürmüştü; ceke-tinin yeninde kurbanın kurumuş kanıyla. Otis'in okuldan atıldığını ebeveynine duyurmak için evine yapılan bu resmi ziyaret hakkında fazla şey bilinmiyordu – tek bir çarpıcı ayrıntının dışında. Müdür, Rick arazisinden ayrılınca bütün vadiyi yürüyerek geçmek zorunda kalmıştı, çünkü arabasına binecek ne zamanı olmuştu ne de fırsatı. Desoto, kasabaya devriyeler tarafından çekiciyle getirilmişti; hiçbir kuvvet sahibini, arabayı alması için oraya döndürememişti.

Büyük Bunalım'ı yaşamış olan ve ilçenin o bölümünden hâlâ “Yerleşim” diye söz eden yaşlılar, soran olsa, oranın sakinlerinin geçmişini anlatabilirdi. Ama onlara fikrini soran pek çıkmadığı için, Yerleşim halkı istediğine kavuşmuştu: gelişmemiş, yerilen ama tahammül edilen, rahat bırakılan ve korkulan bir yöre. 1912'de, elyaf fabrikası boşaltıldığı, gidebilenlerin gittiği, kalanların (umudu olmayan siyahlarla beklentisi kalmamış beyazlar) aylak aylak dolanıp birbiriyle evlendiği ve günbegün sağ kalmanın yollarını aradığı günlerde durum aşağı yukarı böyleydi. Başkalarının kırpıntılarından kendilerine ev yaptılar ya da fabrikadan kalan işçi kulübelerini biraz yaşanabilir hale getirip içine yerleştiler:

şurada bir baraka, burada bir oda, yamaçta sallanıp duran ya da vadiye kümelenmiş, iki odalı, bir ocaklı, derme çatma kulübeler. Dereyi ve yağmur suyunu kullandılar; inek sütü ya da ev birası içtiler, av hayvanı, yumurta, kendi yettirdikleri sebzeleri yediler; bir tarlada, bir mutfakta iş buldukları zaman da kazandıklarını şekere, tuza, zeytinyağına, meşrubata, mısır gevreğine, un, kuru fasulye ve pirince harcadılar. Kazanamayınca, çaldılar.

Adının çağrıştırdığı dinginliğin aksine, Yerleşim, aşırı serbestlikle ama toprağa sadakatle dolup taşıyordu; suç sayılan tek eylem çekip gitmekti. İşte bu ihaneti gerçekleştirenlerden biri de, Junior denen, ayak parmakları yapışık kızdı. Annesi, yani Vivian ona hemen bir ad koymak istemişti. Ama o çetin doğumun ardından, bir isim seçecek kadar uyanık kalabilmeyi ancak üç gün sonra becerebildi... bu arada minik bebeğin babası ona "Junior" demeye başlamıştı bile; nedeni belki kendi adını yaşatmaktı –Ethan Payne Junior–, belki de erkek çocuk özlemi; çünkü Vivian'ın doğurduğu dört oğlanın hiçbiri Ethan'dan değildi. Yine de Vivian sonunda, kafasını toparlayabildiğinde, bebeğe bir isim seçti, hatta Ethan'ın baba evine dönmesinden sonra bu adı birkaç kez kullandı da. Ama "Junior" kıza yapışıp kaldı. Başkaca bir şey gerekmedi, ta ki çocuk Onuncu Bölge'ye ayak basıp ondan bir soyadı isteninceye kadar. "Junior Vivian," diye mırıldandı kız; öğretmenin eliyle ağzını kapayıp gülümsemediğini görünce de, keşke "June" deseydim, diye hayıflanarak dirseğini kaşdı.

Yerleşim'de kızları okula göndermek pek yaygın değildi; oysa Junior'ın amcaları, erkek kuzenleri, üvey ağabeyleri Onuncu Bölge'de iyi kötü vakit geçirmişti. Onların aksine, kız okuldan neredeyse hiç kaçmadı. Evde, başlarında biri, daha doğrusu hiç kimse olmadığı için, kendini Yerleşim kö-

peklerinden biri gibi hissedirdi. Kısa zincirlerini çekıştiren, özgürce dolaşan, çevreyi kolaçan eden, elli güçlü köpek. Dö-vüşmedikleri ve beslenmedikleri zamanlar, ya bağlandıkları ağaçların altında ya da bir kapının yakınına kıvrılıp uyurlardı. Kendi başlarına bırakılan av köpekleri çoban köpekleriyle, Collie'ler Labradorlarla çiftleşirdi. 1975'e, Junior'ın doğduğu yıla gelindiğinde, tuhaf, değişik, şaşılacak kadar alımlı bir ırk oluşmuştu; insanların bir bakışta seçtiği, "Yerleşim köpeği" dediği bir cins – bekçiliğe de uygun ama asıl avlanırken göz kamaştıran.

Junior, baba özlemiyle geçen yıllarda, babasını görmek için izin koparabilmek uğruna annesine bıkmadan usanmadan yalvardı.

Vivian ise yalnızca, "Kes sesini," diye karşılık verdi; sonunda, bir gün şöyle dedi: "Orduya katılmış. Öyle duydum." "Ne zaman dönecek?"

"Ah, beş para etmezsin tekiydi, bebeğim. Beş para etmez. Hadi, git oyna."

Annesinin dediğini yaptı, ama ona olan duygularını göstermek için kızına kendi adını veren bu uzun boylu, yakışıklı erkeği beklemekten hiç vazgeçmedi. Tek yapması gereken, beklemektir.

Sonunda, köpeklerden ve annesinden bıkmış, erkek kardeşlerinden çok daha zeki ve kurnaz, amcalarından, dayılarından korkar, eşlerinden hiç hazzetmez bir halde, Onuncu Bölge'ye kucak açtı; başlarda Yerleşim'den kurtulmak için, daha sonra da orayı sevdiği için. Derslerde sesini yükselten, ev ödevlerine özenen ilk Taşralıydı. Sınıfındaki kızlar onu görmezden geldi; arkadaşlık tohumları serpmeyi deneyen birkaç kız da hemen, tek bir giysisi olan bu pasaklı Taşralıyla, küçük kızların sergilemeyi çok iyi bildiği o şeytanca kindarlık arasında seçim yapmaya zorlandı. Her seferinde

kaybeden Junior oldu; öte yandan, bu dışlanma kendi zaferiymiş gibi davrandı, arkadaşlık girişiminde bulunan her kızın, ait olduğu sürüye tıpış tıpış dönmesini gülümseyerek izledi. Onunla arkadaşlık kurmayı başaran, bir erkek çocuk oldu. Öğretmenlere göre nedeni, oğlanın kızı beslenme çantasından çıkardığı *Yodel*'lerle, *Sno Ball*'larla beslemesiydi, çünkü Junior'ın öğle yemekleri, sırtındaki kadın hırkasının cebine sokuşturulmuş tek bir elmadan, bilemediniz mayonezli bir sandviçten ibaretti. Ancak öğrenciler, kızın okuldan sonra bir hendekte oğlanla pis oyunlar oynadığına inanıyorlardı; bunu oğlana da söylediler. Ama o gururlu bir çocuktuk, ayrıca babası şişeleme fabrikasında müdürdü, dolayısıyla onların ana babalarını işe alabilir, işten atabilirdi – o da onlara aynen böyle söyledi.

Adı Peter Paul Fortas'tı ve tam on bir yıl "Pee Pee" diye çağrılmaya göğüs germiş biri olarak artık yaygın, genel geçer görüşlere karşı küstah, dikbaşlıydı. Peter Paul'la Junior birbirlerinin bedenleriyle ilgilenmiyordu. Junior, Cola şerbetinin durduğu fıçılar, kapak makinelerini merak ediyordu. Peter Paul ise boz ayıların gerçekten dağda yaşayıp yaşamadığını, yılanları çeken şeyin buzağılar mı yoksa süt kokusu mu olduğunu öğrenmek istiyordu. At yarışlarındaki tüyocular gibi bilgi alışverişinde bulunuyor, oyunun tadını çıkarabilmek için de, birbirlerinin yaşamöyküsünü hiç kurcalamıyorlardı. Ancak bir keresinde, oğlan ona Siyah olup olmadığını sordu. Junior bilmediğini ama bir araştıracağını söyledi. Önemli değil, dedi oğlan, çünkü bir *Gentile*'i* zaten evine davet edemezdi. Kızın duygularını incitmek istemiyordu. Junior başıyla onayladı; oğlanın kullandığı ciddi, şık sözcükten hoşlanmıştı.

* Dinsel edebiyatta Yahudi olmayan kimse; putperest. (ç.n.)

Peter onun için bir şeyler aşırıyordu: bir tükenmez kalem, bir çift çorap, parmaklarıyla taradığı saçları için sarı bir saç tokası. Sonra, Noel’de kız ona bir şişeye kıvrılmış, zehirli bir yılan yavrusu verdi, oğlan da ona renkli kalemlerle dolu, jumbo boy bir kutu; hangisinin daha çok sevindiğini söylemek zordu.

Ama yılan, ylandı elbette; son noktayı koydu.

Junior’ın dayılarından üç-beşi, sıkıcı yaşamları yüzünden beyinleri güdük kalmış, aşağılanmış, aylak yeniyetmelerdi ve yabanileşmeyle komaya girme arasında gidip geliyorlardı. Junior, “Ne taşıyosun öyle, kız?” sorusunu, kavanozdaki yılanın bir okul ödevi olduğu şeklinde yanıtlayınca, ona inanmadılar. Ya da, inandılarsa bile, bunu son derece yakışsız bir davranış saydılar. Yerleşim’e ait olan bir şey, tepeden tırnağa yanılığdan ibaret bir yere nakledilmişti; Yerleşim’e gelince, öyle sıkıcı bir yerdi ki, dayılar orayı bir hata olarak algılamıyorlardı... Onlara göre burası, doğal ışığın kurumsal karanlığa karşı kazandığı zaferdi.

O gün, belki opossum* yakalamak için çok geçti, belki de içlerinden biri birasını paylaşmamıştı. Nedeni ne olursa olsun, dayılar Noel’in ertesi sabahı harıl harıl eğlence peşindeydiler, cin gibi de ayıktılar.

Junior uyuyordu; aynı zamanda döşek görevi yapan battaniyeye sarınmış, başı lekeli bir “Kurtarıcı İsa” yastığında. Yengelerinden birinin, o günlerdeki patronunun çöp kutusundan alıp getirdiği bir Noel armağanı olan yastık, rüyaları yüreklendiriyordu. Göğsüne bastırıldığı boya kalemleri de onları süslüyordu. Uykusu öyle renkliydi ki, dayılarından biri onu uyandırabilmek için botunun burnuyla sırtını birkaç kez dürtüklemek zorunda kaldı. Ona bir kez daha yılanı

* Keseli sıçangillerden, Amerika’ya özgü memeli bir hayvan. (ç.n.)

sordular. Junior onların ne istediğini anlamaya çalışırken, kalemle renklendirilmiş rüyaları da yavaşça akıp gitti; oysa dayılar söz konusuyken herhangi bir şeyin nedenini, niçini merak etmek anlamsızdı. Bir araba koltuğunu çıkarıp atmaktansa neden ateşe verdiklerini kendileri de bilmezdi. Uzun lafın kisası, yılanın yuvasına, ait olduğu yere dönmesini istiyorlardı.

Gidip yılanı almadığı takdirde, başına gelecek belaların arasında "o küçük, biçimli kışının kırılması" ve "Vosh'a teslim edilmek" de vardı. Bu ikinciye, daha önce de defalarca duymuştu ve bu olasılık, yani vadide, mahrem yerlerini avuçlayıp ilahiler söyleyerek dolaşan yaşlı adama verilme ihtimali, Junior'ın bir sıçrayışta yerden kalkmasına, ellerinden kurtulup kapıdan fırlamasına yetti. Dayılar onun peşine takıldılar, ama kız çok hızlıydı. Bağlı köpekler havladı, serbest olanlar kovalamacaya katıldı. Patikadan aşağıya koşarken, ayakyolundan dönen Vivian'la karşılaştı.

"Anne!" diye bağırdı.

"Rahat bırakın onu, sizi kahrolası sansarlar!" diye çığırdı Vivian. Birkaç adım koştuktan sonra yoruldu, yerden aldığı taşları erkek kardeşlerinin sırtına fırlattı, ama tekini bile isabet ettiremedi. "Onu rahat bırakın! Kaçmayın, buraya gelin, pis kokarcalar! Caruruza okuyacağım sizin!"

Gerçekçi olmasa da yürekten söylenen, tehditkâr sözcükler koşan kızın yüreğine su serpti. Junior koca kalem kutusuna sımsıkı yapışmış, yalınayak, kaçıp saklanmayı, uluyan dayılarını atlatmayı becerdi. Kendini hızarcıların ağzını sulandıracak bir ormanda buldu. Yirmili yıllardan beri görülmemiş irilikte ceviz ağaçları. Altı-yedi gövde genişliğinde dalları olan, görkemli akçaağaçlar. Akasyalar, ak-sedirler, dişbudaklar. Hastalıklı ağaçlarla iç içe, gövdelerinden sağlık fışkıran ağaçlar. Bazılarının gövdesine yapışmış,

devasa kara hastalık karnabitleri. Bazıları da gayet zinde görünüyordu, ta ki hafif ve oyunbaz bir rüzgâr tepelerini dalgalandırıncaya kadar. O zaman kırılıp kalp krizi geçiren biri gibi yere yığılıyor, kırılan yerden bakır ve altın rengi bir öz fışkırıyordu.

Junior deli gibi koşarak, arada bir soluklanarak ilerledi, sürüngen Virginia asmalarıyla boğuşan, güneşli bir kamışlığa vardı. Ulumalar kesilmişti. Bekledi, sonra dağı ve görebildiğince vadiyi taramak için bir *Northern Spy* direğine tırmandı. Dayılar görünürde yoktu. Yalnızca, derenin aktığı yerde ikiye ayrılan ağaçlar. Onun gerisinde de yol.

Yol kenarına ulaştığında güneş iyice yükselmişti. Çizikler, kesikler ya da saçlarına dolanan sürgünler umurunda bile değildi, ama daha birini bile kullanmasına kalmadan, kaçış sırasında kırılan yedi boya kalemine çok üzülüyordu. Vivian onu Vosh'dan ya da dayılarından koruyamazdı; bunun üzerine Peter Paul'un evini bulmaya, yakınlarda bir yerde onu beklemeye karar verdi... peki, sonra? Eh, kızı yardım etmenin bir yolunu bulurdu belki. Fakat oğlandan o yavru yılanı asla ama asla geri istemeyecekti.

Yola çıktı, on beş-yirmi metre kadar ilerlemişti ki, arkasından bir kamyon dolusu dayının patırtısını duydu. Sağa değil sola sıçradı elbette, ama bunu tahmin etmişlerdi. Ön tampon kızı yana devirdi, arka lastik de ayak parmaklarını ezdi.

Kamyonun kasasındaki sarsıntılı yolculuk, Vivian'ın kulübesindeki döşek, ağzına akıtılan viski, koklatılan kâfur – hiçbirisi ayıltamadı onu; ancak ağrı dayanılmaz bir hal alıncak kendine gelebildi. Junior gözlerini açtığında alev alev yanıyordu; acı, ciğerlerini havayla doldurmasını engelleyecek kadar sersemleticiydi. Aldığı soluklar ancak bir yüksüğü dolduracak kadardı. Ağlamayı ya da Vivian'la konuşma-

yı, başta beceremeyerek daha sonra da reddederek, orada günlerce yattı; Vivian, dayılarının onu, küçük kızını yolun kıyısına yığılmış bir halde bulmalarının ne büyük bir şans olduğunu söyleyip duruyor, ona çarpan arabanın, hiç kuşkusuz kasabalı bir hıyar olan sürücüsüne verip veriştiyordu: Serseri durup çarptığı küçük kıza bakma, yaralıysa alıp hastaneye götürme zahmetine bile katlanmamıştı.

Junior sığındığı sessizlikte şişen, kızaran, moraran, karan, sonra harelenen, en sonunda birleşen ayak parmaklarını seyretti. Kalemle gitmişti, bir zamanlar onları tutan el şimdi bir bıçağın sapına kenetlenmişti; bıçağı Vosh'a, dayılardan birine, kısacası onu Yerleşim'in suç saydığı o tek eylemden alıkoymaya kalkışacak herkese saplamaya hazırdu: çekip gitmek, kaçmak. Onu yakalayıp yere yıkan, ayağının üzerinden geçen, sonra da yalan atan, ona şanslı diyen ve bir yılanın arkadaşlığını bir kızinkine yeğleyen insanlardan arınmak. Bir yıl sonra, gitmişti. Sonraki iki yıl beslendi, yıkandı, giydirdi, eğitildi ve boy attı. Demir parmaklıkların ardında.

Junior evden kaçtığında on bir yaşındaydı; haftalarca kimsenin dikkatini çekmeden dolanıp durdu. Sonra, "Her Şey Bir Dolara" dükkânından kız asker kılığında bir bebek çalınca, ansızın fark edildi, bebeği geri vermeye yanaşmayınca karakola götürüldü, orada bebeği elinden almaya çalışan kadını ısırınca bir yetimhaneye nakledildi, orada adından başka bir bilgi vermeyi reddedince de Islahevi'ne teslim edildi. "Junior Smith" diye kaydettiler, o da eyalet onu serbest bırakıncaya kadar "Junior Smith" olarak kaldı, daha sonra gerçek soyadının, yani Vivian'ın iadesini talep etti, sonuna da şıklık olsun diye bir *e* ekledi.

Islahevi'ndeki eğitimin bir kısmı akademikti, kalanıysa değil. Her iki türü de kızın kendini şöyle ya da böyle (ge-

rekirse kurnazlıkla), güvenli bir eve atma dürtüsünü iyice bile-di; loş koridorlarda gezinen ve en olmayacak anlarda denetleme bahanesiyle kapıları açıveren, üniformalı kadın-ların bulunmadığı, dip dibe, çeşit çeşit gürültü çıkararak uyuyan bedenlerin havayı emip tüketmediği bir yere... Örneğin Monarch Sokağı'ndaki büyük, gösterişli bir eve. Evet, burası doğru yerdi ve her şeyiyle, Junior'a bunca zamandır onun yolunu gözlediğini anlatıyordu. Yabancı'nın portresi-ni görür görmez, yuvasına kavuştuğunu anlamıştı. İlk gece adamı rüyasında gördü; onun omuzlarında, dalları yeşil el-malarla yüklü bir meyve bahçesinden geçti.

Ertesi sabah kahvaltıda (greyfrut, çırpılmış yumurta, mısır lapası, kızarmış ekmek, domuz pastırması) Christine'in tavrı dünkü kadar düşmanca değildi, ama hâlâ tetikteydi. Junior onu neşelendirmek için Heed'le dalga geçmeyi dene-di. Öte yandan, evdeki hava, deyim yerindeyse biraz pus-luydu, Junior ne yöne gideceğini bilemiyordu. Ancak kar-nırı doyurup Heed'in yatak odasına girdikten sonra, emin oldu: Hiç tartışmasız, bu bir armağandı.

Heed küçük bir sandığı karıştırırken, Junior da, onun verdiği kırmızı takım elbisenin içinde rahatsız rahatsız kı-pırdanarak camın önünde dikildi, aşağıdaki oğlana baktı. Christine'in daha önce araba yolunu hızla indiğini, oğlanı da elinde bir kova, bahçede soğuktan titrer durumda bırak-tığını görmüştü. Junior, bileğiyle burnunu silen, sonra da bileğini kot pantolonuna sürten oğlanı seyretti. Gülümsedi. Heed seslendiğinde, hâlâ gülümsüyordu.

"İşte! Buldum." Kadının elinde gümüş çerçeveli bir fo-toğraf vardı. "Değerli şeyleri bir yerlere kilitliyorum, sonra da yerini unutuyorum."

Junior pencereden ayrıldı, sandığın yanına diz çöktü, gözlerini fotoğrafa dikti. Bir düşün. Beş kişi. O, yani damat

sağına, elinde tek bir gül tutan, donmuş gülümsemesini kameraya yöneltmiş bir kadına bakıyor.

"Aşağıdaki kadına, Christine'e benziyor," dedi Junior, parmağıyla göstererek.

"Eh, o değil," dedi Heed.

Güllü kadın, erkeğin kolunu tutuyordu, erkekse ona bakmasına karşın, öteki kolunu minicik gelinin çıplak omzuna dolamıştı. Heed, ona hayli büyük gelen, omuzlarından dökülen gelinliğin içinde yüzüyordu, elindeki turuncu tomurcuklar pörsümüştü. Heed'in solunda, bitirim görünümlü, yakışıklı bir adam vardı ve o da kendi *soluna*, kenetlenmiş elleri kendisinin tutamadığı buketin eksikliğinden çok daha fazlasını vurgulayan bir kadına gülümsemekteydi.

"O kadar da değişmemişim, değil mi?" diye sordu Heed.

"Neden kocanız size değil de ona bakıyor?"

"Onu neşelendirmeye çalışıyordu, sanırım. Kocam öyle biriydi."

Junior, yumruklarını sıkmış olan kadını gösterdi: "Şu, nedimeniz mi? Onun da pek mutlu bir hali yok."

"Değildi zaten. Mutlu bir düğündü, diyemem. Bill Cosey fazlasıyla *evlenilebilir* biriydi, anlıyor musun? Yerimde olmaya can atan bir sürü kadın vardı."

Junior fotoğrafı bir daha inceledi. "Şu öteki adam kim?"

"Sağdıccımız. O günlerin çok ünlü bir müzisyeniydi. Onu anımsayamayacak kadar gençsin."

"Bu insanları mı yazıyorsunuz?"

"Evet. Şey, galiba. Daha çok Papa'yı –kocamı,– onun ailesini, babasını. Ne kadar gururlu, ne kadar kaliteli insanlardı, inanamazsın. Ta o kölelik devirlerinde bile..."

Junior'un onu dinlemeyi kesmesinin birden çok nedeni vardı. Biri, Heed'in aslında kitap yazmaya falan niyetinin olmadığını hissetmesiydi; kadın konuşmak istiyordu, ama

bunun için neden birine para ödemek zorunda kaldığını Junior henüz çözmemişti. Öteki nedense, dışarıda soğuktan titreyen oğlandı. Çamuru itekleyen, buza vuran küreğin çıkardığı boğuk hışırtıları duyabiliyordu.

"Buralarda mı oturuyor?"

"Kim?"

"Dışarıdaki çocuk."

"Ah, Sandler'in torunu. Getir götür işlerine bakıyor, bahçeyi temizliyor. İyi çocuktur."

"Adı ne?"

"Romen. Dedesi kocamın dostuydu. Birlikte balığa çıkarlardı. Papa'nın iki teknesi vardı. Birine ilk karısının adını vermişti, ötekine de benim adımlı..."

On altı, belki biraz daha büyük. Boynu güzel.

"...önemli kişileri açık denizlerde balığa götürürdü. Şerifi mesela; ona Şef Silk, derlerdi. Papa'nın en iyi dostuydu. Sonra, ünlü şarkıcıları, orkestra şeflerini. Ama Sandler'i de götürürdü; hatta herkes gibi konserve fabrikasında çalışan, sıradan bir işçiye bile. Papa her tür insanla kaynaşabilen biriydi..."

Sırtındaki bu yaşlı işi takımı beğenmeyecektir.

"Herkes ona bayılırdı, o da herkese iyi davranırdı. Vasiyetnamesinde çoğunu bana bıraktı elbette, oysa kimilerine göre, karısına bir şey bırakmaması gerekirmiş..."

A Koğuşu'ndaki oğlanlar basket oynuyor, biz de tel örgünün ardından onları seyrediyoruz, belki de kışkırtıyoruz. Onlar da bize bakıyor; vaatlerde bulunuyor.

"Çok şanslıydım ve bunun farkındaydım. Annem başta karşı çıktı. Papa'nın yaşı yüzünden falan. Ama babam gerçek aşkı bir bakışta tanıdı. Nitekim, sonuç harika oldu. Kusursuz bir mutlulukla dolu, yaklaşık otuz yıl..."

Gardiyanlar kıskançlıktan çatlar, oğlanları itip kakardı. Çünkü onlara yiyecekmiş gibi bakar, o terli tenlerini süzerdik; bir film yıldızının hayranlarıymış gibi.

“İkimiz de başımızı çevirip hiç kimseye bakmadık. Ama oteli işletmek o kadar da kolay değildi tabii. Tüm yük benim sırtımdaydı. Güvenecek hiç kimsem yoktu. Tek bir Allah’ın kulu...”

En az on altısında, belki daha büyük. Basket de oynuyor. Hemen anlarım.

“Beni dinlemiyorsun galiba? Sana önemli bilgiler veriyorum. Sonra bütün bunları yazman gerekecek.”

“Aklımda tutarım, merak etmeyin.”

Yarım saat sonra Junior yeniden derilerine büründü. Romen onun araba yolunda yaklaştığını görünce, büyükbabasının aklından geçenleri güzelce tahmin etti, kendini tutamayıp sırttı.

Buysa Junior’ın hoşuna gitti. Sonra, birden, tıpkı A Koşu’ndaki oğlanlar gibi Romen bocaladı: kayıtsız, reddilmeye, saldırmaya hazır. Junior ona karar verecek zamanı tanımadı.

“Sakın bu iki moruğu da becerdiğini söyleme.”

Moruğu *da*?

Romen’in utangaçlığı, ani bir gurur dalgasıyla boğuştu. Kız onun buna muktedir olduğunu varsayıyordu demek? Oğlanın defalarca sayı yaptığını, dolayısıyla istediği kadını seçebileceğini – üstelik ikisini birden, Theo! Çifter çifter!

“Sana öyle mi dediler?”

“Hayır. Ama akıllarından geçiriyorlar, her bahse varım.”

“Onlarla akraba mısın?”

“Asla. Burada çalışacağım.”

“Ne yapacaksın, peki?”

“Şunu, bunu.”

“Nasıl yani?”

Junior armağanının çevresinde bir tur attı. Elindeki küreğe baktı. Sonra kasığına, sonra da yüzüne. “Evde hiç kullanmadıkları odalar var. Divanlı falan, komple.”

“Eee?”

Gençler, Tanrım. Ona hâlâ sevda mı diyorlar? Dünyayı tek darbede koparıp atan, sadece tirtir titreyen sevdalı çifti sağ bırakan o büyüklü baltaya? Adına ne derlerse desinler, o her şeyin üstünden atlar, en büyük koltuğa, en iri dilime el koyar; ister bir malikâne olsun isterse bir bataklık, ayak bastığı her yere egemen olur; onun güzelliği bencilliğindedir. Cansız bir sesle şarkı mırıldanan bir ihtiyara indirgenmeden önce, her türden çiftleşmeye tanık oldum. Çoğu, hiç olmazsa, bir mevsim sürmeye çalışan, iki gecelik çapkınlıklar. Bazıları, karışık akıntıların kaynaştığı, deli bir ırmak olduklarını, sevda sözcüğünün gerçek anlamının tek ve haklı sahibi olduklarını ileri sürerler, ama onların girdabına giren herkes boğulur. Hayal gücünden yoksun olan insanlar, onu seksle besler – aşkın soytarısıyla. Gerçek aşkları, daha iyi aşkları bilmezler: zarar ziyanın kesilip hesaptan düşüldüğü ve herkesin kazandığı aşkları. Böyle sevmek belli bir zekâ gerektirir.. usulcacık, sahne donanımları falan olmaksızın. Ama dünya galiba öyle gösterilesi, sergilenesi bir şey ki, millet habire onu gölgede bırakmaya çalışıyor; kendilerinin de bir şeyler akıl edebileceğini, sunabileceğini kanıtlamak için varını yoğunu, bütün duygularını sahneye sürüyor: ölümüne dövüşler gibi albenili, ürkütücü şeyler, zina, çarşafı ateşe vermek. Başaramıyorlar, tabii. Dünya her seferinde onları geçiyor. Onlar gösteriş yapmakla, başkalarının mezarını kazmakla, kendilerini çarmıha germek, sokaklarda deli gibi koşturmakla meşgulken, kirazlar sessizce yeşilden kırmızıya dönüyor, istiridyeler incilerin sancısını çekiyor, çocuklar da soğuk olduğunu sanarak, yağmur damlalarını ağızlarıyla yakalıyor – oysa değil, damlalar ılık ve ananas kokulu... sonra ağırlaşıyor, ağırlaşıyorlar, hem şişmanla-

yıp hem de huzlandıkları için, damlaların birer birer yakalanması mümkün olmuyor. Ürkek yüzücüler kıyıya yönelirken, daha güçlü olanlar şimşeğin gümüşü damarlarını bekliyorlar. Şişe yeşili bulutlar salınarak gelip yağmuru karaya, palmiyelerin rüzgârdan sersemlemiş numarası yaptığı yere doğru süpürüyorlar. Kadınlar saçlarını koruyarak sağa sola kaçışıyor, erkekler öne eğilip göğüslerini kadınların omuzlarına bastırıyor. Ben de koşuyorum nihayet. Nihayet, diyorum, çünkü şöyle iyi bir fırtınaya bayılırım. Televizyonda, meteoroloji kanallarında gösterilen, hani kanun koyucular megafonlarla "İlerleyin!" diye bağıırken, kasırga karşısında eğilen şu insanlardan biriyim.

Belki de nedeni, sert bir havada doğmuş olmam. Balıkçılarla yabani papağanların, durumun kötü olduğunu hemen anlayıverdikleri bir sabah. Annem anlatırdı; bir paçavra kadar gevşemiş, halsiz bir halde bu gecikmiş bebeği beklerken, ansızın canlanmış ve çamaşır asmaya karar vermiş. Aslında, fırtına öncesi buraya savrulan saf oksijenden kafayı bulduğunu daha sonra anlamış. Çamaşır sepetini yarılamışken, havanın karardığını görmüş, ben de tekmelemeye başlamışım. Babamı çağırmış, ikisi birlikte beni korkunç bir sağanağın altında doğurmuş. Rahim suyundan çıkıp doğruca yağmura dalmanın bana damgasını vurduğunu söyleyebilirsiniz. Asıl etkileyici olansa, bence, Bay Cosey'i ilk kez denizde, karısı Julia'ya sarılmış durumda görmemdi. Ben beş yaşındaydım, o ise yirmi dört; daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim. Gözleri kapalıydı, başı bir batıp bir çıkıyordu, kadının uçuk mavi, etekli mayosu dalgalara ve erkeğin gücüne bağlı olarak bir şişip bir iniyordu. Kadın bir kolunu kaldırdı, kocasının omzuna koydu. Erkek de onu göğsüne bastırdı, kıyıya taşıdı. O zaman, gözlerimi yaşırtan şeyin güneş ışığı olduğunu düşünmüştüm – denizden fışkıran bu sıcak, sevecen tablo değil. Dokuz yıl sonra, Cosey'in evde çalışacak bir yardımcı aradığını duyunca, onca yolu, ta kapısına kadar koştum.

Dışarıdaki tabelada "Maceo Kafe - rya" yazıyor, ama bu küçük lokanta aslında bana aitti. Tapusu değilse de, kendisi. Bill Cosey öldüğünde, neredeyse elli yıldır ona yemek pişiriyordum; onun kadınlarına sırtımı döndüğümde de, daha cenaze çelenkleri solmamıştı bile. Onlar için yapabileceğim her şeyi yapmışım ve artık ayrılma vakti gelmişti. Aç kalmamak için de, çamaşırcılığa başladım. Fakat evime sürekli müşterilerin girip çıkması öyle sinir bozucuydu ki, sonunda Maceo'nun yalvarışlarına boyun eğdim. Balık kızartması çok ünlüydü (dışı isli siyah ve gevrek, içi lop lop yumuşak), ama onun dışındaki her sipariş sizi hüsrana uğrattırdı. Bamya, tatlı patatesler, çalı fasulyeyle, kısacası elime geçen her şeyle yaptıklarımı görselerdi, bugünkü "telefonla siparişçi" gelinler utançtan kızarırdı; utanma duyguları varsa tabii ki, yok. Eskiden, her evde mutlaka ciddi bir aşçı bulunurdu; ekmeği alüminyum bir kutuda değil, ocakta, kısık ateşte pişiren, sulu hamuru makineyle değil, hava kabarcıkları oluşsun diye kaşıkla çırpın, tarçınlı ekmeğin sırlarını bilen biri. Eh, artık bunların hiçbirisi kalmadı. İnsanlar mutfaklarına hak ettiği saygıyı göstermek için ya Noel'i bekliyor ya da Şükran Günü'nü. Onun dışında, ocağın başında ölüp gitmediğini umarak, bunun için dua ederek Maceo Kafe - rya'ya geliyorlar. Eskiden işe onca yolu yürüyerek giderdim, sonra ayaklarım şişince işi bırakmak zorunda kaldım. Gündüz gözü televizyon izlemekle, dinlenmekle geçen birkaç haftanın sonunda, Maceo kapıma dayandı ve boş masaların görüntüsüne daha fazla katlanamayacağını bildirdi. Bir kez daha imdadına yetişirsem, Up Beach'le Silk arasında mekik dokumaya, beni her gün gelip arabayla evden almaya, sonra da geri getirmeye hazırdı. Ona tek sorunun yürümek olmadığını söyledim, bütün gün ayakta durmam da olanaksızdı artık. Bunu da düşünmüş. Bana tekerlekli, yüksekçe bir sandalye yaptırmıştı, böylece ocakla evye ve doğrama tezgâhı arasında kayabilecektim. Ayaklarım iyileşti, ama bu tekerli ulaşım öylesine alışmışım ki, vazgeçemedim.

Gerçek adımı anımsayanlar ya öldü ya da çekip gitti; şimdilerde merak eden de çıkmıyor zaten. Harcayacak dünya kadar vakti olan çocuklar bile bana çoktan ölmüşüm gibi davranıyor, benimle ilgili hiçbir şey sormuyorlar. Kimileri adımı Louise ya da Lucille sanıyor; çünkü kuryenin uzattığı kalemi alıp vergi iade zarflarını L diye imzaladığımı görmüşler. Benden söz edildiğini ya da bana seslenildiğini duyanlarsa, El'in Eleanor ya da Elvira'nın kısaltması olduğunu düşünüyor. Hepsi de yanılıyor. Her neyse, zaten vazgeçtiler. Tıpkı Maceo'nun yerine, Maceo'nun Yeri demeyi ya da düşen harfleri yeniden yapıştırmayı kestikleri gibi. Burası artık Café Ria diye biliniyor, bense el üstünde tutulan bir müşteri gibi, kolay hareket etmekten şımarmış bir halde mutfakta kayıp duruyorum.

Kızlar buraya bayılıyor. Arkadaşlarıyla buluşup içine bir dış karanfil atılmış buzlu çaylarını yudumlarken, delikanlının ne dediğini, ne yaptığını ve bununla aslında neyi ima ettiğini didikleyip duruyorlar. Şöyle ki:

Beni üç gün aramadı, ben arayınca da hemen o anda buluşmak istedi. Gördün mü? Eğer seninle görüşmek istemeseydi, böyle bir şey yapmazdı. Aa, lütfen. Kalkıp gittim, uzun uzun konuştuk, beni ilk kez gerçekten dinledi. Elbette. Neden dinlemeyecekmiş? Tek yapması gereken, senin susmanı beklemektir, sonra kendi dilini harekete geçirecekti. Şu kızla, adı neydi, onunla görüştüğünü sanıyordum. Hayır, ayrıldılar. Yanına taşınmamı istiyor. Önce kâğıdı imzalat, tatlım. Ondan başka kimseyi gözüm görmüyor. Demek öyle? Eh, sakın ortak hesap olayına falan girme, duyuyor musun? Hey, sinarit isteyen var mı?

Aptalca. Ama işte, öğle tatillerini tatlandırıyor; yan masalar-daki kulak kesilmiş, kalbi kırık erkeklerin moralini düzeltiyorlar.

Lokantada hiç garsonumuz olmadı. Yemekler sıcak tepsilerde durur; dolan tabağını alır, Maceo'nun, karısının ya da beş para etmez oğullarından birinin oturduğu kasaya gidip ödersin: Sonra da ister oturup orada yersin, istersen evine götürürsün.

İç çamaşırı olmayan kız (kendine Junior diyen) çok sık gelir. Onu ilk gördüğümde bana şu motosiklet çetelerini anımsatmıştı. Çizmeler. Deri. Kabarık saçlar. Maceo da gözüünü ondan alamamıştı – kızın karton kahve bardağına üst üste iki kapak taktı. İkinci gelişi pazar günüydü, kilisenin boşalmasından az önce. Buharlı tezgâhın önünde ilerledi, tepsileri “Bu Çocuğu Kurtaralım” reklamlarında gördüğümüz gözlerle, tek tek süzdü. Evyenin başında dinleniyor, ekmeğimi batırmadan önce fincanımdaki et suyunu üflüyordum. Kızın bir panter gibi yaylandığını görebiliyordum. O koca saçları inmişti. İnce ince örülmüş, milyonlarca uzun örgünün her birinin ucuna da parlak şeyler takılmıştı. Tırnaklarındaki oje mavi, dudak boyayıysa böğürtlen kadar koyu. Sırtında yine o deri ceket vardı; tamam, eteği bu kez uzundu, ama içi görünüyordu – çizmelerinin üstünde dalgalanan, çiçekli bir hiçlik. Bütün mahrem yerleri, kırmızı yıldızçiçekleri ve pembeli-beyazlı menekşelerle birlikte sere serpe salınmaktaydı.

Maceo’nun değersiz oğullarından biri duvara yaslanmış, Bayan Junior’ın karar vermesini bekliyordu. Ağzını açıp da “iyi günler yardımcı olabilir miyim?” ya da “istediğiniz özel bir şey var mı?” türünden bir şey, işte müşterilere yöneltilen şu kibar sözlerden hiçbirini söylemedi. Bense et suyumu soğutuyor, bekliyordum: Bakalım önce hangisi normal davranacak?

Kız davrandı.

Yiyecekleri kendisiyle bir kız arkadaşı için alıyor olmalıydı, çünkü Christine eve madalyalı bir aşçı olarak dönmüştü, Heed de zaten bir şey yemezdi. Her neyse, kız üç tabak sebze, iki et, bir sütlaç, bir tane de çikolatalı pasta seçti. Maceo’nun oğlu, adı Theo olan, her zamankinden de yılışık bir sırtışıla duvardan ayrıldı, plastik tabakları doldurmaya başladı. Buharda pişmiş domatesleri yan bölmeye, patates salatasına sıçratarak, ızgara eti de soslu tavuğun üzerine döküp saçarak. Theo’nun yiyeceğe yaptığı bu saygısızlık beni öyle kızdırmıştı ki, elimdeki ekmeği fincanıma düşürdüm; ekmeğin kumtaşı gibi dağılıverdi.

Kız gözlerini tepsilerden hiç ayırmadı. Theo'nun nefret dolu bakışlarına karşılık vermedi, ta ki kasada, paranın üstünü alıncaya kadar. İşte o zaman, doğruca oğlanın gözlerinin içine baktı, şöyle dedi: "Neden bir çeteye ihtiyacın olduğunu anlıyorum. Aletin tek başınayken kalkmıyor, değil mi?"

Theo buna karşılık pis bir sözcük haykırdı, ama benden başka dinleyicisi bulunmadığı için, hiçbir ağırlığı da olmadı. Kapının çarpılarak kapanmasından çok sonra bile, hep aynı sözcüğü yineleyip durdu. Tipik. Gençler sözcükleri har vurup harman savurmaz, çünkü ellerinde fazla sözcük yoktur.

Maceo kiliseden boşalanların hücumu başlamadan görevi devralmak üzere içeriye girdiğinde, Theo kasanın gerisindeki hayali sahada, potaya atış yapmakla meşguldü. Sanki az önce Orlando takımıyla kontrat imzalamış gibi. Eh, utancı defetmek için fena bir yol sayılmaz. En azından, hızlı bir yol. Bazıları için bu bir ömür alır.

Şu Junior denen kız... Ondaki bir şey bana, tanıdığım buralı bir kadını anımsatıyor. Kadının adı Celestial. O gençken, ne Junior ne de şu modern sürtüklerden herhangi biri onun eline su dökebilirdi. Onu Bay Cosey de çok iyi tanırdı, ama sorsanız yadsırdı. Fakat bana değil. Bay Cosey bana asla yalan söylemezdi. Çünkü bunun hiçbir anlamı olmazdı. İlk karısını ondan bile iyi tanırdım. O kadına taptığını, kadınınsa paranın kaynağını öğrenince kocası için ne düşünmeye başladığını biliyordum: Bay Cosey'in tüm mahalleye yaydığı hikâyenin aksine, övünüp durduğu babası; parayı mahkemelerde gammazcılık yaparak kazanmıştı. Falanca siyah oğlanın nerede saklandığını, kimin alkol sattığını, kimin hangi arazide gözü olduğunu, kilise toplantılarında neler konuşulduğunu, kimin oy toplamaya çalıştığını, kimin bir okul için para topladığını öğrenmek, kısacası Dixie* kanun koyucuları ilgilendiren her türden bilgiye ulaşmak isteyen polisin, yüzde yüz güvenebileceği

* ABD'de güney eyaletleri. (ç.n.)

bir kaynaktı. Hizmetlerinin karşılığını fazlasıyla alan, bahşışı bol tutulan ve tam elli beş yıl boyunca yararlanan Daniel Robert Cosey'in o kem, gri gözlerinden hiçbir şey, hiçbir kimse kaçamazdı. Herkes bunu, yani ispiyonculuğu, sırf sağladığı o mutlak güç adına yaptığına inanıyordu, çünkü neşe, sevinç nedir bilmeyen biriydi; genel olarak beyazlara, özel olarak da polislere verdiği bu hizmetten kazandığı para ne ona ne de ailesine en küçük bir mutluluk getirmedi. Beyazlar ona Danny Çocuk derdi. Ama zenciler için, adının baş harfleri, yani DRC, ona yapışıp kalan bir lakap oldu: Dark.* Kâğıt ve madeni paraya tapar, oğlundan doğru düzgün bir ayakkabıyı, karısıyla kızlarından eli yüzü düzgün giysileri esirgerdi, ta ki ölüp ardında 114 bin gücenik dolar bırakıncaya kadar. Oğlu, payına düşenin tadını çıkarmayı seçti. Tam olarak savurmak değil de, Dick'in lanet okuduğu şeylere harcamak: eğlence, şık giysiler, iyi yiyecekler, iyi müzik, sırf bu amaçla yapılmış bir otelde, güneş doğana kadar süren danslar. Baba ürküten karanlıktı, oğul bir ışık huzmesi. Polisler babanın cebini doldurmuştu, oğul polislerle rüşvet dağıtıyordu. Babanın ayıpladığı şeyi oğul kutluyordu. Baba cimrinin teki miydi? Oğul kolayca söğüşlenebilen biri. Ama bu savurganlık Julia'nın buzlarını eritemedi. Julia'nın ailesi, beyaz toprak sahipleri ve kindar siyahlar tarafından sürekli itilip kakılan, topraklarından kışkışlanan çiftçilerdi. Kocasının parasının ne kadar kanlı olduğunu öğrenince donup kaldı. Ama utancı uzun sürmedi. Doğurdu ve korkuyla beklemeye başladı: Tarih, bir kuşak atlayıp oğlunda yeniden yeşerecek miydi yoksa? Bu korkulu bekleyişi on iki yıl sürdü. Tatmin oldu mu yoksa yalnızca ilgisini mi yitirdi, bilmiyorum, çünkü son fısıltısı şöyleydi: "Bu, benim babam mı?"

* (İng.) Kararlık, siyah. (ç.n.)

4

VELİNİMET

Heed başparmaklarının hünerli bir hareketiyle küvetin kenarına sağlamca tutundu, köpüklü suya yavaşça girdi. Bir kez diz çöktü mü artık dönebilir, oturabilir, leylak rengi köpüklerin omuzlarına kadar yükselmesini bekleyebilirdi.

Fazla uzun sürmez, diye düşündü. Yakında ayağım ya da elim kayacak, bileğimin gücü kendimi boğulmaktan kurtarmama yetmeyecek.

Junior'ın sıraladığı yardım önerilerinin ("Saçını yapmamı istersen, yaparım. Yıkanmak istersen, seni yıkarım."), çaresiz bir iş avcısının palavraları değil de içten olduğunu umuyordu. Banyoda yardım istemedi önce, kızı sınamak için, ona saçlarını yaptırmaya karar verdi. *Clairol* şişesini kaldırıp "Koyu Kestane"yi kafasındaki gümüş tellere akıtılabilmeyi en son temmuz ayında becermişti. Doğrusu merak ediyordu: Hayatında tek bir yengeci tutup kaldırmamış, bir ıstakoz ya da kereviti hiç ellememiş olan Heed, nasıl olmuştu da sonunda kendini böyle çarpuk çarpuk, yıllarca bu işlerle uğraşmış bir fabrika işçisinden bile daha bozuk ellerle bulmuştu? Merhemler, ödağacı kremi, losyonlar hiç fayda etmiyordu; bana dokunmasına bir kez olsun izin vermediğim deniz canlılarından kurtulabilmek için, şimdi sürekli uğraşmam gerekiyor, diye düşündü. Dolayısıyla, Junior'ın

ilk iki görevi onun saçını boyamak ve banyosuna yardım etmek olacaktı – tabii Heed kızın dikkatini Romen’den belli bir süre uzaklaştırmayı becerebilirse.

Junior’ın oğlana neler fısıldadığını duymasına gerek yoktu Heed’in. Yatak odasının camundan incelediği oğlanın yüzü her şeyi anlatıyordu – kız avaz avaz bağırırsa, ancak bu kadar olurdu. Yüzüne yayılan sırıtış; gözlerdeki parıltı. Yakında bu ikisi, onun burnunun dibinde bir güzel gerdeğe girerdi. Garajda, bir yorganın altında. Hayır. Junior’ın gözü-karaydı. Oğlanı kendi yatak odasına ya da odalardan birine gizlice sokuverirdi. Christine’in bundan hoşlanmayacağı kesindi. Öte yandan, belki de aldırılmazdı. Tamam, kıskançlık ya da nefret hissederse, gençleri mutlaka ayırırdı. Ama kendi sürtük geçmişi başkaldırırsa, belki bu ilişkiden keyif bile alırdı. O gri gözlü kedinin hangi yöne sıçrayacağını kim kestirebilirdi ki? Üstelik bu dokuzuncu carında. Heed bunun, bu küçük aşk hikâyesinin aslında yararlı olacağını düşündü; hırsızlık yapamayacağını anladıktan sonra kızın çekip gitmesini önleyebilirdi. Christine’in o avukata vermek üzere evin parasından aşırıldığı düşünülürse, evde bir hırsız yeter de artardı. Hem azıcık oynaşmak Romen’i de rahatlatır, gevşetirdi. Delikanlıyı Vida’nın pençesinden kurtarırdı. Oğlanın ağzı öyle gergindi ki. “Peki, bayan. Hayır, bayan. Teşekkür ederim ama istemem, bayan... Sokak lambaları yanmadan evde olmalıyım!” Vida’yla Sandler oğlana Heed için neler söylemişlerdi acaba? Ya, Christine için? Ne demiş olurlarsa olsunlar, oğlanın burada çalışmasına izin verdiklerine göre, o kadar da korkunç değildi herhalde. Vida, aman fazla içli dışlı olma, demiştir. Evet, işe gelmek için başka nedenleri de olursa, Romen’in verimi artabilirdi. Heed ona *Harbor Journal*’da yayınlanacak ilanı yazdırırken, oğlan onun talimatlarına harfiyen uymuştu. Junior’ın fettanlıkla-

rı, oğlana Vida'yla başa çıkması için gereken güveni, çalımı kazandırır, hatta belki de, yaşı vergi ödeyecek kadar büyük olan herkese birer düşman, yaşlı kadınlara da birer bunakmış gibi davranmaktan vazgeçerdi.

Heed sinsiliğe alışıktı. İşin doğrusu, bunu kullanıyordu da. İlane ancak paraya fena halde gereksinen birinin yanıt vereceğinden emindi; iş için başvuran ilk ve tek adayın da açgözlü olduğu kadar kurnaz çıkmasıysa, Heed'in şanslıydı. Dün gece birbirlerini ölçüp biçmişlerdi; Bayan Viviane odayı iskandil etmekle meşgulken Heed onu bir güzel incelemişti; kızın denetimi ele geçirmeye çalıştığını görünce de ses çıkarmamıştı: Bırak, başardığına inansın. Heed'in sevgilerini daha da bileyen bir şey vardı, o da bir ömür boyu ezilmenin ne demek olduğunu çok iyi bilmesiydi. Onun değerini bir tek Papa anlamış, onca kadının içinden Heed'i seçmişti. Eğitimsiz, yeteneksiz, doğru dürüst yetiştirilmemiş olduğunu bile bile onu seçmişti, herkes "Kızı kullanıp atacak," demişti. Ama işte, Heed buradaydı; ötekiler neredeydi peki? May toprakta, Christine beş parasız, mutfakta; L ise Up Beach'te dolanıp durmakta. Hepsi de ait olduğu yerde. Heed hepsiyle çarpışmış, kazanmıştı; kazanmayı da sürdürüyordu. Banka hesabı hiç bu kadar kabarmamıştı. Ah, evet, bir tek Vida hayatını hale yola koyabilmişti, bunu da Cosey'in karısını bir kez olsun alaya almamış, sinirlendirmemiş olan Sandler'e borçluydu. Sandler karısının tersine, Heed'e her zaman saygı göstermişti. Torununa iş istemek için kalkıp gelen de o olmuştu. Kibarca. Heed'in yatak odasında, buzlu çayını yudumlayarak. Vida böyle bir şeyi asla yapmazdı. Sırf Heed'den hazzetmediği için değil, Christine'den korktuğu için de – ki, korkması da gerekirdi zaten. Cosey'in cenaze töreninde ısıldayan bıçak gerçektir, ayrıca Christine'in çamurlu geçmişiyile ilgili söylentilerin

arasında kavgalar, tutuklamalar, araba yakmalar ve fahişelik de vardı. Batakılıkta yetişen bir zihinden neler geçtiğini kim bilebilirdi ki?

Christine temelli yerleşmek üzere döndüğünde, evde çıkan kavgaları bütün kasaba duymuştu. Çoğu ağız dalaşıydı: Gümüşlere oyulan çift C'nin, aynı harfin yinelenmesi mi yoksa Christine'in adıyla soyadının baş harfleri mi olduğuna ilişkin, bitmek bilmez tartışmalar. Her iki sav da doğru olabilirdi, çünkü Cosey gümüş takımları ilk evliliğinden sonra, ama ikincisinden çok önce yaptırmıştı. İki kez çalınan yüzükler için, yüzükleri resmen bir ölüden soymanın gerekçesi yüzünden de defalarca birbirlerine girdiler. İşe, geride çizikler, çürükler bırakan ellerin, ayakların, havada uçuşan nesnelerin karıştığı da oluyordu. İriliği ve kararlılığı düşünüldüğünde, Christine'in parmağını bile oynatmadan kazanması gerekirdi; o güçsüz elleri ve ufak tefek vücuduyla Heed'in de her raundu kaybetmesi. Oysa sonuç, en azından berabereydi. Çünkü Heed'in çevikliği Christine'in gücünü dengeliyor, hızlı kurnazlığı (hamleyi önceden kestirme, korunma, savuşturma becerisi) hasmının gücünü zayıflatıyordu. Yılda bir –belki iki– kez yumruk yumruğa geliyorlar, saç yolmalar, itiş kakış, ısırıklar, tokatlar birbirini izliyordu. Asla kan akıtmadan, asla af dilemeden, asla önceden tasarlamadan ama yine de, her yıl, bir kavga kadar bir ayın de olan bu tek perdelik oyunu soluk soluğa, mutlaka sergilediler. Sonunda dövüşmeyi kesip zehir gibi bir suskunluğa gömüldüler ve içlerini yakan öfkeyi, hırsı dışa vurmanın başka yollarını icat ettiler. Bu söze dökülmemiş ateşte hem ilerleyen yaşları, hem de, ikisinin de göz ardı edemeyeceği ünleri rol oynadı. Daha da önemlisi, açıkça dile dökmeler de, bütün bu kavgaların onları birbirlerine yaklaştırmaktan, sırt sırta verdirmekten başka bir işe yaramadığını algılamış-

lardı. Sıkıntıları, acıları didişerek halledilemeyecek kadar ciddi idi. Nefret, tıpkı dostluk gibi fiziksel mahremiyetten daha fazlasını gerektirir; ayakta kalabilmek için yaratıcılığa, yoğun bir emeğe gereksinir. 1971’de kesintiye uğrayan o ilk kavgaları, birbirlerini parçalama arzusunun başlama işaretiydi. Bu kavga, Christine, Papa’nın kumarda kazandığı mücevherleri Heed’in çekmecesinden aşırınca patlamıştı – Papa, tektaşlarla dolu kesekâğıdını çalıntı mal alıp satan, sabıkalı bir gezgin satıcıya okutmayı düşünüyordu. Christine yüzükleri, tabuttaki Papa’nın parmaklarına takmak için aldığını ileri sürdü. Dört yıl sonra, Heed’in kapısından içeriği girerken, alışveriş torbasını tutan parmakları, başka kadınların umutlarının simgesi olan o alyanslarla doluydu. Buraya payını, yani bu ev üzerinde hak talep etmeye gelmişti: May’e, yıllardır aklına bile getirmediği, düşünme zahmetine katlandığı zaman da alayla, gülerek andığı hasta annesine bakmak için bir eve ihtiyacı olduğunu ileri sürüyordu. Bunun üzerine, yıllar, önce ertelenen kavga kaldığı yerden başladı ve aralıklarla tam on yıl sürdü. Acı vermenin daha ilginç yöntemlerini araştırırken en büyük yardımcıları, birbirleri hakkında sahip oldukları özel bilgiler, ta çocukluktan anımsanan şeylerdi. Her ikisi de, dizginlerin kendisinde olduğuna inanıyordu: Christine hem daha iri hem de daha sağlıklı olduğu, araba kullanabildiği, sağa sola gidebildiği ve evi çekip çevirdiği için. Heed ise asıl patronun hâlâ kendisi olduğundan, dolayısıyla yarışı kazandığından emindi; çünkü hem paraya sahipti hem de Papa’dan başka hiç kimsenin inanmadığı bir şeye: *zekâya*. Şımartılan, özel okulda aldığı yanlış eğitim yüzünden ne oldum delisi olan, erkekler konusunda budala, gerçek iş konusunda donanımsız, zaten çalışamayacak kadar da tembel olan Christine’den çok daha zeki idi o; bu sersem kadınsa erkekleri (onu başlarından

atıncaya kadar) sömürmüş, şimdi de minnetle öpmesi gereken bir eli ısırarak üzere eve dönmüştü.

Heed, Christine'i kendisinden bile daha iyi tanıdığından emindi. Ve tanışalı daha on iki saat bile olmadan, Junior'ı da çözmüştü; küçük seks avcısı, bu romatizmalı, yaşlı kadını kandırmanın, kendi hırslarını, arzularını tatmin etmek için kullanmanın yollarını arıyordu harıl harıl. Bunları Heed'den daha iyi kim bilebilirdi ki... yetişkinleri bile sinirden ağlatacak kadar keskin olan bu hırsları? Tıpkı, kayınpederinin kiminle evleneceğini öğrenince May'in gözlerinden fışkıran yaşlar gibi. Daha genç gözlerden de, tabii. Eş olarak en iyi arkadaşının seçildiğini duyan Christine'in yaptığı gibi. Erkeğin kendine eş olarak Up Beach'ten bir kız seçmesi, ana-kızı delirtmişti. Gece elbisesi, hatta bir mayosu bile olmayan bir kız. Yemek yerken, çatalla bıçağı ayrı anda hiç kullanmamış bir görgüsüz. Yemeklerin ayrı, özel servis tabaklarına konacağından habersiz. Yer döşğinde yatan, cumartesi günleri kız kardeşlerinden artan bulanık suyla dolu bir küvette yıkanan. Balık kokusundan asla kurtulamayacak bir fabrika işçisi. Gazeteleri okumak için değil ayakyolunda kullanmak için toplayan bir ailenin kızı. Tek bir düzgün cümle kurmayı beceremeyen; büyük harfleri tanıyan ama elyazısını kesinlikle çözemeyen. Bu koşullarda Heed gözü açık davranmaktan, her an tetikte olmaktan başka ne yapabilirdi ki? Papa onu koruyordu elbette, ama sürekli onun yanında bulunamazdı ki; zaten isteseydi de, küçük karısına musallat olan herkese yetişemezdi, çünkü bir öğleden sonra kanıtlandığı üzere, Heed'in tek belalıları May'le Christine değildi. Yarı cahilliğin gerektirdiği bir zorunluluk olarak, Heed'in kusursuz bir belleği vardı ve okuma yazması kıt çoğu kişi gibi rakamlar konusunda çok becerikliydi. Ne sahile vurmuş bir denizanasını kaç martının gelip didiklediğini unuttu ne

de yarıda kalan bir kavganın çıkış nedenini. Hele paraya aklı herkesten çok ererdi. Dahası, işitme duyusu körlerinki kadar keskin, güçlüydü.

O gün, o öğleden sonra hava cızırıyordu. Heed çardakta oturmuş, hafif bir öğle yemeği yemekteydi; yeşil salata, buzlu su. Yirmi metre kadar ileride, sundurmanın gölgesinde birtakım kadınlar toplaşmış gevezelik ediyor, romlu punç içiyorlardı. İkisi tiyatro oyuncusuydu, bir tanesi *Anna Lucasta*'ya seçilmişti; ikisi şarkıcıydı; biri de Katherine Dunham'la çalışmıştı. Yüksek sesle konuşmuyorlardı ama Heed her sözcüğü duyabiliyordu.

Onunla nasıl evlenebildi? Kurtulmak için. Neyden? Öteki kadınlardan. Hiç sanmıyorum. Çapkınlık ediyor mu peki? Büyük olasılıkla. Deli misin, elbette ediyor! Kız fena sayılmaz ama. Endamı iyi. İyiden de öte; istese Cotton Kulüp'te bile çalışabilirdi. Tabii rengi tutsaydı. Yalnız arada bir gülümsese iyi eder. Şu saçını da bir hale yola koymas gerekiyor. Ne demezsin! Pekâlâ, neden bu kızı seçti? Hiç anlamıyorum. İnsanı huzursuz ediyor. Nasıl yani? Bilmiyorum, yani varlığı sanki fazla somut (Uzun kahkahalar.) Ne demek istiyorsun? Bilirsin işte, yabanımsi. (Boğulurcasına kahkahalar.)

Onlar konuşurken, Heed'in bardağının kenarındaki dört damla, buğuda patikacıklar oluşturarak süzüldü. Yeşil zeytin yuvalarında pörtlemiş, kırmızı biber gözler. Bir soğan halkasının üzerinde yatan domates diliminin o çekirdekli sırtışıysa bugün bile Heed'in gözünün önünde.

Papa onun oteli yönetmeyi öğrenmesi için ısrar etmiş, o da öğrenmişti – kasaba halkının alaylarına, May'le Christine'in sabotajlarına rağmen. Karı-kocanın kahvaltıdaki parıltıları, akşam yemeğindeki (vaat dolu) ışıltıları, ana-kızın için için tüten gazabını besliyordu. Papa'yla Heed'i yatakta düşün-

mek, bu ikisini daha yeni, daha etkin gaddarlık yöntemleri bulmaya kışkırtıyordu. Papa'nın Teksas'a ısmarladığı gelinlik geldiğinde, savaş çoktan ilan edilmişti. Pahalı, nefis bir şeydi ama çok büyüktü. Sonra, L'nin küçültmek üzere iğnelediği gelinlik yok oldu, törenin yapılacağı akşamüstüne kadar da bulunamadı; gerekli tadilatı yapmak için artık çok geçti. L manşetleri kıvırdı, yanları çengelli iğneyle tutturdu, yine de Heed, otel lobisine ulaşan merdivenleri inerken, daha sonra da tören sırasında gülümsemekte bir hayli zorlandı. Töreni Heed'in ailesi izleyememişti, çünkü Solitude* ile Righteous Morning** dışında, aileden hiç kimse çağrılmamıştı. Gerekçe olarak da, hâlâ Joy'la*** Welcome'ın**** yasını tuttukları söylendi. Gerçek nedense May'in, bütün Johnson sülalesini küçümsemek, yok saymak için elinden geleni ardına koymamasıydı. Papa oğlanların, Joy'la Welcome'ın cenaze giderlerini karşılamaya yeltenince May direnmişti: Oğlanlar da, okyanusun "onlara ait" olan bölümünde yüzmeselerdi! Bir tek Heed'in iki kız kardeşinin salonun bir köşesine büzülüp "Ah, Söz Ver Bana"yı dinlemesine izin verilmişti. Düğünden sonra, May'le kızı diş bileme aşamasından genç gelini sürekli acımasızca eleştirme aşamasına geçtiler; bir başka deyişle, konuşmasını, temizliğini, masa âdabını, kısacası Heed'in habersiz olduğu binlerce şeyi başına kakmaya. Bir çeki "ciro etmek" ne demektir; bir yatak nasıl süslenir; pedler nasıl atılır; masa nasıl kurulur; erzak miktarı nasıl kestirilir... Cehaletini sürekli alaya almasalardı, Heed sırf küçük harfleri değil elyazısını da okumayı öğrenebilirdi. Neyse ki, o sıralarda ondan çok hoşlanan L imdada yetiş-

* Yalnızlık. (ç.n.)

** Dürüst Sabah. (ç.n.)

*** Sevinç. (ç.n.)

**** Gözaydın. (Heed'in erkek ve kız kardeşlerinin adları.) (ç.n.)

ti, kıza bir sürü şey öğretti ve Papa'nın Heed'e, bir tek ona bağışladığı yaşamı kurtardı. L'nin sağladığı akıntı olmasaydı, Heed o tehlikeli sularda ilerlemeyi asla başaramazdı. O sıralarda buna fazla kafa yormamış, kocasının cömertliğini gözünde büyütmemişti. Adam, erkek kardeşlerinin cenaze masrafını karşılamış, annesine bir armağan vermiş, babasının yüzüne minnet dolu bir tebessüm oturtmuştu. Heed ne kadar çok kişinin (özellikle de kendi ailesinin) kuyruğa girmiş, adamı bir inek gibi sağlamayı beklediğinden habersizdi. Akrabaları öyle açgözlülükle saldırdı ki, açtıkları gedik bir daha hiç onarılamadı. Daha düşün biter bitmez, Heed'in yakasına yapıştılar. İmalar: "Başvuranları alıyorlarmış, ama işe alınmak için mutlaka uygun ayakkabıların olmalıymış..." "Lola'nın annesine verdiği elbiseyi gördün mü?.." Yalvarmalar: "Sorsana, acaba bana biraz..." "Biliyorsun, bu aralar elim biraz sıkışık..." "Hepsini geri ödeyeceğim, en kısa zamanda..." Talepkâr: "Bana da biraz getiriver..." "Hepsi bu kadarcık mı?" "Buna artık ihtiyacın kalmamıştır, değil mi?" Heed onları geri çevirmeye utandı, ta ki kocası otel arazisinden uzak durmalarını açıkça söyleyinceye kadar. Righteous'la Solitude bile onun sadakatini sorgular olmuştu. Yakınmalar, suçlamalar Up Beach'e yaptığı ziyaretlerin ayrılmaz birer parçasıydı; kocasına gözlerinin neden şiş ve kırmızı olduğunu açıklayınca, erkeğin koyduğu kesin tavır onu rahatlatmıştı. İhtiyacı olan tek şey bu adamdı, buysa büyük şanstı, çünkü zaten sahip olduğu tek şey oydu.

Boynuna kadar eflatun köpüklere gömülmüş Heed başını küvetin porselen kıvrımına yasladı. Bacağını uzattı, ayak parmağıyla tıkaçın zincirini çekti, suyun akıp gitmesini bekledi. Ayağı kayıp düşecek olsa bile, en azından boğulmaktan kurtulurdu.

Bu hem tehlikeli hem de aptalca, diye düşündü, küvetten çıkarken. Buna devam edemem artık.

Bir havluya sarınmış, Papa'nın kırmızı berber koltuğunda dinlenirken kararını verdi: Bundan böyle banyoda Junior'dan yardım isteyecek – hayır, yardım etmesini buyuracaktı. Hiç istemese de, bu özveride bulunmak zorundaydı artık. Zavallı, gevşek çıplaklığını genç, taş gibi bir kızın eleştirel bakışlarına sergilemek, kendi işini görememek, birine bağımlı olmak değildi mesele. Heed'in asıl canını sıkan, onu duraklatan şey, tensel belleğin yitmesiydi... Bedenin haz anılarını unutmaya zorlanması. Düğün gecesini örneğin erkeğin kollarında suya dalışını. O nahoş törenden sessizce sıvışıp arka kapıdan karanlığa fırlamak; biri smokini, öteki o bol gelinliğiyle, otları geçip kumlara koşmak. Soyunmak. İçine girmek yok. Kan yok. Acı ya da zorlanma yüzünden viyaklamak yok. Yalnızca erkeğin okşayan, kucaklayan, yüzdüren elleri. Heed öne eğiliyor. Erkek onun arkasında duruyor, diz oyuklarından tutup bacaklarını kıyıda kırılan köpüklü dalgalara açıyor. İşte Heed'i duraksatan buydu: Teni, cinsel anılarını etinde birer dövme gibi biriktiren, arsız bir kızın karşısında bunu, bu anıları unutabilirdi. Son dövmeyi de belli ki Romen kazıyacaktı. Peki, nereye? Nasıl bir dövme? Junior cildinde bu yeni damga için boş bir yer bulmakta zorlanacaktı, hiç kuşkusuz. Dövmeler sonunda bütün bedenini kaplayan, dantel bir ağa dönüşecek, bir imgeyi diğerinden ayırmak olanaksızlaşacaktı... bir oğlanı ötekinden.

Heed'in kendi öyküsüyse, o kaynaşan, kabarcıklı sular-daki özgün berraklığını koruyacak biçimde, rengarenk boyanmıştı. Evet, teninin ilk kez köpüklü dalgalarda öğrendiği şeyi, bu kızın silmesini engellemeliydi.

Bir keresinde, küçük bir kız fazla açılmıştı – derin suya, dalgaların çekildiği ve çamurun tertemiz kuma dönüştüğü

yere kadar. Okyanustan gelen dalgalar, üstündeki erkek fanilasını ıslatıyordu. Orada, kırmızı bir örtünün üzerinde oturan, saçı beyaz kurdeleli bir başka kız da dondurmasını yemekteydi. Su masmaviydi. Geride, kalabalık bir grup gülüşüyordu. "Selam, ister misin?" dedi kız, kaşığı uzatarak.

Şeftalili dondurmayı yemeye başladılar, ta ki güler yüzlü bir kadın yanlarına gelip, "Hadi git artık, burası özel mülk," deyinceye kadar.

Daha sonra, çamurda ayak izlerini bırakırken, dondurmali kızın seslendiğini duydu: "Dur! Bekle!"

Mutfak geniş, parlaktı; harıl harıl yemek pişiren, konuşan, tavaları, tencereleri şangırdatan bir sürü yetişkinle doluydu. "Hadi, git," diyen kadın onu görünce bir kez daha gülümsedi; dondurmali kızsız dostuydu.

Heed sırtına temiz bir gecelikle eski moda, saten bir sabahlık geçirdi. Şifonyer aynasında yüzünü inceledi.

"Gitmek?" diye sordu yansısına. "Beklemek?" Her ikisini birden nasıl yapardı? Onu beyaz kumlardan çamura kovalamaya, gizledikleri bir gelinlikle durdurmaya çalışmışlardı; ama gün gelmiş, "Bekle!" diye bağırarak çekip gitmiş, "Hadi, git artık," diyense bertaraf edilmişti. Her ikisi de, eli açık bir erkeğin zenginliğinden deli gibi şımarmış oldukları için, derslerini iyi öğrenememişlerdi... ya da çok geç öğrenmişlerdi. Şimdi bile insanların (tabii onunla ilgilenme zahmetine kalkışanların), onu saatlerce gazeteleri karıştırmaktan, radyo dinlemekten ve günde üç kez yıkanmaktan başka iş yapmayan, aylak, yaşlı bir hanım olarak gördüklerini biliyordu. Kazanmanın sabırdan daha fazlasını, bir beyni gerektirdiğini anlamıyorlardı. Onunki, canı istediği an kocanızı elinizden alabilecek bir kadına, üstelik kocanızın, adını uykusunda bile sır gibi sakladığı bir kadına asla teslim

olmayan bir beyindi. Hey Tanrım, Ulu Tanrım. Bırak inle-sin; bırak oltasız, yemsiz “balığa” çıksın. Heed katlanacaktı. Katlandı da. Ama artık zaman daralmıştı.

Christine de zaten bunu bildiği için arabaya atlamış, akıl danışmak için doğruca bir avukata gitmişti. Şu yeni profes-yonel dedikleri, yirmi yıllık eğitim almış siyah kadınlardan biri-ydi ve Christine koca kasabanın hakkından gelmiş olan bir kadını alt etmek için ona başvuruyordu: O kadın ki, May’i yenmiş, Christine’i kaçırtmış, yardım dilenen, ricalar-da bulunan ve ne yaparsa yapsın bir türlü yaranamadığı, hâlâ onun arkasından kusan bütün o asalakları silkip atmış-tı. Heed kendini bildi bileli, insanların midelerini bulandırdığı duygusundan kurtulamamıştı. Doğruyu söylemek gerekir-se, ona bu duyguyu hissettirmeyen tek kişi Papa olmuştu. Uykusunda ne mırıldanırsa mırıldansın, Heed o adamın yanında güvendeydi. Zaten öldüğü zaman; Heed’i ne ka-dar önemseydiği de tartışılmaz bir biçimde ortaya çıkmıştı. Ortada bir vasiyetname olmasa bile, 1947’den beri görmedi-ği Christine’i karısına yeğlediğine kim inanırdı ki? Belki bir tek, şu avukat gibi, gözü kendinden başkasını görmeyen ve Heed’in kuşağını fena halde küçümseyen siyah kızlar; oysa Heed gibilerin dişlerindeki dolgularda bile, bu eğitilmiş ama yarım-akıllı ukalaların hayal dahi edemeyeceği kadar ticari zekâyâ sahipti.

Ortada başka bir belge bulunmadığı için, L’nin hazırla-dığı mönülerden birinin arkasına karalanmış olan notlar geçerli sayılmıştı: aksini söyleyen başkaca bir yazı ortaya çıkmadığı takdirde. Takdirde! Yani şimdilik! Peki, ya daha sonra, bu ilk notları destekleyen, kanıtlayan yazı bulundu-ğunda? Noter tasdikli, gerçek bir vasiyetname değildi elbet-te (ortada böyle bir şey yoktu, varsa bile deli May onu sak-

lamıştı, tıpkı tapu senedini sakladığı gibi); ama 1958 tarihli mönüden bir yıl sonra bulunan bu ikinci mönü, merhumun "Cosey"’in tatlı bebeği’ diye söz ettiği kişiyi, adıyla sanıyla tanımlamıştı: Heed Cosey. Papa vasiyetini 1958 tarihli ya da daha sonra bulunan mönüye çiziktirmemiş olsaydı bile, hiçbir yargıç temyize giden Christine’in lehine karar vermezdi – yine de, Heed ne yapıp edip daha yeni tarihli bir mönü bulsa, çok daha hayrına olurdu.

Yeni bir fikir değildi. Heed böyle bir mucize düşüncesiyle yıllarca oyalanmıştı, ta ki Christine’in pırlantalarını ısıltatarak kapıya dayandığı ve evin kendisine ait olduğunu öne sürdüğü 1975’e kadar. Sonra, geçen yaz gözünün önünde beliren o yeni, taze görüntü, Heed’in belleğini sarsıvermişti. Elleri losyon sürer, parmaklarını esnetmeye, açmaya çalışır, elinin üstündeki tanıdık yara izini incelerken, Heed kendini bir kez daha o küçük kazanın olduğu yerde bulmuştu: sıcak, nemli mutfak; karton kutularla dolu tezgâh. Elektrikli bıçak, Sunbeam karıştırıcı, General Electric ızgara – hepsi de yepyeni. L tek sözcük etmiyor ama bırakın içindekileri kullanmayı, kutuları açmayı bile reddediyor. 1964 mü? Yoksa 1965 miydi? Heed, L’yle tartışıyor. May kucağında kendi karton kutusu, mutfğa giriyor; başında o gülünç asker şapkası. Hani şu Rinso deterjanların bulunduğu, standart boydaki kartonlardan taşıyor. Endişeden deli gibi; otelin ve içindekilerin büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu söylüyor: Şehirli siyahlar benzin, kibrit ve molotof kokteylleriyle Up Beach’i çoktan işgal etmiş, avaz avaz haykırıyor, yerel halkı Cosey Tatil Köyü’nü yakıp kül etmeye ve Tom Amcaları, Şerif’in dostu olan ırk hainini işsiz bırakmaya kışkırtıyormuş. (Papa protestocuların asıl ihanetten habersiz olduğunu söylerdi: May’in, babanın yerine oğulla evlenme-

si.) Ortada bu düşmanlığa ilişkin en küçük bir kanıt zerresi, bir saldırı olasılığı, hatta kendi zihnini kaplayan küfün dışında, herhangi bir saygısızlık emaresi bile olmadığı halde, May savaşta olduklarını iddia ediyordu; kendini itiraz kabul etmez bir biçimde, tatil köyünün yılmaz koruyucusu ilan etmişti.

Eskiden kendisi de siyahların iş kurma hakkını, ayrı okulların, siyah hademelerle doktorların çalışacağı hastanelerin, patronu siyah olan bankaların yararlarını, ırkına hizmet etmeye yönelik, onurlu mesleklerin yaygınlaştırılmasını hararetle savunanlardan biriydi. Sonra, savunduğu inançların, artık şu eski, bildik "ırksal iyileştirme" amaçlı görüşler değil, "ayrılıkçı", "milliyetçi" iddialar olduğunu keşfetti. Tatlı, uysal Booker T'nin pabucu dama atılmıştı; gün, radikal Malcolm X'in günüydü. Kafası karışan kadın teklemeye, kendiyle çelişmeye başladı: Onaylarını almak için, kendisi gibi düşünenleri sıkıştırıyor, çocuklar pazar okullarında birbirlerinden uzağa savrulurken, deniz kıyısında dans etmenin, komşuları alevlerle boğuşurken emlak yasalarını korumanın doğru olup olmadığını sorgulayanlarla sonu gelmez tartışmalara giriyordu. Eylem genişleyip cenazeler, yürüyüşler, isyanlar haber bültenlerini doldurunca, kitlesel kısımların başlamak üzere olduğunu ileri sürüp diğer insanlarla arasındaki bağı bütünüyle kopardı. Onunla aynı fikirde olan konuklar bile ondan ve ürkütücü kehanetlerinden kaçmaya başladılar. Garsonların yüreğinde başkaldırı, bahçıvanların elinde silah görüyordu. Onu açıkça, uluorta ilk utandıran kişiye, başlılardan biri oldu: "Aman be kadın, kapa şu kahrolası çeneni!" Yüzüne değil, tamam, arkasından ama duyabileceği kadar yüksek sesle. Öteki konukların kimisi bu böğürtüye katıldı, kimisi de onu görür görmez kalkıp gitmeye başladı.

Sonunda May sesini kesti, ama fikrini hiç değiştirmedi. Yalnızca eşyaları kaldırmaya, onları, tutuşturulmasını artık her an beklediği alevlerden (atılacak el bombalarından, kuma gömülen mayınlardan) saklamaya başladı. Araştırılacak alan hem geniş hem de açıktı. Kumsalı karış karış araştırdı, yatak odasının kapısına bubi tuzakları koydu. Yasal belgeleri, çengelli iğneleri sakladı. Daha 1955'te, dövölerek öldürölün bir yeniyetmenin cesedi, beyazların bu siyahi had-dini bilmezliği ne kadar ciddiye aldığını kanıtladığında, Ala-bama'daki boykot haberini, bir başka deyişle ayaklanmanın kokusunu alan May asıl kaleyi –oteli– koruması gerektiğini anlamış, tapu senedini kuma gömmüştü. Aradan on yıl ge-çmişti ve otelin küstah, cırtlak müşterileri ona ancak bir kü-tüğe gösterilebilecek kadar saygılıydı. Sonra, Siyah dalgalar sakin mahallelere olduğu kadar iş yörelerine de çarpmaya başlayınca, kadın yeraltına indi, kapıları kilitledi, depoladı-ęı, yığdığı malzemenin arasına sığındı. Pirinç çuvallarına tı-kıştırılmış paralar, gümüşler, iyi cins keten örtülerin arasına gizlenmiş tuvalet kâğıtları, duvardaki üç oyuğa sokulmuş, yedek iç çamaşırları, fotoğraflar, yadigârlar, anılar; torbala-dığı, kutuladığı ve kapıp kaçığı yüzlerce ıvır zıvır.

Evet, Heed kutuları açmaya, aletleri kullanmaya, dolayısıyla yemekleri daha çok ve daha hızlı hazırlamaya yanaş-mayan L'yle tartışırken, May kucağında Rinso kutusu, soluk soluğa otelin mutfağına dalıyor. L başını kaldırıp bakmıyor, tavuk parçalarını önce çırpılmış yumurtaya, sonra da una bulamayı sürdürüyor. Tavadan sıçrayan bir kızgın yağ kavi-si Heed'in eline sıçrıyor.

Son zamanlara kadar o sahneden tek anımsayabildi-ęi buydu: elinin yanması. Ama işte, otuz yıl sonra, ellerini kremlerken, daha çoğunu anımsayıvermişti. Kızgın yağın sıçramasından öncesini: May'i durduruyor, Rinso kutusunu kontrol ediyor: son Yılbaş'ndan kalma kokteyl peçeteleri,

ıçki karıştırma çubukları, kâğıt şapkalar, bir deste de mönü. "Bunları kaldırmam gerek," diyor May. O öğleden sonra, yeni elektrikli aygıtlar ortadan yok olmuş, daha sonra tavanarasında bulunmuştu – L'nin tartışmaya koyduğu son, sessiz nokta. Şimdi Heed, May'in o pılı pırtıyla dolu kutusunun da hâlâ orada, tavanarasında durduğundan emindi. İçinde en azından elli mönü olmalıydı. L'nin kafasına göre, günlük, haftalık ya da aylık hazırladığı mönülerin her birine, elle, özenle pişirilen yemeklerin tazeliğini gösteren bir tarih atılıydı. Eğer kızgın yağ Heed'in eline 1964 ya da 65'te sıçradıysa, Mississippi ya da Watts'daki teröre karşı önlemini almakta olan May'in de izi geriye, gerekli malzemeyi depolamaya başladığı noktaya doğru sürülecek olursa, o zaman, sakladığı mönüler 1958'den, yani Bill Cosey'in tek vasiyetnamesi sayılan mönüden yedi yıl sonra hazırlanmış demekti. O kutuda daha bir sürü hiç kurcalanmamış mönü olmalıydı. Heed'in onlardan yalnızca bir tanesine ihtiyacı vardı. Bir ona, bir de çalmaya meyilli bir yürekle elyazısı düzgün, genç ve güçlü bir ele.

Tatlı, iyi May! Yıllar süren kurnazlık, ardından yine yıllar süren delilik – keşke hep cahil kalsaydı; hiç olmazsa gününü gün etmiş olurdu. Gerçek ölümünden çok önce, şu yüzlerini siyaha boyayan soytarıların gösterilerindeki hayaletlerden biri olup çıkmıştı: odadan odaya süzülerek, arazide kanat çırparak, kapıların ardına sinip korkuyla Devrim'i bekleyerek, Devrim'in ondan kapmak, çalmak istediği bir yaşamın kanıtlarını gömerek... Öte yandan, gözü açık gitmemişti, çünkü 1976'da öldüğünde, hem o çok sevdiği ölüm cezası yeniden moda olmuştu, hem de Devrim'i atlatmayı başarmıştı. Ancak hayaleti Heed'in karşısına, miğferi ve meşin tabanca kılıfıyla, capcanlı dikilmeyi sürdürüyor, giderek de güçleniyordu.

Christine portakal kokulu bir Harbor yoluyla karşılaşmayı bekliyordu, çünkü bu koku üç kaçışına da eşlik etmişti. İlkı yaya, ikincisi otobüsleydi; yolun iki yanına dizili portakal ağaçlarının hafif ekşimsi rayıhası her seferinde bu kaçışlara damgasını vurmuştu. Yol tanıdıktan da öteydi; Christine'in rüya âleminin yapı iskelesini oluştıuruyordu. İster saçma sapan olsun isterse ürkütücü, anımsanmaya değer her rüyası ya 12 numaralı karayolunda geçmişti ya da onun yakınlarında; yol bazen açıkça görünmese de, rüyanın azıcık ilerisinde pusuya yatmış, korkan birine yardım etmeye ya da tatlı bir düşün o anlaşılmaz, tutarsız mutluluğunu sağlamaya hazır, beklemıştı. Oysa şimdi, gaz pedalına yüklenirken Christine'in aceleciliğinde kâbuslara özgü bir doku vardı –durağan bir andaki yürek çarpıntılı telaş– ama dondurucu soğuk, taze meyveyi o baygın rayıhasıyla birlikte öldürmüştü ve Christine bu eksikliğin fena halde farkındaydı. Camı indirdi, kaldırdı, sonra yine indirdi.

Romen'in araba yıkama yöntemi, kapıları açmayı içermiyordu, dolayısıyla Oldsmobile'in dışı gıcır gıcır parlarken, içi bir gözaltı hücresi gibi kokardı. Christine bir keresinde, salt ağır bir koku yüzünden bundan çok daha kaliteli bir arabayla savaşmıştı. Onu ve temsil ettiğı her şeyi öldürmek istemişti, ancak asıl yok etmek istediğı şey, sinüslerine batan, dilini pıhtılaştıran *White Shoulders* parfümüydü. Arabanın sahibi, yani Doktor Rio hasarı hiç görmemişti, çünkü yeni kız arkadaşı, bu görüntünün adamın kalbini kırmasına izin vermeden, arabayı tamirhaneye çekirtmişti. Böylece, adam Christine'in ön cama indirdiğı çekiç darbelerini, dolgun deri kaplamalardaki jilet kesiklerini, kasetlerden boşalttığı (özellikle de Al Green'in "For the Good Times"ından) ve kumanda panosuna, direksiyona salkım saçak doladığı şeritleri kendi gözüyle görmemiş, yalnızca duymuştu. Buysa canını,

en az işten kovulmak kadar acıtmış olmalıydı. Bir Cadillac'ı öldürmek kolay iş değildi, ama bunu bir de gündüz gözüyle, başka bir kadının parfümünden deliye dönmüş bir halde yapmak, bu gösteriyi tetikleyen kişinin, yani gerçek muhatabının birebir tanıklığını hak eden bir başarıydı. Christine'in ev sahibesine göre, yeni metresinin Doktor Rio'yu bu acı görüntüden kurtarması hataydı. Yeni kadın onun bu dersi almasına, yerinden edilen bir kadının neler yapabileceğini anlatan bu sahneyi görmesine izin vermeliydi, diye ekledi Manila. Adam, bir kadını başından atmanın sonuçlarına tanık olsaydı, yeni kadın onun kollarındaki kira sözleşmesini daha uzun tutabilirdi.

Christine'in yanlış yönetilmiş yaşamına ilişkin pişmanlıkları, Doktor Rio'nun anısının parıltısı karşısında silikleşti – adamın sevgili, biricik Cadillac'ıyla giriştiği muharebenin utancı da öyle. İlişkilerinin yüz kızartıcı sonuna karşın, onunla (eh, onun yakınında; adamın boşanması söz konusu bile değildi) geçirdiği üç yıl olağanüstüydü. Metreslerin; kapatmaların çektiği acıları, sonunda nasıl ölüp gittiklerini ya da yine ölüp giden, gayrimeşru bebekleri için nasıl kahrolduklarını anlatan bir sürü film izlemişti. Bazen kadınlar vicdanı azabıyla kıvrırır, aldatılan eşin kucağında ağlardı. Ama, yeni ve körpe *White Shoulders* tarafından ayağı kaydırıldıktan yirmi yıl sonra bile, Christine kapatmalık döneminin, hayatının en güzel yılları olduğunda hâlâ ısrarcıydı. Doktor Rio'yla ilk tanıştığında kendisi kırk bir yaşındaydı, adamsa altmış; ona göre "yaşlı" sayılırdı. Şimdi, kendisi altmışlı yaşlarının ortasındaydı ve bu sözcük bütün anlamını yitirmişti. Doktor artık çoktan ölmüş olmalıydı ya da bir yatakta, sırtını yastıklara vermiş yatıyor, ayaklarını yalaması için, bebeğiyle birlikte sığınma evine sığınmış bir yeniyetmeye yüz dolar öderken, gündüz vardiyasındaki hastabakıcıya da oksijen hortumunu kontrol ettiriyordu herhalde.

Öte yandan bu, Christine'in üstünde çalışması gereken bir sahneydi, çünkü adam, onu son görüşünde de ilk görüşündeki kadar baştan çıkarıcıydı. Son derece şık giyinen, başarılı, tutkulu, oyunbaz bir doktor. Christine'in bu son mutluluk şansı, dünyadaki ikinci "en eski" düşmanı tarafından yerle bir edilmişti: bir başka kadın. Manila'nun kızları Doktor Rio'nun, her yeni metresine aynı parfümü armağan ettiğini söylediler. Oysa Christine bunun salt ona özgü, özel bir hediye olduğunu sanmıştı... düşünceli bir âşığın şık bir jesti. Erkek bu kokuyu tercih ediyordu; kadın da onu tercih etmeyi öğrendi. Christine, Manila'nun evinde biraz daha uzun kalsaydı ya da onun fahişelerini arada bir görmeye gitseydi, Doktor Rio'nun o kendine has, boktan davranış biçimini çok daha erken öğrenirdi: Bir anda tutuluyor, baştan çıkarıyor, Trelaine Bulvarı'ndaki pahalı dairesini açıyor ve yeni metresine, oraya taşındığı gün, bir buket zambakla bir şişe *White Shoulders* yolluyordu. Zambak, güllerden ve öteki kesilmiş çiçeklerden farklı olarak, mahremiyeti ve kalıcılığı fısıldardı. Peki ya, *White Shoulders*... kimbilir? Belki de bir yerde okumuştun; erkeklere tatlı dille şampuan arasındaki farkı anlatmak için yaratılan şu erkek dergilerinin birinde. Erkek kılığına girmiş oğlanlar için çıkarılan, ayartma tekniklerinin sıralandığı, huşurtlu, demode, parlak dergiler – sanki bir kadının kafaya bir erkeği koyduğu zaman, herhangi bir teknik gerekirmiş gibi. İşin aslı, doktor bir şişe *Clorox*'la kurumuş bir Noel ağacı da gönderseydi, Christine yine de onun sağladığı olanaklara karşılık her dediğini yapardı. Mutlak özgürlük, kapsamlı bir ihtimam, güvenli seks, cömert armağanlar. Geziler, karısı duymasın diye kısa ve gizli tutulan yolculuklar, partiler, heyecan; mesleki yeterliliği ve parası olduğu sürece eğlenmeye, azıtmaya hazır, orta sınıf siyah toplumunun hiyerarşik yapısında, doyurucu bir yer.

12 numaralı yol boştu; geçmişten alıp getirdiği bölük pörçük parçalarla Christine'in aklını çeliyor, onu bekleyen acil görevden uzaklaştırıyordu. Ne kadar da ani olmuştu: Romantik gemi yolculuklarının birinci sınıf kamaralarından kovulup kendini ensesinden bastırılarak bir devriye arabasına sokulurken bulmak; seçkin bir şölendeki gözalıcı masadan, son ziyaretçinin iğrenç kokusundan kurtulmak için her gün havalandırılması gereken bir fahişenin yatağına, dirseklerinin üstünde sarsılmaya geçiş. Manila'nın evine dönüp onun hızlı ama kısa ömürlü vericiliğine sığınan Christine ilk iş, *White Shoulders*'ın dibinde kalanı tuvalete boşalttı, sonra ayakkabılarını, gururunu, boyundan bağlı bluzunu, sutyenini ve balıkçı pantolonunu bir naylon torbaya tıktı. Elmaslarla gümüş kaşığının dışında, her şeyini. Onları, Manila'nın borç verdiği elli dolarla birlikte çantasının fermuarlı gözüne koydu. Manila'nın kızları genellikle cana yakın davranıyordu, bazen de değil. Ama altın kalplerinden (cüzdanlardan yürüttükleri ya da hafif tehditlerle ele geçirdikleri altınlardan) öylesine hoşnuttular ki, iyimserliklerini inatla sürdürüyorlardı. Christine'e kaygılanmamasını, bir gün bir kadının doktoru er geç "şeyinden" edeceğini söylediler; ayrıca Christine hâlâ tilkinin tekiydi, etrafta bir sürü oyuncu vardı ve her veda da veda değildi. Christine onların iyi niyetine minnet duydu ama morali düzelmedi. Haftalarca direndiği, kibarca ayrılmayı reddettiği daireden sonunda yaka paça atılmak; kürklerini, süet paltosunu, deri pantolonlarını, keten takımlarını, Saint Laurent ayakkabılarını, hatta diyaframını bile orada bırakmak: Ona göre bu, kesin ve mutlak bir vedaydı. 1947'de yuvasından ayrılırken, bundan böyle gereksineceği her şeyin, yanına aldığı dört Samsonite valizin içinde olduğunu düşünüyordu. 1975'te, eve tırıs tırıs dönerken taşıdığı naylon alışveriş torbasıysa, sahip

olduğu her şeyi içinde bulunduruyordu. Oysa kazandığı deneyimler, yaptığı alıştırmalar düşünöldüğünde, Silk'e her dönüşünün bir öncekinden daha sefil, daha acıklı olmaması gerekirdi. İlk kaçışı, on üç yaşındayken, bir öfke nöbetinin sonucunda gerçekleşmiş, sekiz saat sürmüştü; İkincisinde on yedi yaşındaydı, canını kurtarmak için kaçmıştı ve bu da felaketle sonuçlanmıştı. Her ikisi de kinle, hınçla beslenmiş kaçışlardı, ama üçüncüsü ve sonuncu, yani 1971'deki, kendi kafasındaki katliamı önlemek, defetmek amaçlı, sakın, bilinçli bir girişimdi. Bütün o yerlerden, Harbor, Jackson, Grafenwöhr, Tampa, Waycross, Boston, Chattanooga'dan ya da işte ona el eden öteki kasabalardan ayrılmak kolay olmuştu, ama Doktor Rio'nun onu evden zorla attırması, fena koymuştu; Christine kovulmasının nedenini bir türlü anlayamamıştı, bulabildiği tek açıklama, adamın taze zambaklar ve metresten metrese geçirdiği kürk mantolar için karşısında yeni bir manken görmek istemesiydi. Manila'nın (adını bir babanın yiğitçe sömürölüşünden alan) evinde, anılarını acı acı yâd etmekle geçirdiği günlerin ardından, Silk'e utanç içinde ve borç parayla dönmeyi, hayırlı bir evlada yaraşan, asil bir amaca dönüştürmenin bir yolunu akıl etti: hasta annesine bakmak ve Cosey mülkünden miras payını almak üzere, soylu bir adalet mücadelesine girişmek.

Otobüsle yaptığı, deniz tuzuyla tatlanmış, uyuklamalarla bezeli dönüş yolculuğunu çok iyi anımsıyordu. O son, bol infilaklı ziyareti haricinde (öfkeden gözü öylesine kararmıştı ki, hiçbir şey görememişti zaten), yirmi sekiz yıldır Silk'i ilk görüşüydü bu. Adını kahramanlardan ve katledilen ağaçlardan alan sokakların iki yanına dizilmiş, temiz, bakımlı evler. Maceo'nun Yeri hâlâ Gladiator'da, Tanrı Kuzusu'nun karşısında idi ve Prince Arthur'da açılan Patty'nin Yeri adlı hamburgerciye cesurca direniyordu. Sonra, ev: daha ayrıldığın

an, çaktırmadan değişmeye başlayan o tanıdık yer. Başının üstünde taşıyıp durduğun o krem rengi yağlıboya, sıradan tavan boyasına dönüşmüş. Canlı, sihirli komşular kendilerinin puslu dış çizgileri olup çıkmış. Ryalarına, kbuslarına mhlanmış ev artık sana ışıl ışıl değil, tam tersine perişan, döküntü görünüyor; ama şimdi çok daha arzulanası, çünkü onun başına ne geldiyse, senin başına da geldi. Ev klmedi, sen kldn. Pencereleler arpık, yamuk değil; sen ylesin. Dolayısıyla, o artık her zamankinden de çok senin yuvan.

Heed'in o soğuk, uzun uzun bakışı kesinlikle davetkâr değildi, bunun zerine Christine onu hafifçe itekleyip kapıdan içeriye dalıvermişti. Birkaç szkle, iyi kötü bir anlaşmaya vardılar, çünkü May aresizdi, evse pis; mafsalsal iltihabı Heed'in ellerini devre dışı bırakmıştı ve kasabada bu iki kadına bakacak, katlanacak bir Allah'ın kulu yoktu. Böylece, zel okullara gitmiş olan, evi çekip çevirmeye koyuldu, doğru dürüst okuma bilmeyense, evi yönetmeye. Bir erkek tarafından satılmış olanın, bir erkek tarafından satın alınanla mücadelesi kaldığı yerden tekrar başladı. Christine'i içeriye böyle zorla daldıran, umutsuzluğunun, çaresizliğinin derinliğiydi; kuyruğunu kıstırmış ve sahibesinin sırf onu dışarıda bırakmak için seve seve yakmaya hazır olduğu bir eve dnmşti. İşin aslı, bir keresinde bunu gerçekten de denemiş, Christine'in dşeğirini ateşe vermişti. O da bu kez, ne olur ne olmaz diyerek, mutfağın bitişiğindeki küçük daireye yerleşti. Heed'in işe yaramaz ellerini görünce içi biraz rahatlamıştı, ama bu kadının nelere kadir olduğunu bildiğinden, onun karşısında yüreği hâlâ sıkışıyordu. Heed'den daha kurnaz ya da kindarı bulunmazdı: Uzun lafın kısasısı, mutfacla Christine'in yaşadığı bölüm arasındaki kapının hem gizli bir anahtarı, hem de oldukça sağlam bir sürgüsü vardı.

Christine yolun karşısına geçen kaplumbağayı görünce frene bastı, ama ondan kaçınmak için direksiyonu sağa kırınca, onu izleyen ikinci kaplumbağanın üzerinden geçti. Durdu, hayvanın ölüp ölmediğini anlamak için her üç aynadan arkaya baktı – sol, sağ, sonra dikiz aynası. Gökyüzüne dikilmiş, yardım dilenen bacaklar ya da çatlamış, hareket-siz bir kabuk? Elleri titriyordu. Bir şey göremeyince sürücü koltuğundan indi, geriye doğru koştu. Asfalt boş, portakal ağaçları kıpırtısızdı. Ortada kaplumbağa falan yoktu. Yoksa hayal mi görmüştü... İkinciyi? Geride bırakılan, ailenin göz-bebeği olan ablayı kurtarmak için kendini feda eden, bir lastiğin altında kalan İki Numara'yı? Yolu gözleriyle tararken, asıl sorunun ne olduğunu, 12 numaralı karayolunda sürünen bir kaplumbağa için yüreğinin neden böyle kabardığını kendine sormadı. Yolun sol yanında, ilk kaplumbağanın yöneldiği yerde gözüne bir hareketlilik ilişti. Yavaşça yaklaştı, ağaçlara doğru ilerleyen iki parlak, yeşil kabuğu seçince, rahat bir soluk aldı. Evet, İki Numara ezilmekten kurtulmuştu ve sürücü arabanın içinde tirtir titrerken, o birinciye, daha hızlı olana yetişmişti. Christine büyülenmişçesine onların gözden yitişini izledi; bir arabanın fren yaptığını duyunca yolun kenarından ayrıldı, arabasına döndü. Yavaşlayan arabanın sürücüsü sırttı: "Evinde tuvalet yok mu?"

"Defol git, kahrolası!" Adam, ortaparmağını Christine'e doğru kaldırdı, gaza bastı.

Avukat şaşırmış olmalıydı (Christine randevu almamıştı), ama onu yine de kabul etti. Christine bu büroya her gelişinde, huzursuzluğunu bastırmak için belli bir çaba harcıyordu. Şımartılmış çocuktan evsizliğe, şaibeli sokak yaşamına kayışı ne yavaş olmuştu ne de gizli. Bilmeyen, duymayan kalmamıştı. Onun yuvaya dönüşü, başarılı kocasının sürdüğü zarif bir arabayla olmamıştı. Elinde diplo-

masıyla, mutlu, kıvançlı ailesine de dönmüyordu. Ortada, kendi işini kurarken üstesinden geldiği güçlüklerle ilişkin hayranlık uyandırıcı öyküler de yoktu, habire bir şeyler isteyen genel müdürler, müvekkiller, hastalar, menajerler, antrenörler yüzünden kendine bir türlü zaman ayıramadığından yakınışlar da. Ne doğduğu kasabayı çalkalayacak kişisel başarı imaları, ne üstü örtük böbürlenmeler ne de yapay alçakgönüllülükler. Christine bir fiyaskoydu. Kötü şöhretli. Bir rezil. Ama aynı zamanda bir Cosey'di ve bu ad Harbor'da hâlâ kaşları ilgiyle kaldırıyordu. William Cosey, bir zamanlar pek çok evin, bir tatil köyünün, iki teknenin ve dilden dile dolaşan, efsanevi bir banka hesabının sahibi olan adam, insanları zaten oldu bitti cezbetmişti, ama geride bir vasiyetname bırakmadığının duyulması, kasabayı tam anlamıyla galeyana getirdi. Geride bir tek, 1958 tarihli bir münüye kabaca karaladığı, viski-tahrikli istekleri kalmıştı: (1) *Julia II*, Doktor Ralph'a, (2) *Montenegro Coronas*, Şerif Silk'e, (3) otel, Billy Boy'un karısı May'e, (4) Monarch Sokağı'ndaki evle bankada "kalan bozukluklar" "tatlı Cosey bebeğime", (5) 55 model, üstü açılan araba L'ye, (6) kravat iğneleri Meal Daddy'ye... böylece sürüp gidiyordu; Dumb Tommy'ye, "yeryüzünün en iyi *blues* gitarcısı"na bıraktığı plak koleksiyonuna kadar. Hiç kuşku yok ki, özellikle *Wild Turkey*'in sayesinde kendini gayet iyi hissettiği bir gece, kafaları en az onunki kadar kıyak arkadaşlarıyla bir masaya oturmuş ve garnitürlerin, günün yemeklerinin, mezelerin, ana yemeklerin, tatlıların arasına çiziktirdiği maddelerle, servetini onu en çok hoşnut eden kişilere bölüştürmüştü. Ölümünden üç yıl sonra, içkici arkadaşlarından birkaçına soruldu: Olayı, Cosey'in elyazısı ve konuyla bir daha da hiç ilgilenmediği anlaşılan zihninin o andaki berraklığını doğruladılar. Sorular etrafta maytaplar gibi uçuşuyordu: En yeni teknesini

neden Doktor Ralph'a bırakmış? Peki, ya *Coronas* puroları? Şerif Buddy çoktan öldüğüne göre, onları oğlu mu alacak? Ama Şef Silk sigara bile içmez; hem bu Meal Daddy de kim kuzum? *Mor Tonlar*'ın başsolisti, dedi Heed. Hayır, *Beşinci Cadde Bitirimleri*'nin menajeri, dedi May; ama adam hapisteydi, acaba tutukluların mirastan pay alma hakkı var mıydı? Yalnızca plak işte, sersem! Senin tam adını belirtmemiş! Ee, ne olmuş yani? Senin adından hiç bahsetmemiş! İyi de, arabayı neden araba kullanmayı bilmeyen birine bırakmış ki? Bir arabayı satmak için onu kullanmayı bilmen gerekmiyor! Bu bir vasiyetname falan değil, bir mizah kitabı! Kravat düğmelerine, purolara ve eski 78'liklerin bugünkü değerine odaklandılar, ama asıl can alıcı soruyu hiç sormadılar: "Tatlı Cosey bebeğim" kimdi? Heed'in iddiası güçlüydü – özellikle de kocasına Papa dediği için. Öte yandan, biyolojik açıdan Christine onun torunu, geride kalan tek "çocuk"tu; onun kan bağı iddiası da Heed'in dulluk iddiasından aşağı kalmazdı. (En azından May'le ikisi için.) Ama yıllardır burarlarda olmaması, önemsiz işler yaptığı o tek yaz dışında, otelde hiç çalışmamış olması Christine'in konumunu zayıflatıyordu. Mahkeme, ananaslı lahana salatasıyla biberli biftek üzerinde belirgin bir keyifle, epeyce oyalanarak yağlı mönüyü inceledi, üç avukatı dinledi ve "şimdilik" kaydıyla (yeni kanıtlar sağlanuncaya kadar) Heed'in, sarhoş bir adamın lügatındaki "tatlı Cosey bebeğim" olduğu hükmüne vardı.

Fakat avukat Gwendolyn East aynı fikirde değildi ve daha geçenlerde Christine'e temyiz başvurusu için oldukça umutlu olduğunu söylemişti. Eski kararı geçersiz kılacak kanıtlar bulunamamış olsa da, davanın yeniden incelenmesi söz konusuydu. Christine yıllarca böyle bir kanıt aramış –otelde, evde– hiçbir şey bulamamıştı (May'in deliliğinden kalma süprüntüler dışında). Başka bir şey varsa –daktiloda

yazılmış, gerçek, açık seçik bir vasiyetname— Heed’in, kapısı her gece “davetsiz misafirlere” karşı dikkatle kilitlenen yatak odasındaki şu kilitli, sayısız çekmecelerin birinde olmalıydı. Ama artık bıçak kemiğe dayanmıştı. Ötekinin ölmesini ya da en azından felç geçirmesini bekleyecek vakit yoktu. Çünkü karışma üçüncü bir malzeme eklenmişti: Heed genç bir kızı işe almıştı. Junior Viviane’in daha bu sabah, kahvaltıda dediği gibi: anılarını yazmasına yardım etmesi için. Bir okulla ilişkisi, o da aralıklı olarak, taş çatlasın beş yıl sürmüş biriyle “yazmak” sözcüğünün aynı cümlede geçtiğini duyan Christine, gülmekten ağzındaki kahveyi püskürtmüştü. Greyfurtunu kaşıklamakta olan Junior ise, “anılar” derken sırtmıştı; tıpkı cahil Heed’in yapacağı gibi. “Ailesinin hikâyesini,” diye ekledi Junior. Hangi aile, diye düşündü Christine. Bir varilde yıkanan, giysileriyle uyuyan o kumsal fareleri mi? Yoksa bu kadın Cosey toprağıyla birlikte Cosey kanı üzerinde de mi hak iddia ediyor?

Kızın söylediklerini uzun uzun düşündükten sonra, daireesine çekilmişti; mutfığa bitişik iki odayla bir banyodan oluşan bu müstemilatta eskiden L yaşardı. Anılarla ve ıvır zıvırla tıkabasa dolu evden farklı olarak, buradaki ferah sessizlik yatıştırıcıydı. Sert havalardan kurtarılıp içeriye alınan saksı bitkileri sayılmazsa, daire hiç değişmemişti; elli yıl önce buraya, L’nin yatağının altına saklandığı günlerde nasılsa yine öyleydi. Christine begonya yapraklarına su sırkarken, yeni bir eylem planı yapacak gücü kendinde bula mamış ve bir avukata danışmaya karar vermişti. Romen’in gelmesini, Junior’un da üçüncü kata çıkıp ayak altından çekilmesini bekledi. Kahvaltıda, sırtında Heed’in verdiği giysiyle (Kore Savaşı’ndan beri halk arasında görülmemiş kırmızı bir tayyör) kız, kiliseye sığınmış bir göçmene benziyordu. Çizmenin dışında, çünkü deriler ortadan kalkmıştı;

tıpkı eve getirdiği o sokak kokusu gibi. Christine güneş ışığında ufak tefek işlerle oyalanan, buzun fundalara verdiği zararı inceleyen Romen'i yanına çağırdı; buzdan sıkışmış olan garaj kapısını açmasını, sonra da arabayı yıkamasını söyledi. Oğlanın işi bitince, arabaya atlayıp yola koyuldu; bürosu kapanmadan, bir an önce, Gwendolyn East'e yetişmek için de hızlandı.

Christine yasalarla, Gwendolyn'e güvenmemesi gerektiğini öğrenecek kadar haşır neşir olmuştu. Kadın avukat mahkemeleri tanıyor olabilirdi, ama polis hakkında hiçbir şey bilmiyordu – senin daha avukatla görüşmene kalmadan polisin sana yapabileceği iyilik ya da kötülüklerden habersizdi. Christine'i, sakat bıraktığı Cadillac'tan indiren polisler, tıpkı Şerif Buddy Silk gibi kibar, saygılıydı; kadının uyguladığı şiddet pek anlaşılır olmasa da adilmiş gibi. Ona, bir arabaya değil de bir çocuk tacizcisine saldırmış biri gibi davranmışlardı. Elleri arkadan değil, önde kelepçelenmişti – ve gevşekçe. Devriye arabasında otururken, çavuş ona bir sigara yakıp vermiş, saçındaki kırık bir far parçasını almıştı. Memur ne göğsünü çimdiklemiş ne de ondan, ırksal adaletin yerini bulması adına, saksafon çekmesini istemişti. Bir başka sefer, kafasında cinayet, elinde de sustalı yerine bir çekiçle yakalandığı zaman, ona beyaz bir kadınmuş gibi davranmışlardı. Daha önceki dört tutuklama sırasında da (toplum huzurunu bozmak, kargaşa yaratmak, trafiği tıkamak ve polise mukavemet), elinde ölümcül bir alet bulunmadığı için yalnızca atık muamelesi görmüştü.

Şimdi düşününce, başından geçen her ciddi macerada kendini doğrucu kodeste bulduğunu görüyordu. Önce Ernie Holder; onunla on yedi yaşındayken evlenmiş ve onunla birlikte, yasadışı bir kulüpte tutuklanmıştı. Sonra Fruit; en uzun süre yaşadığı adamdı... Onun verdiği el ilanlarını

dağıtırken, kargaşa yaratma suçuyla tutuklanmış, cezası er-
telenmemiş ve otuz gün içeride yatmıştı. Başka serüvenler
birbirini izlemiş ve hepsi de yasada kesin, açık seçik bir ta-
nımı olan dramlarla son bulmuştu: Sövüp saymak, görevi
başındaki polis memuruna hakaret anlamına geliyordu, kol-
larını sallayıp çekiştirmekse kelepçeye direnmek; izmaritini
bir polis arabasının yakınına fırlattığın zaman kundakçılığa
teşebbüs etmiş, polisin barikat kurduğu bir caddede karşı
kaldırma koştüğün zamansa trafiği engellemiş oluyordun.
Son suçuyorsa, Doktor Rio'ydu. Bir Cadillac. Bir çekiç. Yumu-
şak, neredeyse çekingen bir tutuklama. Bir saatlik bekleyişin
ardından, kimse suçlamada bulunmamış, alışveriş torbasını
eline tutuşturup onu salıvermişlerdi; tutanaksız, sorgusuz.

İyi de, nereye, diye sormuştu kendine, caddeden aşağı
hızla sığıırken. Çantasını alması için tanınan iki dakikalık
sürenin (o da sürekli gözlenerek, elbette) sonunda, daire-
sinden (erkeğinkinden) yaka paça atılmıştı. Buradan tek
bir giysi çıkamaz, dediler, ama birkaç iç çamaşırıyla makyaj
çantasını almasına izin verdiler; avukatın tuttuğu eşkıyalar
bilmiyordu, ancak çantada gümüş bir kaşıkla on iki pırlan-
talı yüzük vardı. RehİN bırakmaktansa ölmeyi yeğlediği yü-
zükler, kısa bir süre önce iptal edilmiş bir kredi kartı, yedi
dolar artı bozukluklar. Kumdan şatosunu emen dalgaları
çaresizce seyreden, on iki yaşındaki bir çocuk kadar yalnız-
dı. Yakın arkadaşlarından hiçbiri Doktor Rio'yu sinirlendir-
meyi göze alamazdı, o kadar yakın olmayanlarsa zaten bu
düşüşü kıkırdayarak izliyordu. Böylece Manila'ya gitti, onu
eve alması için yalvardı. Yalnızca birkaç günlüğüne. Beda-
vaya. Riskli, hatta küstahça bir istekti, çünkü Manila bazı
sofuların ileri sürdüğü gibi, bir genelev işletmiyordu. Yal-
nızca ihtiyacı olan kadınlara oda kiraliyordu. Kimsesizler,
defedilmişler, geçiş dönemindekiler. Bu kadınların düzen-

li ziyaretçilerinin olması ya da geçiş dönemlerinin yıllarca sürmesi Manila'nın suçu değildi.

Christine bütün bu sıkıntıları 1947'de yaşamıştı. Onu İkinci Cadde, 187 numaraya yönlendiren otobüs şoförü ("hemen cam fabrikasını geçince, pembe kapılı") ya yanlış anlamış ya da hiç anlamamıştı. Adama iyi bir pansiyon bilip bilmediğini sormuş, o da Manila'nın adresini vermişti. Christine'in beyaz eldivenleri, küçük, yeşil şapkası, dingin incileri ve lekesiz, tertemiz Peter Pan yakalıği Manila kızlarının kostümleriyle epeyce çelişse de, çaresizliği onlarınkine denkti. Taksiden indiğinde saat sabahın dokuz buçuğuydu. Ev ideal görünüyordu. Sessiz. Temiz. Manila dört bavula gülümsedi, "Hadi, gir," dedi. Fiyatları, evin kurallarını ve ziyaretçi politikasını açıkladı. Christine ziyaretçilerin "müşteri" olduğunu anladığında, öğle yemeği vakti gelmişti.

Yaşadığı sarsıntının hafifliğine en çok kendisi şaşıtı. Bir sekreterlik işi ya da daha iyisi, savaş sonrası maaşların yükseldiği fabrikaların birinde bir iş bulmayı tasarlıyordu. Hem on altıncı yaşının hem de Maple Vadisi mezuniyetinin kutlandığı bir partiden çıkıp kendini, annesinin "berbat bir umumhane" diyeceği bir yerde bulmuştu. (Cosey'in oteli için de, "Niyeti burayı geneleve dönüştürmek galiba!" dememiş miydi?) Christine gülmüştü. Sinirli sinirli. Kutsal yöredeyim, diye düşündü, kumsalda gördüğü yaralı yüzlü kadını anımsayarak. Kızlar aylak aylak, yemek odasından geçip Christine'in oturduğu oturma odasına gelmiş, onun kılığını süzerek kendi aralarında konuşmuşlardı; onunla değil. Bu ona Maple Vadisi'ne alınışını anımsatmıştı; sinayan, üzeri hafif cilalı, düşmanca soruları. Manila'nın kızlarından birkaçı onunla ilgilenince (Nerelisin? Ne şirin şapka. Hey, ayakkabılar da amma fiyakalı; nereden aldın? Saçların çok güzel...), benzerlik arttı. En gençler dış görünüşlerinden,

erkek arkadaşlarından söz ediyor, daha büyüklerse her iki konuda da sert öğütler veriyordu. Tıpkı Vadi'deki gibi, herkesin bir rolü vardı, evsahibi de oyunu yönetiyordu. Christine hiçbir şeyden kaçamamıştı. Ne Maple Vadisi'nden, ne Cosey'in otelinden ne de Manila'nın genelevinden – üçü de duyuşal bir gerilim ve iççerlemeyle oradan oraya sürükleniyordu; üçü de ağzı sıkılığı dayatıyordu; üçünde de para konuşuyordu. Ve hepsinin de varlık nedeni, örgütlenme nedeni, erkeklerin ivedi ihtiyaçlarıydı. Oysa Christine'in, tehlikeli bir hal alan ev yaşamının tetiklediği ikinci kaçışı, bir mahremiyet ve bağımsızlık hayaliyle beslenmişti. Kuralları kendi koymak, arkadaşlarını kendi seçmek, kendi kazandığı parayı kendisi kontrol etmek istiyordu. İşte sırf bu nedenlerle de, Manila'nın evinde asla kalamayacak biri olduğuna inanıyordu; ama yanıtı hiç öğrenemedi, çünkü 1940'larda onu ideal bir eş olmanın dışında hiçbir şeye hazırlamayan bir eğitim almış bu siyah kız, daha ilk geceden Ernie Holder'ın kucağına düşüverdi. Elveda bağımsızlık; elveda mahremiyet. Erkek onu oradan çıkardı, mahremiyetin daha az, kuralların daha fazla, seçeneklerinse çok çok az olduğu bir kuruma götürdü: dünyanın tepeden tırnağına erkek, en büyük kurumuna.

Er Ernest Holder, Manila'nın evine biraz eğlence aramak için gelmiş, onun yerine, bir kanepede oturmuş *Life* dergisi okuyan, lacivert tayyörlü, inci kolyeli, çok güzel bir kız bulmuştu. Christine onun yemek davetini kabul etti. Tatlılarını yerken, planlarını yaptılar. Bu kadar ani bir arzu, ancak yazgı olabilir. İki sevgili olmak, güzel anlar yaşamak demekti. Evli bir çift olmak, saçmalıktı.

Christine arabayı park etti, dikiz aynasını eğip yüzünü inceledi. Bu alışık olmadığı bir davranıştı, ama yapmıştı, nenediyse Gwendolyn East'in bürosuna yaptığı ilk ziya-

rette yaşadığı bir tesadüftü. Tam binaya girmek üzereyken, birinin omzuna dokunduğunu hissetmişti. Beyzbol şapkalı, eşofmanlı bir kadın ona gülümsüyordu.

"Sen Christine Cosey değil misin?"

"Evet."

"Bundan emindim. Eskiden Cosey'in otelinde çalışırdım. Çok çok eskiden."

"Öyle mi?"

"Seni çok iyi anımsıyorum. Sahilin en güzel bacakları... Valla, bir içim suydun. Tenin, güzel saçların. O muhteşem gözler de yerli yerinde. Tanrım, şeytanın tekiydin. Böyle dediğime kızmadın, değil mi?"

"Tabii ki kızmadım," dedi Christine. "Çirkin kadınlar güzellikten iyi anlarlar. Buna mecburlar."

Kadının tükürdüğünü mü yoksa güldüğünü mü görmek için arkasına dönüp bakmadı. Ama avukatın bürosuna bundan sonraki her gelişinde durup aynaya bakmaktan kendini alamadı. "Güzel saçlar"ın biraz kesilip biçim verilmesi gerekiyordu – herhangi bir biçim. Ten hâlâ pürüzsüzdü, ama hep dışarıya bakan, asla içeri dönmeyen "muhteşem gözler" artık bir başkasına ait gibiydi.

Gwendolyn East onu gördüğüne sevinmedi. Bir büro açmanın bütün amacı, randevuları önceden sıraya koymaktı. Christine'in böyle çıkagelmesi, kapıya dayanmaktan farksızdı doğrusu.

"Harekete geçmeliyiz," dedi Christine iskemlesini masaya yaklaştırarak. "Bir şeyler dönüyor."

Gwendolyn sordu: "Efendim?"

"Onu hemen durdurmalıyız."

Gwendolyn bu hoyrat müvekkili yüreklendirmenin, şu âna kadar esamisi okunmayan vekalet ücretine değmeyeceğine karar vermişti. "Dinle, Christine. Seni desteklediğimi

biliyorsun; aynı şekilde, yargıç da senden yana çıkabilir. Ama *orada* yaşıyorsun; kira falan ödemeden, masraf etmeden. İşin aslı, hiçbir mecburiyeti olmadığı halde Bayan Cosey'in sana baktığı söylenebilir. Dolayısıyla, bu şekilde yararlandığın bir mülk, bir bakıma zaten senin malın demektir. Hatta, giderlerine katılmadığın için, böylesi daha da iyi."

"Sen ne diyorsun? Beni istediği an kapının önüne koyabilir!"

"Biliyorum," diye atıldı Gwendolyn, "ama yirmi yıldır koymadı. Buna ne dersin?"

"Kölelik, derim."

Gwendolyn suratını astı. "Hadi ama, Christine. Huzurevinde değilsin ya da devlet yardımıyla geçinmiyorsun..."

"Yardım mı? Yardım, ha!" Christine önce sözcüğü fısıldadı, sonra da haykırdı. "Baksana! Ölüirse, ev kimin olacak?"

"Mirasçı olarak tayin ettiği kişinin."

"Bir erkek kardeş, bir yeğen, bir kuzen, belki de bir hastaneye kalacak, öyle mi?"

"Evet, canı kimi isterse."

"Bana değil, yani?"

"Eğer mirasçı olarak seni gösterirse..."

"O zaman onu öldürmenin bir yararı olmaz?"

"Christine. Gerçekten çok komiksin."

"Beni dinle. İşe birini aldı. Bir kız. Genç bir kız. Artık bana ihtiyacı kalmadı."

"Şey..." Gwendolyn düşünceliydi. "Ne dersin, bir tür sözleşmeye razı olur mu? Yani sana, ölünceye kadar orada kalma izni ve bazı... diyelim ki bazı hizmetlere karşılık belli bir destek sağlama sözü veren bir kontrata?"

Christine başını geriye attı, derdini anlatmak için yeni bir dil arar gibi tavanı inceledi. Bu avukat kadına derdini anlatmak o kadar da zor olmasa gerekti. Sonuçta, Bayan East, Up Beachliydi ve inme inmiş bir fabrika işçisinin torunuydu. Bazı

sözcükleri vurgulamak için orta parmağını avukatın masasına hafif hafif vurarak başladı: "Ben William Cosey'in, onunla aynı kanı taşıyan son ve tek akrabasıyım. Tam yirmi yıldır evine ve dul karısına bakıyorum – beş kuruş almadan. Pişirdim, sildim, süpürdüm, iç çamaşırlarını yıkadım, çarşaflarını ütüledim, alışverişini yaptım..."

"Biliyorum."

"Hiçbir şey bilmiyorsun! Bilmiyorsun! Şimdi beni ıskartaya çıkarıyor!"

"Dur hele."

"Evet! Aynen bunu yapıyor. Onun bütün hayatı böyle geçti, anlamıyor musun? Yerimi alarak, beni başından defederek! Ben hep sonuncuydum; hep çek git, defol git, denilendim."

"Christine, lütfen."

"Orası benim yuvam. On altıncı doğum günümü o evde kutladım. Ben okuldayken, *adresim* orasıydı. Ben oraya aitim ve hiç kimsenin yüzüme likör lekeli bir mönü sallayıp beni oradan kovalamasına izin veremem!"

"Ama mülkten yıllarca uzak kalmışsın..."

"Siktir git! Bir mülkle bir yuva arasındaki farkı bilmiyorsan, kıçına tekme yemeyi hak ediyorsun demektir; seni salak, seni beyinsiz fabrika süprüntüsü! Kovuldun!"

Bir zamanlar, saçının dört örgüsüne de beyaz kurdeleler bağlanmış, küçük bir kız vardı. Büyük bir otelde, tavanarasının alt katındaki yatak odası bütününü ona aitti. Duvar kâğıdı unutma benî çiçekleriyle bezeliydi. Bazen yeni arkadaşını yatıya çağırır, ikisi, çarşafların altında hıçkırık tutana kadar gülerlerdi.

Sonra bir gün, küçük kızın annesi gelip ona yatak odasını boşaltmasını, başka bir katta, daha küçük bir odada

kalacağını söyledi. Nedenini sorunca, annesi, senin iyiliğin için, dedi. Görmemesi, duymaması, öğrenmemesi gereken şeyler vardı.

Küçük kız alıp başını kaçtı. Portakal kokulu bir yolda saatlerce yürüdü, ta ki büyük, yuvarlak şapkalı ve rozetli bir adam onu bulup eve geri götürünceye kadar. Kız odasını geri almak için ayak diredi. Annesi yumuşadı, ama geceleri dışarıya çıkmaması için yatak odasının kapısını kilitlemeye başladı. Kısa bir süre sonra da kızı uzağa, görmemesi, duymaması, öğrenmemesi gereken şeylerden epeyce uzağa yolladılar.

Yuvarlak şapkalı, rozetli adamın dışında kimse onu ağlarken görmedi. Hiç kimse. Şimdi bile o "muhteşem gözler" kupkuruydu. Ama aynı gözler, annesinin çok iyi bildiği hain dünyayı ilk kez görmekteydi. Onu yatak odasından kovduğu, Şerif Buddy tarafından geri getirildiği zaman da tokadı suratına indirdiği için annesinden nefret etmişti; şamar öyle sertti ki, Christine'in çenesi omzuna çarpmıştı. Bunun üzerine L'nin yatağının altına girmiş, iki gün çıkmamıştı, onlar da onu Maple Vadisi'ne, yıllarca ruhunu tüketen ve May gibi bir anneye sahip olmanın insanı utandırdığı yere yollamışlardı. Vadi'nin öğretmenleri, aşırılıklar sergileyen zenciler karşısında huzursuz olurdu, ama May'in *Atlanta Daily World*'e yazdığı, "beyaz onur"dan ve yolundan sapmış "özgürlük yürüyüş"lerinden dem vuran abuk sabuk mektupları karşısında basbayağı irkildiler. Christine annesiyle ilişkisini, saklayabileceği ya da ortadan kaldırabileceği mektuplarla sınırlamaktan hoşnuttu. Ünlü konuklar hakkındaki üç-beş dedikodunun dışında, bu mektuplarda popüler olmaya çalışan, on üç yaşındaki bir kızı ilgilendirecek hiçbir şey yoktu; yıllar geçtikçe onları büsbütün anlamaz oldu. Christine şimdi kendi cahilliğine gülebiliyordu, ama o zamanlar, May'in

mektupları ona şifreliymiş gibi gelirdi: CORE duruşması Chicago'da başlıyor (bu Cora da kimin nesiydi kuzum?); Mussolini çekildi (iyi de, nereye?); Detroit alev alev. Hitler mi Roosevelt'i öldürmüştü yoksa Roosevelt mi Hitler'i? Her neyse, ikisi de aynı ay ölmüştü. Ancak mektupların çoğu, Heed'in yapıp ettikleri hakkındaydı. Tezgâhlar, entrikalar. Şimdi, nihayet annesini anlayabiliyordu Christine. May'in bildiği dünya sürekli parçalanmaktaydı, bu dünyadaki yeriye hiç mi hiç güvenli değildi. Yoksul, aç bir vaizin kızı olarak, yaşamının velvelecisi siyahlara bağlı olduğunu hissediyordu. Olaylar 1942'de, kayınpederi ikinci evliliğini yaptığında başlamış, sonra da hızla tırmanmıştı; evindeki belli bir unsura karşı açtığı savaş, yıllarca sürdürdüğü amansız mücadele yüzünden yolunu şaşırmış, daha da kötüsü May sonunda gülünç duruma düşmüştü. Öte yandan, diye düşündü Christine, yöntemleri değilse de içgüdüleri doğrudu. May'in dünyası saldırıya uğramış, işgal edilmiş, bir çöplüğe dönüştürülmüştü. Bir an boş bulunduğun, gafil avlandığın takdirde onu büsbütün yitirir, kendini çırpınan bir yürek ve zonklayan şakaklarla direksiyonda, portakallarını kaybetmiş bir yolda deli gibi ilerlerken bulurdun.

Annesinin delirdiğinde herkes hemfikir, anlaşılmadıkları tek nokta, nedeniydi: dul kalmak, aşırı çalışmak, cinsellik yoksunluğu, yükselen siyahi hareket. Hiçbiri değildi. May'in sorunu, aşırı berraklıktı. 1971'de, Christine büyükbabası Cosey'in cenazesi için eve döndüğünde, annesinin zihinsel berraklığı yıldan yıla artmıştı. Kleptomani dedikleri hafif suçtan, sınırsız algı parlaklığına geçmişti: Yatak odasının pencerelerini tehlike rengine, kırmızıya boyanmış kontrplakla kapladı. Kumsalda gözetleme ateşleri yaktı. Ona silah ruhsatı vermeyen Şef Silk'e savaş açtı. Babası, yani Şerif Silk olsaydı verirdi, ancak oğlunun silahlı zencilere bakışı

farklıydı – her ne kadar, ateş açmak istedikleri kişiler aynı olsa da. Christine, annesinin durumu ne kadar doğru, ne kadar derinden algıladığını ancak şimdi ayrımsayabiliyordu. 1971’de, Christine’in asker taklidi parkasına, Che tarzı beresine, siyah, dar kazağıyla mini eteğine burun kıvrırmakta haklıydı. Zekâsı dişi bir kaplan kadar keskinleşmiş olan May, kendi kılık kıyafetinin de kanıtladığı gibi, asıl meseleyi anında sezmişti. Millet güldü. Ee, ne olmuş? May’in takmaya başladığı ordu miğferi özgün bir tavır, güçlü bir bildiriydi. Cenazede bile, L’nin ısrarıyla başına siyah bir eşarp dolasa da, miğferi kolunun altında taşıdı, çünkü (Christine’in o zamanki gafletinin aksine) düşman işgali altındaki bir bölgede her an korunmak, tedbirli olmak zorunda olduğunu iyi biliyordu... İşte Christine’in şu an yaşadığı yer orasıydı. Bu kuşatılmış bölgede hazırlıklı olmak demek, her şey demekti. Christine bir kez daha, son yirmi yılın olanca yakıcılığını ta yüreğinde hissetti: Mahvedemeyecek kadar gururlandığı yemekleri taşıyarak merdivenleri inip çıkmak; meydan okuyan parfüm katmanlarını yarararak güçlkle ilerlemek; hantal karyoların tepesinden doğruca ona bakan o “hadisene!” gözlerin karşısında ürpermeye çalışmak; kirlileri toplamak; küveti temizlemek; delikteki saç tellerini çekip almak – bu eğer cehennem değilse, bekleme odasıydı.

Heed’e kalsa May’i çoktan tımarhaneye kapattırırdı, ama L’nin Cosey’inkinden bile daha kesin olan tavrı onu durdurmuştu.

Mönü “vasiyetname” niyetine okunup da otelin “Billy Boy’un karısına” verildiği ortaya çıkınca, Heed koltuğundan fişek gibi fırlamıştı.

“Ne? O çatlağa mı? İşimizi bir deliye mi bırakmış?”

Giderek çirkinleşmiş, epeyce de sürmüştü; ta ki avukat eliyle masaya vurup Heed’e güvence verinceye kadar: Kim-

se onu oteli yönetmekten alıkoymayacaktı (alıkoymazdı?). Ona ihtiyaç vardı, ayrıca kocası evi, nakit parayı ona bırakmıştı. Tam bu noktada May, miğferini düzelterek sordu: "Efendim, anlayamadım?"

Bunu izleyen tartışma, kadınların arasında dünyanın başlangıcından beri süregelen didişmenin daha incelikli bir çeşitlemesiydi: Senden önce ben vardım! Cosey asıl beni seviyordu! Onu içinde bulunduğu felaketten ben kurtardım! Yaklaşan felaketten de! Cenaze öncesindeki bu kavgada tek farklılık L'ydi, her zamanki sessizliğinin bu kez buzsuz bir dokusu vardı; yüzünde hiçbir ifade yoktu; ne dinleme ne anlayış... hiçbir şey. L'nin apaçık kayıtsızlığından yararlanan Heed, dengesiz insanların mirasçı olamayacağını, çünkü "*perfesyonel*" yardıma gereksindiklerini haykırdı. Christine'in yumruğu indirmesini engelleyen tek şey, levazımatçının telaşla gelip derhal kiliseye doğru yola çıkılması gerektiğini bildirmesiydi. Ama yalnızca bir süre için, çünkü daha sonra, mezarın başında Heed'in sahte gözyaşlarını, abartılı omuz titretmelerini seyrederken, kasaba halkının Heed'e ölenin tek yaslı yakınıymış, onlara, yani gerçek Cosey kadınlarına da istenmeyen konuklarmış gibi davrandığını görünce, pırlantalı yüzükleri Cosey'in parmaklarına takma girişimi de engellenince Christine patlamıştı. Bir eli cebinde, öteki kolu havada Heed'e doğru atılmış, ansızın canlanan L hemen uzanıp bu kolu tutmuş, geriye bükmüştü. Sonra, "Söylerim," diye tısladı; birine, ötekine, daha doğrusu ortaya. Tehlikenin geçtiğini anlar anlamaz Christine'in burnunun dibine girmiş olan Heed bunu duyunca geri çekildi. L'nin ağzından asla boş laf çıkmazdı. Christine'in acınası yaşamında, ortaya dökülmesini istemediği sayısız ayrıntı vardı. Nefretle baş edebilirdi, hatta alaya alınmakla. Ama merhametle, hayır. Panik halinde sustalığı kapadı, buz

gibi bakışlarını Heed'e dikmekle yetindi. Peki ya, Heed? O neden bu kadar çabuk pes etmişti? Neyden korkuyordu? Tam o sırada, neyin gerektiğini anlayan May hemen kızının imdadına yetişti. O kavurucu sıcakta öne doğru ilerledi, Heed'in başındaki *Rüzgâr Gibi Geçti* şapkasını bir hamlede çekip aldı ve havaya fırlattı. Mükemmel. Birinin ağzından kaçırdığı kıkırtıyı, Heed'in şapkasının peşine düştüğü, Christine'in de sakinleştiği bir boşluk izledi.

Bu çirkin gösteri, büyük saygı duyduklarını öne sürdükleri merhuma (üstelik cenaze töreninde) yaptıkları bu ben-cilce saygısızlık insanları kızdırdı; öfkelerini de açıkça dile getirdiler. Söylemedikleri şeyse, mezarın başındaki bu bere-li, şapkalı, miğferli eğlenceden ne kadar keyif aldıklarıydı. İşte o an, yani Heed'in o gülünç şapkasını çekip aldığı, sahte kraliçeyi taçsız bıraktığı an May'in berraklığı en uç noktasına ulaşmıştı. Tıpkı eskiden, bu iki küçük kızı ayırmak için elinden geleni yaparken, müthiş bir öngörüyle davrandığı gibi. Bu davetsiz misafirin bir yılan olduğunu, onu ilk gördüğü an, içgüdüsel olarak anlamıştı: zorla giren, altını oyan, kirleten, mideye indiren.

May'in mektuplarına göre, Heed daha 1960 yılında onu bir huzurevine ya da tımarhaneye yatırmanın yollarını aramaya başlamıştı. Ama Heed'in yaptığı hiçbir şey –yalanlar yaymak, rezaletler uydurmak, psikolojik kurumların görüşüne başvurmak– May'i evden uzaklaştıramadı. Gözünü onlardan bir an olsun ayırmayan L'nin sayesinde, bir de kendine bir suç ortağı bulamadığı için, Heed başarıya ulaşamadı. Ondan, en az Christine kadar nefret eden bir kadının göz kamaştırıcı berraklığıyla yaşamak, ona katlanmak zorunda kaldı. May'in savaşı, Cosey öldükten sonra da bitmedi. Son yılını, Heed'in o kartal pençesi ellerinin yavaş yavaş birer kuş kanadına dönüşmesini zevkten mest olmuş halde sey-

rederek geçirdi. Ancak, Heed'in May'i bertaraf etmek için bulduğu (ama uygulayamadığı) çare, şimdi Christine'i fena halde endişelendiriyordu; tamam, yanlış kişiye yöneltilmişti ama doğrusu iyi fikirdi ve hâlâ işine yarayabilirdi. Üstelik artık L de yoktu; çekip gitmişti. Hastaneler eskisinden çok daha konukseverdi. Ve Heed artık kendine (azıcık dürtüklerle, güzelce kullanabileceği) bir suç ortağı da bulmuştu.

Zavallı annesi. Zavallı tatlı May. Delirmiş bir tilki gibi, düşünebildiği tek şey ayakta kalmak, onun olanı korumaktı. Koca ölmüş; çoktan dökülmeye başlayan otel, kudurmuş bir kumsal faresi tarafından yönetilmekte; kayınpederi, yani kul köle olduğu erkek tarafından görmezden gelinmiş; kızı tuhaf fikirler uğruna onu terk etmiş; mahallenin maskarası olmuş... ne yaşayabileceği bir yeri kalmış ne de kontrol edebileceği bir alanı. O da, kendisine açılan savaşı kabullendi ve tek başına savaşa girdi. Kendi eliyle açtığı sığınaklarda. Okyanus kıyısında yaktığı gözetleme ateşlerinin yakınına kazdığı siperlerde. En azından kendi çevresini biçimlendirmeye, denetlemeye çalışan, değeri anlaşılamamış, yapayalnız bir zekâ. Christine şimdi düşününce, kendi savruk geçmişinin gerçek nedenini görebiliyordu: uyuşukluğu, duygusal tembelliği. Kendisini hep ateşli, etkin biri olarak görürdü, oysa May'in aksine, kendisi hep sürücünün seçtiği viteste çalışan bir motor olmuştu.

Daha fazlası değil.

*Artık benim erkeğim, okyanus. Ne zaman şahlanıp sırtını kabarta-
cağını, ne zaman susup bir kadını izleyeceğini biliyor. Bazen çap-
raşık, anlaşılmaz olsa da, asla sadakatsiz bir erkek değil o. Ruhu
derinlerde bir yerde, acı çekiyor. Onu dikkatle gözlüyor, iliklerine
kadar tanıyorum. Bu tür bir kavrayışa yalnızca pratik yoluyla ula-
şılabilir; eh, Bay Cosey sayesinde bolca pratik yaptım. Evet, onun*

zihnini karış karış ölçtüğümü söyleyebilirsiniz. Hemen, bir anda değil, elbette. Onun yanında çalışmaya başladığımda, henüz küçük bir kızdım, o ise bir oğlu, bir de gece gündüz, her an bakıma gereksinen bir karısı olan, evli bir adamdı. Kadının adını, Julia'ya öyle yumuşacık söylerdi ki, bu sesteki sevecenliğini de, af dilemeyi de hissedebilirdiniz. Julia Cosey öldüğünde, oğulları, yani Billy Boy on ikisindeydi, bense on dördümde; orada kalıp ikisine bakmak benim için dünyanın en doğal şeyiydi. Karısını bu kadar çok sevenken başkalarına bu kadar bol yer ayırabilmeyi ancak Cosey'inki kadar engin bir yürek başarabilirdi. Julia Cosey ölünce, Bay Cosey duygularının tamamını oğluna yöneltti. Neyse ki oğlanda, yetişkinlere kendini, önemini kabul ettirebilmek için bazı çocukların kullandığı o zekice öngörü vardı: Onların söylediklerini değil, aslında ne istediklerini kestirip onu yapmak. Bir baba, "Başının çaresine bak, evlat," derken, "Bana hava atma; hadi bir an önce git ve başarısız ol," demek ister. Ya da "Sana dünyayı öğreteceğim," der, bunun anlamıysa şudur: "Senden ölesiye korkuyorum." Bay Cosey'in oğlana bu laflardan başka neler dediğini bilmiyordum, ama bunlar her neyse, Billy Boy şöyle bir yorum çıkarmıştı: "Sabahları yataktan hevesle inmemi sağlayacak biri ol; bana ihtiyarlık günlerimde oyalanabileceğim bir şey ver." Dolayısıyla, çok iyi ya da çok berbat bir evlat olması önemli değildi. Yalnızca ilginç olması gerekiyordu. Ve bence sırf şans eseri, iyiliği seçti. Bay Cosey, Billy Boy'un yaptığı, söylediği her şeyden hoşnuttu. Onu paraya boğuyor, gittiği her yere götürüyordu. Ortadan ayrılmış saçları, babasıyla bir örnek kasketi... görülmeye değer bir çifttiler. Biri berber koltuğunda saçları kırpılırken, öteki tahta sırada müşterilerle gevezelik ediyor; Eagle maçlarında tribünlerde, şarkı yarışmalarında kamp taburelerinin üzerinde, en yetenekli müzisyenlerin çaldığı taşra barlarındaki dar masalarda; hep yan yana, birlikte. Bazen pansiyonlarda kalır, bazen de birinin kapısını çalarlardı. Bay Cosey oğluna, işini kusursuzca, keyif alarak yapan erkekleri

göstermek istiyordu; King Oliver için Perdido Caddesi'ne, Kaplanlar için Memphis'e, Baronlar için Birmingham'a gittiler. Aşçıların pazaryerlerindeki ürünleri incelemesini, kayıkçıların istakozları ayırmasını, barmenleri, bilardo salonlarının bitirimlerini, yankesicileri, koro şeflerini seyrettiler. Emeğinden gurur duyan her erkek, bir iş dersiydi. Bay Cosey bunun gerçek yaşam dersi olduğunu söylüyordu, ama bana kalırsa, kendi babasının okulundan bir kaçıştı. Dark'ın ona bellettiği dersleri aklından silmenin bir yolu.

Bunaltıcı ilgi oğlanı şımartmadı. Görevini biliyordu, içine balıklama atlamıştı ve babası esneyen arkadaşlarına onu anlatır, onunla övünüp dururken, gülümsemeyi bile başarıyordu. Babası, Billy Boy'un aynı anda birçok şey yapabilmesiyle ve acil durumlardaki soğukkanlılığıyla kurumlanıyordu: Küçük bir kızın yanağına saplanan olta iğnesini, nasıl bir doktordan bile daha ustaca çıkarıverdiğinde olduğu gibi. Bunu gözlerimle görmüştüm. Bir gün, onlar sahilde oyalanırken, istedikleri öğle yemeğini götürdüm – beyzbol sopalarıyla denize çakıl taşları fırlatıyorlardı. Az ileride, dokuz-on yaşlarında bir kız, oltasını dalgalara savurup durmaktaydı. Tanrı bilir, neden. Pullu, kılçıklı hiçbir şey kıyıya bu kadar yaklaşmazdı ki. Bir ara rüzgâr döndü ve ev yapımı oltanın kancası kızın yanağına takılıverdi. Billy Boy onun yardımına koştuğunda, kızın parmaklarından kan damlıyordu. Oğlan becerikliydi; orada avcunu yüzüne bastırmış, ağlamadan, inlemeden, öylece duran kızsı minnettar. Ama onu yine de alıp otele götürdük. Kızı çardağa oturttum, yanağını temizledim; umarım tetanos kapmayacak kadar güçlüdür, diye düşünerek yaraya sarı sabır özüyle bal sürdüm. Bay Cosey zamanla, her zamanki gibi öyküyü şişirdi. Ruh haline ve dinleyicilerine bağlı olarak öykü değişiyordu: Billy Boy kurtarmasaydı, kızın bir kılıç balığı tarafından suya sürüklenmesine ramak kalıyordu. Ya da oğlan, küçük kızın gözündeki kancayı çekip alıyordu. Billy bu tombul, sevecen yalanlara gülümser, her

konuda babasından öğüt alırdı – evlilik dahil: kendini kocasına adanmış, gizli hesapları olmayan bir kızla evlenmek, gibi. Böylece, May'i seçti; herkesin de görebileceği gibi, babayla oğul arasındaki bağa bırakın dokunmayı, meydan okumaya bile niyeti olmayan bir kızı. Oğlunun seçiminde söz sahibi olamadığını düşünen Bay Cosey başta biraz endişelendi, ama sonra, gelini biraz gözlemleyince rahatladı: Kız otelden etkilenmekle kalmamış, ondan daha üstün olan erkeklerin ne istediğini de tam anlamıyla kavramıştı. Ben orada bir hizmetkârsam, May bir köleydi. Bütün hayatını, bu iki Cosey erkeğine istediklerini vermeye adadı. Oğuldan çok babayı kollamak; kendi kızından çok kayınpederini gözetmek. Bay Cosey'in, bu dul erkeğin o sıralarda, 1930'da istediği şeyse olanaksızdı. O, bütün ülkenin Yardım'la geçinmeye başladığı yıld, tıpkı Up Beach halkının yaptığı gibi... yeterince şansları varsa, tabii. Yoksa, ya kendilerini öldürüyor ya da yollara vuruyorlardı. Ancak Bay Cosey bu durumdan yararlandı. Sooker Koyu'nda, kapısında "yalnız beyazlara" yazan, kırık dökük bir kulüp satın aldı; kulübün sahibi hem Tanrı'ya hem de babasına, burayı zencilere asla satmama sözü verdiği halde, yeminini bozduğuna ve ailesini toplayıp gittiğine, bu kuş istilasına uğramış fırtına yatağından kurtulduğuna çok sevindiğini söyleyecek kadar dürüst biriydi.

Bunalım'ın pençesine düşmüş siyahların çalıp söylemek isteyeceği, ya da diyelim istediler, buna para yetiştirebileceği kimin aklına gelirdi? Bay Cosey'in! Çünkü o, bir sokak köşesinde müzika çalan adamın bildiği şeyi biliyordu: Müziğin olduğu yerde para da vardır. İnanmıyorsanız, kiliselere bakın. Bir şeye daha inanıyordu. Siyah müzisyenlere iyi davranır, iyi para öder, sırtlarını sıvazlarsanız, onlar da birbirlerine, ötekilere burayı anlatıp dururlardı: Nasıl servis kapısından değil de ön kapıdan girdiklerini, karınlarını mutfakta değil yemek salonunda doyurduklarını, konukların arasında oturduklarını, arabalarında, otobüslerinde ya da kasabanın öteki ucundaki genelevde değil, gerçek yataklarda uyudukla-

rını. Müzik aletlerini güvenle koruyan, içkilerine su katmayan, yeteneklerini yücelten, dolayısıyla onları, alkışlanmak için Kopenhag ya da Paris'e gitmek zorunda bırakmayan bir mekân. Eh, siyah insan sürülerine de, bu havayı solumak için para ödemekten başka çare kalmıyordu. Parası olanlar ödeyecekti, olmayanlar da bulacaktı. Bütün zencilerin beş parasız olduğunu düşünmek, herkesi rahatlatır; öyle olmayanlar, yani iyi para kazanıp üstelik elinde tutabilenler ise bir tür utandırıcı mucize gibi görülür. Beyazlar "sürünen siyahlar" fikrinden hoşlanırdı, çünkü paralı ve akıllı zenciler onları huzursuz ediyordu. Siyahlar da hoşlanırdı, çünkü o günlerde yoksulluğu bir erdem, dürüstlüğün kesin kanıtı sayarlardı: Bol parada iblisçe bir koku, başkalarının kanının kokusu vardır! Bay Cosey'in umurunda bile değildi. O kendisi gibi düşünenlere, tarihi yalancı çıkarmaya çalışanlara bir oyun alanı sunmak istiyordu.

Ama özel bir şey olmalıydı: akşamları gece elbiseleri, spor yaparken spor giysileri. Abuk sabuk kıyafetler yok. Yatak odalarında çiçek, odalarda kristal. Müzik, dans; isteyenlere, paranın dostlar arasında elden ele geçtiği, özel bir iskambil oyunu – çoğu kişinin kazanamayacağı parayı kumarda kaybetmenin heyecanını tatmak isteyen müzisyenler, doktorlar. O günlerde Bay Cosey cennetteydi. George Raft takımlarına, gangster arabalarına bayılıyor ama kalbini Noel Baba gibi kullanıyordu. Bir aile, cenaze masrafını karşılayamıyorsa, Bay Cosey gidip levazımatçıyla mırıl mırıl konuşurdu. Şerif'le dostluğu, pek çok erkek evladı kelepçelerden kurtarmıştı. Felç olmuş birinin doktor faturalarını ve torununun kolej taksitlerini yıllarca, üstelik tek kelime etmeden ödedi. Hayranlar kıskançlara galip geldi ve otel sahibinin ateşiyle güzelce ısındı, tatlı tatlı gerindi.

Bir vaizin terbiyeli, iyi huylu kızı olan May canla başla çalışacak ve boyun eğecek biçimde yetiştirilmişti; polene sevdalı arı gibi

işe koyuldu. Başta ikimiz mutfağı idare ediyorduk, Billy Boy da barı. Ocağın kraliçesi olduğum anlaşılnca, kızı başka işlere kaydıldılar —odaların temizliği, hesapları tutmak, erzak temini— koca-sıysa müzisyenlerden sorumluydu. Bence, otel başarısının yarısını bana borçlu. Leziz yemeklerle Fats Waller'ın müziği, bir ömürde, ancak bir kez denk gelebilecek bir bileşimdi. Yine de, May'in hakkını yememek gerekiyor. Her şeyi ayarlayan oydu; çarşafarla, örtülerle ilgilenen, faturaları ödeyen, hizmetlileri denetleyen. İkimiz, bir saatin düzeneği gibiydik. Bay Cosey ise size vaktin geldiğini söyleyen kadrana.

Orada kadın olarak sadece ikimiz varken, her şey yolundaydı. Ne zaman ki tabloya başka kızlar dahil oldu (Christine'le Heed), ortalık karıştı. Ah, evet, sıralanan "gerekçeleri" biliyorum: balık fabrikasının kokusu, sivil haklar, toplumsal bütünleşme. 1955'te, Chicagolu oğlan erkeklik taslamaya kalkışıp da döve döve öldürülünce, May'in davranışları iyice tuhaflaştı. Bu, Mississippi'nin ırk ayrımcılığına ve cinsiyetlerini solduran şeylere verdiği yanıtı. O delikanlıya yaptıkları şey hepimizin tüylerini ürpertti. Öyle parlak gözleri vardı ki. May içinse bu bir işaretti. Elinde bir el feneriyle doğruca kumsala koşmasına ve salt tapu senedini değil, Tanrı bilir daha neleri gömmesine yetti. Her an bir zenci çıkıp zaten pusuda bekleyen beyazları kızdırabilir, onlara birini asmak ve oteli yerle bir etmek için gereken bahaneyi sunabilirdi. May'in korkuları, dehşeti Bay Cosey'i tiksindiriyordu. Bana kalırsa, gelinin paniği, onun en hassas noktasına dokunmaktaydı. Bir gammazcının oğlu olarak, herkesten daha çok çabalaması gerekmişti. Öte yandan, tatil köyü hâlâ ışısa da, gerileme 1955'ten çok önce başlamıştı. Ben olacakları ta 1942'de, Bay Cosey parayla oynarken, otelse göz kamaştırıcı bir kabareyken görmüştüm. Şuradaki pencereyi görüyor musunuz? Doğruca cennete bakıyordu, May'le ikimizin kurduğu cennete; evet ikimizin, çünkü Billy Boy ölünce Bay Cosey, ikisi-

nin sırayla kullandığı berber koltuğunu satın almış, tam bir yıl o koltuktan kalkmamıştı. Sonra, ansızın vites değiştirdi, iyi cins gümüş takımlar ısmarladı ve oteli havalı tiplerin yeğlediği bir yer haline dönüştürmeyi sürdüren bizlere katıldı. Yakışıklı iblis. O zamanlar, yani erkeklerin şapka taktığı (eh, şapka da erkeğe yakışır doğrusu) günlerde bile, görülmeye değer bir adamdı. Kadınlar peşinden hiç ayrılmazdı, ben de kimi seçtiğini görmek için gözüümü dört açardım. Gümüşlerdeki iç içe geçmiş iki C beni endişelendiriyordu; tamam, rastgele kadınları rastgele seçmekteydi, ama çift C'nin anlamı Celestial Cosey ise, aklını yitiriyor demektir. Yine de, 1942'de, seçtiği kişiyi görünce duvara toslamış gibi oldum. Çocuk, Billy Boy'un yaptığı gibi, hayatını renklendirecek bir sürü çocuk istediği söyleniyordu. Anneliği de ancak tümüyle deneyimsiz bir kız becerebilirdi. Bir süre sağda solda sürttükten sonra, Bay Cosey, bebek yapmak için en uygun, ama bir bakire bulmak için en uygunsuz yere kondu: Up Beach'e; her kadının mezar taşına "Çocuklar Yüzünden Öldü" yazılabilecek yere. İşte, yapı iskelesinin çöküşü, onun Heed"le evlenmesiyle başladı. Bir kere, çoktan gözden çıkarılmış bir kız seçmişti; ana babası tarafından neredeyse sokağa salınmış bir kız. O süprüntü anası, kızıdan bir köpek yavrusuymuş gibi vazgeçiverdi. Hayır. Benim gördüğüm kadarıyla, o kız Christine'e, Christine de ona aitti. Her neyse, Bay Cosey bir zamanlar düzeltmeye çalıştığı kanı şimdi bütünüyle değiştirmeyi umuyordu sanırım, ama başarısızlığa uğradı. Heed ona bir çocuk veremedi, o da çoğu erkek gibi, kusurun kızda olduğunu düşündü. Evliliğin başarıya ulaşması için birkaç yıl bekledi, sonra da, gözdesine, Celestial'e geri döndü. Kadınlarından birinin, onunla kumsalda debelenirken felç geçirmesi halinde Bay Cosey'in artık oradan soğuyacağını, orayı artık bir garsoniyer olarak göremeyeceğini sanırsanız yanılırsınız. Düğün gecesini bile orada geçirmişti, buysa, orayı ne kadar sevdiğini kanıtlıyordu. Hava, ister iyi olsun isterse berbat. Tıpkı benim gibi.

Sivrisinekler kanımdan hoşlanmıyor. Bir zamanlar, buna alınacak kadar gençken, bu reddedişin bir nimet olduğunu anlayamazdım. İşte, hava ne kadar kapalı, rutubetli olursa olsun, eve neden hep sahil yolundan yürüyerek döndüğümü anladınız. Gökyüzü şimdi boş, silinmiş, oysa o zamanlar Samanyolu, yerdeki toprak kadar sıradan bir şeydi. Ay ışığı her şeyi göz kamaştırıcı bir siyah-beyaz filme dönüştürürdü. Yaşamdaki konumunuz ya da zihinsel durumunuz ne olursa olsun, gecenizi tıklım tıklık yıldız dolu bir gökyüzüyle paylaşmak, kendinizi zengin hissetmenizi sağlardı. Sonra, deniz vardı tabii. Balıkçılar aşağılarda, düğün tülleri, yakut gözler, altın sicimlerle dolu bir yaşam olduğunu söylerler. Dediklerine göre, bazı deniz manzaraları size okul öğretmenlerinin yakalıklarını ya da çiçekten yapılma güneş şemsiyelerini anımsatırmış. Sıcak bir gece, ertelenmiş bir yaş günü partisinden eve dönerken, işte bunları düşünüyordum. Ara ara, canım istedikçe annemin Up Beach'teki evinde kalırdım. O gece, oraya doğru yorgunluktan bitap bir halde yürürken Bay Cosey'i gördüm, ayakkabıları elindeydi, kuzeye, otele doğru ilerliyordu. Ben az yukarıda, çayır çizgisinin üzerindeydim; üniformamdaki sigara ve şeker kokusunu alıp götürecektik kadar güçlü bir esintinin çıkmasını umuyordum. O daha aşağıdaydı, kıyıya vuran dalgaların arasında, su sıçratarak ilerliyordu. Elimi kaldırdım, ona seslenmeye hazırlandım, ama bir şey –belki başının duruş biçimi ya da çevresini kuşatan bir tür mahremiyet– beni engelledi. Onu uyarmak istemiştik, ancak öyle bitkin ve keyifsizdim ki, yürümeyi sürdürdüm. Az ileride, bir başkasını gördüm. Bir kadın bir örtünün üzerine oturmuş, iki eliyle başını ovuşturuyordu. Durup baktım; ayağa kalktı, gerçek kadar çıplak, dalgalara doğru yürüdü. Sular çekilmişti, o yüzden beline kadar suya girebilmek için epeyce yürümesi gerekti. Uzun, saçaklı bulutlar aya doğru sürüklendi; yüreğimin nasıl bir anda tekmeler savurmaya başladığı bugün bile aklımda. Polis-kafalılar o sıralarda hâlâ faaliyetliydi. Johnson oğlanlarını boğmuş, fabrikalı kızı da

öldürmelerine ramak kalmıştı; sıranın kimde olduğunu Tanrı bilirdi. Ama bu kadın açıklara, karanlık sulara doğru ilerlemeyi sürdürüyordu ve onlardan—daha doğrusu, hiçbir şeyden—şu kadarcık korkmadığı da açıkça belliydi: gerindi, kollarını kaldırdı ve suya daldı. Bedeninin çizdiği kavisi, dün olanlardan çok daha belirgin anımsıyorum. Bir süre görünmedi, bense yeniden ortaya çıkıncaya kadar soluğumu tuttum. Sonunda suyun yüzeyinde belirdi; o gerisingeri sığılağa doğru yüzerken ben de soluğumu bıraktım. Doğruldu, bir kez daha başını ovaladı. Suyu girerken düz olan saçları yavaş yavaş kabardı, ayı sürükleyen bulutların biçimini aldı. Sonra... şey, bir ses çıkardı. Bunun bir sözcük mü, bir tını mı, yoksa bir çığlık mı olduğunu bugün bile anlamış değilim. Tek bildiğim, karşılık vermek istediğim bir sestti. Oysa Celestial'e karşı hep taş gibi sessiz kalırdım.

O durdurulamaz güzelliğini yadsıyacak değilim (evet, insanın aklını başından alıyordu), ayrıca hayatını kazanma şekli de beni üzüyordu, bunu öyle sessiz, içedönük bir biçimde yapardı ki, bir Kızıl Haç hemşiresi olduğunu sanabilirdiniz. Fingirdek kadınlarla dolu bir aileden gelmesine karşın, onlardan farklı olarak, altın dişlerin ölümcül cazibesini bir türlü kavrayamamıştı. Onun dişleri kar kadar beyazdı. Bay Cosey onun iş yükünde değişiklikler yaptığı (eh, sınırlamalara gittiği) zaman bile, büyüğü bozamadı. Mezarsa hiçbir şeyi değıştirmedti.

Verandadan erkeğimi seyrediyorum. Daha çok akşamları, ama bazen de gündoğumlarında, omuzlarına yapışan köpükleri görmek istediğimde. Eskiden burada beyaz hasır koltuklar vardı, güzel kadınlar onlara yerleşir; içine bir damla Jack Daniel's ya da Cutty Sark eklenmiş buzlu çaylarını yudumlardı. Artık hiçbir kalmadı, ben de basamaklara oturuyor ya da dirseklerimi parmaklığa dayıyorum. Gerçekten kıpırtısız durup kulak kabartırsam, erkeğimin sesini duyabiliyorum. Sahip olduğu onca gücü düşününce, insan bas bir ses bekliyor. Ama, hayır. Erkeğim bir tenor.

5

ÂŞIK

Sandler kabullendi: Görünüm tamam, ama bu parıltıyı asla beklemezdim doğrusu. İşte bu, su götürmez bir kanıttı. Vida görüntüye de, parıltıya da yüz vermedi. Ona göre asıl kanıt, torununun yürüyüşüydü. Ancak, dışavurumunda anlaşamaları da, Romen'in biriyle görüştüğü, hatta çıktığı konusunda hemfikirtiler. Bu terimlere bayılıyorlardı ("görmek, çıkmak"), çünkü yalnızca bakmayı, eşlik etmeyi çağırıyordu; Sandler'in, gözünden kesinlikle kaçmadı, dediği o tartışılmaz havayı, o nemli ışıltıyı üreten; kızgın bir çiftleşmeyi değil. Vida yürüyüş konusunda haklıydı. Romen'in o eski, sinsi sıvışmasının yerini bir tür çalım almıştı. Sandler içindeki duygulardan –tevekkül, gurur, panik, gıpta– sonuncusuna odaklanmayı seçti; buluş çağını, insanın ancak son damlasına kadar, güzelce tüketildiğinde kendini iyi hissettiği o dönemin ateşini anımsamak için kendini zorladı. Kendisinin ilk kadın yolculuğunu, zamanla yumuşayıp sıradan bir zevke dönüşmeyen o ilk vahşiliği çok iyi anımsıyordu (artık utanmadan, elbette). İşte, Romen'in de bu dünyaya adım atışı, hem kıskanılabilir hem de anılabilir bir deneyime dönüşebilirdi; dolayısıyla, sonu büyük bir olasılıkla budalalığa ya da zavallılığa varacak olsa da, oğlunun çalımını henüz bu kadar tazeyken kesip atmak haksızlık olurdu. Sandler'a kalırsa, şimdi bu dalı koparmak (yani sağlam,

yerinde öğütler eşliğinde oğlanı yerin dibine batırmak), gelecekte kuracağı ilişkilerin önünü kesmeyeceği gibi, daha da fenası, yönünü değiştirebilirdi. Bunun üzerine öylece durup seyretti: yeni devinimleri, temizliğe ani düşkünlüğü, kaba kahkahaların ve alaylı kikirtilerin yerini alan görmüş geçirmiş gülümsemeyi, Vida'yla konuşurken sesine yerleşen sözde alçakgönüllülüğü. Karısının ayrımsadığı, oğlanın yürüyüşündeki şu yeni çalkantı kadar belirginleşen bir başka şeyse, tenindeki gözalıcı ısıltıydı. Ayrıca, Romen'in bacağı-
nı yana atmaktan ve bulduğu her fırsatta kasığını ("sahip olmak"tan çok "istemek"i dışa vuran o tiksindirici hareketle) avuçlamaktan vazgeçtiğine şükrediyordu. Bırakalım bir süre kurumlansın, dedi Sandler içinden. Aksi halde, hayatını kadın peşinde köpek gibi koşarak tüketebilir. Hep o ilk ilk seferi yeniden yaşama özlemiyle dolanıp durarak, Bill Cosey gibi saatlerini, adını arımsayamadığı, göz göze gelmekten kaçındığı kadınların dirsekleri arasında harcayarak. Tek bir tanesi hariç. Cosey, onun dışında tek bir kadınla bile bağlantı kurduğumu hissedemedim, demişti. İlk karısına tapardı, oysa kadın onun ilgisini yorucu, iştahını çirkin buluyordu. Bunun üzerine o da kasabalı kadınların, tatilcilerin, turneye erkek arkadaşı olmadan katılan, çakırkeyf şarkıcıların gözlerindeki manzarayı seyretmeyi seçti. Böylece, bir köpürüp bir yatışarak, karısını zoraki katlandığı sınıftan kurtarmış, eline o çok istediği üniversite diplomasını vermiş oldu. Çünkü, Cosey'in kendi sözcükleriyle; "Kediler uyurken, aslanlar avlanır."

"Yanılıyorsun," demişti Sandler. "Aslanlar sadece sağ kalmak için çiftleşir."

"Ben de öyle," dedi Cosey, bıyık altından gülerek. "Ben de öyle."

Belki de haklı, diye düşünmüştü Sandler; ama son evliliği de Cosey'in bekârlık alışkanlıklarını değiştirememiştir,

oysa yıllarca gözde bir dul olarak hayatın tadını çıkardıktan sonra, gönlünce eğitebileceği bir kızla evlenip köşesine çekilmeyi ummuştu. Gerçekten de, her şey tasarladığı gibi gelişseydi, Cosey teknedeki faaliyetlerini balık avlamakla sınırlayabilirdi – oltayla; cüzdanıyla değil! Sandler bu balık gezilerinden büyük keyif almaya başlamıştı. Hâlâ yirmili yaşlarındaydı, yaşlı adamlarla ahbaplık etmekten hoşlanmazdı, ama babasının çekip gitmesinden sonra... Tamam, kendi babasıyla birlikte olmaktan farklıydı elbette, yine de, sohbetleri giderek açılıyor, rahatlıyordu. Bir parça pamuğu tastaki pastırma yağına batırırken, Sandler gülümsedi: "Bunu babamdan öğrendim."

Cosey yeme baktı. "Yakın mıydınız?"

"Oldukça yakındık."

"Hâlâ hayatta mı?"

"Ah, evet. Annem öldüğünden beri, kuzeyde kız kardeşimle yaşıyor. Yaşlı erkekler kızlarının yanında daha rahat ediyorlar. Genç kızları idare etmek daha kolay." Tam zamanında durdu, Cosey'in alınmasına fırsat vermemek için çabucak sıraladı: "Bizim yanınızda kalmasını istedim. Yani, sonuçta biz onun evinde oturuyoruz. Ama sonuna kadar ayak diredi, eh, kendince haklı nedenleri olmalı."

"Babalar çetin ceviz olabiliyor," dedi Cosey; şu yaşlı adam-geç kız yorumundan etkilenmiş benzemiyordu.

"Sizinki değilmiş. Size çuvala para bıraktığını duydum. Doğru mu?"

"Eh, birine bırakmak zorundaydı."

"Benim babam da elinden geleni yaptı benim için," dedi Sandler. "Parayı kastetmiyorum. Hiç parası olmadı ki. Ama ona her zaman güvendim, o da bana her konuda güvenebileceğini bilir."

"Ben babamdan nefret ederdim."

“Emin misiniz?” Sandler onun bu duygusundan çok, açık sözlülüğüne şaşırmıştı.

“Emünüm. Noel’de öldü. Cenazesi, dünyaya sunulan bir armağan gibiydi.”

İşte, ikisi başbaşayken konuşmaları bu tarzdaydı. Sandler, Cosey’in ünlü tekne partilerinden birine çağrılınca, bir daha asla katılmamaya yemin etti. Sırf konuklar yüzünden değil; tamam, bir tanesi tabanca kılıfı taşıyan, orta yaşlı, beyaz erkeklerle haşır neşir olmaktan rahatsızlık duyuyordu, ama hali vakti yerinde, siyah erkekler de tedirgin ediyordu onu. Kahkahalar zorlama değildi. Kahkahaları kamçılamanı dört-beş kadınsa gerçekten hoş, sevimliydi. Sandler’in katlanamadığı şey sohbet; onun tırısı, yapaylığıydı. Konuşmalar, asıl yalanı besleyen bir yakıttı: teknede yaratılan sahte dünyayı. Gerçek dünyaysa kadınların egemen olması, erkeklerin yerlerde sürünmesi ve siyahların beyazları aşağılaması için birkaç saatliğine rafa kaldırılmıştı. Ta ki rıhtıma yanaşincaya kadar. O zaman Şerif rozetini yeniden takacak, siyah doktora “evlat” diye seslenecekti. Kadınlar ayakkabılarını çıkaracaktı, çünkü eve tek başlarına, yürüyerek dönmek zorundaydılar. Partideki kadınlardan biri ayık, tetikte, biraz da eleştireldi. Çevresindekilerin ona asılma girişimlerini ustaca savuşturuyor, ortalığı kızıştırmaktan kesinlikle kaçınıyordu. Sandler onun kim olduğunu sorunca, Cosey şöyle dedi: “İnsan, onsuz asla yaşayamayacağını sandığı her şeyden vazgeçebilir, pekâlâ yaşayabilir.” Hiç kuşku yok ki, kadını kastediyordu ve Sandler, Cosey’in portresine modellik eden fotoğrafta, erkeğin doğruca bu kadına bakmakta olduğunu biliyordu. Bir zamanlar resepsiyonun, Vida’nın arkasındaki duvarda duran, sonra da Heed’in yatağının başucuna asılan resimde, Cosey’in yüzünde, Sandler’in nerede olsa tanıyacağı ifade vardı. Şimdi de Romen’in yüzüne

tırmanan ifade: İlk kadınıma sahip oldum! Sandler bazen ilkinin sonuncu olduğunu biliyordu; ruhunu güvenemeyeceği bir kadına zincirlediği takdirde, Tanrı oğlanın yardımcısı olsun, dedi içinden.

Ama bu, Sandler'ın erkeksi yorumuydu, elbette. Vida'nın durumu farklı yorumlayacağına hiç kuşku yoktu. Şu anda önemli olan, kızın kimliği idi. Bir delikanlının tenini parlatan, yürüyüşünü cilalayan bu kız kimdi? Romen partilere gitmezdi, söylenilen saatte evde olur, eve arkadaş çağırılmazdı. Belki de kız ondan büyüktü; öğleden sonraları boş vakti olan, yetişkin bir kadın? İyi ama, Romen'in hafta sonları, okuldan sonraki saatleri, yaptığı ufak tefek işlerle doluydu. Nasıl zaman buluyordu? Sandler bu soruyu Vida'ya sordu, o da derhal Romen'le konuşması için bastırdı.

"Oğlana vaaz vermeye başlamadan önce, kızın kim olduğunu öğrenmeliyim," dedi Sandler.

"Ne fark eder ki?"

"Çarşafklar konusunda için rahat, yani?"

"Çamaşırla ben ilgilenirim," dedi Vida. "Sen zührevi hastalıklar için kaygılan... Bunların, kişinin özgeçmişiyile hiçbir ilgisi yoktur. Unutma, ben bir hastanede çalışıyorum: Neler gördüğümü tahmin bile edemezsin."

"Eh, kızın kim olduğunu öğreneceğim."

"Nasıl?"

"Romen'e soracağım."

"Sana söylemeyecektir, Sandler."

"Bir yolu olmalı. Burası küçücük bir kasaba; bir babanın ya da ağabeyin evimin kapısına dayanmasını beklemeye hiç niyetim yok."

"İnsanlar artık böyle şeyler yapmıyor. Onlar bizim zamanımızdaydı. Dolly'yle flört ederken, Plaquemain'in kapısına dayanmış mıydın?"

"Yapardım... Eğer sen oğlanı görür görmez yelkenleri suya indirmeseydin!"

"Hey, ciddi ol. Plaquemain iki yıllık üniversiteye gitmişti. Buralarda hiç kimse onun eline su dökemezdi."

"Hatırlattığın için sağol. Şimdi düşünüyorum da, belki de konuyu bizimkinin üniversiteli babasına bırakmalıyız? Ne zaman geliyorlar?"

"Noel'de, dedi Dolly."

"Gördün mü? Yalnızca üç hafta var."

"Kız o zamana kadar hamile kalabilir!"

"Bir tek şu zührevi hastalıkları dert ettiğini sanıyordum."

"Beni her şey endişelendiriyor!"

"Hadi ama, Vida. Oğlan eve geç gelmiyor; o pasaklı arkadaşlarıyla ilişkiyi kesti, ayrıca okula gitsin diye sabahları onu yataktan sürükleyerek çıkarmamız gerekmiyor. Senden önce hazırlanıyor, Coseylerdeki işini hiç aksatmıyor. Hatta fazla mesai bile yapıyor."

"Aman Tanrım," dedi Vida. "Aman Tanrım!"

"Ne?" Sandler karısına baktı, sonra kahkahaları koyverdi. "Aklını mı kaçırdın, kadın?"

"Yo, yo," dedi Vida. "Aklım başımda. İşte anahtar sözcük: aksatmıyor!"

Ansızın Sandler'in gözünün önünde uzun, siyah çizmelerin içinden yükselen baldırlar belirdi; böylesi buz kesmiş bir tene dokunmanın nasıl bir duygu olduğunu bir kez daha merak etti. Ve böylesine pürüzsüz.

Hiç çıkarmadığı çizmeler, büyük bir olasılıkla, Romen'in ödünü en az çıplaklığı kadar koparıyordu – işin aslı, çizmeler kızı olduğundan da çıplak gösteriyordu. Dolayısıyla, büyükbabasının güvenlikçi üniformasıyla kasketini aşır-mak, soni derece doğal göründü. Tamam griydi, siyah çizmelere pek uymuyordu, ama parlak bir siperliği vardı; kız onu başına geçirip orada sırf çizme ve kasketle dikilince,

Romen sezgisinde haklı olduğunu anladı. Artık bütün sezgileri doğru çıkıyordu zaten. On sekiz, belki yirmi yaşında bir kadını beceren on dört yaşında bir oğlandı. Kız onu salt istemekle kalmıyor, şiddetle arzuluyordu da. Duyduğu cinsel istek oğlanınkine eşitti, oğlanınkiyse dipsizdi. Romen 12 Kasım'dan önceki halini doğru dürüst anımsayamıyordu. Üç-beş sütübozuk için yastığın altında ağlayan o mıymıntı da kimdi? Romen'in artık o sümüklü Romen'e harcayacak vakti yoktu. Bethune Lisesi'nin koridorları şimdi bir tören alanıydı; kilitli dolapların önünde toplaşarlarsa, bir prensin seyircileri. Duvar diplerinden, süklüm püklüm ilerlemeler de, güvende olup olmadığını anlamak için kalabalıkları taramak da yoktu artık. Ve borazanın sesi tam anlamıyla kesilmişti. İşte bu kadar basitti.

O ilk gün, onu kilitli dolaplara doğru ilerlerken gördükleri an, anlamışlardı. Anlamayanlara da kendisi anlatmıştı – bir biçimde. Önce sarhoş olması, kızı bağlaması ya da peşine bir sürü takması gerekenler, zavallı seraserilerdi. İki gün önce olsaydı, Theo onu bir güzel duvara çivilerdi. Ama günlerden 13 Kasım'dı ve Romen artık yepyeni gözlerle bakıyordu; karşısındakini ölçüp biçen, cüretkâr gözler. Oğlanlar tehlikeyi göze alıp birkaç gevşek hakarete bulunmaya yeltendiler, ama Romen'in o usul, bilge gülümsemesi dengelerini bozuverdi. Durumu asıl perçinleyenler kızlar oldu. Halinde tavrında bir beceriklilik, bir yeterlilik sezer sezmez, göz devirmeyi, alttan alta kikirdeşmeyi kestiler. Şimdi sırtlarını kamburlaştırıyor, sonra da gösterişli, uzun, yapmacık esnemelerle omuzlarını geriye atıyorlardı. Ona doğru imalı bakışlar atmaktan vazgeçmişlerdi. Romen, büyük, gerçekten büyük bir sayı kazanmıştı. Bir öğretmen mi, diye sorular birbirlerine. Birinin ablası mı? Oğlan susuyordu; dilinin ucuna gelen "Hayır, ananız!" yanıtına bile direniyordu.

Her neyse, artık bir ensesi, bir boynu vardı. Bu boynu sağa sola esnetmediği zamanlar, sırfın penceresine doğru çeviriyor, çoktan gerçekleşen şeyin ve ona eklenebilecek yeni yöntemlerin hayalini kuruyordu, Çizmeler. Siyah çoraplar. Bir de güvenlikçi kasketiyle, kız tam bir subaya benzemişti. Topraktan petrol fışkırtacak kadar sertleşen Romen, iskemlesini kıpırdattı, dikkatini 18. Yasa Değişikliği'nde yoğunlaştırmaya çalıştı; öğretmen öyle bir kaptırmış anlatıyordu ki, Romen onu neredeyse anladı. İyi de, Junior'ın yüzü başlı başına bir inceleme konusuyken, kendini bir tarih dersine nasıl verebilirdi ki? Göğüsleri, koltukaltları özenli, yoğun bir keşif gerektiriyordu; teniyse daha yakın bir inceleme. Parfümü çiçeksi miydi yoksa daha çok yağmursu mu? Ayrıca, kızın otuz sekiz farklı gülümsemesinin her birinin ne anlama geldiğini ezberlemesi gerekiyordu. O bilimkurgu gözleri çözmek içinse Romen'in koca bir ders yılına ihtiyacı vardı: gözkapakları, kirpikleri, uzaylı bir yaratığınkı kadar parlak, kapkara gözbebekleri. Uzay gemisine, onun yanına atlamak için cinayet bile işleyebileceği bir yaratık.

Junior, Coseylerin arabasını kullanmaya başlamıştı. Alışverişe, bankaya, postaneye gitmek, Bayan Christine'in yapmaktan kaçındığı Bayan Cosey'in getir-götür işleri için. Dolayısıyla, Romen altıncı dersi ya da öğle tatilinden önceki etüdü kırabilirse, kız onu Prince Arthur Caddesi'nden alıyor, önceden tasarladıkları bir noktaya gidiyorlardı. Plan (kızın planı), bulabildikleri her yerde yapmaktı. Kündelerle, şehvet tuşlarıyla bütün ilçenin haritasını çıkarmak. Listede daha bir sürü yer vardı: Bethune Lisesi (tercihen sınıflardan biri); sinema merkezi, plaj, terk edilmiş konserve fabrikası ve otel. Kızın akıllı fikri, Baron Caddesi'nde, Softee'nin Yeri'nin yakınındaki telefon kulübesindeydi, ama şu âna kadar, kızın yatak odasının dışında tek bir serüven yaşayabilmişler-

di: bir akşam, Cafe Ria'nın araba parkında, arka koltukta. Bugün kız onu Videoland'ın arkasındaki sokaktan alacak, kısa bir oynaşmanın ardından Romen'i Monarch Sokağı'na götürecekti, çünkü oluklardaki yaprakları temizlemesi gerekiyordu. Sonra da onu arabayla evine bırakacaktı; yolda belki başka bir telefon kulübesine uğrarlardı. Dört gözle beklediği bu yolculuğun heyecanına, kasabayı zihnine silinmez bir biçimde kazımdan (o artık Café Ria'nın sahibi gibiydi; Theo'nun da!) aldığı keyfe karşın, yatakta bacaklarını iki yana açmış, dimdik duran Junior'ın görüntüsüyle hiçbir boy ölçüşemezdi... çizmeler, kasket, gözlerini gölgeleyen si-perlik. Theo, Cemal ve Freddie, bulabildikleri o plastik topuklu, onuncu sınıf parti kızlarıyla istedikleri kadar oyalanabilirlerdi. Bunun ne tadı vardı ki? Bir kadının acıtırçasına saran kolları, hırsla aralanan dudakları, zevk dolu iniltileri olmadıktan sonra? En önemlisi de, mahremiyet olmayınca? O zavallıların olayı gerçekleştirebilmek, kulaklarındaki borazan cayırtısını susturabilmek için birbirlerine, ekip halinde hareket etmeye ihtiyaçları vardı. O işi kıza değil, birbirleri için, hatta belki de birbirlerine yapıyorlardı. Oysa kendisinin, kemikleri kırılırcasına kavranan, lokma lokma yenen Romen'in kendine ait bir kadını vardı; kör cahil bir kalabalığın orta yerinde elini uzatan, istediği mahremiyeti koparıp alan bir kadın!

Romen gözlerini duvardaki saate çevirdi. Zilin çalmasına iki dakika vardı – sonsuzluk.

Junior motoru kapatmadı. Ehliyeti yoktu, bir devriye polisi tarafından fark edildiği an gazlamak istiyordu. Karnı yine acıkmıştı. İki saat önce dört dilim domuz pastırması, kızar-

muş ekmek, iki yumurta yemişti. Şimdiyse canı, Softee'den hamburgerle muzlu süt alıp Videoland'e götürmek istiyordu. İki işi aynı anda yapabiliirdi. Hatta üç. Romen bundan hoşlanıyordu; Junior'ın İyi Adam'ı da öyle. Bazen, kızın yatağının ayakucuna otururdu; onu uyurken seyretmeye bayılıyordu, kız uyanınca da gülümseyip kenara çekilmeden önce, kıza göz kırpardı. İslahevinde sürekli gözetlenmek, gece gündüz izlenmek onu öfkeden kudurturken, şimdi İyi Adam'ı tarafından seyredilmeye bayılması gerçekten tuhaftı. Onun kapının eşiğinde durduğunu ya da parmaklarını camın pervazında tıpırdattığını anlaması için Junior'ın başını çevirip bakmasına gerek yoktu. Tıraş losyonu gelişini duyuruyordu. Ve kız hiç kıpırdamazsa, adam fısıldardı: "Saçların harika," "Alsana," "Aferin sana," "Göğüslerin nefis," "Neden olmasın?" Kız asker kılığındaki bebeğinden çok daha anlayışlı. Junior'ın şansı hâlâ sürüyordu: kalabileceği sıcak, rahat bir yer, bol ve gerçek yemekler, (paralı) bir iş; uzun lafın kısası, yaşı dolduğu için onu salıvermek zorunda kalan İslahevi'nden çıkarken, beklediğinden kat kat fazlası. Romen denen ikramiyeyse, bir sınavdan alınan yıldızlı pekiyiydi. Örnek bir öğrenciyken aldığı notlar gibi. Evet, örnek öğrenci sayılırdı; ta ki hepsi Junior'a tavır alıp o adamı öldürmüş gibi davranmaya başlayana dek. İyi ama neden böyle bir şey yapsın ki? Tam mezun olmaya hazırlanırken neden her şeyi berbat etsin?

Müdürü öldürmek aklından bile geçmemişti, yalnızca durdurmak istemişti. Bazı kızlar adamın özel müzakerelelerinden hoşlanırdı, karşılığında da ufak tefek büro görevleri, seksi iç çamaşırları, yatakhane dışına gezilerle ödüllendirilirdi. Ama Junior değil. Daktilo kullanma becerisi fark edilmişti ve zaten sürekli büroda çalışıyordu. Ayrıca, pamuklu iç çamaşırlarından memnundu; okul dışına yapılan gezile-

rin heyecanıysa, sokaklarda gezinirken ya da dirseklerinizi Burger King'in tezgâhına dayayıp dikildiğinizde kasabalıların üzerinize dikilen meraklı bakışları yüzünden sönüverirdi. Üstelik, gereksindiği cinselliği A Yatakhane'sinden ya da sıla özlemiyle ağlayıp duran bir kızıdan bolca alıyordu. Geniş, kırmızı boyunbağının bir ok gibi işaret ettiği penisi, taze sebzeler, sabun kalıpları, mutfak aletleri, lolipoplar ya da işte yaratıcı kızların akıl ettiği şeylerle asla boy ölçüşmeyecek yaşlı bir erkeğe (en azından otuzunda olmalıydı) kimin ihtiyacı vardı ki?

Cuma gününe programlanan Çıkış Müzakeresi'ni adam pazartesiye, dört gün önceye alınca Junior bir ödül ya da bir iş teklifi görüşüleceğini düşündü. On beş yaşındaydı ve onu buraya getiren kötülükten arınmış bir halde, özgürlüğüne kavuşacaktı; istese, tam üç yıldır tek bir üyesinin bile buraya, onu görmeye gelmediği ailesine dönebilirdi. Ama Yerleşim'e dönmeye hiç niyeti yoktu. İslahevi Junior'ı onlardan kurtarmıştı. Ama Yerleşim-dışındaki dünyayı görmeyi çok istiyordu; İslahevi'ne yeni gelen öğrencilerin anlatıp durduğu şu "televizyonlanmış" dünyayı. Bir an önce dışarı çıkma coşkusu, son anda bir hata yapmasını engeller, herkesçe bilinen "iyi hali" de buna izin vermezdi. Yine de, Kurul ona değil müdüre ve (işin aslını bilmesi gereken) rehber öğretmene inandı.

Çıkış Müzakeresi gayet iyi başladı. Müdür sakın, konuşkandı; İslahevi'ne ve kıza ilişkin umutlarını sıraladı. Sonra, küçük bir balkona açılan sürgülü kapıya doğru gitti; gelip bakması, balkonu kuşatan görkemli ağaçları zevkle seyretmesi için Junior'ı yanına çağırdı. Balkonun duvarına çıktı, kıza da aynı şeyi yapmasını öğütledi; onu kutladı, irtibatı koparma, dedi. Ona yardıma her zaman hazırды. Gülümseyerek ekledi: Ayrılmadan önce istersen saçlarını kestirebilir-

sin. "Saçların harika; vahşi," dedi. Dokundu, kızın başının arkasına hafif hafif vurdu, başlarda dostça, sevgiyle, ama sonra ensesini aşağıya doğru bastırdı. Sertçe. Junior dizlerinin üzerine çöktü; müdür kemerini çözmekle meşgulken, o da adamın dizlerinin arkasını kavradı, hızla çekip adamı duvardan aşırıttı. Adam bir kat aşağıya düştü. Yalnızca bir. Düştüğünü gören ve hemen yardımına koşan rehber eğitmen, çözülmüş kemeri de, açılmış fermuarı da görmüştü. Fakat işinden olmamayı garantileyen ifadesi, böylesine örnek bir öğrencinin bu "beklenmedik, garip, tiksindirici davranışından" afallayan, deliye dönen müdürü destekliyordu elbette. Junior'ın savunmasında kullandığı "yalamak" sözcüğünden fena halde incinen Kurul, bu şiddet eylemi karşısında başını esefle sallayıp onu derhal öğrencilikten tutukluluğa sevk etti.

Bundan sonraki üç yılda Junior çok şey öğrendi. İslahevi'nden sonra yaşamda başarısızlığa uğramaktan korktuysa bile, artık en küçük bir endişesi kalmamıştı. İslah, ardından da Tutukevi kavrama yetisini, içgörüsünü keskinleştirdi, bile di. Orada harcanan, bilinen, gerçek bir zaman değildi, idareli bir biçimde, damla damla biriktiriliyordu. Önümüzdeki yarım saatte, on dakikada ne yapmalı? Tırnaklarını törpüleyip cilalamak yedi dakika; saçını yıkamak yirmi dakika. Spor salonundan sınıfa dönmek, bir buçuk dakika. Oyunlar, doksan dakika. Işıklar sönmeden önce iki saat televizyon; uykuyla (ama öteki bedenlere karşı "uyanık" kalmakla) geçen, yaprak dökümü yıllar. İnsanların sandığının aksine, gündelik etkinlikler zincirinde plan, program yapmak can alıcı önem taşıyordu. Hazır olmak, tetikte beklemek. Ve hızlı okumak: jestleri, gözleri, dudakları, ses tonlarını, bedenin devirumlerini – zihinleri. Ânu kollamak. Fırsatı kaçırmamak. Her şey sana bağlı. Ve şansın tükendi-

ğinde, kendini açık bir cüzdanın, pencerenin ya da kapının yakınına konuşturmak. HADİ! Her şey sana bağlı, tek başınasın. Bir tek, sen. Fırsat karşına çıkar, sen de yakalarsın, ama talihini sen kendin yaratırsın. İşte, İyi Adam'ı da onunla aynı fikirdeydi. Junior'ın daha ilk anda anladığı gibi, erkek onun kazanmasını istiyordu.

Birbirleriyle daha ilk gece tanışmışlardı; adam duvardaki portreden aşağıya, ona baktığı an. Ama yakınlaşmaları, bir rüyada oldu. Olaysız, zahmetsiz, yakınmasız... Junior'ı kaldırıp omzuna oturtmuş, yemyeşil elmalarla dolu bir bahçeden geçirmişti. Junior aydınlık, soğuk odada uyandığında, rüyanın ılıklığı battaniyesinden bile daha tatlıydı. Küvetli bir banyonun (nihayet!) ardından basamakları hevesle çıkarken, amacı kısmen yeni patronuna ne kadar dakik biri olduğunu göstermekse, asıl, İyi Adam'ının omuzlarını bir kez daha görme arzusuydu. Heed yatakta oturuyordu; başı yaldızlı resim çerçevesinin hemen altındaydı. Junior gidip giysilerimi almak istemiyorum, dedi; yeni bir şeyler alacak duruma gelinceye kadar, elindekilerle yetinecekti. Heed ona dolabı açmasını, içindeki naylon torbalı kırmızı takım elbiseyi çıkarmasını söyledi. Çirkindi, çok da büyüktü, ama Junior'ın aklı fikri, Heed'in yatak odasında, duvardan bakan erkeğin karşısında soyunmayı ne kadar çok istediğindeydi.

"Kahvaltını et, sonra da hemen buraya dön," dedi Heed.

Junior da etti: greyfrut. yumurta, domuz pastırması, mısır gevreği – sırtında yaşlı kadın elbisesi, Christine'le gevezelik ederek.

Karnını doyurmuş, Heed'in odasına yollanmıştı ki, emin oldu: İkinci katın koridorunda, erkeğin varlığı çevresini kuşatıverdi; çok daha fazlasını vaat eden, şen şakrak bir şarkının şingirtisi gibi. Gözü, uyuduğu odanın tam karşısındaki kapıya takıldı. Aralık. Havada hafif bir pomat ya da tıraş

losyonu kokusu. İçeriye girdi. Bir alışma odasına benziyordu; divan, çalışma masası, deri koltuklar, komodin. Junior hepsini didik didik inceledi. Dolaptaki kravatlara, gmleklerle dokundu; ayakkabıları kokladı, yanağını erkeğin tvit ceketinin yeline sürdü. Sonra, bir deste şort biçiminde külot bulunca soyundu, şortlardan birini giydi, divana uzandı. Erkeğin mutluluğu su götürmezdi. Kızın orada olmasından, onun eşyalarını ellemesinden ve kendini ona sunmasından duyduğu rahatlama da.

Daha sonra Heed'in odasına dönerken, omzunun üstünden kapıya doğru bakınca (hâlâ aralıktı), beyaz bir gömleğin manşetiyle kapıyı çeken bir el gördü. Güldü; şu anda erkeğin de güldüğünü biliyordu.

Sonra, inanılmaz bir şey oldu. Heed'in penceresinin hemen dışında, bir delikanlı duruyordu: Junior için. Evet, her şey aydınlanıyordu. Bu iki kadını hoşnut ettiği sürece hep birlikte, sonsuza kadar mutlu yaşayabilirlerdi. Yapması gereken tek şey, onları incelemek, öğrenmektir. Christine parayı umursamıyor, kızı beslemekten hoşlanıyor, arabayı kullanması için yüreklendiriyordu. Heed benzin fiyatları için kaygılanıyor, süresi geçen karton sütler, bayatlayan ekmekler yüzünden havaya savrulan paralara söyleniyordu. Junior için Christine'in vericiliği de, Heed'in pintiliği de birer dışavurumdur. Biri kayıtsız: "Ne istiyorsan al ve beni rahat bırak." teki zorba: "Burada patron benim, sen değil!" Aslında, iki kadının da ona aldırđıđı yoktu – kızın, aralarındaki ilişkiyi yalınlaştırdığı ya da karmaşıklaştırdığı anların dışında. Junior ne tam bir arabulucuydu ne de tam bir sırdaş; yalnızca oynarken küçük sırlar keşfettiği, bulanık bir rold onunki. Kilitli valizlerdeki yeni, hiç giyilmemiş giysilerin arasında etek ucu mavi tüylerle çevrili, kısa, parlak bir gecelik de vardı; içi dolu bir banyo çantası, bir kavanoz

hardal sarısı Messengill pudrası. Tatil için mi gereken şeyler? Yoksa kaçmak için mi? Christine bir avuç vitamin yutuyor, boş Pepsi kutularına *Michelob* dolduruyordu. Her iki kadın da düzenli olarak hijyenik ped satın alıyor ve lekesiz, tertemiz pedleri çöp kutusuna atıyorlardı. Heed'in bir çeke attığı imza, adının baş harflerinden oluşuyordu, HC... titrek, hafif sola meyilli.

Kadınlar zamanla bu kavgadan yorulacak ve idareyi ona bırakacaklardı. Junior canı istediği zaman işlerin üstesinden gelebileceğini, huzuru sağlayabileceğini biliyordu; tıpkı Islahevinde, Betty, Noel Dansı sırasında Sarah'a saldırdığı ve kavganın sonunda her ikisi de Tecrit'e atıldığı zaman yaptığı gibi. Kızlar diken diken saçları ve bütün Meryem Evi'ni mahvedebilecek o tehditkâr tavırlarıyla Ortak Salon'a döndükleri zaman, barışı sağlayan Junior olmuştu. Her iki hasmın da tarafını tutmuş, böylece her ikisi için de elzem, vazgeçilmez bir müttefik olmuştu. Şimdi, alışverişe bile çıkmayacak kadar bitkin, saçlarını boyayamayacak kadar güçsüz bu kadınlar onu ne kadar zorlayabilirdi ki? Bir arabanın gerçek amacını bile anımsayamayacak kadar yaşlanmış iki kocakarı? Junior kıkırdadı.

Sonra, arabayı hareket ettirdi. Vanilya? Çilek? Romen görünmüştü.

6

KOCA

Islahevi kızları bir etikete güvenilemeyeceğini bilirdi. “Beş dakika bekleyin, sonra iyice durulayın,” bir öneriydi, buyruk değil. Bazı ürünlerin on beş dakikaya ihtiyacı varken, bazıları kafatasını arında kavururdu. Islahevciler süslenmekten de iyi anlardı: saçları örmek, kıvırmak, şampuanlamak, düzeltmek, kesmek. Saç boyama ayrıcalığı ellerinden alınmadan önce (Fawn kasten fırlattığı *Doğal İçgüdü*’yle Helen’i ciddi ciddi kör etmişti), boyayıp kurutma işlemlerini de profesyonel bir yalınlıkla yaparlardı.

Junior ince dişli tarağın sapını Heed’in saçlarından geçirdi, sonra her gümüşü vadiyi gür bir *Kadife Bukleler* ırmağıyla doldurdu. Kül suyunun acısını alması için, ayrımları önceden vazelinle yağlamıştı. Heed’in başını hafif hafif iterek –şu yana, bu yana– enseyi, saç çizgisini kontrol etti. Kadının kulaklarının kenarında belli belirsiz izler vardı; ya eski boya yanıkları ya da beceriksizce kullanılmış saç maşası. Junior eldivenli parmağını yaraların üzerinde usulca gezdirdi. Sonra, akan boyanın fazlasını almak için kulağı kıvırdı, bir parça pamukla arkasını sildi. Güzelce ıslanmış olan köklerin boyayı emişini beğenince, Heed’in başına bir duş bonesi geçirdi. Kullandığı aletleri yıkar, havluları katlarken, kadının tekdüze sesine kulak verdi –berberliğin ayrılmaz bir parçası olan o duyusal mırıltı; işbilir ellerin yaptığı masaj, ovalama

hareketlerinin ve ılık suyla durulanan, temiz saçın çıkardığı mahcup gıcırıtının doğal eşlikçisi. Heed keyif dolu, mahmur bir sesle şu anda oturduğu berber koltuğunun öyküsünü anlatmaktaydı. Papa'nın nasıl, dünyada bundan daha rahat bir koltuk bulunamaz, dediğini; buna nasıl otuz dolar verdiğini, oysa değerinin yüzlerce dolar edeceğini. Evi süsleme kaygısının, onu bu koltuğu otelden getirip yeni evinin banyosuna yerleştirmekten alıkoymadığını. Evliliğin ilk günlerinde, erkeğin ona manikür pedikür yapmayı, tırnaklarına biçim vermeyi bu koltukta öğrettiğini, dolayısıyla kendisi için koltuğun ne kadar değerli olduğunu. Ah, kocasını yine bu koltukta tıraş ettiğini... ustura ve ustura kayışıyla. Heed o kadar küçüktü ki, tıraş sırasında bir taburenin üzerine çıkması gerekiyordu. Ama erkek alabildiğine sabırlıydı, Heed de sonunda epey ustalaşmıştı. Junior'ın uysal ama ilgili suskunluğundan cesaret aldı, anlatmayı sürdürdü: Kendini o sıralarda bir türlü temiz hissedemezdi. Bir balık fabrikasının yakınında yaşayan mahalle halkı sürekli alay konusu olurdu, kendisiyse orada tek bir gün bile çalışmamış olmasına karşın, hep diken üstündeydi: Yoksa onu da, oranın pisliğine bulaşmış biri gibi mi görüyorlardı? Şimdi bile, ellerinin bu hale gelmesine en çok, gönlünce temizlenemediği, alışkanlıkları fena halde kısıtlandığı için üzülüyordu.

Junior merak etti: Kadın banyonun yanı sıra ayak bakımında da mı yardımını istiyor yoksa? Gerçi İslahevi'nde grup halinde duş almanın eğlenceli bir yanı yoktu, ama bir bedeni –herhangi bir bedeni– sabunlamanın insana belli bir tatmin sağladığını da ancak bir Yerleşim çocuğu bilebilirdi. Ayrıca Junior'ın, karısıyla ilgilendiğini, ona baktığını görmek erkeğin hoşuna gidiyordu; tıpkı Romen'le ikisini, yirmi beş yıllık arabasının arka koltuğunda cırılçıplak güreşirken izlemekten zevk aldığı gibi – hele kızın üzerinde kendi şortlarından biri varsa.

Saç kurutma makinesini çalıştırdı. Önce ılık, sonra soğuk hava Heed'in kafatasında oynaştı, başka anıları uyardı.

"Biz Silk'teki ilk siyah aileydik, buna rağmen tek bir beyaz ağızdan, tek bir cırtlak ses çıkmadı. Dokuz yüz kırk beş. Savaş yeni bitmiş. Herkesin parası vardı, ancak Papa'nunki hepsinden fazlaydı; uçsuz bucaksız bir arazi aldı, sonra da bu evi yaptı. Şimdi burası Oceanside, ama o zamanlar kuşlarla dolu, harap bir meyve bahçesiydi. Havluyu versene."

Heed havluyu şakaklarına deşdirdi, aynaya baktı. "Zaferimizi iki şenlikle kutladık. Biri otelde, halka açık, öteki de bu evde, özel. Millet yıllarca bundan söz etti. O yazın tamamı bir şenlikti zaten; Mayıs'ta başladı, 14 Ağustos'ta bitti. Her yanda bayraklar. Kumsalda havai fişekler, füzeler. Et karneyle satılıyordu, ama Papa'nın karaborsayla bağlantıları sayesinde, bizim kamyon dolusu etimiz vardı. Benim mutfağa girmeme izin vermezlerdi... Ama o günlerde bana bile ihtiyaç duyuldu."

"Sizi neden mutfağa sokmuyorlardı?"

Heed burnunu kırıştırdı. "Ah, yemekten pek anlamazdım. Ayrıca ben onun eşiydim, yani evin hanımı; bir ev sahibesi asla..."

Heed durdu. 1945'te "ev sahibeliği" yaptığı o çifte zafer kutlamasının anıları, iki yıl sonraki bir başka -yine çifte-kutlama tarafından boğulmuştu. Christine için düzenlenen şölen; hem (biraz gecikmeli de olsa) on altıncı yaş gününü hem de mezuniyetini kutlamak için. Yine, oteldeki kalabalık partinin ardından, evde yenen bir aile yemeği. 1947 Haziran'ydı; Heed bir zamanlar en yakın arkadaşı olan kızı tam dört yıldır görmüyordu. Papa'nın Cadillac'ından inen Christine'in, 1943'te evden ayrılırken yanaklarındaki yaşları avcuyla silen küçük kızla yakından uzaktan ilgisi yoktu. Şimdi o yanakların üstündeki gözler irileşmiş... ve bakışla-

rı sakınleşmişti. Saç örgüleri bir içoğlanı kadar uysaldı, tıpkı sahibinin yüzündeki gülümseme gibi. Birbirlerinden hoşlanırmış gibi rol yapmadılar; sofrada otururken de duydukları merakı ustaca sakladılar. Batmaya başlamış, bir karpuz kadar kırmızı güneş geride ısınısını bırakmıştı – nemli, vızılı. Heed, kenarları kızarmış ekmek gibi esmerleşmiş gardenyalarla dolu vazodan gelen bebek pudrası kokusunu anımsıyordu. Ve eller: bir sineği kayıtsızca kovalayan, bir peçeteyi terli bir üst dudağa bastıran eller; Papa'nın bıyığını buran işaret parmağı. Sessizce L'yi bekliyorlardı. Mükellef bir yemek hazırlamış, bir de pasta yapmıştı. Renkli, şekerli güllerden ve mavi badem ezmeli kurdelelerden oluşan bir bahçenin ortasında, yakılmayı bekleyen on altı mum. Tavandaki pervanenin gıcirtısının, May'le Christine arasındaki manidar bakışmaların gerginleştirdiği sohbet kibar, yüzeyseldi. Savaş sonrası coşkusunun pençesindeki Papa, oteli geliştirme tasarılarından, otele takmayı düşündüğü Carrier marka klimadan söz ediyordu.

"Harika olur," dedi Christine. "Buranın ne kadar sıcak olduğunu unutmuşum."

"Önce oteli hallederiz," dedi Cosey, "sonra da evi." Heed içine dolan ani yetkenin etkisiyle atıldı: "Yatak odasındaki pervane iyi durumda, ama buradakini memnun değilim."

"Buradakinden, demek istiyorsun sanırım?"

"Ben de öyle dedim zaten."

"Hayır, buradakini, dedin. Buradakini, dediğin zaman, cümleyi örneğin, beğenmiyorum ya da değiştirmek istiyorum, diye tamamlaman gerekirdi."

"Benim soframda bana nasıl konuşacağımı mı öğreteceksin!"

"Senin sofran mı?"

"Hey, siz ikiniz, kesin şunu. Lütfen. Lütfen susun."

"Sen kimden yanasın?"

"Dediğimi yap, Heed."

"Onun tarafını tutuyorsun!" Heed ayağa fırladı. "Otur yerine, duydu mu?"

Heed zonklayan sessizlikte, büyüyen ellerin ve gardenya taçyapraklarının baskısını hissederek oturdu, ta ki L elinde bir şampanya kovaıyla girene kadar. L'nin varlığı, doldurması için kadehini kaldıracak kadar sakinleştirmişti Heed'i.

"Öteki," dedi erkek. "O, su bardağı."

May kıızıyla anlamlı anlamlı bakışırken sevincini saklamaya çalışmadı. Heed bu gülümsemeyi, ifadeyi fark edince kendini kaybetti, yerinden fırladı, yanlış bardağı kocasına doğru fırlattı; niyeti onun yanından hızla geçip merdivene ulaşmaktı. Papa kalktı, onu kolundan yakaladı. Sonra, eski usul bir zarafetle onu kucağına oturttu, poposunu hafifçe tokatladı. Çok sert değil. Gaddarca değil. Ritmik, gönülsüzce; herhangi bir haylaza yapacağınız gibi. İş bittiğinde, artık Heed'in salondan çıkıp kibirle merdivene yönelecek hali kalmamıştı. Hem de hiç. Ama o yine de, aynen öyle yaptı. O basamakları paldır küldür çıkarken, sohbet çok daha sakin, rahatlamış bir tonda yeniden başladı; konukları rahatsız eden iğrenç bir koku nihayet giderilmiş gibi.

Junior kurutucuyu kapadı. "Peki ya kendi aileniz? Onlardan hiç söz etmiyorsunuz."

Heed genzinden bir ses çıkardı, yüzgeçlerinden birini salladı.

Junior güldü. "Sizi çok iyi anlıyorum. Ben de, bizimkilerle yaşamaktansa şu kül suyunu içmeye razıyım. Beni yerde yatırıyorlardı."

"İşte bu ilginç," dedi Heed. "Düğünden sonraki birkaç hafta ben de yerden başka bir yerde uyuyamadım. Öylesine alışmışım ki."

Junior'ın aynadaki yüzüne baktı, düşündü: İşte bu; onu işe almaman nedeni bu. İkimiz de alıp başını giden, yapayalnız insanlarız. Aile denen kuduz karıncalardan kaçtık. Evlilik benim için bir kaçış, bir kurtuluş fırsatıydı; gerçek bir yatakta uyumayı öğrenmek, sana yemekte ne istediğini soran, sonra da o yemeği hazırlamak için uğraşan birine sahip olmak demekti. Giysilerin ütülenip katlandığı ya da askılara (çivilere değil) asıldığı, kocaman bir otelde yaşamak. Dans pistinde kayan kentli kadınları seyretmek, sahne arkasına saklanıp aletlerini akort eden müzisyenleri, iç çamaşırlarını düzelten ya da "Karanlıkta, karanlıkta..." diye şakımaya başlamadan önce içkilerinden son bir yudum alan şarkıcıları izlemek. Daha düğün biter bitmez, Heed'in ailesi kana susamış bir sürü halinde saldırmıştı. Evet, bedeli aşağılanmak olsa da, onun ailesi artık Coseylerdi. Bu yeni ailedeki konumu için savaşması gerekmişti, ama Papa sayesinde bunu başarmıştı. O etraftayken, herkes bir yerlere sınıyordu. Defalarca vurgulamıştı: Yeni karısına saygı gösterilecekti. Tıpkı, üç günlük "balayı"ndan döndükleri zaman yaptığı gibi. Heed'in Christine'e anlatmak istediği bir sürü öykü vardı. Yeni, yüksek ökçeli, bağısız ayakkabılarıyla yalpalayarak, tökezleyerek basamakları tırmanmış ve karşısında sırf May'in çatık kaşlarını değil Christine'in asık suratını da bulmuştu.

Yine de, May başlatmıştı elbette – Heed'in yeni giysilerine gülerek. Fakat Christine de Heed'in daha önce hiç görmediği o yılışık, alaylı tebessümüyle annesine katılmıştı.

"Sırtındaki şey de ne, Tanrı aşkına?" dedi May, elini alına bastırarak. "Tıpkı bir... bir..."

"Hop, hoop," dedi Papa. "Buna göz yummayacağım. Kesen şunu; ikiniz de. Anlaşıldı mı?"

Tirtir titreyen Heed yardım aranırcasına Christine'e baktı. Ve bulamadı. Arkadaşının gözleri buz gibiydi; ihanet

eden kendisi değil de Heed'di sanki. L elindeki makasla yaklaştı, Heed'in yeninden sarkan fiyat etiketini kesti. Heed ise hâlâ anlayamamıştı: Bunlar neye gülüyor şimdi? Küba topuklu ayakkabılara mı? Siyah file çoraba? Yoksa güzel, mor elbiseye? Papa onun yaptığı alışverişlere bayılmıştı. Heed'i "Siyahlar Giremez" türünden bir tabelası da, düsturu da bulunmayan, şık bir mağazaya götürmüştü; tuvaleti kullanabildiğin, şapkaları deneyebildiğin (içine ince kâğıt koymuşlardı) ve arka tarafta, özel bir odacıkta soyunup giyinebildiğin bir yere. Heed otelde gördüğü o ışıltılı, gözâlıcı kadınların giydiği şeyleri seçmiş, satıcının yüzündeki geniş gülümsemeyi de, öteki müşterilerin şen kahkahalarını da yaptığı seçimleri keyifle onayladıklarına yormuştu. "Bir rüya gibisin," demişti bir tanesi, tükürüklerini neşeyle saçarak. Omuzlarına kırmızı, ipek güller kondurulmuş, krem rengi bir elbiseyle soyunma odasından çıktığında, elbisenin yakında kabarması beklenen göğüsler için epeyce derinden oyulmuş olan yakası Papa'yı gülümsetmişti; kocası başını sallamış, "Tamam, alıyoruz," demişti. "Hepsini alıyoruz."

Üç gün boyunca, her gün alışveriş yaptılar, Papa onun her istediğini aldı; *Paris Gecesi* denen dudak boyasını bile. Sabahları "güreş" oyunu oynadılar, öğle yemeklerini Reynaud'nun Yeri'nde yediler. Kendi otellerinin aksine, kaldıkları otelde yemek salonu yoktu, buysa Papa'yı zevkten dört köşe etmişti, çünkü siyahların işlettiği mekânların kendi otelinden daha düşük ayarda olmasına bayılıyordu. Heed'i Broad Caddesi'ne, Edward Kardeşler'e, Woolworth'e, Hansons'a götürdü; ona salt yüksek ökçeli ayakkabılar değil, parlak terlikler, yüksek takunyalar, file çoraplar da aldı. Heed'i bir tek akşamları, birkaç saatliğine yalnız bırakıyor, erkek arkadaşlarıyla buluşup işiyle ilgileniyordu. Heed buna aldırmıyordu, çünkü boyama kitapları, resimli

dergileri, kesip giydirebileceği kâğıt bebekleri vardı. Sonra, cadde. İkinci kattaki pencereden, soluğunu kesen bir büyülenmeyle aşağıdaki insanları, trafiği seyrediyordu. Siyah, üstü açık arabalar; meleyen kornalar. Askerler, denizciler, iğnedenliğe benzeyen, minicik şapkalı kadınlar. "Sam Amca Seri İstiyor" afişlerinin önündeki sebze tezgâhları.

Papa onu *Vadim O Kadar Yeşildi ki'ye, Kitty Foyle'a* götürdü. Heed *Gazap Üzümleri'nde* öyle çok, öyle sesli ağladı ki, mendili sıırılsıklam oldu. Balayı harikaydı; geri dönüp hepsini Christine'e anlatmak için sabırsızlanıyordu. Arkadaşının onu karşılama biçiminden incindi, hiçbir şey anlatmadı. Onunla arayı düzeltme girişiminde bulunduğu ve takması için alyansını verdiği zaman, mutfak infilak etti. Dördü-May, L, Christine ve Heed- sebzelerle uğraşıyordu. Heed yüzüğü parmağından çıkardı, Christine'e uzattı: "İstiyorsan takabilirsin."

"Seni küçük budala!" diye haykırdı May.

L bile dayanamadı: "Kendine gel. Aklını başına topla."

Christine gözyaşlarına boğuldu, arka kapıdan dışarıya fırladı. Heed yağmur suyu varilinin oradan, onun bağırdığını duydu: "Sege-nigi saga-lagak küğü-çü-cügük bege-yigin-sigiz! Dağdan gelmiş bağdakini kovuyor! Şırfıntı!"

Heed sözcükler beyninde çınlarken; pürdikkat çalı fasulyelerini inceliyordu.

O gece Christine budalaca bir kaçma girişiminden Şef Buddy Silk tarafından apar topar geri getirilince, tokadı da suratına yiyince, Heed onunla hiç konuşmadı. Onun yerine, merdivende Papa'nın yanında durdu, erkeğin elini tuttu. İki hafta sonra Christine gitmiş, Heed'i kendi başının çaresine bakmak üzere, yalnız bırakmıştı. O kafa karıştırıcı dünyada kızın tek can simitleri L ile Papa'ydı.

"Babamı hiç tanımadım," dedi Junior. "Orduda ölmüş. Vietnam'da."

"Hiç olmazsa kalkıp savaşa gitmiş," dedi Heed.

"Annemse beni şu kadarcık umursamazdı."

"Benimki de beni."

"Belki de evlenmeliydim; sizin yaptığınız gibi."

"O kadar da basit değil."

"Eh, elinizde en azından bu büyük, güzel ev kaldı."

"Benim Vietnam'ım," dedi Heed. "Tek fark, benim onu sağ salım atlatmam." Şimdilik, diye düşündü. "Ama dediğin gibi, bana iyi para bıraktı."

"Gördünüz mü? Size iyi ki acımış, öyle değil mi?"

"Acımak mı?" Heed tırnaklarını çıkarıverdi. "Ne demek istiyorsun?"

"Şey, tam onu kastetmedim... yani ne kadar yalnız olduğunuzu anlamış, demek istiyorum."

"Elbette anladı. Ama bu acıma değildi. Aslında, aslında o..." Söyleyemezdi, zaten 1947'den sonra erkeğin söylediğini de duymamıştı. Heed'e söylememişti, en azından; üstelik tam yirmi dört yıl kulaklarını dikip beklediği halde. Erkek öldüğü zaman Heed'in dudaklarından dökülen çığlıkların nedeni de, o iki sözcüğü erkeğin ağzından bir daha hiç duyamayacağını anlamasıydı.

"Dinle." Uzandı, Junior'ın dirseğini tuttu. "Benim için bir şey yapmanı istiyorum. Birlikte. Birlikte yapmalıyız. Her ikimize de yararı dokunacak bir şey.."

"Elbette. Nedir?"

"Bana gereken bazı belgeler var. Ama kendim gidip bulamam. Beni oraya senin götürmen, aramama da yardım etmen gerekiyor."

"Nereye?"

"Otele. Tavanarasına. Bir de dolmakaleme ihtiyacımız olacak."

Junior onu bulamadı. Onun çalışma odasında oturup onun kravatını takmasına karşın, ne tıraş losyonundan eser vardı ne de fısıltısından: "Hey tatlı şey!" Bunun üzerine öteki odalara da baktı. Ama belki de, erkeğin herhangi bir şey söylemesine gerek yoktu. Onaylamasına. Belki de adam Junior'a güveniyordu; onun ne yapacağını bildiğinden emindi. Önce Christine'i bir yokla; Heed'in planı çuvallarsa, Christine'in dostluğunu yitirmeyeceğinden emin ol. Heed'i, ötekine çaktırmadan evden çıkarıp arabaya bindirmek zor olmayacaktı, çünkü bu evin de en az İslahevi'ndeki kadar şaşmaz bir düzeni vardı.

O akşam çıktı, bir elinde meşrubat kutusu ötekinde sigara, arka sundurmada oturmakta olan Christine'in yanına çömeldi. Kadın serin havaya aldırıışsızdı, önlüğünün altına kolsuz bir bluz giymişti. Junior sigara paketini gösterdi. "Bir tane alabilir miyim?"

"Kendine bir paket sigara al. Para kazanıyorsun. Ben kazanmıyorum."

"Buna param yetişmez, Christine."

"Burnundaki halkaya yetişiyorsa, sigarana da yetişir."

"Eh, zaten tiryaki değilim. Berbat bir şey."

Kızın eve geldiği gün getirdiği leş gibi sigara kokusunu düşünen Christine güldü. "Aferin sana," dedi.

"Sana neden para ödenmiyor? Benden çok daha fazla çalışıyorsun."

"Çünkü patronun olacak hanım, yardıma ihtiyacı olan bunağın, iblisin teki."

"Ben ona yardım ediyorum."

"O tür yardımı kastetmiyorum. Onda bir tuhaflık hissetmedin mi yani?"

"Azıcık. Belki."

"Azıcık mı? Bir kaçıkta başka kim odasından yıllarca çıkmaz? Hem siz orada bütün gün ne konuşuyorsunuz, ha?"

"Şundan bundan. Onun yaşamundan."

"Hey Tanrım..."

"Bana fotoğraflar gösterdi. Düğün resimleri. Senin de törende çekilmiş çok güzel bir resmin var. Bir içim suymuşsun, Christine, gerçekten. Onu çok eskiden tanıyorsun, değil mi? Kuzen falan mıydınız?"

"Kuzen mi?" Christine'in dudakları büzülüverdi. "Akra-ba değil misiniz? Yalnızca arkadaş mıydınız?"

"O benim arkadaşım değil. Büyükannem."

"Nasıl yani?"

"Duydun işte. Büyükannem. Çaktın mı?"

"Ama yaşıtsınız."

"Ben daha büyüğüm. Sekiz ay büyüğüm."

"Dur bir dakika." Junior kaşlarını çatı. "Otuz yıl evli kaldığını, kocasının yirmi beş yıl önce öldüğünü söyledi. O zaman, evlendiğinde... küçücük bir kızdı yani?"

"Üstüne bastın." Christine gazozundan bir yudum aldı.

"Peki ya sen... kaç yaşıdaydın?"

"On iki. Büyükbabamla evlendiğinde, henüz on bir yaşıdaydım. En yakın arkadaşım. Bir gün sahilde kumdan şatolar yapıyorduk, ertesi gün bir baktım dedemin kucağında oturuyor. Bir gün, benim yorganın altında evcilik oynarken, ertesi gün dedemin yatağına girdi. Bir gün beş taş oynuyorduk, ertesi gün baktım dedemle düzüşüyor." Christine pırlantalarını süzdü, parmaklarını Hawaili bir dansçı gibi salladı. "Bir gün bu ev benimdi, ertesi gün onun oldu."

Sigara paketini cebine soktu, doğruldu. "Daha regl bile olmadan evlenmek, insanın beyninde mutlaka bir hasar bırakır. Bence bir ruh doktoruna ihtiyacı var, sence de öyle değil mi?" Soluğunu yüzüklerine üfledi. "Bakire olmak baş-

ka şey, çocuk olmak başka şey,” diye ekleyip kalktı; Junior’ı duyduklarını kafasında evirip çevirmesi için yalnız bırakıp uzaklaştı.

Mutfağa dönünce, Christine’in bedeninden ter fışkırdı. Alnunu buzdolabının kapağına dayadı, sonra serin hava gelsin diye, kapağı açtı. Sıcak dalgası bir an geri çekilir gibi oldu, ama çabucak geri döndü, Christine’i eli ayağı titrer durumda buldu. Tül aralanıp cansız taşlarla kaplı, engin bir platoyu gözler önüne sereli epeyce olmuştu ve Christine merak etmeye başlamıştı: Ruh doktoruna gereksinen kişi Heed değil de kendisi miydi yoksa? Kalıptan birkaç buz çıkardı, bir elbezine sardı, boynunda, şakaklarında, bileklerinde gezdirdi – ta ki titremesi duruncaya kadar. Ama başındaki sersemlik geçmedi. Dünyayı olduğu gibi, dupduru görmek: çıplak kara çirkin amansız. Burada ne işi vardı onun? Boşu boşuna çırpınan bir zihin; amaçsız güdüler. İş başından aşmış, meşgul insan rolü oynadığının farkındaydı, ama o... yeşili kalmamış, çıplak, rüzgâra açık kayayı başka nasıl yok sayabilirdi? Gözlerini kapadı, serin bezi gözkapaklarına bastırdı, Hayır, diye fısıldadı, sırtını dikleştirirken. *Bu* önemliydi. Heed’le savaşı ne akılsızcaydı ne de abes. Onun uğruna nasıl mücadele ettiğini, onu annesine karşı nasıl savunduğunu, kumsalda başbaşa piknik yapabilmeleri için kızın üstünü başını nasıl düzdüğünü asla unutmayacaktı: elbiseler, şortlar, mayo, sandaletler. Birlikte karınları ağrıyana kadar gülmüş, gizli bir dili paylaşmışlardı; aynı yatakta uyurken, birinin gördüğü rüyayı aynı anda ötekinin de gördüğünü bilmişlerdi. Sonra, en yakın, daha doğrusu tek dostun, ciyak ciyak bağırarak birbirinizi ıslattığınız banyo küvetine, sırf birbiriniz için uydurduğunuz ve karanlıkta, örtülerin altında birbirinize fısıldadığınız öykülere bir anda sırt çeviriyor, koridorun karşı ucundaki karanlık, alkol ko-

kulu bir odayı, yaşlı bir erkeğe ait olan o odada, kimsenin açıklayamadığı ama duymazdan da gelemediği, korkunç şeyler yapmayı yeğliyor. Christine bu ihaneti unutamazdı. Neden unutacakmış ki? Bütün hayatını değiştirmişti, May'i değiştirmişti. L'nin bile ağzı bir karış açık kalmamış mıydı?

Düğünden sonra birkaç kez birlikte oynamayı denemişler, ama ikisinin de, her an karşısındakinden gelecek bir hakareti beklemesi yüzünden, çabalar hep kavgayla sonuçlanmıştı. Sonra gözyaşları ve May'in çelik pençesi; Büyükbaba Cosey yeni eşiyile alay edildiğini duymasın diye fısıldanan, tıslanan sözcükler.

Ortada yayılması, dağıtılması gereken kocaman bir utanç öbeği vardı. O, çevresinde onu engelleyecek tek bir kişi bile bulunmayan, istediği her şeyi gönlünce yapabilen, yaptığı da yanına kâr kalan Koca Adam'dı. Annesiyse, bu erkekle yüzleşmektense kızını evden yollayan bir kadın. Tek çocuğunu uzak bir okula gönderen, yaz tatillerinde bile eve dönmesini önlemeye çalışan. Senin iyiliğin için, derdi, sınıf arkadaşlarıyla çıkacağı yaz kamplarını, kilise gezilerini ayarlarken. Bir keresinde May onu, evdeki kötü muameleden kaçan siyah kızların sığındığı bir yurda gönüllü olarak yazdırmıştı. Noel'de postadan çıkan paketler, eylülde pahalı ama yanlış numara ayakkabılar, yalanlarla, paralarla kalınlaşmış zarflar ne derse desin, annesi onu başından atmıştı işte. L de suçluydu; ister dik dik bakarak isterse başını sertçe sallayarak etrafta barışı sağlamaya çalışan tek kişiydi, ama taraf tutmaya yanaşmıyordu. Ancak asıl ihanet, asıl darbe dostundan gelmişti; koridorun sonundaki karanlık odaya, içki kokusuna, yaşlı adamla haşır neşir olmaya hevesle, koşa koşa giden kızıdan. Ve kalkıp evden kimi uzaklaştırmışlardı? Kim yatak odasını, oyuncak evini, denizi bırakmaya zorlanmıştı? O evdeki tek masum canlı; yani kendisi! On altı ya-

şında, çalılımlı ve ailedeki yerini almaya hazır bir halde geri döndüğü zaman, bir kez daha kışkışlanmıştı, çünkü Heed kötü niyetli, çirkin bir yetişkin olmuştu. Christine'i ateşe verecek kadar da gaddar.

Odasına gitti, gıcırdayan divana yeğlediği eski, yıpranmış koltuğa oturdu. Ter çekilmiş, başının dönmesi hafiflemişti. Hüzün ısrarcıydı. Bu dünyayı hayal eden, çağıran ben oldum sanırım, diye düşündü. Hangi düzgün insan yapardı ki bunu?

Oysa çok farklı olması gerekirdi. Christine bambaşka bir şey hayal etmişti. Trende, Maple Vadisi'nden eve dönerken takınacağı tavrı, tutumunu dikkatle tasarlamıştı. Her şey tatlılıkla olup bitecekti, çünkü eve dönüşü pek çok şeyin kutlandığı bir şenlikle başlayacaktı: doğum günü, mezuniyeti, yeni ev. Kararlıydı; Heed'e karşı uygar, kontrollü, aynı zamanda da Maple Vadisi'nde öğrettikleri gibi kibar davranacaktı. Grameriyle hava atma dürtüsüne ne zaman, nasıl kapıldığını anımsayamıyordu. En iyi anımsadığı şey, büyükbabasının Heed'in kışına indirdiği hafif şaplaklar, bir de karısına karşı torununun tarafını tuttuğunda, Christine'in içine dolan haz dalgasıydı; erkek hangi davranış biçimini onayladığını göstermek için ilk kez bir adım atıyordu. Üçü, yani gerçek Coseyler başbaşa kalınca Christine derin, doludizgin bir mutluluğa kapıldı – büyük otomobille gezmeye çıkmışlardı, üstelik şu değersiz de ortalarda görünmüyordu.

May'le ikisi döndüklerinde, Christine'in yatak odasının camundan duman fışkırıyordu. Çığlıklar atarak eve koşup merdiveni bir solukta tırmanınca, L'yi on kiloluk bir şeker çuvalını kararmış çarşafların üzerine bastırırken buldular... kötü ruhları ağdalaştırmaya çalışırken.

Bir kez daha, evden ayrılması gereken Christine oldu; Heed değil. Büyükbaba Cosey oteldeki partiden ansızın

ayrılmış, çekip gitmişti; nereye gittiğini bilen yoktu. Anne-kız, korkmuş ve kızgın, sabahın üçüne kadar öfkeden kudurarak beklediler, ta ki erkek ayakkabıları elinde, bir sokak köpeği gibi yalınayak çıkıp gelinceye kadar. Ama adam Heed'i geldiği yere gerisingeri postalamak yerine, kahkahalarla güldü.

"Bu kız bizi öldürecek," diye tısladı May.

"Yatak boştu," dedi erkek, hâlâ kıkır kıkır gülererek.

"Bu gece öyle! Peki ya yarın?"

"Onunla konuşurum."

"Konuşmak mı? Konuşmak ha! Bill, lütfen!" May yalvarıyordu.

"Sakinleş, May. İlgileneceğim dedim ya." Konuşmayı noktalamış da şimdi dinlenmek istiyormuş gibi döndü, gitmeye hazırlandı. May onun dirseğine dokundu.

"Peki ya Christine? Burada, bu şekilde yaşayamaz. Hayatı tehlikede."

"Bir daha asla olmayacak," dedi erkek, "asla" sözcüğünün üstüne basa basa.

"O kız tehlikeli, Bill. Bunu sen de biliyorsun."

O zaman May'e baktı, bir ömür kadar uzun bir süre; sonra başını salladı. "Haklı olabilirsin." Bıyığını elledi. "Birkaç haftalığına gidebileceği bir yer var mı?"

"Heed'in mi?"

"Hayır," diye yanıtladı, öneriye çok şaşırmış gibi; sonra suratını astı. "Christine'in."

"Ama yangını Heed çıkardı! Suçlu o. Neden Christine gidecekmiş?"

"Çünkü ben Christine'le evlenmedim. Heed'le evlendim. Ayrıca, yalnızca bir süreliğine. Ortalık yatışana kadar."

Böylece Christine'in eşyalarını toplayıp bir sınıf arkadaşının evine gönderilmesi kararlaştırıldı. Bir-iki haftalığına. İnsanlara bir "tatil" denecekti, ama inanıp inanmayacakları kuşkuluydu.

Christine arkadaşını aradı, telefonu May'e verdi, o da gereken ayarlamaları yaptı.

Bir film yıldızına yaraşır, göğsü ışıltılı, imitasyon taşlarla süslü gece elbisesiyle orada öylece dikilirken, Christine kendi kararını verdi. Erkek ona bir kez olsun bakmamıştı. Kahkahalarla gülmüştü. O basit, küçük, plaj süprüntüsü karısı, öz torununu –şöyle ya da böyle– öldürmeye kalkışmıştı, bir gün emeline ulaşabilirdi; peki bu adam, özbeöz torununun yanmış bedeni karşısında da gülecek miydi... sanki bir müşterinin karşılıksız çıkan çekiymiş ya da bir müzisyen işe gelmemiş ya da bir satıcı ısmarladığı İskoç viskilerini eksik getirmiş gibi? Sırf arkadaşı ziyaret; daha sonra! Deliler sürüsü – daha sonra! Şimdi ayakkabılarını giy yaşlı adam ve bana iyice bir bak, çünkü beni bir daha hiç göremeyeceksin.

Sürekli ölümü düşünüyorsun, dedim ona. Hayır, dedi. Ölüm sürekli beni düşünüyor. Ölüm hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Ölümün cennet ya da cehenneme gitmek olduğunu sanıyordu. İkisinin aynı şey olabileceği aklına bile gelmiyordu. İstedğin her şeyi yapabilirsin, yeter ki onları tek başına yapasın! Ama May'in neden sakladığını, biriktirdiğini, gömdüğünü, aşırıldığını açıklama biçimi buydu. Ölüm kapıya dayanmış içeriyi gözlüyordu ve May onu defetmek için olanca kurnazlığını kullanmak zorundaydı. Kızıysa kapıdaki gevşek menteşe, her şeyin yitirilmesine yol açabilecek zayıf noktaydı. Christine'in salt eve dalıp babasını kapana karşı değil, yoksulluk denen canlı ölüme karşı da savunulması gerekiyordu; May'in çok iyi tanıdığı o zenci yoksulluğuna. Evsiz, dilenen iki kadın... Yetmezmiş gibi, bir de onlara, bir tabak mısır lapasına ömür boyu şükran duymayı dayatan o Hristiyan inançları. Onu kınayan beyazları saymazsak, May'i bundan daha çok korkutan bir şey yoktu. Bay Cosey'in nereden geldiğini, onun

uzun, sakın, talihli bir köleler soyunun, azat edildikten sonra şansı yaver giden, giderek de varsıllaşan köleler zincirinin son halkası olduğunu kendine her fırsatta anımsatırdı – her kuşak, bir öncekinin bıraktığı mirasa katkıda bulunmuştu. Hür girişimciler, diyor-du May onlara. Ayakkabı tamircileri, kadın terzileri, marangozlar, nalburlar, nalbantlar, rençperler; becerilerini incelten, güzelce bileyen ve onları ödüllendiren zenginlere sunan zanaatkârlar. Marangozlar kaliteli piyanolar yaptılar; demir ustaları kasaba lisesinin laboratuvarını kurdular. Bir tanesi, bir nalbant, yeteneğini bir at çiftliğinde sergiledi; kendini önce güvenilir sonra vazgeçilmez, sonunda da para kazandıran biri yaptı. O konuma gelince de, artık sırf karın tokluğuna değil, dolgun bir ücretle çalışma isteği kabul edildi. Öykü işte böyle, usul usul gelişti; kazandıklarını har vurup harman savurmadılar; eğittikleri, daha iyisini yapmayı öğrettikleri yeni kuşaklar için biriktirdiler. Ama şımarmadılar; böbürlenme yok, küstahlık yok... hep alttan almak, önemli beyazlarla sıcak ilişkiler kurmak. Her neyse, sokaktaki şirin öykü buydu işte; bir başkasına ait olan ve May'le Bay Cosey'in sahiplendiği öykü. Erkek işin aslını biliyordu elbette, ama May kendini buna inandırmıştı; elbise diye sırtına bir erkek fanilasını geçirmiş olan küçük Heed'i, bütün bunların, bu rüyanın sonu olarak görmesinin nedeni de buydu: kapıdan içeriye süzülen, doğruca yemek masasına uçup anında vızıldamaya başlayan bir sinek; Christine'e konduğu takdirde, içine doğduğu pisliği ona da bulaştırabilecek bir sinek. May kızların arkadaşlığına göz yummuş, katlanmıştı, ta ki Bay Cosey işe karışana kadar. İşte o zaman, derhal bir çözüm yolu bulmak zorunda olduğunu düşündü. Pervasız, uçkur düşkünlü, yaşlı bir zındığın bu anlık kaprisi yüzünden, Heed'le Christine'in en küçük bir şansı kalmamıştı; akıllarından dost olmak, iki kardeş gibi davranmak geçtiyse bile, May onları güzelce durduruverdi. Eğer sineği ezemiyorsa, en azından kanatlarını yolabilir, soluk alamasın

diye havaya Raid püskürtebilirdi... ya da kızını bir savaş müttefikine dönüştürebilirdi.

Yazık. Onlar yalnızca iki küçük kızdı. Bir yıla kalmaz, kanamaları başlardı. Saf, duru, ölüme meydan okuyan. Bütün o karmaşayla, en küçük bir ilintisi olmayan.

Bay Cosey'in bize kiminle evleneceğini açıkladığı gün, May'in kişisel savaşının da başladığı gün oldu. Göz açıp kapayınca kadar, savunma durumundan savaş konumuna geçti. Eh, her dürüst savaş gazisinin de söyleyeceği gibi, savaş bir tek yalnızlar için iyidir; bir tek kaçıklara bir huzur, bir rahatlama sağlar: May hep böyle değildi. Onu 1929'da ilk kez, Billy Boy'un yanında gördüğümde nasılsa öyle görünüyordu: dikkatini çekebildiği cemaatlerin verdiği giysilerle idare eden, gezgin bir vaizin son kızı. Defalarca elden geçirilmiş mantosunun içinde, güzel, ihmal edilmiş bir kız: Küçük, kürk bir yaka, marul yeşili bir elbise ve siyah beyaz, bağcaksız ayakkabılara bakar bakmaz, yardım derneklerinin topladığı, kullanılmış giysileri anımsıyordunuz. Ben tam, Bay Cosey'in oğlu bunu nereden buldu, diye merak ederken, kız Billy Boy'un elini dudağına götürdü, öptü. Gözlerinin her şeyi yalayıp yutma biçimine, oteli lobisini tepeden tırnağa tarayışına bakıp kendisiyle ilgilenilmesini bekleyen bir müşteri gibi davranacağını sandım. Fena halde yanılmışım. Karton bavulunu boşaltmayı erteledi, yalnızca sırtındaki "ver artık beni" elbiseyi değiştirdi ve işe koyuldu. "Hadi," dedi tatlı, yumuşacık bir sesle. "Hadi, şunu cilalayalım. Bunu kaldıralım, altını bir güzel ovalım... şurayı da silelim..." Gülümsemeden edebilir miydik? Kaymaksı sesi, hanım hanımcık tavırları. En genişiyse, oğlunun turnayı gözünden vurduğunu anlayan Bay Cosey'in tebessümüydü.

Kız, Billy Boy'u garsonluktan barmenliğe, oradan da (müzisyen ve şarkıcılardan sorumlu) eğlence müdürlüğüne yönlendirdi, böylece Bay Cosey'in parayla kumar dışında herhangi bir şeyi dert etmesine gerek kalmadı. May'in hızını gebelik bile kesmedi. İlk kez

bebeğini memeden üç ayda kesen bir anne görüyordum. Billy Boy 1935'te öldü; öyle hızlı gitmişti ki, ona bakacak, onu şımartacak zamanımız bile olmadı. Christine yatağımın altına kıvrıldı; onu orada bulunca, o gece benimle yatmasına izin verdim. Asla ağlamayan bir çocuktü, dolayısıyla uykusunda hıçkırıp durduğunu görmek beni rahatlattı, çünkü May kocasının ölümünü bir trajedi-den çok bir hakaret olarak görüyordu. Bir kaplumbağa kadar kuru gözleriyle, yetiştirmem için Christine'i bana teslim etti. Bay Co-sey öylesine dibe vurmuştu ki, oteli ayakta tutmak, işi sürdürmek May'le bana kaldı. Bunu izleyen yedi yıl boyunca, May olanca enerjisini otele harcadı. Ve yedi yıllık emeği, alinteri, şu sözlerle ödüllendirildi: "Ben evleniyorum. Onu tanıyorsun. Christine'in küçük arkadaşı." Evet, ödülü buydu: kayınpederinin, on iki ya-şındaki kızının oyun arkadaşıyla evlenişine ve o oyun arkadaşını her şeyin, (kendisi ve kızı dahil) herkesin, uğruna onca çabaladığı şeylerin önüne koyuşuna seyirci kalmak. Hepsi bu kadar da değil. Kızının oyun arkadaşını eğitmesi, bizlere patronluk edecek biçim-de yetiştirmesi bekleniyordu ondan. O sıralar kızların çoğu erken evlenirdi (bir kız ne kadar çabuk kocaya giderse, herkes için o kadar iyiydi), ama on bir? Kesinlikle kaygı vericiydi, ancak tek sorun kızın yaşı değildi. May'in yeni kaynanası yalnızca bir çocuk değil, üstelik bir Johnson'dı. En çılgın fantezilerinde bile, onu bundan daha çok dehşete düşürecek bir aile düşleyemezdi. Alman Şurubu etiketlerindeki soytarı. Çar marka kabartma tozunun üzerindeki vahşi. Alden'in Meyve Sirkesi'ndeki, Korn Kings kahvaltı gevre-ğindeki, J.J. Armalı İplikleri'ndeki ölü-beyin; Sanford's zencefilli gazozlarındaki şu sinek yumurtasıyla dolu bebekler. İşte John-son ailesine her baktığında May'in gördükleri bunlardı. İster ya-tak odasında saçlarını örüyor, isterse mutfakta şakaklarına serin su çarpıyor olsun, kısacası nerede olursa olsun, hep aynı şeyleri söylerdi: Miskinlik bir alışkanlık değil, özelliktir; cehalet yazgıdır, pisliği sürdürmekse bir seçim. Bunu söylerken ürperirdi; bir vaiz

kızı olarak, çevresine bir Hristiyan'a yaraşır hayırseverlik serpmeyi içtenlikle istiyor ama bir Johnson'ı gördüğü an başarısızlığa uğruyordu. Ya da onların adını duyduğu an. Şu adlara bak, derdi. İnsanlar bu abartılı adları katırlarına ya da balıkçı teknelerine takarlar. Latif Sabah Gelini, Prenses Yıldız Işığı, Erdemli Ruh, Yalnızlık. Geceden Sakın*. Buna bir de asıl belayı ekleyin: ana babanın, elinde bir iple bir kayıkta oturmayı iş sayan Wilbur'la Surrey'in iflah olmaz (üstelik küstah) tembelliğini. İki çocuğunu denize kurban vermek ve evlat acısını önce bir sadaka kabı olarak, sonra da komşuları haraca bağlamak için kullanmak. Eh, böyle bir aile, en küçük kızlarını, babası yaşında, elli ikisinde olan ama paradan bu kadar iyi anlayan bir adama vermekte ne sakınca görür ki? Casey onlara kız için iki dolarlık bir banknot verseydi, dedi May, bir buçuk dolar para üstü alırdı. Öte yandan, Bay Cosey'in hiçbir şeyi ucuza almadığını hepimiz bilirdik – ya da diyelim aldı, zamanla mutlaka değer kazanırdı. Örneğin, yakında büyüyüp başka çocuklar doğuracak bir çocuk gibi. Bu da aklıma, May'in canını sıkan öteki noktayı getirdi. Johnson ailesi sırf yoksul ve işe yaramaz olmakla kalmıyordu, kızları etek-kaldırma konusundaki hızlarıyla da ünlüydü. Dolayısıyla, Bay Cosey'i Heed'e öncelikle çeken şeyin, kendi kızına da bulaşmasından korkuyordu. May'in daha regle ilgili söylevlerine ya da Christine'i uygunsuz oğlanlara karşı uyarmasına bile kalmadan, evi cinselliğin tadına varmış genç kız etiyle zonklamaya başlamıştı bile; Christine bu tehlikeli atmosfere paldır küldür dalabilirdi – meyveli bir kekin romu emişinden bile daha çabuk. Ve bütün bunların nedeni, Bay Cosey'in çocuk sahibi olmak istemesiydi.

Eh, en azından dostlarına, belki kendine de söylediği buydu. Ama bana değil. Bunu bana hiç söylemedi, çünkü ben on dördümden beri onun yanında çalışıyordum ve işin aslını biliyordum. O

* Heed the Night. (ç.n)

kızdan hoşlanıyordu. Ayrıca, savaş sırasında kurulan fabrikalar boşalınca, pek çoklarının yaptığı gibi, onun oynadığı kadın da kasabadan ayrılmıştı. Gerçek buydu, ama tamamı değil. Bana, bir polis müfrezesinin peşinden koşarken at pisliğinin içine düşen bir çocuğun öyküsünü, beyazların ona nasıl güldüğünü anlatmıştı. İnsan yığınlarının ölümle böyle eğlenmesi ne büyük bir acımasızlık, dedi. Ne zaman kalpsiz beyazlara ilişkin bir örnek vermek istese, bu olayı yinelerdi. Bana öyle geliyordu ki, kendisi de onlarla birlikte gülmüştü ve Heed'le evlenerek af diliyordu. Tıpkı kendi babasının, Dark'ın gri gözlerini aldığı için Christine'i yok saydığı gibi, Dark'ı mezarında kıvrandırmak için de Heed'i seçmişti. Her ailede bir Dark bulunduğu ve bulunması gerektiğine inanmaya başladım. Hainler, tüm dünyada kişinin gelişim göstermesine fayda sağlıyor. Bu, vereme yakalanmaya benziyor. Verem mezarlıkları doldurduktan sonra, sağ kalanların güçlenmesini sağlıyor; onlara güçlü bir zihinle sağlıklı bir zihin arasındaki, adil olanla haklı olan arasındaki farkı öğretiyor – eh, sonuçta bu da bir gelişmedir. Sağ kalanların sorunu, intikam almak için ne yapacakları, kendilerini bu çürümenin tatlılığından nasıl kurtaracakları. İşte, ailelerin neden en iyi düşmanlar olduğunu görüyorsunuz. Yeğledikleri kötülüğü güzelce allayıp pullayacakları zamanları da var, fırsatları da. Ama bu uzağı görememektir. Yaşamına bir zehir gibi kattığın kişinin, artık kendi başına gidemediğinde seni banyoya taşıyacak kişi (belki de tek kişi) olacağını bile bile, nefretini sürdürmek akıllılık mı yani? Bazen May'in yatağının ayakucuna ya da komodinin üzerine ilişir, Heed'in onun alt taraflarını sabunlamasını ya da berbat pişirilmiş bir yemeği ezip onun yiyebileceği bir püre haline getirişini izlerdim. May'in ayak tırnaklarını keser, gözkapaklarındaki beyaz kepekleri silerdi. May başını dik tutup sulu lapasını yutabilmek için, hayatını cehenneme çevirmeye çalıştığı kıza muhtaç olmuştu. Heed her daim söylense, homurdansa da, yapıyordu: Havalandırıyor, temizliyor, kaşıkla yediriyor, sırtını ovuyor, insanın

gözünden yaş getirecek kadar sıcak gecelerde onu yatağın serin tarafına çeviriyordu. Sonunda rahat etmesi için buzları bile ince ince kıyacak noktaya geleceksen, o kadını tımarhaneye yatırmak için zamanını, hayatını harcamanın akla, mantığa sığan yanı var mı? Yaşadığın yuvayı ateşe verip sonra da elli yıl, geride kalan küllerin içinde yaşamak insana ne kazandırır? Bay Cosey'in, doğum günü partisinde Heed'e ne yaptığını görmüştüm. Kızın hali yüreğimi sızlattı, bunu da aynen Bay Cosey'e söyledim. May'le Christine arabada beklerken, o cebinde bir şey aranıyordu, omzuna hafifçe dokundum. "Ne olursa olsun, bir daha ona asla el kaldırma. Eğer yaparsan çeker giderim." Bana Billy Boy'un gözleriyle baktı, şöyle dedi: "Hata ettim, L. Büyük bir hata yaptım." "Bunu ona da söyle," dedim. Yanıt olarak da derin bir iç çekiş aldım, o sırada sinirden öyle tirtir titriyor olmasaydım, kimin iç çektiğini hemen anlardım.

Dansta tam olarak neler olduğunu bir türlü öğrenemedim, an-nem de boşlukları doldurmadı. Onlar gittikten az sonra Heed harekete geçti. Oteldeki garsonlardan birini aradı, gelip onu almasını söyledi. Onun gitmesinden bir saat kadar sonra evin önüne bir kamyonun yanaştığını, kapının çarpıldığını duydum. Sonra da, holde koşan yüksek ökçelerin sesini. Beş dakika geçmiş geçmemişti ki, dumanın kokusunu aldım. Bir kova suyla hemen yukarıya koş-tum; kovayı doldurmak için banyoya defalarca girip çıktıktan sonra, yanan bir döşeğe suyun fayda etmediğini anladım. Söndüğünü sanıyorsun, ama yangın aşağılarda için için sürüyor, yeniden parlamak için de senin arkanı dönmeni bekliyor. Sonra da bütün odaya yayılıyor. Bunun üzerine, tavanarasında bulabildiğim en büyük şeker çuvalını odaya taşıdım. May'le Christine eve döndüğünde yatak sakindi; şekerli şurup gibi.

Heed yangını ne kabullendi ne de yadsıdı; bense merak ediyordum, kocasına kızdıysa neden acısını Christine'den çıkarmaya kalkışıyor? Artık merak etmiyorum. Erkeğin olayı, yani Heed'in

yaptığı şeyi öğrendikten sonra neden bozulmadığını da merak etmiyorum. May tabii ki bunu bağışlamadı; yirmi sekiz yıl sonra bile, onu kaşıkla beslemek zorunda kalan can düşmanının halini hâlâ zevkle izliyordu. Bu, kendi kızına hastabakıcılık yaptırmaktan çok daha tatmin ediciydi; ki, sonunda yaptırdı da.

Tahmin edeceğiniz gibi Heed, Christine'in çıkıp gelmesine hırladı, ama May'i ona havale ettiğine seviniyordu. Ve Christine kendisini bekleyen işi görünce fikrini değiştirip gider diye, Heed hemen yatağına uzandı, kollarını kavuşturdu. Başta, May'in (her ne kadar Christine onu hayal kırıklığına uğratmış olsa da) kızının dönüşüne sevineceğini, rahat bir soluk alacağını düşündüm. Ana-kız kavgası, boşu boşuna heba olmuş yıllarla sonuçlanan bir hakaret yarışmasıydı. Bu yüzden May'in tepkisini görünce afalladım. Korkuyordu. Kızının elinin altında bir yastık bulunması onu ürkütüyordu. Ama Christine hemen kolları sıvadı, odayı ne fis yemeklerle ve bitkilerle doldurdu; ancak doğruyu söylemek gerekirse, bunlar hasta kadının gidişini hızlandırdı. Christine'in hayırlı evladı oynadığı bir yılın sonunda, o güzelim gündoğumlarından birinde May öldü. Gülümseyerek.

Tebessümün nedenini anlayamamıştım. Hiçbir hedefini tutturamamıştı – iki küçük kızın, Heed'le Christine'in arasına fırlattığı savaş baltası hariç. İşte o, tam yerine saplanmıştı. Ayaklarının altındaki zemini ikiye ayırmıştı. Christine annesinin çenesindeki kırıntıları silmek için öne eğildiğinde, May kızının gözlerinde çok tanıdık bir anlam gördü. Eskiden olduğu gibi, yine Heed'in arkasından fısıldaşıyor, eski hikâyelerle belleklerini tazeliyorlardı: Kızın okuma-yazma bildiği konusunda onları nasıl kandırdığı, bıçağı doğru dürüst kullanamadığı için pirzolayı nasıl yere düşürdüğü, Bay Cosey'in üstüne onca düşmesine karşın, onu başka yataklardan uzak tutmayı başaramayışı, kocasının cenaze töreninde giydiği şapka. Anne-kız sonunda dost olabilmışti. Bütün o ekşi

yıllar; Malcolm X, Vaiz King, Selma, Newark, Chicago, Detroit ve Watts yüzünden çıkan kavgalar unutulmuştu. Irkları için en iyisinin ne olduğu sorusu ölmüştü, çünkü Heed yanıtı onların yerine vermişti. O, her ikisinin de savaşımdan sağ çıkabilen tek şeydi. Kimse kazanamamıştı, ama hedef konusunda nihayet uzlaşmışlardı; işte bana kalırsa, o ne fıs şafakta May'in gülümsemesinin nedeni buydu.

Heed parmaklarını kapadı. Christine kendininkileri süsledi. Sonuç değişmedi, Birer kurban değil de şampiyon boksörlermiş gibi dövüşmeyi sürdürdüler. Çok yazık!

7

KORUYUCU

“Oğlana ne diyeceğimi bilmiyorum.”

“Eh, bir şeyler düşünsen iyi edersin. Bir an önce. Yoksa ben söylerim.”

“Ne? Ne söyleyebilirsin ki?”

“Bir fermuarın ne işe yaradığını. Bir babanın sorumluluğunu. AIDS’ten ölüm oranını.”

“AIDS mi?”

“Kızın kimlerle düşüp kalktığını Allah bilir. Her şey bir yana, kim bu? Ailesi yok, adını duyan yok. Sokak kızı gibi giyiniyor. Tıpkı bir, bir...”

“Doğru düzgün biri olmasa onu işe almazlardı. Tavsiye mektubu bile istemişlerdir, eminim.”

“Bunadın mı, yoksa mahsus mu yapıyorsun?”

“Söyleyene bak.”

“Christine’in ününü duysa, şirret Izabel bile tırsardı. Heed’e gelince, o bir Johnson, unuttun mu?”

“Ne demeye çalışıyorsun yani?”

“O ailenin namus falan gibi değerlerden habersiz olduğunu... *On bir* gibi olgun, kemale ermiş bir yaşta evlenen Heed ahlaktan, terbiyeden ne anlar sence?”

“O hiçbir zaman Cosey’i aldatmadı, Christine’in geçmişi de göz yummadı, bal gibi biliyorsun. Babasının yaptıkları yüzünden onu suçlayamazsın.”

“Tamam ama babasının ne mal olduğunu da dile getirebilirim herhalde. Ayrıca kadın kendi evini yakmaya kalkıştı mı kalkışmadı mı?”

“Buna hiçbir zaman inanmadım.”

“Eh, armut dibine düşer. Böyle bir kızı işe aldıklarına göre, Tanrı bilir orada daha ne dolaplar dönüyordur? O iki kadına nasıl güvenebiliyorsun kuzum? Heed’in Romen’e bahçesini temizletmesi, değiştiği anlamına gelmez.”

“Neyin değiştiği?”

“İnsanlara hükmetmeye bayılan, düzenbaz, fettan bir kancık olduğu gerçeğinin!”

“Burada Romen’in davranışlarından söz ettiğimizi sanıyordum.”

“Öyleyiz zaten. Eski bir fahişeyle bir cadının etkilediği davranışlarından. Dinle, Sandler, sırf sen on dördündeki bir oğlana ne diyeceğini bilmiyorsun diye, benim torunumun çocuğunu görmeye, bedava dadılık yapmaya ya da pespaye bir anne müsveddesine cüzdan olmaya niyetim yok, anlaşıldı mı? Ayrıca, Romen’den biz sorumluyuz. Öz kızımız bizden bunu bekliyor. Bize güveniyor.”

Sandler homurdandı; bıraktı karısı savını madde madde sıralamayla sürdürsün. Romen’e ne diyeceğini biliyordu, ama ne dese fark etmeyeceğini de biliyordu. Yasaklamak, yangına körükle gitmek olur, işlerin daha da kızışmasına yol açardı. Oğlana, bu kızı bırak da ötekini seç, demeyecekti ki; fiziksel olarak ulaşabildiği tek kızıdan vazgeçmesini söyleyecekti. Bir ördeğe, paytak paytak yürüme, demekten farksızdı. Yo, başka bir şey düşünmeliydi. Hiç olmazsa prezervatif kullanmasını öğütleyebilirdi, ama Vida daha fazlasını bekliyordu: ilişkinin bitmesini. Şu an böyle bir olasılık söz konusu bile olamazdı; ayrıca Romen koşullar düşünüldüğünde, durumu gayet de iyi idare ediyordu doğrusu. Uyuşturucu kullanmıyor, çetelere katıl-

mıyor, tutuklanmıyordu; evdeki halinde tavrında da kesinlikle düzelme vardı. Yine de, Vida haklıydı elbette. Mahalle değişmişti, dönem de. Kızın neyin nesi olduğunu bilmedikleri gibi, Cosey kadınlarının son zamanlarda neler tasarladığından da habersizdiler. Yalnızca onlardan daha fazlasını bilmeyen yöre halkının dedikoduları, tahminleri ve hasetleri. Bir zamanlar, herkes her şeyi bilirdi. Bir zamanlar, bir erkek bir başkasına oğlundan ya da kızından yakınabilirdi; veya bir grup kadın hızlı bir kızı bir hamlede alaşağı ederdi. Johnsonlar hariç. Onların üstüne çullanan olmamıştı. Onlar sıradan, alışıldık değildi; herkesin üst üste yaşadığı, her öksürüğün, her yan bakışın dikkatle izlendiği Up Beach'te bile.

Hey Tarım, dedi içinden, bunlar elli yıl önceydi. Sanki geçmiş tertemizmiş gibi, eski, güzel günleri yâd edmenin ne yararı vardı? Oysa onun boğulmuş, bastırılmış bir geçmiş olduğunu adı gibi biliyordu Sandler. Vida kin kustuğu öykülerinde, Bill Cosey'in aleyhinde tek sözcük etmezdi. Onun anlatış biçimine bakılırsa, Heed elli iki yaşındaki, babasından bile yaşlı bir erkeği kovalamış, baştan çıkarmıştı. Onunla zorla evlendirilmemişti de, adamı kendisi ayartmıştı sanki. Vida büyük bir olasılıkla, pek çokları gibi, erkeklerle evli kaldığı, ondan hoşlandığı ve oteli devraldığı için içerlemişti küçük kıza. Onlara göre kız anadan doğma bir yalancı, madeni kazmak için on ikinci yaş gününü bile bekleyemeyen bir servet avcısıydı. Cosey'i bağışlamışlardı. Yaptığı her şeyi. Yetişkin bir erkeğin duyduğu ilgi yüzünden bir çocuğu suçlayacak kadar hem de. Ne yapacaktı kızcağız? Kaçmak? Nereye? Cosey ya da Wilbur Johnson'ın erişemeyeceği bir yer var mıydı?

Sandler, Heed'i son görenlerden biriydi; kapısını çalmış, Romen'i akşamüstleri, okuldan sonra yardımcı olarak işe alıp alamayacağını sormuştu. Kadın medeni davranmıştı.

Her zamanki gibi, son derece zarıftı. Ona buzlu kahve ikram etmişti – büyük olasılıkla, Christine’in evdeki konumunu göstermek için. Sandler onu hiçbir zaman diğerleri kadar eleştirmemiş, tam bir baş belası olduğunu düşünmemiştir. Belki de nedeni, Heed’in kocasıyla kurduğu dostluktu. Bill Cosey’in anlattıkları Heed’in sivri köşelerini yumuşatmıştı; regl oluncaya kadar elini sürmemesi, ilk ilişki için bir yıl beklemesi ve kızı ancak ondan sonra balayına götürmesi gibi. Yine de, yanında rahat edebileceğiniz, kolay bir kadın değildi. Sandler onun güzel bir kadın olup olmadığına bir türlü karar verememiştir, çünkü onu düşündüğü zaman aklına ilk gelenler “sahte”, “kuşkucu” gibi sözcüklerdi. Eh, bir gecede kulübeden şatoya atlayan birinin yapmacık olması doğaldı. Sırtında, kıskançlık yetmezmiş gibi bir de May’i taşıyan birinin kuşkucu olması da elbette. Öte yandan, Sandler’in gördüğüyle Bill Cosey’in gördüğü aynı şey değildi hiç kuşkusuz. Teknedeysen, Cosey için o yirmi beş yıl hiç yaşanmamış gibiydi. Onun teknede sarhoş sarhoş yâd ettiği Heed (sanki ölmüş gibi), sürekli kem gözleri kollayan, her şeyde kusur arayan, asık yüzlü bir kadın değil, gülümsemesi bulaşıcı, mum gözlü, uzun bacaklı bir melekti.

Bir erkeğin cinsel itiraflarından oldu bitti rahatsız olan (kendi cinselliği hakkında kesinlikle, en küçük bir bilgi vermeyen) Sandler her seferinde konuyu değiştiriverirdi. Ama Heed’i ilk görüşünü anımsamaya çalışırken, aklına Cosey’in yaptığı dalgın, düşsel tanım geldi: dar kalçalar, tahta kadar pürüzsüz bir göğüs, yumuşacık, nemli bir ten – bir dudak gibi. Seyrek ayva tüylerinin üstünde, varla yok arası bir göbek. Cosey kıza duyduğu çekimi açıklarken hep aynı arzuyu dile getirirdi: kızı yetiştirmek, gelişimini sabırsızlıkla izlemek. Bu düzenli, yakın gözlemin verdiği, çoğu erkeğin habersiz olduğu zevk, ona bir doyum tattırmakla kalmamış,

onu hayata da bağlamıştı. Cosey'in karısına ilişkin bu kendinden geçmiş, akli başından gitmiş yorumlarını dinlerken, Sandler ondan bekleneceği kadar büyük bir tiksinti duymazdı, çünkü duyduğu şeyler zihninde bir çocuğun değil, bir mankenin resmini canlandırırđı. Öte yandan, Cosey o sıralarda artık salt yetişkin kadınlarla düşüp kalkıyor olsa da, Sandler onun kendine bir çocuk-gelin seçmiş olduğunu aklından bir türlü çıkaramazdı. Vida bu konuda tek söz etmiyor, Sandler de konuyu açıp yaraları deşmek, bu gerçeğin darbesiyle karısının putunu devirmek istemiyordu.

Eh, pekâlâ. Şimdi benden bekleneni yapmalıyım, diye düşündü. Romen'in yanlarına geldiği gün, Sandler bundan böyle onu korumak zorunda olduğunu anlamıştı. Kötü polislerden, sokaktaki katliamdan, uyuşturucu kurbanı olmaktan, hapislane sustalılarından ve beyazların kavgalarındaki keyfi ateşlerden. Bir dışının ciddi bir tehdit oluşturacağı, oğlanın karşılaşacağı ilk gerçek tehlikenin bu olacağı, kırk yıl düşünse aklına gelmezdi.

Böylece, Vida'yla kafa kafaya verip bir plan yaptılar: Torunuyla başbaşa görüşecekti. Oğlanın da kendisi kadar hevesli olduğunu görünce şaşırdı. Onun da konuşmaya ihtiyacı vardı demek.

Vida pencerenin önünde dikiliyor, görevini tamamladığını gösteren bir hareketle avuçlarını ovuşturuyordu. Kocasıyla torununun arabayla yola çıktığını görmek, onu yatıştırmıştı. Romen'in ait olduğu kuşak, sinirlerini geriyordu. Kendi çocukluğunda ya da Dolly'yi yetiştirirken öğrendiği hiçbir şey bu kuşakta işe yaramıyordu; sağı solu belli olmayan, çaresiz ana babalarla doluydu. Bu günlerde Noel'de ilk akla gelen şey çocuklardı; onun kuşağındaysa en son akla gelen. Şimdi çocuklar doğum günleri birer şölene dönüştürülmediği zaman ağlıyordu; onun zamarında doğum günle-

ri doğru dürüst anımsanmazdı bile. Ana babasının anlattığı, onu büyüleyen, iliklerine kadar etkileyen öyküler Romen'i (çaktırmamaya çalışsa da) bol bol esnetiyordu. Tamam, bu uçurum kesinlikle normaldi, ama ne ezeliydi ne de ebedi. Bill Cosey'e bir kova dolusu sakatat fırlatan çocuk, örneğin. Yalnız değildi; pek çokları alkışlamıştı oğlanı.

O fırın gibi sıcak öğleden sonrasında yükselen kahkahalar, alkışlar müziği bastırmıştı. Cosey otelin arka tarafında, bir olta kamışı onarmaktaydı. Fırlatıyor, yeniden sarıyor, bir daha fırlatıyordu, sonra patırtının nedenini öğrenmek için ön tarafa geçti; belki şarkıyı dinlemek, belki de havaya kaldırılmış, bazısı ricacı, bazısı talepkâr tabelaları okumak için. Elinde kamışla yaklaşırken, biri bu görüntüyü tansiyonu yükseltmek, ikna etme eylemini bir tartışmaya, özenle hazırlanmış, çarpıcı bir temsile dönüştürmek için fırsat saydı. Bir çocuk, elinde bir kovayla öne çıktı, içindekileri Bill Cosey'e fırlattı. Cosey ayakkabılarına, pantolonuna sıçrayan hayvan artıklarıyla, olduğu yerde zınk diye durunca alkışlar, ısıklar kesildi. Hiç kıpırdamadı; üstüne başına bulaşan pisliğe bakmak için bile. Onun yerine, hepsini tek tek, fotoğraflarını çekermişçesine dikkatle süzdü. Sonra kamışı sundurmanın parmaklığına dayadı, onlara doğru yürüdü. Yavaşça.

"Hey, Bella! Tünaydın, Bayan Barnes. Seni gördüğüme sevindim, George; kamyonu çalıştırmayı başardın mı?"

Gençle de yaşlıyla da konuştu. "Ne var ne yok, Pete? Kızın hâlâ kolejde mi? Hey, bugün çok güzelsin, Francie. Selam, Shoofly..."

Kibar karşılıklar onun selamlarını yansıladı, paçalarına bulaşan, bastığı yere saçılan bağırsakların, sakatatın iğrenç kokusuna direndi. Sonunda elini topluca veda edercesine salladı ve yemin törenini tamamlamış bir başkan ya da vaf-

tiz edilmiş biri gibi çekip gitti, onları orada öylece bıraktı. Kalabalık, bir karmaşa halinde bir süre daha oyalandı. İşte, 1968’de kuşaklar arasındaki gedik böyleydi, fakat Cosey onu aşmayı, geçersiz kılmayı, şöyle demeyi becermişti: “Ben ne yabancıyım ne de düşman.” O zamanlar konuşmak, saygılı ve ciddi bir konuşma, bir köprüydü. Aksi halde, gediği domuz pisliği doldururdu. Cosey onların istediği şeyi (toprağının birazını dağıtmak) asla yapmadı, ama denedi. Vida onu engelleyenin May mi yoksa Heed mi olduğunu bilmiyordu, ama kim yaptıysa, Allah ondan razı olsundu. İnsanları evsahibi yapmak, onları çömlekçilik kurslarından geçirmekten çok daha önemliydi. Aksi halde, şu anda ne olacaktı? *Tai* çi uzmanı evsiz barksızlar, çocuklarını yıkılmış binalarda, lastiksiz kamyonlarda yetiştirmeye çalışan, kafası yararsız bilgilerle dolu maceraperestler. Vida’ya göre bu, iktidara teslim olmakla onu alaşağı etmek arasındaki bir seçim değildi. Sorun, ailene karşı görevini yerine getirip getirmediğindi; işte şu anda da bu, torununu karşına alıp ciddi bir konuşma yapmak anlamına geliyordu. Vida, Romen’de insanlarla ilgilenmek, onlara değer vermek gibi doğal bir eğilim olduğuna inanıyordu, ama görüldüğü kadarıyla oğlan son günlerde bu yeteneğini nasıl kullanacağını bilemiyordu, hepsi bu.

Arka koltukta, gazete kâğıdına sarılmış, üst üste dizilmiş on beş alüminyum tabak vardı; her birinin üzerine bir isim yapııştırılmıştı. Vida’nın güneşliğe iliştiirdiği hasta ve yatalaklar listesi, adresleri de içeriyordu; sanki Sandler, Alice Brent’in şimdi pansiyonda kaldığını, Bay Royce’ın geceleri çalışan kızının yanına taşındığını bilmiyormuş gibi. Ya da hâlâ koltuk değnekleri kullanan Bayan Coleman’ın, Governor Sokağı’ndaki kör kızıyla yaşadığını. Bu eve mahkûm olanların üç seçeneği vardı: balık, tavuk ya da ız-

gara et. Bunlardan buram buram yayılan kokularsa arabayı bir makineden, çok daha rahat sohbet edilebilecek bir mutfağa dönüştürmekteydi.

Romen arabaya biner binmez radyoyu açtı, hoşlandığı şeyi bulana kadar düğmeyi çevirdi: evde Vida'nın yalnızca kulaklıkla dinlemesine izin verdiği müziği. (Böylece kadını rahatsız eden tek şey, boğuk titreşimle Romen'in dikkat kesilmiş, dinleyen yüzü oluyordu – şarkının sözleri değil.) Sandler bu müzikten hoşlanıyor ama karısına katılıyordu: Kendi nesillerinin dolambaçlı, imalı dilinden farklı olarak ("Deniz ürünleri istiyorum, anne. Tavukla pilav harika, ama bana biraz balık ver, anne.") Romen'in müziğinin dili, ancak bir petrol kuyusu kadar incelikli ve kıvraktı. "Doğal zihni kirletiyor, bozuyor," derdi karısı. Sandler uzandı, radyonun düğmesini kapadı. Romen'den bir sızlanma bekledi, ama gelmedi. Listedeki ilk eve doğru sessizce yol aldılar. Sandler ön kapıya ulaşmak için, önce üç çocuğun pantolonuna yapışan ellerinden kurtulmak zorunda kaldı. Alice Brent onu ısrarla içeriye buyur edince de, ona uğradığı ilk kişi olduğunu ve daha on dört teslimat yapacağını söyledi. Alice'in gururu okşanmıştı, adamın yakasını bıraktı. Sandler, Romen'in radyoyu çabucak kapadığını gördü. Eh, en azından benim tercihime saygı duyuyor, diye düşündü. Arabayı kaldırımdan uzaklaştırırken, akıcı bir sohbet konusu bulmaya çalıştı. Sorgu ya da söylev başlamadan önce paylaşabilecekleri bir şey. Vida'yla bir oğulları olmamıştı. İyi huylu, uslu bir çocuk olan Dolly ise, içinde uyanan isyan kırıntılarını önce erken bir evlilik, sonra da silahlı kuvvetlerle bastırmıştı. İyi ama, o kadar da zor olamazdı ya. Sandler'in kendi babası ve büyükbabası ona öğüt verirken hiç zorlanmamıştı. Kısa, ısırgan buyruklar. Örneğin, ikide bir gidip gelmemek için, aşırı bir yükü kucakladığında: "Tembel birinin yükünü asla

sırtlanma!" Hızlı, kolay bir fethetme hazırlandığında: "Kendine saygısı olmayan kızın, sana da yoktur." Ya da: "Şapkayı asamayacağın bir yere pantolonunu asma." Öyle uzun nutuklar, vaazlar yok; tabii karşı çıkmalar, laf yetiştirmeler de. Ama bu yöntemin Romen'de işe yaramayacağı anlaşılmıştı. Sandler'in bu tür çabaları, oğlanın suratını beş karış asmasıyla sonuçlanıyordu. Doksanlı yılların çocukları "özdeyiş" duymak da, bırakın anlamayı, okunamayacak kadar tozlu, köhne mesellerle eğitilmek de istemiyordu. Onlar en iyi öğüdü şu çekiç gibi inen müziklerinden alıyordu. Sek, susuz. Sade, şekersiz. Bir kurşun kadar doğrudan, dolaysız.

"Hamile mi?"

Romen afalladı, ama kızmamıştı, soruyu savuşturmaya da kalkışmadı. "Hayır! Bu da nereden çıktı şimdi?"

Güzel, dedi Sandler içinden. Kendi babası gibi konuya doğrudan dalmış ama onun gibi tehditkâr davranmamıştı. "Bütün zamanını onunla geçiriyorsun. Ne yaparak, peki?"

"Şunu bunu."

"Neler, mesela?"

"Bilirsin, arabayla dolaşıyoruz işte," dedi Romen.

"Geçen cumartesi şu eski otele gittik. Etrafı gezdik." Parke bir zemin, bir ot minder, hepsi iş görürdü, yeter ki yabancı bir yerde olsun. Kız arabayı onun sürmesinde ısrar etmiş, Romen'in elleri heyecandan ter içinde kalmıştı. Sırf acemilik yüzünden değil; o direksiyona hâkim olmaya çalışırken kızın ona sürekli sürtürmesi, okşaması yüzünden de; birkaç kez, birbirlerini mıncıklarken bir ağaca toslamalarına ya da hendeğe yuvarlanmalarına ramak kalmış, yürekleri ağızlarına gelmişti.

"İçeri girdiniz mi?" diye sordu Sandler.

"Evet. Kapı açıldı." Asma kilitli kapılar, demir kadar sağlam pencereler Romen'in tepesini öyle bir attırmıştı ki,

Junior'ın onun kot pantolonuna soktuğu eli kadar kararlı yumruğunu camlardan birine indirivermişti. Ürkütücü bir yerle karşılaşacaklarını sanıyorlardı: örümcek ağları, çerçöp yığınları. Onun yerine, öğle güneşiyle ısl ısl parlayan bir mutfak, onlara hem geniş masasının üzerini hem de altını sunmuştu. Öteki odalar loştu, ama en az mutfak kadar davetkârdı. Junior, lobiden çatı katına kadar sırayla girip çıktıkları odaları tek tek saymıştı.

"Oraya yıllardır ayak basan olmadı," dedi Sandler. "Fareler cirit atıyordur herhalde."

"Biraz." Fare yoktu. Kuşlar. Uçan, kırıslara tüneyen kuşlar. Bina şarap gibi kokuyordu.

"Yolunuza çıkmadılar, yani?"

"Yo. Demek istediğim... yalnızca dolaştık, etrafa baktık, anlıyor musun?"

"Sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun?"

"Hayır, yani, ben..."

"Romen, ikimiz de erkeğiz, öyle değil mi?"

Romen yüksek konçlu lastik ayakkabılarına bakıyordu. Siyah çadır bezinin üzerinde havalı, beyaz bir daire. "Pekâlâ. Şimdi açık olalım. Dosdoğru."

"Tamam. Şey. O çok hoşlanıyor, yani şeyden..." Romen dizlerini ovuşturdu.

"Ama sen hoşlanmıyorsun?"

"Ya, nasıl olduğunu bilirsin, işte..."

"Neler oldu?"

"Hiçbir şey. Yani, tamam. Dolaştık, işte her tarafı kolaçan ettik. Önemli değildi." Tavanarasının dışında. Oraya ulaşmak için bir iskemleye çıkmak, asma merdivenden sarkan zinciri çekip merdiveni indirmek, sonra da tırmanmak gerekmişti. "Bize kibrit gerek," dedi kıza, "ya da bir fener." "Yo, gerekmez," diye fısıldadı kız. "Karanlığı yeğlerim."

Tavanarasına girerlerken, kanat hışırtıları, kuş cıvıltıları. Yarasa mı? Ama önlerinden uçan, aşağıdaki holden tavanarasına tırmanan ışıktaki bir görünüp bir yiten kanatların rengi sarıydı; tam "Vay, kanarya!" demeye hazırlanıyordu ki, Junior onu kendine çekiverdi. Sonra, saklambaç oynamaya başladılar. Kafes işi örümcek ağlarını parçalayarak; zifiri karanlık odada birbirlerini bir kaybedip bir bularak; tökezleyerek, kafa kafaya çarpışarak, ayakları takılarak düştüler, bir ayağı, bir boynu, sonra bir bedeni yakaladılar, karanlığa çınçın öten kahkahalarla, zevk ve acı dolu iniltilerle meydan okudular. Kuşlar çığırıştı. Karton kutular devrildi, yırtıldı. Döşeme tahtaları gıcırdadı, sonra altlarında çatladı, çıplak tenlerini tırmıkladı, oyunlarını bileyip ona oğlanın asla düşleyemeyeceği bir ciddilik verdi.

"Önemli bir şey değildi, öyle mi?"

"Şey, yani biraz, bilirsin işte. Sert denebilir galiba... Beni anlıyor musun?" Kız onun mahrem yerlerini sıvazlayınca, kızı duvara doğru itmiş... yo, yapıştırmıştı; meme ucunu sertçe dişleyince de, çığlık atmak yerine, zevkle inlemişti. O zaman, renk değiştirmişti. Siyahtan kırmızıya. Sanki dışarıdan bakıyor ve kendini karanlıkta açık seçik görebiliyordu – örselenmiş, terli cildini, ışıldayan dişlerini ve yarı kapalı gözlerini.

"Tam olarak ne yaptın, Romen? Anlat artık şunu."

"Ben değil. O."

"Şunu anlatır mısın, evlat?"

"Sert oynamayı seviyor, hepsi bu. Demek istediğim, canının yanması hoşuna gidiyor."

Sandler bir kavşakta fren yaptı. Yeşil ışıktaki durduğunu ayırımsaması bir dakikasını aldı. Romen yan camdan dışarıya bakıyor, bir karşılık bekliyordu; açıldığına, güvendiğine degecek, olgun, yetişkin bir yorum; itirafına sinmiş olan

soruya bir yanıt. Büyükbabasının kıkırdaması başka şeydi. Azarlaması başka şey. İyi de, elinden başka ne gelirdi? Trafik ışığı değişti.

“Bu konuda ne düşünüyorsun?” Sandler kırmızı ışıktaki, bir adres aranıyormuş gibi yaparak, yavaş yavaş ilerliyordu.

“Garip. Sapıkça.” Kız bundan hoşlanmakla kalmıyor öylesini yeğliyordu. Ama olup bitenler, Romen’i de heyecanlandırıyordu. Kendisine dışarıdan bakmak, soğuk, ciddi bir tavırla, kendini birinin canını yakarken, ona yeni bir zevk türünün kıyılarında, çığlık attıracak kadar hoyrat davranırken izlemek... Bir karyola demirine bağlanmış eldivenli bir elin, yenmiş tırnaklardaki mor ojenin görüntüsüne, inip kalkan bedenlerden yayılan çamur ve sebze kokusuna bile katlanamayan Romen – o Romen buharlaşmıştı. Bir daha da görünmeyeceği kesindi. Etiyle kemiğiyle, en azından. Belki yalnızca soluk bir çeşitlemesi; o da daha sonra, utancın yerini huzursuzluk aldığı zaman. Otelden ayrılırırken, bacağına onunkine bastıran, ensesini yalayan, meme uçlarını onun kulağına sokan kıza söylenmişti: “Hey, serinle biraz! Kes şunu. Senin yüzünden kaza yapacağım.” Bir de, şu öteki şey vardı. Junior ilk kez çizmelerini ve çoraplarını çıkarmıştı. Daha önce, mutfakta soyunduklarında her zamanki gibi çoraplarına dokunmamıştı. Ama tavanarasında onları da çıkarmış, birini oğlanın boynuna sıkıca dolamıştı. Romen merdiveni yarısına kadar inmiş, başını kaldırıp bakmıştı. Junior tavana açılan delikte oturuyordu, çorabın öteki teki ayağındaydı, Romen emin olamamıştı –holdeki ışık çok yetersizdi– ama çoraplı ayağı tıpatıp bir toynağa benziyordu.

“Sapıkça, ha? Eh, ben mutlak iradeye oldu bitti pek inanmamışımdır. İnsan her şeyi de denetleyemez ya.” Sandler arabayı uçuk mavi bir evin önüne yanaştırdı. Öndeki çimler kelleşmişti, susuzluktan kıvrılmaktaydı. “Ama sözünü geçirebileceğin birkaç şey var elbette; düşüp kalkacağın ki-

şiyi kendin seçmen, gibi. Anlaşıldığı kadarıyla yuları seni huzursuz eden, canını sıkan birine kaptırmışsın. Bu tür bir ilişkide, içgüdüden fazlası lazımdır; bilgi, önemli olan bilgi edinmendir. Hep insanlar ne diyecek kaygısıyla davranamazsın, ama şu sözüme kulak ver: Geri adım atarsam bana ödleğ derler diye korkma. Bu hayatını bile kurtarabilir. Çaresiz değilsin, Romen. Bunu sakın unutma. Bazen kestirip atmak, devam etmekten çok daha büyük bir cesaret gerektirir. Bazı arkadaşları evine çağıramayacağını bilirsin. Ve bunun çok da makul bir nedeni vardır... beni anlıyor musun?"

"Evet, efendim. Dinliyorum."

"Bir kadın önemlidir; bazen üç kupayı birden kazanırsın: iyi yemek, iyi seks ve iyi sohbet. Çoğu erkek bunların tekine bile razıdır, ikisini elde edince de bir istiridye kadar mutlu olur. Ama şimdi söyleyeceklerimi iyi dinle. İyi bir adam iyi bir şeydir, ancak dünyada iyi bir kadından daha mükemmel yoktur. Bu annen olabilir, karın, sevgilin, kız kardeşin ya da omuz omuza çalıştığın bir meslektaşın olabilir. Hiç fark etmez. Böyle birini bulunca, yanından ayrılma. Gözünü korkutan birini görünce de, tabanları yağla."

"Seni anladım," dedi Romen.

Tabaklar soğumuştı ama hâlâ lezzetliydi; Sandler'in neşesi yerine geldi, teslimatı tamamladılar. Romen yardıma hazırdı; her durdukları yerde arabadan atladı, tepsileri kapıp bir garson gibi özenle kapı kapı dağıttı. Vida duyunca memnun olacaktı. Sandler de, endişelenmeyi bırak, diyecekti ona. Rahatla. Radyoyu açmış, başını arkalığa dayamış, uyuyan torununa baktı.

Romen, gözleri kapalı, Junior'ı düşünüyordu, kızın dudaklarını arımsayınca ağzına doluveren salyayı yuttu. Sırf ondan söz etmek bile sertleşmesine yetiyordu. Canını sıkan bir şey olabilirdi, ama yine de, kız onu tepetaklak ediyordu işte. Üstelik ilk günlerden, yani inisiyatifin kızda olduğu

günlerden çok daha fazla. Şimdi sevecenliğe karışan sertlik, şehvetin açık saçık sözlerle parçalanmaya başlayan o bildik, malum dili dizginlerin Romen'e geçmesini sağlamıştı. İstese kızı döverdi ve kız onun karşısında diz çökerdi. İlginç. Junior eşi bulunmaz bir evcil hayvan gibiydi. İster okşa ister kırbaçla; her durumda yalıyordu seni.

Radyoyla kasetçalar kendisi içindi. Kısa saplı sırt süngeri Heed için. Kılları Heed'in öteki fırçasından daha yumuşak olan saç fırçası da öyle. Junior satın aldıklarını yemek masasının üzerine yaydı. Heed fırçadan memnun olmayabilirdi, ama özel temizliği için kullanabileceği küçük süngere bayılacaktı. Sapında, bileğe geçirilebilecek bir ipi bile vardı – onu doğru düzgün kullanamayacak ellerden kaymaması için. En iyisi de, diye düşündü, onu o küvetten çıkıp duş almaya razı etmektir. Duşun içine küçük bir tabure koymuştu. Daha güvenli. Daha kolay. Sıra, duşa kabini taktırmaya gelmişti – ikinci kata. Onca nakit para, ama harcayacak yer yok. Yazık. Geceleri kendini odasına kilitlemek, gündüzleri evden çıkmamak. Şimdi de kızın onu otele götürmesini istiyordu; gizlice. Evin kalanı, yapılması gerekenler, vs. ne Heed'in umurundaydı ne de Christine'in. O hiç kullanılmayan, koca yemek salonunun elden geçmesi gerekiyordu, örneğin. Tavandaki pervaneyi, o çirkin masayı kaldır at. Birkaç kanepe, koltuk, bir televizyon koy. Junior salonu İslahî'ndeki Eğlence Odası'na dönüştürdüğünü ayırımsayınca, gülümsedi. Eh, neden olmasın? Oturma odasının da düzenlenmesi gerekiyordu. Tapon bir havası vardı, hani şu gürültücü çocuklar, geveze ana babalarla dolu eski TV dizilerindeki evler gibi. Holü geçti, oturma odasındaki divana oturdu. Bir zamanlar beyaz olan halının üzerine konmuş, turkuvaz rengi, parçalı bir kanepe. Yan sehpa'nın üzerindeki armut biçimli, iddialı

lambaların ikisi de çatlak. Çizgili perdelerin iki kanadı kornişlerden kurtulmuş, sarkıyor; ötekiler yırtılmış. Muharebe izleri, diye düşündü. Artık sürdüremeyecek kadar yaşlanmaları ya da bitkin düşmelerinden, delinmesi olanaksız bir suskunluğa gömülmelerinden önceki savaşın.

Orada öylece otururken, hayatında ilk kez bir evde, gerçek bir evde bulunduğu, yaşadığı Junior'a dank etti. Her odası farklı bir amaca hizmet eden, içleri farklı eşyalarla dolu bir ev. Merak ediyordu; İyi Adam'ı neyden hoşlanırdı acaba? Kadife? Hasır? Bu eşyaları kendisi mi seçti? Yoksa hiç umursamadı mı? Burayı sevmedin, öyle değil mi? Lambaları kim kırdı? Sonra kim yapıştırdı peki? Christine mi? Perdeleri çekip yırtan Heed miydi? Sürekli senden söz ediyor. Sana nasıl hayran olduğundan falan, ama numara yapıyor, değil mi? Christine ise senden nefret ediyor. Resimde gözlerin gülümsüyor, ama ağzının aç bir hali var. On bir yaşında bir kızla evlenmişsin! On birimdeyken ben evden kaçmıştım. Beni geri getirdiler, sonra da İslahevi'ne kapattılar. Bir asker bebeğim vardı, elimden aldılar. Seni o zamanlar tanıyor olsaydım, bana kimse ulaşamazdı. Sen bana bakar, benimle ilgilenirdin, çünkü beni, her şeyi anlardın, kılıma bile dokunmalarına izin vermezdin. Heed'le, onu korumak için mi evlendin? Tek yolu bu muydu? Yaşlı bir adam bana bir şeyler yaptırmaya çalıştı. Beni zorladı. Ama yapmadım. Orada olsaydın, onu gebertirdin. Benim de aynen buna kalkıştığımı söylediler, oysa yapmamıştım. Yani kalkışmamıştım. Beni buraya senin çağırdığını biliyorum. Otobüs durağında bulduğum gazetede o ilanı okudum. Tahta sırada, hemen yanımda duruyordu. Çok zayıf bir ihtimaldi, yine de denedim. Bir kadının cüzdanından iki yirmilik aldım. Çantasını lavaboya bırakmış, ellerini kurutmak için helanın öteki ucuna gitmişti. Çantaya çarpıp devirdim, özür dile-

dim. Açıp bakmadı. Terry bana birkaç giysisini dn ver-
di. Verdi sayılır, yani. Demek istediğim, isteseydim, verirdi
elbette. Onunla Kızıl Ay'da buluştuk. İslahevi bana  yıllık
Çalışmamın karşılığı olarak yüz dolar vermişti. Parayı sine-
malarda, lokantalarda yedim. Terry, Kızıl Ay'da garsondu.
Aramız iyiydi, bol bol gülerdik. Sağda sola yattığımı söyle-
yince, beni odasına davet etti. Kilise sıraları, sinemalar, rıhtı-
mın oradaki kumlar. Sürekli hareket halindeydim ki polisin
gözüne arpmayayım, beni ayyaş falan sanmasınlar. Ne içki
kullanırım ne de uyuşturucu. Tamam, keyiflendiriyor ama
kafan kıyakken bir sürü şeyi kaçırıyorsun. Oysa ben hiç-
bir şeyi, ama hiçbir şeyi kaçırmak, ıskalamak istemiyorum.
Onca yıl kilit altında tutulduktan sonra... Hata bendeydi, sa-
rının; on beş yaşındaydım ve tek başınaydım. Daha akıllıca
davranmam gerekirdi. Ama yalnızca oğlanları tanıyordum,
erkekleri değil. Erkek arkadaşımdan hoşlandın mı? Çok
güzel, değil mi? Öyle tatlı ve sıradan ki. Ondaki bacaklar
kimde var? Omuzlarının genişliği bir kilometre, üstelik y-
rrken hiç oynamıyorlar. Tanrım. Onu elimden kaçırmaya
niyetim yok, tamam mı? Bugün geç kaldı, çünkü bykba-
basıyla birlikteymiş. Garaj buz gibiydi, biz yine de mangal
yaktık, etlerimizi yerken bir güzel dzştk. Bizi grmeliy-
din. Ama zaten gördün, değil mi? İstediğin yere gidebilir-
sin; oteli buradan daha çok sevdiğini biliyorum. Sevgilimle
oraya gittiğimizde bunu hemen anladım. Orada, her yerde
seni hissettim. Heed orada bir şey yapmamı istiyor. Ne ol-
duğunu söylemiyor, ancak bunun, Christine'in defterini
bütünüyle drecek bir şey olduğunun farkındayım. Bence
hayal görüyor. Oynadıkları oyun mu? İki de kaybedecek.
Kaybettikleri şeyin ben olmamam için elimden geleni yapa-
cağım. Ya da sen. Neden böyle dediğimi bilmiyorum. Özür
dilerim. Hâlâ alışamadım da. Bazen benim İy i Adam'ım ol-
duğunu unutuyorum.

8

BABA

Şu anda en çok, Anna Krieg'in talimatıyla aldığı o yürüyüş botlarına ihtiyacı var. Otele giden yol serin bir gecede tenis ayakkabılı, çorapsız, gergin, hırçın bir yaya için oldukça tehlikeli. Katı disiplinli Anna Krieg olsaydı, sıkı hazırlanırdı: sırt çantası, su, el feneri, *brot*,* kurutulmuş balık, fındık. Christine yemek pişirmeyi ondan öğrenmişti: Amerikalı bir askerin karısı olarak, görevle gönderildikleri Almanya'da. Yirmisine yeni basmış, kendini PX'e adanmış olan Anna taze sebzeler, patates çeşitlemeleri, deniz ürünlerinde ustaydı, ama özellikle tatlılarda şahlanıyordu. Yemek pişirme dersleriyle bira, akşamlarını şenlendirmiş, Christine'in evliliğinin çökmesini, yaşadıkları karargâh kadar ıssızlaşmasını geciktirmişti. Bu dostluğa karşılık, o da bir gün Anna'nun dağa tırmanma önerisini kabul etti. Onun tavsiye ettiği iyi cins yürüyüş botlarıyla sırt çantasını satın aldı; bir sabah erkenden yola koyuldular. Christine yan yollardan birinin ortasında durdu, vazgeçmeleri, otostopla üsse dönmeleri için yalvarmaya başladı. Tabanları alev alev yanıyordu; ciğerleri şişmiş, birbirine yapışmıştı. Anna'nun yüzü müthiş bir hayal kırıklığı ama aynı zamanda da anlayış yansıtıyordu. "Zavallı, lapacı Amerikalı; sıfır dayanıklılık, sıfır irade!" Hiç konuşmadan geri döndüler.

* (Alm.) Ekmek. (ç.n.)

Christine kapıyı açınca, Ernie'yi başçavuşun karısıyla sarmaş dolaş buldu. Kocasının çıplak kıcına tekmeyi basmak istedi, fakat ayakları öylesine sızlıyordu ki, altı şişe *Spaten*'i erkeğin kafasına peşpeşe fırlatmakla yetindi.

İrk ayrımcılığına daha yeni son vermiş olan ordudaki diğer asker eşlerinin ve ahlak ilkelerinin hatırına, bir kıskançlık krizinin gerektirdiği davranışları sergilemek zorunda olduğunu hissediyordu, ama kızmaktan çok afallamıştı. Ernie Holder'ın olanca iddiasına karşın, kim olduğunu apaçık görmenin şaşkınlığıydı bu: Christine'in mükemmel yetiştirilmiş, göz kamaştırıcı kişiliğine karşılık sunması gereken tek şey, bir üniformayla bir başka ülkeye kaçışın yanı sıra sadakat olan, sıradan, döküntü bir er. Ertesi gün sırt çantasını, aşçılık becerilerini ve yürüyüş botlarını aldı, Ernie'yi terk etti. Idlewild'den annesini aradı. Onun sesini duymak May'i rahatlatmış gibiydi, ancak kızının Silk'e dönmesi konusundaki duyguları çelişkiliydi. Kızının içinde bulunduğu duruma karşı en küçük bir ilgi yansıtmayan, karman çorman gevezeliği, "bataklik gelini" gibi laflarla, yanmış bir "özgürlük" otobüsüne ilişkin kopuk göndermelerle delik deşikti. Christine'i uzak durması için uyarmaya çalışıyordu besbelli.

May'in tanımladığı ortam fazlasıyla küf ve taşra koktuğu için Christine oyalandı. Genç Hristiyan Kadınlar Birliği tarafından kapıdan çevrilip tam da sokakta geçmiş sayılmayacak (otobüs durağı, sokak sayılmazdı) iki gecenin ardından, kapağı bir Phillis Wheatley Evi'ne attı. O ayrılırken, öylesine şen şakrak ve kendinden hoşnut olan taşra, şimdi kızıl tehditlerin, kara listelerin korkusundan sinmiş durumdaydı. Sırf dış görünüşü sayesinde bir lokantada garsonluk işi buldu; sonra yemek pişirebildiği anlaşıldı. Samimi, sıcak bir mahalle lokantasıydı; müşterilerin yemeği bedavaya ge-

tirmek için denediği yollar Christine'i güldürüyordu; orada yıllarca kaldı; binbir yalan dolanla May'i kendinden uzak tutarken, bir yandan da kendine bir koca aradı. Üç tane buldu, ama hiçbirisi onun değildi; sonunda Fruit'la tanıştı. Artık lokantadan sıtkı sıyrılmış, patronu, karısını, kasiyeri ve eli tez aşçıyı kapsayan dedikodu girdabından bıkip usanmıştı. Bu amaçsız gazez onu yiyip bitiriyordu; tıpkı o sırada ilişkide olduğu evli erkekle arasındaki yararsız, anlamsız tartışmalar gibi. Adamın karısından ayrılıp ayrılmaması, çocuklarının anasıyla yatıp yatmaması, ona daha değersiz bir Noel armağanı verip vermediği, aslında Christine'in umurunda bile değildi. Ama hiç ortak dostları olmadığı için, aşkını kanıtlama baskılarıyla ayrılma tehditleri dışında konuşacak konu bulamıyorlardı. Bu bir yaşamın yalnızca taslağı, bir kâğıt peçeteye çizilmiş, içi boş çerçevesiydi; ama May'in tarif ettiği evden uzak durmak için sığınabileceği tek boşluktu. İşte Fruit, çadır bezinden yapılma bir çanta ve kusursuzca ütülenmiş bir iş gömleğiyle bu amaçsızlığa giriverdi.

"Eti saklama. Ne yediğimi görmek isterim." Christine kırmızı sosu geri çekti, erkeğin açık seçikliğine hayret etti – daha sonra keşfettiği gibi, bu onun hem alışkanlığıydı hem de Tanrı'dan kopardığı bir ihsan. Onu dinlerken, ansızın her şey öylesine aydınlandı ki, Christine tam dokuz yılını onun yanında geçirdi. Kemik yapısı düzgün, güçlü bir erkekti; çok güzel, iri elleri, büyüleyici bir sesi vardı. Dünyayı Christine için durulaştırdı: Büyükbabası (bir burjuva hain); annesi (kafayı sıyırmış bir tutucu); Heed (muhteris bir fırsatçı); Ernie (bir üçkâğıtçı). Kısacası, Malcolm X'in zehir zemberek tanımıyla, "taş kafalılar". Fruit onun yükümlülüklerini de kısaca tanımladı. Christine de açık renk tenini, gri gözlerini, ölümcül bir ipeksiliği haykıran saçlarını bağışlatmak istercesine, kendini davaya adadı, uyumlu ve emre amade bir yol-

daş olup çıktı. Kılık kıyafetini "anayurdu"na göre değiştirdi, dilini sloganları ateşleyecek biçimde keskinleştirdi, kendini savunmak için bıçak taşımaya başladı; ırkına yaraşmayan saçlarını güçlü jlelerle gizliyor, kulaklarından küçük deniz kabukları sallandırıyor, asla bacak bacak üstüne atmıyordu.

Bu ateşli, inançlı, iddialı erkeği hüsrana uğratmaktan d kopuyordu; erkeğin onu küçümsemek, ona bir avuç toprakmış gibi davranmak zorunda kalmasından da; ancak korktuğu başına gelmedi, çünkü Fruit toprağa bayılıyordu. Onun tarlaya, tohuma, ekine bakışı, Christine'le paylaştığı bir seveda masalıydı. Bir iftlik, diyordu, bir gün bir çiftli-ğimiz olursa, orayı kendimize s yaparız. Christine onun- la aynı fikirdeydi, ama olaylar çok hızlı gelişiyordu, kuruş kuruş biriktirilen, yalvar yakar elde edilen, zorla sızdırılan paraysa, daha acil başka ihtiyaçlar için gerekliydi.

Ülkenin dört bir yanı uyuyan, uyandırılmayı bekleyen mahallelerle, odaklanacak bir şeye gereksinen, dikkati da-ğınık gençlerle doluydu. Christine'in botları gösteri y-ryşlerinde paralandı; sırt çantası oturma eylemlerinde minder olarak kullanıldı. Kıpır kıpır heyecanın, amaca y-nelik coşkunun itkisiyle, Christine'in kof kibri, cakası ırksal adalet arayışına, hava atma yeteneği de cesarete, gözüpek- liğe dönüştü. Bütün o kavgaları şimdi zar zor anımsıyordu: muhbir bolluğu, kirlenen para, bireysel, başıbozuk eylemler mi yoksa uzun menzilli planlar mı, yeraltı faaliyetleri mi, medyayla dans mı? Onlarınkı, on yedi kişiden (on biri siyah, altısı beyaz) oluşan, Till duruşmasından sonra yeraltında r- gtlenen bir gruptu. Bağımsız, zerk; öteki gruplara, ancak eylemi yeterince güçlü bulurlarsa katılıyorlardı. Christine bütün bunlardan büyük keyif alıyor, işin ciddiyetini kav- radıka serpilip gelişiyordu; kendini tam anlamıyla Fruit'a adamıştı. Orada, onun yanındayken, ayak altında değildi,

işin içindeydi. Kocasını yatakta bir kadınla yakalayan bir eş, vadesi dolmuş bir metres, istenmeyen, baş belası bir kız çocuğu, yok sayılan bir torun, kolayca gözden çıkarılan bir arkadaş değildi. Değerliydi. Böyle sürüp gitmemesi için de bir neden yoktu. 1955'te ekilen kaçınılmazlık tohumu 1965'te tomurcuklanmış, 1968'de ise patlayacak kadar olgunlaşmıştı. Ancak 1970'e gelindiğinde, cenazelerin iyice güçten düşürdüğü hareket, Christine'e solmuş bir yaprak gibi görünmeye başladı. Sonun başlangıcını geciktiren kişi, Nina Simone oldu. Bu ses, kadınsı teslimiyete bir saygınlık yükledi, körlemesine suça da bir romantizm. Dolayısıyla, kaçınılmaz son geldiğinde bunun bir son olduğunu hiçbiri kavrayamadı. Yalnızca bir sifon çekmeydi; küçük, önemsiz. Christine yedinci, sorunsuz kürtağın ardından kalkmış, sifonu çekmiş, dönüp girdap gibi dönen suya bakmıştı. Orada, o bulanık, pıhtılı kırmızılıkta bir an bir profil görür gibi oldu. Bir saniyeden de kısa bir sürede, suda, kesinlikle olanaksız bir imge belirmişti. Christine yıkandı, yatağa döndü. Kürtağlara hep kayıtsız kalmış, onları yalnızca esaret zincirinden eksilen birer halkadan ibaret görmüştü; zaten anne olmak istemiyordu – asla. Ayrıca onu durduran ya da aksini öneren de yoktu: Devrimin erkeklere ihtiyacı vardı, babalara değil. Kısacası, bu yedinci müdahale de onu zerre kadar rahatsız etmemişti. Her ne kadar o bulutsu, ahududumsu kızılığın içinde bir görünüp bir yiten, doğmamış gözü tamamen kendisinin hayal ettiğini bilse de, hâlâ, arada bir merak ederdi: Ona böylesine suskun bir ilgiyle bakan kimdi? En olmadık anlarda (bir hastanenin bekleme odasında, vurulmuş bir oğların ağlayan annesini avuturken, bitkin düşmüş üniversite öğrencilerine su şişeleri ve kuru üzüm dağıtırken), o yorum-suz gözün orada olduğu duygusuna kapılıyordu – polislerle gözyaşlarının oluşturduğu o kaosun tam ortasında. Daha

dikkatli davransaydı, belki gerçek sonu durdurabilir, hatta yasaklayabilirdi, ama tam o sırada büyükbaba öldü. Fruit onu cenazeye katılması için yüreklendirdi (aile ailedir, dedi, gülümseyerek ekledi: Hepsi birer siyasi gerzek olsa da). Christine duraksadı. Giderse, Heed'in cinayete meyilli ortamına dalmış olacaktı; annesiyle de, tıpkı şu seyrek telefon görüşmelerinde yaptıkları gibi, politik tartışmalara girecekler, birbirlerini çığlık çığlığa suçlayacaklardı: Neden sesinizi kesmiyorsunuz? Niye, üç yüz yıllık suskunluk canına tak etmedi mi yani? Her şeyi yitireceğiz! Evet, uğruna köleleştirmiş şeyleri! GÜM.

Sonunda ölmüştü. Christine'i çirkinlikle tanıştıran, sonra da suçu onun üstüne atan kirli adam.

Ölmüştü. Kendi kanından olanları terk edip tahtı Christine'in oyun arkadaşına teslim eden zorba.

Ölmüştü. Eh, güzel. Christine de kalkıp gidecek, onun arkasında bıraktığı enkaza bakacaktı.

Şimdi onu gözleyen yok. O yargılamayan, yalnızca bakan göz çoktan yok oldu... sırt çantasıyla ve yürüyüş botlarıyla birlikte; oysa şu anda, yaşamını altüst etmek isteyen yılanı ve onun yordakçısını durdurmak için onlara fena halde ihtiyacı var. İkisini, Heed'le Junior'ı evdin hiçbir yerinde görememişti. Garaj boştu, araba yolu da öyle. Heed'i odasından iblisçe bir komplonun dışında hiçbir şey çıkarmazdı – üstelik, gece vakti! Onun ilgisini çeken tek bir yer olabilirdi: otel. Christine kaybedecek tek bir dakikasının bile olmadığını anladı; gerekirse oraya kadar koşacaktı.

Hiç anlaşılmıyordu, fakat Fruit ondan sekiz yaş küçüktü, dolayısıyla başka kadınlarla da gönül eğlendirmişti. İşte, ilişkilerinin güzelliği, içtenliği de buradaydı. Bu durumu ondan iyi kim anlayabilirdi; yalınayak, parmak uçlarında gezinenlerin pıtırtısının, malzeme kulübesinin arkasında-

ki hıştırların, kadın konuklardan birinin ötekine dikilmiş, ateş saçan gözlerinin parıltısının gündelik, sıradan şeyler olduğu bir otelde büyümüş olan, koca ayartına şampiyonu Christine'den? Büyükbabasının, karısına herkesin içinde şöyle dediğini duymamış mıydı: "O küçük kuyruğunu sallayıp durma. İstemiyorum, üstelik ihtiyacım da yok." Sonra da karısını doğum günü partisinde tek başına bırakıp ihtiyaç duyduğu kadın her kimse, onunla buluşmaya koştuğunu Christine kendi gözleriyle görmemiş miydi? Ernie Holder'ın kafasına fırlattığı *Spaten*'lere bakmayın; bir erkeğe sahip olmak demek, onu birileriyle paylaşmak demektir. Bunu kabullen ve vakur bir biçimde göz yum, tamam mı? Başka kadınların yatakları sorun değildi. Hem yapılacak onca iş varken, insan her serseri çiftleşmeyi nasıl gözleyebilirdi ki? Christine seçilmiş, atanmış olan kadındı, herkes de bunu böyle kabullenmişti. Bir eylem toplantısında, birlikte anılan adları bir şekerleme paketini çağrıştırırdı: Fruit'la* Chris. Fruit'la Chris.

Şekerleme, içlerinden biri gönüllü öğrencilerden birinin ırzına geçinceye kadar dağılmadı. Bunu bir Yoldaş yapmıştı. Sinirlenemeyecek kadar utanmış olan kız, Christine'e, üniversitede dekan olan babasına duyurmaması için yalvardı.

"Lütfen, lütfen söyleme."

"Peki, ya annen?"

"Ah, yo! Hemen babama yetiştirir!"

Christine öfkeden köpürdü. Kızsa eğitimden geçen bir Doberman yavrusu gibi tam anlamıyla içine kapanmıştı. Aman, Büyük Kutsal Babacık duymasın! Christine ona aldırmadı, herkese söyledi; özellikle de Fruit'un tepkisinden pek hoşnut kaldı. Hep birlikte kıza kol kanat gerdiler,

* (İng.) Meyve. (ç.n.)

Yoldaş'ın yediği halta lanetler savurdular, ateş püskürdüler; önce sıkı bir fırça çekip sonra da örgütten atınayı kararlaştırdılar. Ama yapmadılar. Adamı bir sonraki görüşlerinde: "Hey, ahbap, ne var ne yok?" Christine, Fruit'u bir köşeye çekince, Yoldaş'ın ne dediğini öğrendi: Suç onda değildi; kız sutyensiz falan, dökük saçık oturarak ona pas vermişti; o da ilgisini belirtmek için kızın poposunu ellemiş, kız da yumruğu yapıştırmak yerine kıkır kıkır gülüp, bira ister misin, diye sormuştu. Fruit başını esefle salladı, insanların salaklığına, yozlaşan politikalara ilişkin bir şeyler mırıldandı. İşte, tek yaptığı da hayıflanmak oldu. Christine'in ısrarına karşın, bırakın "cezalandırmayı" ve "örgütten atmayı", adamı doğru dürüst fırçalamadı bile. Evet, Fruit, Yoldaş'ı örgüt için bir tehdit olarak görüyordu, ama bunu yüzüne söyleyemezdi. Evet, Yoldaş'ın ilkeli davalarını tehlikeye attığına inanıyordu, ancak bunu onun yüzüne vuramazdı. Kıza karşı işlenen suç, erkek dostluğunun, dayanışmasının gücü karşısında hiçbir ağırlık taşımıyordu. Fruit bir haini, bir korkağı ya da herhangi bir boşboğazı en küçük hatada azarlayabilir, ihraç edebilir, hatta dövebilirdi. Ama bunu değil – on yedi yaşındaki bir kıza yapılan bu saldırı, onun Kabul Edilemez Davranışlar listesinde, son anda, alelacele eklenmiş bir madde bile değildi, çünkü ırzına geçilen, ona ait değildi. Christine ırksal denklemi sundu: tecavüze uğrayan siyah, tecavüz eden beyaz; her ikisi de siyah; her ikisi de beyaz. Fruit'un kararını bu bileşkelerden hangisi etkilemişti? Öteki kızların, ırzına geçilen kız için seslendirdikleri anlayışlı sızlanmalar, şu rahatsız edici sorularla süslenmiş olmasaydı, daha yararlı olurdu elbette: Kız ne yapmış, peki? Neden *hemen*?..

Sonunda Christine çenesini kapadı, toplumsal başkaldırı ama örgütsel itaatten oluşan görevini sürdürdü; arada bir karşısına dikilip o eleştirisiz gözü sergileyen profilin

kesintiye uğrattığı, sakın bir dönemdi. Büyükbabasının cenazesinden dönünce sırt çantasını açtı, yüzüklerle dolu kesekâğıdını sallayıp içini boşalttı. Boy boy pırlantalar, tektaşlar. Tam on iki kadının, Sahtekârlar Otelı'ne kayıt yaptırmasına yetecek kadar. Göründüğü kadarıyla tek sorun, suitin yeterince rahat olup olmadığıydı. 1973'te, Tremaine Bulvarı sunduğu yüksek konforla müthiş çekici bir yerdi. Herkes, militanlar da ılımlılar da, aynı anda oraya girmek ve orada kalmak istiyordu; başkaldırı görevi yapay itaatle birleşti, iç içe geçti. Asıl meseleler değişti, yayıldı; sokaklardan, kapı aralıklarından bürolara ve şık otellerdeki konferans salonlarına taşındı. Kimsenin, hele karmaşık stratejileri olan yeni moda öğrencilerin "sokakta – çalışan – bebek – bakan – aşçı – teksir – makinesinde – bildiri – çoğaltan – yürüyüşlere – katılan – cevizle – kuru – üzüm - taşıyan" bu yaşlı kadına ihtiyacı yoktu; üniversite kitleleri için yeterince eğitim almamıştı, televizyon için de yeterince sığ değildi. Christine Yüce Mahkeme tarafından dikkatle incelenince, o ilgisiz göz de kapanıverdi: Christine'in meselenin dışında olduğuna karar verilmişti. Fruit onun umutsuzluğunu hissetti; dostça ayrıldılar.

Christine'e kalırsa, Fruit sahip olduğu son gerçek dosttu. Eski karısının sonunda neye razı olduğunu bilseydi, onun adına çok üzülürdü: burjuva büyükbabasının kötü bir kopyasına metreslik etmek. Doktor Rio tarafından kapının önüne konunca da, gidebileceği tek yer olan eve dönmek. Evine. Ayakta kalabilme mücadelesi vermek, kaçık bir engerek yıları tarafından sokulmamak için gözünü dört açmak üzere.

Christine bu yoldan son geçtiğinde, bir arabadaydı. Ön koltukta; çünkü geniş eteği bol yere gereksiniyor – pudra mavisi, kabarık bir şifon öbeği. Sırtında bir film yıldızının gece elbisesi var; askısız, ön kısmına imitasyon taşlar ser-

piştirilmiş. Annesi arka koltukta; 1939 model Pontiac'ı büyükbabası kullanıyor, buysa onu sinir ediyor, çünkü 1947 yılındalar, ama sivillerin çoğu savaş sonrası arabalara hâlâ ulaşamıyor. Büyükbaba, Christine'in gecikmeli de olsa on altıncı doğum günüyle mezuniyetinin birleştirildiği bu olaylı kutlamadaki tatsız ruh halini de buna bağlıyor. Ama Christine'e göre büyükbabasının keyifsizliğinin asıl nedeni, kendisiyle annesinin sevincinin gerçek nedeni: Ana-kız, oteldeki partiden önce, sırf aile için düzenlenen yemekte Heed'i bertaraf etmeyi başardılar ve kocası tarafından yola getirilişini izleme zevkini tattılar. Sonunda, üçü başbaşa kalabildi. Christine'in bu muhteşem dönüşünü kirletecek cahil, yapışkan bir eş müsveddesi olmadan.

Arabadan büyükbabasının kolunda inen Christine, otele göz kamaştırıcı bir giriş yapıyor; ah-ne-kadar-güzel-bir-kızıgiysisi de-olağanüstü; irksal sınıf atlamanın ve uygun hayaller kurmanın canlı kanıtı. Kalabalık alkışlarken, orkestra İyi ki Doğdun'u çalıyor, sonra da "Harbor Lights"a geçiyor. May ıslıl ıslıl. Christine alev alev. Otel üniformalı savaş gazileriyle, tatil yapan çiftlerle, Cosey'in dostlarıyla tıkabasa dolu. Müzisyenler "How High the Moon"a başlıyorlar; gelecek salt parlak değil, üstelik burada, çoktan başlamış bile; maaş çeklerinde onu görebiliyor, Er Bill'in başvuru dilekçesinde ona dokunabiliyor, caz şarkıcısının öfkesinde onu duyabiliyorsunuz. Şu geniş kapılardan dışarıya, açık havadaki dans pistine bakman, yıldızların devinimlerini görmek yeterli. Yuvarlanan dalgaları dinle, okyanusun kolonyasını içine çek... öyle tatlı ve erkeksi ki.

Sonra bir telaş, inanmazlıkla dolu bir mırıltı. Dönen başlar. Heed salonun ortasında, yeşil takım elbiseli bir adamla dans etmekte. Erkek onu havaya kaldırıyor, bacaklarının arasına indiriyor, yan tarafa savuruyor, eğiliyor, sonra yarı doğ-

ruluyor, gerilmiş baldırını, kızın titreyerek yaklaşan kalçasına tam zamanında yapıştıracak biçimde, dizlerini büküyor. Orkestra patlıyor. Kalabalık ayrılıyor. Bill Cosey peçetesini masaya bırakıp ayağa kalkıyor. Yeşil takım, dans adının ortasında duruyor, cep saatinin kösteği sallanıyor. Heed'in elbisesi kırmızı bir kombinezona benziyor, omuz askısı dirseğine kadar düşmüş. Billy Cosey adama hiç bakmıyor, bağırıyor ya da Heed'i çekiştirmiyor. İşin aslı, ona dokunmuyor bile. Uluorta yaşanan dramların her bir ayrıntısına duyarlı olan müzisyenler çoktan sustu bile. Dolayısıyla Bill Cosey'in gerekeni yapıp kızı kovduğunu herkes duyuyor.

Denizin gümbürtüsü Christine'in kulaklarında yankılanıyor. İyi ama, kıyıya bunu duyacak kadar yakın değil ki; öyleyse bu, yükselen kan basıncı olmalı. Bunu baş dönmesi ve gözlerinin önünde zikzaklar çizen ışık izleyecek. Bir an durup soluklansa? İyi de Heed hiç dinlenmiyor! Heed o sağlam, güçlü örümceğinin yardımıyla gizli bir iş çeviriyor.

Bilmeliydi. Biliyordu. Junior'ın bir geçmişi, kendi tarihinden başka bir tarihi yoktu. Christine'in onun hakkında bilmediği, daha doğrusu hiç duymadığı şeyler, koca bir evreni doldururdu. Kızın mutfak masasına oturup da, "Evet Bayan"lı yalanlarını dokumaya, buram buram sokak kokuları yaymaya başladığı an anlamıştı: Bu kız her şeyi yapabilir. Öte yandan, onu böylesine çekici kılan da, tamı tamına buydu. Sokaklarda, tabancasız sağ kalmayı başaran bir kıza hayranlık duymadan edemiyordun. O cesur gözler, o haylaz gülümseme. Her işe hevesle koşması, her güçlüğün üstesinden gelmesi, Christine için bir lütuftu. Ama daha da önemlisi, Junior dinliyordu. Yakınmaları, şakaları, gerekçeleri, öğütleri, anılan. Asla suçlamadan, yargılamadan – apaçık bir ilgiyle. O sessiz evde birisiyle konuşmak, müzik gibiydi.

Arada bir Vida'nın torunuyla bir haltlar karıştırıyorsa, ki-
min umurunda? Oğlan için yararlıydı. Kız için de eğlenceli.
Cinsel açıdan mutlu olan bir kız, daha uzun kalırdı. Fakat
Christine bir şeyi unutuyordu; bir kaçağın şaşmaz düsturu-
nu: Biraz soluklan, oyalan, sonra sıvış. Arkadaşlık, tamam.
Bağlanmak, asla!

Otel, geceden de karanlık. Işık yok, ama araba orada, ote-
le çıkan yolda duruyor. Ses de yok. Kulaklarında kükreyen
karın altında okyanusun fısıltısı. Belki de bu bir tuzak. Belki
kapıyı açtığı an üzerine çullanacak, onu öldürecekler; oysa
Anna Krieg'e bunu yapamazlardı, çünkü o evden ayağında
tenis ayakkabılarıyla, üstelik çakısını bile almadan fırlama-
ma akıllığını gösterirdi. Karanlıkta sendeleyerek ilerlerken,
kendini hiç bu kadar yalnız hissetmediğini düşünüyor. Tıp-
kı yalnızlığın ne kadar beklenmedik, ne kadar engin oldu-
ğunu ilk öğrendiği günkü gibi. Babası öldüğünde, Christine
beş yaşındaydı. Cumartesi günü kızına bir beyzbol şapkası
vermişti, pazartesi günüyse madeni bir sedyeyle merdiven-
den aşağı indirilmekteydi. Gözleri yarı kapalıydı, ona sesle-
nen kızına yanıt vermedi. İnsanlar akın akın babayı, dul eşi
avutmaya koştular; bir oğul, bir koca, bir dost kaybetmenin
ne büyük bir acı olduğunu fısıldadılar. Bir babarın kaybın-
dan söz eden olmadı. Onun başını okşamakla, gülümse-
mekle yetindiler. İşte L'nin yatağının altına ilk kez o zaman
sığarmıştı; elinden gelse, şimdi yine oraya sirmiş olurdu;
onu korkuyla ve -öteki neydi?- hah, evet, hüznle titreten
yere doğru tırmanmak yerine.

Christine sundurmaya çıkan karanlık basamaklara, ora-
ya çökmüş, güneşin aydınlattığı çocuğa bakıyor; korkudan,
terk edilmenin üzüntüsünden kaskatı kesilmiş. Ancak veda-
laşmak için kaldırdığı eli gevşek. O elden de gevşek olan tek
şey, saçındaki fiyonk. Bakışlarının muhatabıysa, boşta çalı-

şan, bir kedi gibi murıldanan bir otomobilin camundan bakan bir başka çocuk. Sürücü, çocuklardan birinin büyükbabası, ötekinin de kocası. Yolcunun yüzü delice gözlerle zoraki bir sırtışın karışımı, bir şaşkınlık maskesi. Gevşek el ruhsuzca sallanırken, ötekinin parmakları arabanın camına bastırıyor. Kırılacak mı? Parmakların kırdığı cam deriyi kesecek, kapının yan tarafına kan sıçratacak mı? Olabilir, çünkü parmaklarını cama var gücüyle bastırıyor. Gözleri irileşmiş, ama bir yandan da sırtıyor. Gitmek istiyor mu? Gitmeye korkuyor mu? Bunu ikisi de anlayamıyor. Neden kendisi de gidemiyor, peki? Büyükbaba neden birini balayına götürüyor da ötekini bırakıyor? Ama geri dönecekler, değil mi? İyi de ne zaman? O koca arabada öyle yapayalnız bir hali var ki; ama gülümsüyor – ya da gülümsemeye çalışıyor. Kan olmalı. Bir yerlerden kan çıkmış olmalı, çünkü sundurmaya çökmüş, üzerine güneş vurmuş olan çocuk bu olasılığa karşı kendini kasmış. Yalnızca vedalaşan eli yumuşak, gevşek. Tıpkı saçındaki fiyonk gibi.

Basamakları çıkarken Christine'in omzuna diken gibi bir sancı saplanıyor. Karanlıkta kapının tokmağına uzanıyor. Bulamıyor. Kapı açık.

"Bunu yapmak istediğine emin misin? Dönüp gidebiliriz." Junior motoru çalışır durumda bırakıyor. Nefis burun delikleri akşamüstü güneşinde titriyor. "Ya da bana ne aradığını söyle, sonra da burada bekle." Gergin. İyi Adam'ı bir süredir görünmüyor. Junior onun burada, otelde olduğunu umuyor. Her şey yolunda, ama bunu bir de erkeğin kendisinden duysa, içi daha rahat edecek. "Bir başka gün de yapabiliriz. Ne zaman istersen. Yine de sen bilirsin, tabii."

Heed onu dinlemiyor. Alacakaranlıkta, arabanın camundan görünen, perişan otele de bakmıyor. O şimdi yirmi sekiz yaşında; otelin ikinci katında, çimenliğe, onun ötesinde

de kuma ve denize bakan bir pencerenin önünde duruyor. Aşağıda, kadınlarla çocuklar tentelerin altına girip çıkan, uçuşan kelebekler gibi. Erkekler beyaz gömlekler, siyah takım elbiseler giymiş. Rahip sallanan koltuğa oturmuş; hasır şapkası başında. Heed oteli şimdi daha çok kiliselere, yardım gruplarına kiralanıyor. Biraz daha yaşlanmış olan eski konukların Cosey Tatil Köyü'ne pek yolu düşmüyor artık. Çocuklarıysa boykotlarla, yeni yasalarla, oy haklarıyla meşgul. Bir anne az uzağa oturmuş, süt veren göğsüne beyaz bir mendil yaymış. Bir eliyle bebeği tutuyor, ötekiyle de yaklaştırmaya yeltenen sinekleri kışkırtıyor. Benim de çocuklarım olabilirdi, diye düşünüyor Heed. 1958'de, bir başka erkeğin kollarına kaydığı zaman öğrendiği şeyi (hiç de kısır olmadığını yani) 1942'de bilseydi, çocuk sahibi olur muydu? Adam, erkek kardeşinin cesedini alıp eve götürmeye gelmişti. Kardeş acısının ne demek olduğunu çok iyi bilen Heed, ona odada arzu ettiği sürece kalabileceğini söylemiş, sormuştu: Yapabileceğim başka bir şey var mı? Erkek yatağa oturmuş, ağlamıştı. Heed onun denetleyemediği bir acıyla inip kalkan omzuna dokunmuştu. Ayık bir erkeği ağlarken ilk görüşüydü. Yere diz çökmüş, erkeğin gözlerine bastırıldığı eline bakmış, dizine dayadığı eli tutmuştu. Parmakları Heed'in parmaklarına kenetlendi; erkek susuncaya kadar öyle kaldılar.

"Özür dilerim, özür dilerim," dedi adam, mendiline uzanırken.

"Dileme. Birisi için ağladığında asla özür dileme." Heed bunları neredeyse bağırarak söylemişti, erkek başını kaldırıp ona baktı; o güne kadar duyduğu en zekice sözmüş gibi.

"Bir şeyler yemelisin," dedi Heed. "Sana bir tepsi getireyim. İstedtiğin özel bir şey var mı?"

Erkek başını salladı. "Ne olursa."

İhtiyaç duyulmakla minnet duyulmak arasındaki farkın ansızın ayırdına varan Heed aşağı koştı. Mutfakta domuz rostolu bir sandviç hazırladı, eti sıcak sosa buladı. Erkeğin gömleğini geren şirin göbeği anımsayınca, tepsiye bir şişe birayla bir bardak da buzlu su ekledi. L tepsiyi gözücuyla süzünce, Heed sorulmamış soruyu yanıtladı: "Ölen adamın kardeşi için."

Erkek sandviçini ısıtırken, Heed sordu: "Sosu fazla mı kaçmış?"

Adam başını salladı. "Tam kıvamunda. Nasıl anladın?"

Heed güldü. "Bay Sinclair, bir şeye ihtiyacınız olursa doğruca beni bulun. Ne olursa olsun."

"Knox, deyin. Lütfen."

"Ben de Heed." İçinden, ekledi: Bu odadan derhal çıkmalıyım, yoksa göbeğini öpüvereceğim.

Knox Sinclair altı gün kaldı; cesedin ve Indiana'ya nakil belgelerinin hazırlanmasını bekledi. Her gün bir öncekinden daha muhteşemdi. Heed onun telefon görüşmelerine, para havalelerine, ölüm sertifikası için Harbor'a yaptığı gezilere yardımcı oldu. Konuklarından biri boğulan her otel müdürünün göstereceği ilgiyi, özeni gösterdi.

Gerekçesi buydu. Nedeniyse, "Ain't nobody's business if I do"yu* söyleyen Jimmy Witherspoon. Dileği yerine geldi ve her gece, kocası müşterileri eğlendirirken ya da her sabah kocası uyurken, Heed Knox Sinclair'in göbeğini öptü, okşadı. Ona erkek kardeşini, yaşamını anlattırdı; sırf o Kuzeyli aksanını duymak için. Kendi yaşında bir erkek tarafından istenmek, ilginç, zeki ve çekici bulunmak şaşırtıcıydı, inanılır gibi değildi. Mutluluk böyle bir duyguydu demek?

* Yaparsam da kimseyi ilgilendirmez. (ç.n.)

Birbirlerine verdikleri söz "sonsuzca kadar"dı. Erkek altı hafta sonra dönecek, onu alıp götürecekti. Altı hafta boyunca Papa'nın balık "partileri" bir nimet, gece sayıklamalarıysa zavallılıktı. Heed her şeyi öyle büyük bir titizlikle ayarladı ki, L bile işkillenmedi: iki bavula doldurulan yeni giysiler, tokgözlülükle ama düzenli olarak tırtıklanan kasa.

Erkek görünmedi.

Heed onun Indiana'daki evini aradı. Telefona bir kadın çıktı. Heed kapadı. Bir daha aradı, kadınla konuştu.

"Sinclairlerin evi mi?"

"Evet." Ses sıcak, kibardı.

"Bay Sinclair'le görüşebilir miyim, lütfen?"

"Kusura bakmayın. Burada değil. Mesaj bırakmak ister misiniz?"

"Hayır. Hoşçakalın. Yani teşekkürler."

Daha sonra, yeniden. Aynı sıcak ses: "Buyrun, ben Bayan Sinclair."

"Ben Bayan Cosey. Bay Sinclair'in kaldığı otelden."

"Ah. Bir sorun mu vardı?"

"Hayır. Şey... siz karısı mısınız?"

"Kimin?"

"Knox'un... yani Knox Sinclair'in."

"Ah, hayır, tatlım. Annesiyim."

"Ya? Şey... lütfen aradığımı söyler misiniz? Beni aramasını... Bayan Cosey'i..."

Aramadı, Heed yedi kere daha aradı, sonunda anne şöyle dedi: "Bir oğul kaybettim, tatlım. O da bir kardeş kaybetti. Lütfen bir daha arama."

On beş yıllık sorgulamaların, kendine acımaların ardından gebe olduğunu öğrenmesi, fena halde kırılan kalbini çabucak onardı. Tamam, "ortalıkta görünmeyen" Knox için

üzgündü, ama bir çocuğa karşılık bir babayı seve seve gözden çıkarabilirdi. Umutla, yaşama sevinciyle ıslıl ıslıl parlıyor, içi iyilikle, vericilikle dolup taşıyordu. Tek, eşsiz ama yalıtılmış değil; kanıtlamak zorunda değil, ama önemli. Bir keresinde, birkaç damla kanı bol pıhtılı bir kanama izleyince hiç telaşlanmadı, çünkü göğüsleri irileşmeyi sürdürüyordu, yırtıcı iştahıysa yerli yerindeydi. Doktor Ralph her şeyin yolunda olduğunu söyledi. Kilo alışı May'in bakışları kadar belirgin, Papa'nın tebessümleri kadar süreklidi. On bir ay boyunca âdet görmedi; L onu karşısına oturtup tokadı (sertçe) indirmese, sonra da gözlerinin içine bakmasaydı, bir on bir ay daha görmezdi: "Uyan artık, kızım! Senin ocak tütmüyor." Etraftakilerin alaylı gülüşmeleri, kocasının içe kapanmalarıyla ağırlaşan, karanlık ayların ardından Heed uyandı ve bir cadı kadar sıska, süpürgesine binip gün ışığına çıktı.

Anne emzirmeyi bitiriyor, bebeği omzuna yaslayıp hafif hafif sallıyor. Öne arkaya. Yükselen ayın bütün renklerinden soyduğu kilise ahalisi, gruplar halinde çimenlikten ayrılıyor. Yiyip içmekten bitap. Mutlu mutlu vedalaşıyorlar.

Heed bebeğinin erkek olduğundan emindi; eğer doğsaydı, Heed'in sinsice davranmasına da, dünyadaki yerini sağlama alabilmek için, gözünü hırs bürümüş bir yeniyetme tarafından, yıkıldı yıkılacak bir otele getirilmesine de gerek kalmayacaktı.

Anahtarını çıkarırken, gözüne kapının kırık camı ilişiyor.

"Biri zorla içeri girmiş."

"Olabilir," diyor Junior. Kapıyı itiyor.

Heed onu izliyor, Junior gerekli malzemeye dolu naylon torbayı karıştırırken, bekliyor: ampuller, makas, kalem, el feneri. Havanın kararmasına en az bir saat var; üçüncü kata rahatça çıkıyor, tavanarasına açılan kapağa ulaşıyorlar.

Orada, Junior tavandaki elektrik duyunu aranırken, el fenerini yakmak gerekiyor.

Kız bir sandığın üzerine çıkıyor, ampulü takıyor, ipi çekiyor.

Heed afallıyor. Onlarca yıldır belleğinden silinmemiş olan tavanarasının krokisi yerle bir olmuş. Kutular, her yanda kutular; karman çorman, açık, ezilmiş, ters dönmüş. Döşeme kumaşını delmiş, tehlikeli bir biçimde fırlamış koltuk yayları, kırık iskemleler, tırmıklar, halı parçaları, güveç kapları. Bir an nerede olduğunu çıkaramayan Heed dönüyor, "Söylemiştim, biri buranın altını üstüne getirmiş," diyor. "Hırsızlık amacıyla tabii."

"Çocuklardır belki," diyor Junior. "Eğlence olsun diye..."

"Nereden biliyorsun? Ne çalındığını anlayamayız ki. Şu dağınıklığa bak. Bütün gece sürebilir." Heed gözlerini paslı bir elektrikli pervaneye diyor. Sinirleri geriliyor.

"Ne arıyoruz?" Junior'ın sesi tatlı; kadını yatıştırmaya çalışıyor, düşünüyor: Kuşları ürkütüp kaçırttık galiba. Tek bir cıvıltı yok.

"Rinso," diyor Heed sertçe. "Üzerinde RINSO yazan, eski, büyük bir kutu; buralarda bir yerde olmalı."

"Eh," diyor Junior, "işe koyulalım."

"Ben bu karmaşada kıpırdayamam ki."

"Burada bekle." Junior itiyor, taşıyor, ta ki arkadan öne bir geçit açılana kadar. Çatlak, kalkmış yer döşemelerinin üzerine çiçekli bir kilim atıyor, bir erkek ayakkabısı kutusunu yana itiyor. Örümcek ağları sorun değil.

Aramaya koyuluyorlar; Junior'ın burnuna pişen ekmeğin kokusu geliyor tarçınlı bir şey. "Kokuyu alıyor musun?" diye soruyor.

Heed kokluyor. "L'nin kokusuna benziyor," diyor.

"Lehim böyle kokmaz," diyor Junior.

Heed düzeltmiyor.

“İşte! Bak!” Junior parmağıyla gösteriyor. “Arkanda. Az yukarıda.”

Heed dönüp bakıyor: osniR. “Rinso değil ki!”

Junior gülüyor. “Ters duruyor da ondan.”

Heed utanıyor. “Gözlerim iyice bozuldu,” diyor. Kız an-sızın sinirine dokunuyor. Yüzündeki bu anlam da ne? Alay-cı? Saygısız? “Şuraya!” Kıza, karton kutuyu koyacağı yeri gösteriyor.

İskemle yerine kutular, masa yerine bir tabure; sonunda yerleşiyorlar, Heed mönü destesini tek tek gözden geçiriyor. Çoğunda salt ayla gün var, ama bazılarında yıl da yazılmış: 1964. Tam Junior’a mönüdeki boşluğa ne yazması gerek-tiğini söyleyecekken, kızın elindeki tükenmez kalem fark ediyor.

“O da ne? Sana dolmakalem demiştim. O bunu kullanmaz-dı ki. Gerçek mürekkepten başkasını kullanmazdı. Hey Tan-rım, her şeyi berbat edeceksin. Söylemiştim! Öyle değil mi?”

Junior bakışlarını yere eğiyor, içinden sıralıyor: Bu karı-nın nesi var Tanrı aşkına, kendini ne sanıyor bu, çalmasına, aldatmasına ya da dolandırmasına yardım ediyorum, kalk-muş beni bir gardiyan gibi azarlıyor. “1964’te belki artık tü-kenmez kalem kullanıyordu,” diyor.

“Hayır, asla. Sen ne dediğini bilmiyorsun.”

“Eh, tükenmez kalem yazıldığı tarihin daha yeni olduğu-nu kanıtlar, öyle değil mi? Daha sonra yazıldığını,” sersem.

“Öyle mi dersin?”

“Elbette,” seni cahil kaltak.

“Haklı olabilirsin. Peki. Şimdi dediklerimi yaz.” Heed göz-lerini kapıyor, tane tane yazdırıyor. “Bütün dünyasal malvar-lığımı sevgili, biricik kanım Heed the Night’a bırakıyorum...”

Junior başını kaldırıp bakıyor, ama bir şey söylemiyor. İyi Adam’ının bu kadından neden soğuduğuna hiç şaşmamalı

- tabii başta sevdiyse. "Dünyasal mal varlığıymış." Dinliyor mu? Gülüyor mu? Burada mı? Junior emin olamıyor. Tarçın-
lı ekmek, o değil.

"...ki kendisi bunca yıldır bana sadık bir eş oldu. Onun ölümü durumunda da, eğer bir vasiyetname bırakmazsa, her şeyin varisi..." Heed duruyor, gülümsüyor. "Solitude Johnson'dır."

Ya, evet. Elbette. Junior çabuk çabuk yazıyor. İyi Adam'ın elyazısına öyle çok çalıştı ki, artık kusursuzca taklit edebiliyor. "Hepsi bu mu?"

"Şişt!"

"Ne?"

"Bir şey duydum." Heed'in gözleri irileşiyor.

"Ben duymadım."

"Bu, o."

"Christine mi? Hiçbir şey duymuyorum."

"Sen duyamazsın."

Heed kalkıyor, etrafına bakıyor, kendini savunabileceği bir şey arıyor. Kullanabileceği hiçbir şey yok.

"Dert etme" diyor Junior. "Yaklaşırsa, ben..."

"Aptal! Sen daha ne olduğunu bile anlayamadan burayı senin başına yıkar o!" Kalemi kızın elinden kapıyor, bekliyor. Merdiveni çıkan düzenli ayak seslerini ikisi de duyuyor. Önce başın tepesini, sonra, ışığa doğru yükselen yüzü görüyorlar. Gözler korkunç. Christine tavanarasına giriyor, kıpırdamadan duruyor. Soluklanmak için? Karar vermek için? Junior sessizliği bozuyor.

"Ah, selam! Buraya nasıl geldin? Biz de bir şeyler arıyorduk. Hani şu yazdığı kitap için... Kontrol edilmesi gereken tarihler var da, öyle değil mi? Eh, araştırma yapıyorsan buna mecbursun, öyle derler."

Onu duyuyorlarsa bile, hiç belli etmiyorlar. Christine hâlâ kıpırtısız, Heed harekete geçiyor, adımlarını dikkatle,

teker teker atıyor, Bic kalemi güçlü başparmağıyla avcuna sımsıkı bastırmuş. İkisinin de gözleri, karşısındakinin gözlerini esir almış. Suçluluk, öfke, bitkinlik, umutsuzluk kasılmalarının, o açılış sancılarının yerini alan nefret öyle mutlak, öyle saf, öyle yoğun ki, insanın içini nefis, neredeyse kutsal bir duyguyla dolduruyor.

Junior'ın başı, bir tenis karşılaşmasını izler gibi bir sağa dönüyor, bir sola. Karşısındaki kıpırtısız karaltının dışın-da gözü hiçbir şey görmeyen Heed'in -adım adım- nereye doğru yöneldiğini, görmekten çok hissediyor. Junior yavaşça, çizmesinin burnuyla, kilimi kendine doğru çekiyor. Bakmıyor, seslenmiyor. Onun yerine, dönüp Christine'e gülüm-süyor. Christine'in kulaklarında kükreyen kanın sesi, çıkan çatırtıdan çok daha yüksek; dolayısıyla düşüş tıpkı bir ses-siz film gibi... Çürümüş tahtaya umutsuzca tutunan güçsüz, çarpık ellerin çözülüşü, gözden yitişi de yine filmlerdeki şu karartma sahnelerini andırıyor; terk edilmişlik duygusunun açığa çıkardığı yalnızlıksa öylesine katlanılmaz ki, Christine dizlerinin üzerine çöküyor, eğilip aşağıda yay gibi kıvrılmış olan bedene bakıyor. Sonra merdiveni hızla iniyor, holü ge-çip odaya dalıyor. Yeniden diz çöküyor, uzanıyor, Heed'i kucağına alıyor. Yukarıdan süzülen ışıktaki, her ikisi de öte-kinin yüzünü inceliyor. O kutsal duygu hâlâ canlı, arılığı da öyle, ama şimdi değişti, tutku onu bastırdı. Eski, yıpranmış, ancak hâlâ keskin. Tavanarasının ışığı sönüyor; koşan çiz-melerin sesini de, arabanın motorunun çalıştığını da duy-malarına karşın, şaşırmadıkları gibi aldırıyorlar da. İnatçı, dikbaşlı bir iskelet orada, küçük bir kızın yatak odasında geriniyor, çatırdıyor, hayata dönüyor.

Pişen ekmeğin kokusu çok keskindi. Tarçınlı. Erkek orada değildi. Junior onun aklından neler geçtiğini henüz bilmi-

yordu, ama olanları anlattığı, o beyinsiz karısının medet umduğu sahte mönüyü gösterdiği zaman, erkeğin kahkahaları koyvereceğinden emindi. Kusura bakma, Solitude! Gaz pedalına biraz daha yüklendi. Kazanma olasılığı hayli düşük, ani, fevri bir kumardı, ama yine de düşlediği biçimde gelişebilirdi. Oradan biri ya da ikisi birden sağ kurtulursa, Junior yardım getirmeye koştuğunu falan söyleyecekti. Fakat önce Monarch Sokağı'na gidip onu bulmalı, yaşadığı heyecanı, nasıl zekice davrandığını falan onunla paylaşmalıydı. Arabayı park etti, basamakları koşarak indi. Mutfak kapısı ardına kadar açıktı, buz gibi havada sallanıyordu. Christine evden aceleyle değil, deli gibi fırlamış olmalıydı. Ne ışıkları kapatmıştı ne de ocağı; fırın tepsisindeki koyun budu suyunu çekmiş, ağdalaşmıştı. Junior fırının düğmesini "Kapalı" konuma getirdi, odaları dolaşmaya başladı; erkeğin kolonyasını bastıran yanık et kokusu sinir bozucuydu. İyi Adam'ı görünürlerde yoktu; onu çalışma odasında da bulamayınca Junior doğruca ona gitti. Güzel. İşte, oradaydı. Heed'in yatağının üstünden tatlı tatlı gülümsüyordu. Junior'ın İyi Adam'ı.

Monarch Sokağı Bir Numara'ya ulaşınca, Romen bisikletiyle araba yoluna saptı. Bisikletini garaj kapısına dayarken, gözüne Oldsmobile'den tüten duman ilişti. Motor kapağına dokundu. Ilık. Sokak kapısını açan Junior'a baktı; bir insan ancak bu kadar güzel olabilir, diye düşündü. Saçları, onu ilk gördüğü günkü gibiydi: yumuşak ama kışkırtıcı, hem tehlikeli hem davetkâr. Bilimkurgu gözler parlak; yüzüne otuz bir numaralı gülümsemeyi yerleştirmiş. Hemen orada, ayakta yaptılar; kız onu üçüncü kattaki yatak odasına çıkarıncaya kadar Romen'in aklına kadınların nerede olduğunu sormak gelmedi.

"Bak, ne buldum." Junior, Heed'in yatağına, erkeğin resminin altına giriverdi. Çıplaktı, elindeki katlanmış kâğıdı sallıyordu. Romen kâğıda bakmadı bile.

"Bayan Cosey nerede? Bu odadan çıktığını hiç görmedim." Junior güldü. "Torununu ziyarete gitti."

"Ne torunu?"

"Dediğine göre, Harbor'da yaşıyormuş."

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Gel buraya." Junior örtüyü bir çekişte kaldırıverdi. "Hadi, soyun ve buraya gel."

"Yakalanacağız, kızım."

"Asla! Hadisene!"

Romen duvardan bakan suratın karşısında yapmak istemiyordu, kızı banyoya sürükledi; suyun altında nasıl olacağını görmek için, küveti doldurdular. Sınırlayıcı, diye düşündü oğlan; beklediği kadar harika değildi, sonra boşuşmaya başladılar. Birbirlerine su sıçrattılar, küfürler ettiler, sonunda da soluk soluğa, küvetin iki ucuna serildiler; bitkin düşmüş iki somon balığı gibi. Oğlan musluktan az uzağa uzandı, kız başını küvetin kenarına yasladı.

Kendini aynı anda hem güçlenmiş hem de eriyip akmış hissedenden Romen elini suyun altına soktu, Junior'ın biçimi bozulmuş ayağını tutup kaldırdı. Kız irkildi, ayağını kurtarmaya çalıştı, ama oğlan bırakmadı, ezilmiş parmakları inceledi. Sonra başını eğdi, parmakları yalamaya başladı. Bir dakika sonra kızın gevşediğini, kendini bıraktığını hissetti; başını kaldırıp bakınca o bilimkurgu gözlerin ne kadar boşaldığını görüp şaşırdı.

Daha sonra, Heed'in yatağında, örtülerin altında kısa bir şekerlemenin ardından uyandı, sordu: "Hey, ciddiylim. Neredeler?"

"Otelde."

“Neden?”

Junior tavanarasında olanları anlattı. Sesi bir spikerinki gibiydi; uzak, mesafeli, önemsiz bir kazayı yapay bir ciddiyetle aktaran.

“Onları orada mı bıraktın?”

“Neden bırakmayacakmışım?” Soru karşısındaki şaşkınlığı içtendi. “Dönsene. Sırtını yalayacağım.”

“Şu resimden nefret ediyorum. Babanın önünde düzüşüyormuşsun gibi.” Belkemiğindeki tükürük serindi.

“O zaman ışığı kapa, şeker çocuk.”

9

HAYALET

Heed bakamıyor. Christine az önce bir pikeyle onun kusursuzca kıvrılmış, dördüncü pozisyonu almış olan ayaklarını örttü, acısını azaltacak bir şey aramaya gitti. May'ın şuraya buraya soktuğu ıvır zıvırın arasında ne ararsan var: sifon tankında içki şişesi, şömine bacasında aspirin. Heed içinden, umarım içkiyi bulur, diyor, çünkü aspirini yutabileceği su yok, ayrıca acıdan değil sarhoşluktan bayılmayı yeğler. Yılların hareketsizliği yüzünden iyice kırılanlaşan kemikleri cam gibi dağılıverdi. Ona kalırsa, kırılan tek yeri ayak bilekleri değil. Leğen kemiğinde de bir hissizlik var; sağ ayağını kaldıramıyor. Christine onun sırtını duvara yasladı, ama altına koyabileceği bir döşek bulamadı. Otel kapanınca Heed aklını kullanmış, ne var ne yok satmıştı.

Ciğerlerine incecik bir soluk şeridi çekerken kendini tutuyor, gözkapaklarının gerisine tıpkı anılar gibi sinmiş olan gözyaşlarının önünü kesiyor. Duvar kâğıdında dolanan unutmabeniler bu kesif karanlıkta gündüz olduğundan çok daha canlı; içini böylesine yoğun bir özlemle dolduran şeyin ne olduğunu merak ediyor. Yuva, diye düşünüyor. Kapıdan girdiğim an, kendimi yuvamda hissettim.

Christine'in tanıdık ayak sesleri, Heed'in anımsama çabalarını yarıda kesiyor. Bir şeyler bulmuş: kibrit, bir kutu

mum, bir kutu *Dole* ananas konservesi, birkaç paket de *Stan-back* tozu var. Mumlardan birini yakıyor, yere biraz damlatıp mumu içine oturtuyor. Konserveyi açabilirse, Heed onun suyuyla tozu yutabilir. Christine iri başlı bir çivi ve çekiç yardımıyla konservenin kenarını kanırtırken, ikisi de hâlâ susuyor. Başarınca, iki paketi açıyor, acı tozu Heed'in ağzına döküyor, hemen ardından da ananas suyunu içiriyor. Heed'in titrediğini görünce, pikeyi onun omuzlarına kadar çekiyor.

Her ikisi de bir kavga kopacağını sandılar. Kim suçlu? Bütün bunları kim başlattı; bir hırsız işe alan mı yoksa gidip bir avukata akıl danışarak bunu zorunlu kılan mı? İnsanlıktan on iki kilometre uzakta, bir başlarına kalmalarının suçlusu kim? Üstelik orada olduklarını bilen, bilse de aldırان tek bir Allah'ın kulu yokken? Onlar için kimse dua etmez; onlar da kendileri için hiç dua etmediler ki. Yine de, birbirlerini suçlamaktan kaçınıyorlar; biri kırık dökük bir halde öylece yatar, öteki de bir çamaşırcı kadın gibi terlerken, nefeslerini boşa harcamak olur. Yalnızlığın, ölmüş bir çocuğun odası kadar yoğun olduğu buraya, okyanusun ne kokusu ulaşıyor ne de gümbürtüsü. Gelecek, geçmişle birlikte ayrılmakta, çözülmekte. Bu odanın dışındaki manzaranın rengi yok. Yalnızca çıplak, taş bir bayır; zaten aksini hayal eden de yok, çünkü durum -ikisinin de içten içe bildiği gibi- aynen bu. Sesin, herhangi bir sesin (bir pençenin cızırtısı, perdeli ayakların çırpılışı) bir nimet olduğu, doğmamış bir dünya. İnsan sesi oradaki tek mucize ve tek gereklilik. Dil... sözcüklerse, nihayet geldiğinde, yirmi bir yıllık bir tutukluluğun ardından affedilen bir suçlunun huncunu taşıyor. Beklenmedik, ham, anadan doğma çıplak.

Biliyorsun, May bana doğru dürüst analık edemedi.

Hiç olmazsa satmadı seni.

Hayır, ama başından attı.

Maple Vadisi mi?

Maple Vadisi.

Senin gitmek istediğini sanıyordum.

Hey Tanrım, tabii ki hayır. Diyelim ki, istedim. Daha on üç yaşındaydım. O anneydi. Beni uzaklaştırdı, çünkü kayınpe-
deri öyle istedi; onun her arzusu annemin de arzusuymdu. Sen
hariç. Baba'nın kızı oydu çünkü. Sen değil.

Bilmiyor muyum sanki.

Hayatını bir korku filmine çevirdi, değil mi?

Kendi hayatını da. Yıllarca, sırf beni delirtmek için bir şey-
ler sakladığını sandım. Asıl korktuğu kişinin Huey Newton
olduğunu anlayamadım.

Kara Panterler'in onun peşinde olduğunu mu düşünüyordu?

Başkalarının yanı sıra. Hazır olmak istiyordu. Ne olur ne
olmaz, diye.

Evet. Gerçek devrime hazır olmak: altmış yaşındaki ka-
dınları yatağa atmak isteyen yirmilik delikanlılara karşı.

Daha da kötüsünü yapabilirlerdi.

Daha da kötüsünü yaptılar.

Böyle şeylerle karşılaştın mı hiç?

Hayır. Onlardan ayrılmıştım artık.

Değer miydi?

Sorma.

Sana budala diyordum, ama seni kıskanıyordum. Bütün
o heyecanı falan.

Bak orası doğru.

Üzgün gibisin.

Hayır. Yalnızca... Bana öyle geliyor ki, kiralananmakla başla-
dık, sonra özgürlüğümüzü kazandık, en sonunda da kendi-
mizi en yüksek fiyatı verene sattık.

"Biz" derken kimi kastediyorsun? Siyahları mı? Kadınları
mı? Yoksa ikimizi mi?

Kimi kastettiğimi bilmiyorum.

Christine onun ayak bileğine dokunuyor. Şişmemiş olana.
Ahhh!

Özür dilerim.

Galiba o da kırılmış.

Sabah olunca buradan kurtulacağız.

Christine bir mum daha yakıyor, doğruluyor, komodine gidip çekmeceleri birer birer açıyor. En üsttekinde bir kutu renkli kalemle küçük, bez bir torba buluyor; orta çekmecede bir fare kapanı ve eski püskü çocuk çamaşırları: çoraplar, bir fanila, külotlar. Uçuk sarı bir mayo üstünü çekip Heed'in görmesi için havaya kaldırıyor.

Senin mayundu, diyor Heed.

Bu kadar küçük müydüm?

Benimki de orada mı?

Göremiyorum. Christine mayoyla yüzündeki, ensesindeki teri siliyor, sonra yere fırlatıyor. Heed'in yanına dönüyor, güçlkle yere, onun yanına çöküyor. Mum alevi ellerini aydınlatıyor, ama yüzlerini değil.

Hiç fahişelik yaptın mı?

Aa, lütfen.

Öyle dediler.

Yalan söylemişler. Asla satmadım. Yalnızca takas ettim.

Benim gibi.

Hayır, sen böyle bir şey yapmadın. Buna karar veremeyecek kadar küçüktün.

Ama arzulamaya gelince, hiç de küçük değildim.

Pekâlâ? Sana iyi davrandı mı, Heed? Demek istediğim, gerçekten iyi?

Başlarda. Birkaç yıl bana karşı çok yumuşaktı. Eh, on birindeydim ve bir paket patlamış mısır benim için iyi muamele demekti. Ponza taşıyla ayaklarımı temizlerdi; tabanlarım kaymak gibi oluncaya kadar.

Allah belasını versin.

Sonra, işler kötüleşince May'le sana sığınmak istedim; durum bana açıklamanızı istedim. Bu işe yaramayınca, o da para kaybetmeye başlayınca, her şeyi, herkesi suçlamaya başladım. Ama onu hiç suçlamadım.

Bense hep onu suçladım.

Eh, senin buna gücün yeterdi. Şerif'in soluğu ensende değildi.

Onu çok iyi anımsıyorum. Birlikte balığa çıkarlardı.

Balıkmuş! Güleyim bari. Aslında, her zenci çocuğun bildiği şeyi unutmuştu: Dans etmediğin sürece beyazlar sadaka kabına metelik atmaz.

Buddy Silk'in onu bitirdiğini mi söylüyorsun?

O değil, oğlu, yani Şef Silk. Babayla iyi kötü arkadaştı, ama oğul çok farklı bir soydandı. Onu bitirmekten de iyisini yaptı. Kendi kendini bitirmesini sağladı.

Nasıl yani?

Yavaş yavaş borçlandı, bazen küçük, bazen de büyük borçlar. Yeter ki ayakta kalabilsin... Ama oteli açık tutabilmek, içki satabilmek için bedelini ödemek zorundaydı, biliyorsun. Bazen çok sıkışsa da idare ediyordu. Sonra yaşlı Silk öldü, yerini alansa faturayı yükseltti. Orkestralara, polise, bir de içki satıcılarına ödeyemez olduk.

Bu kadar uzun süre nasıl dayanabildiniz?

Tamamen şans. Elime birkaç balık fotoğrafı geçti.

Heed, Christine'e anlamlı bir bakış fırlatıyor.

Yoo.

Ah, evet.

Kim? Nerede?

Kim olduğunun ne önemi var? "Nerede" kısmına gelince, ranza; güverte, kaptan koltuğu; bir teknenin her yeri. Bir kamışla neler yakalanabileceğini bilsen şaşarsın.

Erkeklerin belleği ne kadar zayıf. Daima fotoğrafa gereksinirler.

Hah!

Şef Silk gözünün önünde canlanınca, Heed gülümsüyor. Sonra, kendisi: Orada, korku içinde, öylece duruyor; soğuyan ter yüzünden titriyor. Adamın derdi yalnızca seks mi yoksa onu aşağılamak mı, çıkaramıyor... hazır para almaya gelmişken, bir de ayaküstü bir haz? Evet, onu utandırmak istediği kesin, ama Heed'in emin olmadığı şey, buna göğüslerinin de dahil olup olmadığı. Her neyse, bir kez satıldı, bu kadarı yeter. "Bunu sana vermemi istedi," diyor, kahverengi zarfı adama uzatırken; inşallah içinde para olduğunu sanır, diye düşünüyor. Sonra ona sırtını dönüyor ki, adam zarfı rahatça açabilsin ve Heed'in erkeklerin işine burnunu sokmaya hiç niyeti olmadığını anlasın. Zarfın içindekileri çıkardığını duyunca, şöyle diyor: "Ah, unuttuyordum, buralarda bir yerde bir zarf daha vardı. Ama üzerinde annenin adıyla, *Harbor Journal* gazetesinin adresi yazılıydı. Bulursam annene mi vereyim, yoksa gazeteye mi göndereyim? Buzlu çay ister misin?"

Heed bu sohbeti zenci sütnine aksarıyla, gözlerini belerte-
rek aktarıyor. Kıkır kıkır gülüyorlar.

Gerçekten de annesinin adını yazmış mıydı? Yani kadınca-
ğıza da yollayacak mıydı?

O kısmını uydurmuştum.

Hey, Celestial!

Aman be kızım. Bunu ilk ne zaman başlatmıştık?

Bir gün, on yaşlarındayken, kumsalda oynuyorlardı; bir erkeğin kırmızı mayolu, genç bir kadına seslendiğini duymuşlardı: "Hey, Celestial!" Sesinde şakacı, biraz da kıskançlık kokan, mahrem bir tını vardı. Kadın kimin seslendiğini görmek için etrafına bakınmadı. Profili deniz manzarasına karşı keskince oyulmuştu; başı havadaydı. Adama değil, dönüp onlara bakmıştı. Yüzü yanaktan kulağa kadar kesikti. Kalemle çizilmişçesine düzgün, incecik bir yara izi; bir silgiyle silinse, altından kusursuz bir yüz çıkacak. Gözyaşlarını sımsıkı zapt etmiş gözleri soğuk, korku doluydu; sonra onlara göz kırptı,

bunun üzerine ayak parmaklarını mutlulukla kıpırdattılar, kıvırdılar. Daha sonra May'e kadının, bu Celestial'in kim olduğunu sordular. "Ondan ne kadar uzak durursanız, o kadar iyi edersiniz," dedi May. "Karşıdan geldiğini görünce, yolunuzu değiştirin." Nedenini sordular, May yanıtladı: "Çünkü fingirdek bir kadının yapmayacağı şey yoktur."

Büyülenmiş gibi, kadının tehlikeyi şu kadarcık iplemek-sizin yapabileceği bütün o şeyleri hayal etmeye çalıştılar. Oyun evlerine onun adını verdiler. Celestial Sarayı. Ve o günden sonra, "Helal!" demek yerine, işte fazlasıyla cesur, gözüpek, riskli bir şeyden söz ederken, hep o erkek sesine öykündüler: "Hey, Celestial!"

Sırlar için uydurdukları ve "ıdagay" dedikleri kuşdili sayılmazsa, "Hey, Celestial" aralarındaki en gizli şifreydi. İdagay mahremiyet, dedikodu, yetişkinlerle alay etmek içindi. Yalnızca bir kez, en yakın dostun kanunu akıtmak için kullanıldı.

Segenigi pigisigi kögelege segenigi! Segen kegendiginigi nege sagarugıyogorsugun, kögelege pagarçagasıgı!

Kögelege. Bu canımı acıttı, Christine. Bana köle demen. Fena koydu.

Amacım da buydu zaten. Ölecek gibi olmuştum. İkimize de yazık oldu.

O kahrolası aklından neler geçiyordu kim bilir? Bana mı soruyorsun?

Ölünce yaşasın, dedim. Ve hemen gidip tıpatıp ona benzeyen birine takıldım. Yaşlı, bencil ve uçkur düşkünü.

Burada kalabilirdin; tabii elin kolun bağlı bir halde... Öyle çok kadını oldu ki, sayamadım.

Üzüldün mü?

Elbette.

L o tekne de neler olup bittiğini biliyor muydu?

Büyük bir olasılıkla.

Sana bir türlü sormadım. Nasıl öldü?

Nasıl olacak? Yemek yaparken.

Tavuk haşlarken mi?

I-ih. Domuz pirzolası kızartırken.

Nerede?

Maceo'nun Yeri'nde. Ocağın başında düşüp öldü.

Onun cenazesinden sonra buraya hiç dönmedi mi?

Hayır. L'nin cenazesine gelirsin sanıyordum. May sana yazmadı mı?

Yazdı ama çok meşguldüm, şık bir dairede bir sıçan yüzünden kafamı duvarlara vurmaktaydım.

Doktor mu?

Evet, Kenny Rio.

Kiralama mı?

Satın alma. Bir şişe viski gibi. Eh, bilirsin, bir an gelir daha fazlasına ihtiyaç duyarsın. Üç yıl dayandım. Bayan *Cutty Sark*.

Sen kimsenin içkisi olmadın.

Sen de öyle.

Yaptığım şey neydi, peki?

Küçük bir kızdın. Sokak bittiği zaman sığınacak bir yer arayan.

L böyle derdi.

Tanrım, onu öyle özlüyorum ki.

Ben de. Hep özlemişimdir.

Seninle ikimiz, dört bir yanda Koca Baba'yı arayıp duracağımıza, hayatımızı el ele geçirebilirdik.

Ama o *her yerdeydi*. Ve hiçbir yerde.

Onu biz mi uydurduk?

O kendini uydurdu.

Bizim de katkımız olmuştur.

Hı hı... Onu yalnızca bir iblis uydurabilirdi.

Biri yaptı.

Hey, Celestial!

İdagay konuşurken bile, utancı paylaşmayı, bölüşmeyi hiç başaramadılar. Her biri, çürümenin salt kendisinde olduğuna inandı. Şimdi, yere çökmüş, bedenlerin ihanetine yiğitçe göğüs gererken, kaybedecek hiçbir şeyleri kalmamışken, Hey Celestial'in, bu iki sözcüğün onları bir kez daha geçmişe götürmesine izin veriyorlar: masumiyetin var olmadığı, çünkü cehennemi henüz kimsenin akıl etmemiş olduğu bir zamana.

Yıl 1940; iki kız oyun oynamak için kumsala yollanıyorlar. L onlar için bir piknik sepeti hazırladı; karınlarını her zamanki gibi Celestial Sarayı'nın gölgesinde, mahremiyetinde doyuracaklar: yan yatmış, uzun zaman önce yosunlara terk edilmiş bir kayık. Onu temizlediler, döşediler ve bir ad taktiler. İçinde bir battaniye, denizin getirdiği tahta parçalarından yapılmış bir sehpa, iki çatlak tabak ve erzaklar var: şeftali konservesi, sardalye, bir kavanoz elma jölesi, fıstık ezmesi, tuzlu kraker. Mayolarını giymişler. Heed'in üzerinde Christine'inkilerden biri var; beyaz şeritli, mavi. Christine'in mayosu sarı, iki parçalı; bunlara "ikili" deniyor. Saç modelleri tıpatıp aynı; dörde ayrılıp örülmüş. Christine'in örgüleri kaygan, Heed'inkiler değil. Otelin önündeki çimenliği geçerken, bir tanesi taşları unuttuklarını anımsıyor. Heed bir koşu gidip alırım, diyor, Christine de çardakta bekleyip piknik sepetine göz kulak olacak.

Heed servis girişine koşuyor, basamakları tırmanıyor, yapacakları pikniğin düşüncesi, bir de ağzındaki balonlu sakızın tadı onu heyecanlandırıyor. Otelin barından müzik sesi geliyor – öyle tatlı ve kışkırtıcı bir şey ki, koridorda ilerlerken kalçalarını ritme uydurarak sallamaya başlıyor. Ve arkadaşının büyükbabasıyla çarpışıyor. Erkek ona bakıyor. Heed utandı (adam onun kalçalarını kıvırdığını gördü mü?), korktu. Bu, otelin sahibi olan ve kimselerin küstahlık edemediği, yakışıklı dev. Heed öylece kalıyor; ne kıpırdatabiliyor ne de, "Özür dilerim, efendim," diyebiliyor.

Erkek soruyor: "Yangın mı çıktı?"

Kız karşılık vermiyor. Dili meşgul, sakızı kaldırmaya çalışıyor.

Erkek yeniden konuşuyor: "Sen Johnsonların kızı değil misin?"

Babasından söz edilmesi işe yarıyor, dilini çözüyor: "Evet, efendim."

Erkek başını sallıyor. "Adın ne senin?"

"Heed, efendim." Sonra, tamamlıyor: "Heed the Night."

Erkek gülümsüyor. "Çok doğru. Gerçekten de sakıncalıyım."

"Efendim?"

"Bir şey yok. Boşver."

Kızın çenesine dokunuyor, sonra da –kayıtsızca, hâlâ gülümseyerek– memesinin ucuna, daha doğrusu mayosunun altındaki o yuvarlak noktaya, bir göğüs başına dönüşmesi için daha epeyce zamana gereksinen o minik kabartıya. Heed orada, ona bir saatmiş gibi gelen, oysa mükemmel bir balon şişirmesine ancak yeten bir süre öylece duruyor. Erkek onun ağzından yavaş yavaş fışkıran pembe balona bakıyor, sonra, gülümsemeyi sürdürerek uzaklaşıyor. Heed bir solukta merdiveni iniyor. Göğsündeki, daha önce varlığından habersiz olduğu nokta yanıyor, gıdıklanıyor. Kapıya ulaştığında öylesine soluk soluğa ki, bir kat merdiveni inmemiş de bütün sahili boydan boya koşmuş sanki. May onu arkasından yakalıyor, otelin içinde koştuğu için haşlıyor. Kirli çarşaflarla dolu torbaları çamaşırhaneye taşımakta; Heed'e yardım etmesini buyuruyor. Yalnızca bir-iki dakika sürüyor, ama May Cosey'in kıza terbiye konusunda birkaç öğüt vermesine yetiyor: Christine'le arkadaşlığınız hepimizi mutlu ediyor; gözünü aç da bu dostluktan faydalan, bir şeyler öğren, diyor, sonra kızın yakasını bırakıyor; o da olanları, büyükbabasının yaptıklarını arkadaşı-

na anlatmak için çardağa koşuyor. Ama Christine orada yok. Heed onu otelin arkasında, yağmur suyu varilinin başında buluyor. Christine'in mayosuna bir şey bulaşmış – kusmuğa benziyor. Yüzü katı, ifadesiz. Midesi bulanır, tiksindir gibi; Heed'le göz göze gelmekten kaçınıyor. Heed konuşamıyor, arkadaşına olup biteni anlatamıyor. Her şeyi berbat ettiğini biliyor. Sessizce pikniklerine yollanıyorlar. Gerçi bildik şeyleri yineliyorlar (uydurma adlar, lakaplar kullanmak, yiyecekleri düzenlemek), ama beştaş oynayamıyorlar, çünkü Heed taşları getirmedi. Christine'e bulamadığını söyledi. İlk yalan; bir yalanlar silsilesinin ilki, çünkü Heed arkadaşının olup biteni bildiğine, bu yüzden kustuğuna inanıyor. Demek ki Heed'de yanlış bir şey, bir kusur var. Yaşlı adam da zaten bunu bir bakışta fark etti; artık tek yapması gereken ona dokunmaktı, böylece o yanlışlık, tam da adamın tahmin ettiği gibi harekete geçti, çünkü zaten oradaydı, bir işaret parmağının onu hafifçe dürtüklemesini bekliyordu. Evet, her şeyi kız başlatmıştı, erkek değil. Önce kalçalar kıvrılmış, sonra da adamın eli uzanmıştı. İşte artık Christine de biliyor ve onu, o yanlışlığı görmemek için arkadaşına bakamıyor.

Heed'in bilmediği şey, Christine'in arkadaşını servis girişinde beklemeye karar verip çardaktan ayrıldığı. Orada kimseyi göremiyor. Başını kaldırıp yukarıya, kendi yatak odasının penceresine bakıyor – Heed orada taşları arıyor olmalı. Cam açık, uçuk renkli perdeler dalgalanıyor. Ağzını açıyor, "Heed! Hadisene!" diye bağırmaya hazırlanıyor. Ama yapmıyor, çünkü büyükbabası orada, onun yatak odasının penceresinde dikiliyor; pantolonunun fermuarı açık, bileği hızlı hızlı deviniyor, tıpkı L'nin yumurta aklarını çırpıp olağanüstü bir köpüğe dönüştürürkenki ustalığı, hızıyla. Adam Christine'i görmüyor, çünkü gözleri kapalı.

Christine gülmemek için elini ağzına bastırıyor, ama kahvaltıda yedikleri avcuna boşalınca hemen elini çekiyor. Sarı mayosundaki kusmuğu temizlemek, ellerini, çıplak ayaklarını yıkamak için varile koşuyor.

Heed onu bulunca, Christine susuyor; mayosundaki lekeyi, neden temizlediğini ya da neden Heed'in yüzüne bakmadığını açıklamıyor. Hem bykbabasından hem de kendisinden utanıyor. O gece yatınaya gittiğinde, erkeğin gölgesi odaya yerleşmiş. Yaşlı bir erkeğin tek başına yaşadığı bir zevkin oraya sindiğini görmesi için kızın pencereye ya da esintide dalgalanan perdelere bakması gerekmiyor. O, uzun zaman önce yaptırdığı rezervasyona uyarak nihayet çıkıp gelen, odana yerleşen bir müşteri, temelli kalacağını bildiğin bir konuk gibi.

Kızların bir türlü konuşamadıkları şey, aslında o kadar da yanlış olmayan şu cinsel uyanışlar değildi. Öteki şeydi. Her ikisini de, nedenini bilmeksizin, bu seferki utancın farklı olduğuna, asla ağza alınmaması gerektiğine inandıran şey, sırlar için yarattıkları dille bile olsa.

İçerideki kirlilik dışarıya sızarmıydı?

şimdi yorgunluktan bitap, belki de daimi bir uykuya doğru sürüklenirken bile, günahın doğumundan söz etmiyorlar Bunu idagay bile sağlayamaz.

Heed'in biraz daha *Stanback*'e ihtiyaı var, tozu yutarken öksürüyor. Kesilmesi epeyce uzun süren, kesik, hışırtılı bir ksrk.

Neren acıyor?

Nerem acımıyor ki?

Yakında gün doğacak.

Peki sonra?

Seni taşıyacağım.

Ah, elbette.

Hey! Bak ne buldum.

Christine bez torbayı kaldırıyor, boşaltıyor, taşlarla kauçuk bir top yere dökülüyor. Taşları alıyor, yere diziıyor. Oynamak için yetmez. Sayıyı tamamlamak için parmaklarından birkaç yüzük çıkarıyor. Elmaslarla karışık yıldızlar yeni yakılan mumun ışığında parlıyor. Heed topu zıplatamıyor, ama parmakları taşları kusursuzca avuçluyor.

Annemin bende sevdiği, beğendiği tek şey, sana duyduğum nefretti.

Duyduğuma göre babama iki yüz dolar vermiş, anneme de bir cüzdan.

Ama istedin, öyle değil mi? İstemedin mi?

Christine çabucak dört tane taşı avuçluyor, sonra inliyor. Omzundaki diken aşağıya, koluna doğru inmekte.

Seninle olmak istiyordum. Onunla evlenirsem, hep senin yanında olacağımı düşündüm.

Sizinle birlikte balayına gelmek istemiştin.

Keşke gelseydin.

Cinsellik nasıldı?

Başlarda eğlenceliydi galiba. Bilemiyordum ki. Kıyaslama yapacak durumda değildim.

Hiç mi?

Bir kez.

Hey, Celestial!

Pikniklerimizi yeğlerdim. Hatırlıyor musun?

Hatırlamaz olur muyum? Sepette kavun dilimlerimiz vardı.

Ve limonata.

Üstelik çekirdeksiz. L bir kaşıkla çekirdekleri çıkarırdı.

Dana salamı mıydı jambon mu?

Jambon, kızım. L salama el sürmezdi.

Yağmur yağar mıydı? Sanki yağmuru anımsar gibiyim.

Ateşböcekleri. Ben de hep onları anımsıyorum. Şişeye doldurmak istemiştin.

Sen izin vermedin.

Kaplumbağalardan ödümüz kopardı.
Ağlıyorsun.
Sen de öyle.
Gerçekten mi?
Hı hı...
Seni duyamıyorum.
Elimi... elimi tut.
Benden bütün çocukluğumu aldı, kızım.
Benden de seni.
Gökyüzü aklında mı? Hani güneş battığında?
Kum. Uçuk maviye dönüşürdü.
Ve yıldızlar. Başlarda yalnızca üç-beş tane.
Sonra öyle çok ki... bütün kahrolası dünyayı aydınlatacak kadar.
Güzel. Öyle öyle güzel ki.
Aşk. Seni seviyorum. Gerçekten seviyorum.
Şışt-idagay. Şışt-idagay.

Sokak lambalarının ya da kırpışan neonların olmadığı, aydınlatılmayan yerlerde gece yoğun, engindir, genellikle de teklifsizce gelir Sağı solu kolaçan etmekten, gizlenmekten kurtulur, rahat bir soluk alırsın. Hırsızlar sinsice davranabilmek için geceye gereksinir ama tadını doyasıya çıkaramazlar. Anneler onu bekler, sonra da bütün geceyi bir tavşan uykusunda, yürekleri pır pır geçirirler. Gecenin sunduğu ana malzeme, kaçıştır; hem izlemekten hem de izleyenlerden kaçış. Tıpkı kendi tarihlerini özgürce yazan, ötekini şu kadarcık dert etmeyen yıldızlar ya da fazlalığından kurtulmuş, güzelim kayaya dönüşmüş pırlantalar gibi.

“Kimse var mı?” diye sesleniyor, ancak karşılık veren yok. Romen el fenerinin cılız çizgisini izleyerek lobiye geçiyor,

basamakları tırmanıyor. Yakında gün doğacak, ama şu anda her şey gizlenmiş. Soldan, yarı aralık bir kapıdan gelen hafif bir horultu duyuyor Kapıyı itip açıyor, ışığı iki kadının üstüne tutuyor Yaklaşıyor. İkisi de uyur gibi, ama yalnızca bir tanesi soluk alıp veriyor Biri sırtüstü yatıyor, sol kolu böğründe; öteki kadın, ölü olanın sağ kolunu kendi boynuna dolamış, başını onun omzuna yaslamış, horluyor. Romen'in ışığı yüzüne dökülünce, kadın kıpırdanıyor, gözlerini açıyor. "Geciktin," diyor, sözleşmişler gibi. Oğlan arabayı ani bir dürtüyle çalmamış da, kadının bir angaryasını yerine getirmek için almış sanki. Junior'ın söylediklerine kulağını tıkamamış sanki.

Uyumuş, uyanmış, gidip bir şeyler yiyeyim, diye düşünüyordu ki, kız her şeyi anlatmıştı.

"Onları orada mı bıraktın?"

"Neden olmasın?.. Işığı söndürsene, tatlı çocuk."

Romen tam lambaya uzanırken, elinin araba anahtarına gittiğini ayımsadı. Bunun üzerine kalktı, giyindi. Junior'ın söylediklerini, haykırdıklarını algılayamıyordu. Koştı – var gücüyle, merdivenden aşağıya, kapıdan dışarıya; peşinde yaşlı bir adamın fısıltısı: "Çaresiz değilsin, Romen. Sakın böyle düşünme." Budala! Soyтары! Onu uyarmak, sözlerini dinletmek isterdi: ona eski Romen'in, isteksiz bir kızın bileğindeki ayakkabı bağcığını çözmekten kendini alamayan sünepe oğlanın, istekli bir kızla tavanarasında güreşmekten kendini alamayan oğlandan kat kat üstün olduğunu anlatmak. Araba yolundan geri geri çıktı, yola inince gaza bastı. Daha yavaş, diye düşündü. Yavaşla. Yolun kıyısında banket yoktu. Hendekler her iki yandan el ediyordu. Farlardan biri kırıştı, sonra söndü.

Junior dizlerinin üstündeneğildi, onları avuçladı. Öne arkaya sallanırken, Romen'in ayağını küvetteki sudan nasıl çı-

kardığını, sonra da bir lolipopmuş gibi emdiğini anımsadı. Birer kıkırdak kadar ıslak ve temiz, küvetten çıkmışlar, sonra kayganlık başlamıştı. Junior'a kendini aynı anda hem sersemlemiş hem de güzel hissettiren, bir tür içsel kayma. Evde ilk gün içine dolan o sağlam, elle tutulur güven duygusu, o korunmuşluk, yerini zevkli ve korkutucu, gergin bir parıltıya bırakmıştı... gözünün önünde titreşen ışık beneklerine. Sırtüstü uzanmış, parıltıyı incelemek için gözlerini yummuştu. Sonunda dönüp Romen'in yüzüne bakmıştı. Oğlan çiftleşme sonrası, derin uykudaydı; dudakları aralık, soluğu hafif, kıpırtısız. Bugüne kadar hiç kutlayamadığı bütün doğum günleriymiş, şölenlermişçesine, doyasıya, tıka basa yediği, güzelim oğlan. Gerginlik yoğunlaştı ve Junior ansızın anladı. Yepyeni, tam anlamıyla yabancıydı; kızı ele geçirmiş, kendini ardına kadar açık ve bütün hissetmesini sağlamıştı; lolipop gibi yalanınca da onaylanmış, doğrulanmıştı. İşte, daha sonra, oğlan ikinci kez sorduğunda, ona doğruyu söylemesinin nedeni buydu. Apaçık, yalnızca olguları. Oğlanın sorusu ("Onları orada mı bıraktın?"), bir hışım çekip gitmesi kadar şaşırtmıştı Junior'ı. Söndürmek için lambaya uzanırken, bir anda araba anahtarlarını kapmış, bir itfaiyeci kadar hızlı giyinmişti. Junior önce onun adını seslendi, sonra haykırdı: "Ne var? Ne var?" Oğlan karşılık vermedi. Koştı.

Kalktı, Heed'in odasından çıktı, evi dolaşmaya başladı. İyi Adam'ı görmek de, tıraş losyonunun kokusunu almak da istemiyordu. Günlerdir ortada yoktu; ne otelin tavanarasında görünmüş ne de odasına dönmüştü. Junior oteldeki kurnazlığını bir an önce aktarma hevesiyle onun portresinin karşısına geçince, erkeğin ihanetinden duyduğu kuşkuyu bastırmaya çalışmış, Romen çıkıp gelince de adamı unutmuştu. Sonra lolipop yalanmış, İyi Adam da onu tatlı bir sarhoşlukla ve Romen'le başbaşa bırakarak, resimden uçup gitmişti. Ama oğlan kaçmıştı. Junior'dan. Var gücüyle.

Aklı karışmış bir halde odalara girdi çıktı, sonunda kendini mutfakta buldu. Fırının kapağını açtı, yere çömeldi, karmış kuzu budundan küçük kabuklar kopardı, hırsıyla ağzına tıktı. Fakat bir saat kadar önce başlamış olan şu gergin, titreşen parlaklık azalmadı. Henüz değil.

Romen ikisini de taşımak zorunda. Merdivenden sırayla, tek tek indiriyor. Ölü olanı geniş arka koltuğa yatırıyor, ötekini öne oturmasına yardım ediyor.

“Gitti mi?”

“Hayır, bayan. Evde.”

Kadın onun hastaneye gitmesine izin vermiyor, doğruca Monarch Sokağı'na sürmesi için bastırıyor. Eve vardıklarında, gökyüzü nihayet aydınlamaya başlıyor. Camlarda şeftali rengi bir perdah; ev nemli havayı emiyor, yan duvarları rutubetten ıslak. Romen kadını aşağıya, mutfığa indiriyor. Onu oturtmasına kalmadan, Junior içeriye dalıyor – gözler irileşmiş; endişeli.

“Ooooo, çok sevindim! Yardım çağırmaya çalıştım ama kimseyi bulamadım, sonra Romen çıkageldi, ben de onu hemen oraya gönderdim. İyi misiniz?”

“Yaşıyorum.”

“Kahve yapsam iyi olur, değil mi? Şey neredeydi?..”

“İçeri gir, kapıyı kapa.” Kadın kolunu Romen'in koluna dolamış, ağırlığını ona vermiş; bir eliyle iskemlenin sırtını kavırıyor, başıyla L'nin eski odasını gösteriyor.

Junior, Romen'e bakıyor. Oğlan da ona; yalvarma göreceğini sanıyor. Oysa yok; kızın gözlerinde yalnızca şaşkınlık var, korku ya da soru değil. Romen onun bakışlarına gözünü bile kırpmadan karşılık veriyor, şaşkınlığın yerini ölçüp biçmeye, sonra da yere dikili bir somurtkanlığa bırakışını izliyor. Kızdan bir şeyler boşalıyor.

“Hadisene!”

Junior kadına hiç bakmadan dönüyor, odaya giriyor, kapıyı kapatıyor.

“Kilitle,” diyor kadın Romen’e. “Anahtar ekmek kutusunda.”

Oğlan onun iskemleye oturmasına yardım ediyor, kapıyı kilitliyor, anahtarı ona veriyor.

“Morga götürülmeli. Bir telefon bul, cankurtaran çağır. Acele et.”

Romen harekete geçiyor.

“Dur,” diyor kadın. “Teşekkür ederim, Romen. Sana sağlam kalan her yerimle teşekkür ediyorum.”

“Tamam, bayan,” diyor oğlan, dönüp kapıya gidiyor.

“Bekle,” diyor kadın yeniden. “Bir battaniye al. Üşümesin.”

Yalnız kalınca, çöktüğü masada, morga götürülmeyi bekleyen hayattaki tek dostuyla konuşuyor.

Kızı ne yapacağız?

Bir kurşun harika bir çözüm olur.

Sen iyi misin?

Eh işte. Sen?

Sersem gibiyim.

Geçer.

Cankurtaran gelmeden paçayı sıyrmanın bir yolunu arıyor, eminim.

Hayır, yapamayacak. Bana güven.

Eh, bir dakikaya kalmaz ortalığı birbirine katar. Utandığını mı sanıyorsun?

Utanmalı.

Romen elinde bir battaniyeyle görünüyor. “Hemen döneceğim,” diyor. “Kaygılanmayın,” diye ekliyor, kapıyı açarken.

“Çabuk ol,” diyor kadın, anahtarı başparmağıyla okşayarak.

Ne dersin, bırakalım gitsin mi? Şu dümensiz, evsiz zavallıyı?

Kalmasına izin verebiliriz... belli koşullar dahilinde.

Ne fark edecek ki?

Benim için mi? Hiç. Peki sen, onu yanında istiyor musun?

Ne için? Sen varsın ya.

Sorun çıkarmayı iyi biliyor.

Bizim gibi.

Hey, Celestial!

Romen son hızla Monarch Sokağı'nı iniyor, ama yolcusunu rahatsız etmemek için de elinden geleni yapıyor. Sakin, kontrollü artık; arabaya doğru ilerlerken dönüp eve bakmış, pek de dostça görünmeyen bulutların Monarch Sokağı Bir Numara'nın üstünde gezindiğini, o koca kafalı profillerin, yalnızca bir tanesinin dışında, bütün camları kararttığını görmüştü; o tek camsa kararlı bir kuşun gözü gibi şeftalimsi parlaltısını koruyordu.

Seni görüyorum. Seni ve görünmez dostunu; kumsalda bir an olsun ayrılmazsınız zaten. Kırmızı bir örtünün üzerine oturmuş, dondurma yiyorsunuz, gümüş bir çay kaşığıyla, evet, tam o sırada, kıyıya vuran dalgacıkları foşurdatan, gerçek bir kız belirliyor. Seni de görebiliyorum, sırtında elbise niyetine bir erkek fanilasıyla kıyıda yürüyorsun, senden başka hiç kimsenin görmediği arkadaşını dinliyorsun. Salt senin duyabildiğin sözcüklere kulak kesilmişsin; o sırada, gerçek bir ses, Selam, ister misin, diyor. Artık gereksiz, gizli arkadaşlar gerçek etle kemiğin hatırına ortadan yok olabilirler.

Çocukların şu ansızın birbirine tutuluvermeleri... Hemen o anda, tanıştırmadan falan. Oysa yetişkinler buna pek rağbet etmez, çünkü onlar bir çocuğun aksine, kendilerinden daha muhteşem bir şeyin varolduğunu hayal bile edemezler, buna bağlı olarak da saygıyla bağımlılığı birbirine karıştırırlar. Ana babalar gamsız ya da katı, ürkek ya da kendinden emin olabilir, hiç fark etmez. İster şeker falan dağıtsınlar, gözyaşlarından korkup çocuğun her kapisine boyun eğsinler, isterse sabahtan akşama kadar çocuğu düzeltmeye, ter-

biyeetmeye çalışsınlar – hangi türden olurlarsa olsunlar, bir çocuk için ana babası, kendisinin seçtiği o ilk aşktan sonra gelir. Böylesi çocuklar birbirlerini daha kendi cinsiyetlerini ayırmamadan ya da hangisinin doyduğunu, hangisinin aç kaldığını fark etmeden, bir rengi ötekinden, yabancıyı akrabadan ayırmadan önce bulurlarsa, bir daha onsuz edemeyecekleri bir teslimiyet ve başkaldırı karışımı bulmuşlar demektir

Çoğu insan böylesine güçlü bir tutkuyu, bu kadar erken yaşta tadamaz. Tadarsa da, onu hep bir gülümsemeyle anar; zamanla ve zaman yüzünden solan, gelip geçici bir bağlanma olarak küçümser. Gerçek yaşam uzun bir “yeni insanlar” listesiyle, başka fikirler sürüsüyle boy gösterdiğinde, başka türlü düşünmek zordur. Ancak adın “İlk Korintliler, 13. bölüm”de geçiyorsa, bu tutkuyu sahiplenmen, dert edinmen gayet doğaldır. Kime ya da ne zaman çarpacağını bilemezsin; uzun yola dayanıp dayanamayacağını da. Tek bir şey kesindir: O gerçekten izlenmeye değer; tabii durup ona bakmayı göze alabilirsen. Heed’le Christine aşkı geri alamayan ya da park edemeyen çocuklardandı. Durum böyle olunca, ayrılık insanın kemiğine işler. Ve bu kopuş yağmalanır, bir damla kan için, zorla dayatılırsa (üstelik kanın çocuğun iyiliği için akıtıldığı öne sürülürse), bir zihni altüst edebilir. Hepsinden önemlisi de, eğer bu iki kişi birbirinden nefret etmeye zorlanırsa, bir hayatı –daha yaşanmasına bile kalmadan– bütünüyle yok edebilir Aralarına soktuğu nefret yüzünden May’i suçluyorum, ama yaptığı bu hırsızlık için de Bay Cosey’i suçlamak zorundayım.

Cosey olsaydı, Junior’ı ne yapardı acaba? Muhtaç, çaresiz kadınları bir bakışta fark ederdi, biliyorsunuz. Ama bugünden söz ediyoruz – o günlerden değil. Junior gibilerin, bu modern kadın soyunun nelere kadir olduğu hepimizin malûmu. Hepsi de birbirinden yırtık. Belki de şefkatli bir el, dikkatli bir göz yeterli, tabii iş işten geçmemişse ve bunların uykuları yalnızca bir bekleyiş, bir

için için yanış değilse - bir döşekteki köz gibi. Bu yangını dünyadaki bütün şeker çuvalları bile söndüremez. Bay Cosey bunu iyi bilirdi. Ona iyi kötü adam diyebilirsiniz, ya da kötü iyi adam. Neyi baz aldığınıza bağlı - neyi mi, nedeni mi? Ben ikisini karıştırmaktan yanayım. Heed'in yanışını düzelten o kendinden emin, haklılığına inanmış yüzünü, Christine'e dik dik bakan o donuk gözlerini ne zaman görsem, Dark kazandı, diye düşünüyorum. Sonra kahkahasını duyuyor, Julia'yı denizde sallarkenki sevecenliğini, o geniş cüzdanını, oğlunun saçlarını karıştıran elini anımsıyorum... Ne düşünürseniz düşünün. O bir şeytan değildi. Tıpkı hepimiz gibi, hiddetle aşk arasında kalmış, ikiye bölünmüş, sıradan bir adamdı.

Onu durdurmak zorundaydım. Mecburdum.

Benim mönü için birbirlerine girmeleri, kimin yeğlendiğine ilişkin bir işaret aramaları, bulunca da yanlış yorumlamaları isabet oldu. Heed elyazısı konusunda yetersizdi, ama 1971'de durup düşünmek zorunda kalmıştı: Kocasının 1958'de araziyi bırakmak istediği şu "tatlı Cosey bebeği"ne kendisiydi ne de Christine; o, yolda olan bir bebektir. Gerçek vasiyetnameyi (benim tanıklığımda hazırlanıp Buddy Silk'in karısı tarafından notere onaylatılan), her şeyi Celestial'e bırakamı hiç görmediler. Her şeyi. Her şeyi. Sandler Gibbons'a bıraktığı teknenin dışında, hepsini. Doğru değildi. 1964 yılında, yani Şerif'in oteli kapatmakla tehdit ettiği, küçük çocukların ona lakaplar taktığı ve sokakların alev aldığı günlerde, imzaladığım şeyi okumama izin verilseydi, belki onu o zaman durdurabilirdim -kibarca, tabii- ve hepimizin çabasıyla, alinteriyle kazanılan şeyi, onu hiç umursamayan, onun içinde ya da yakınında yaşamaktansa, birine bağışlamaya hazır bir kadına bırakmasını engelledim: ona her bakışında, bu basamakları çıkamazsın, sen yalnızca bir balıkçı teknesindeki gönül eğlencesisin, diye haykıran bir otel gören, dolayısıyla onu bir an bile düşünmeden havaya uçurabilecek birine. Bay Cosey'in yüreği ne derse desin, doğru bir

davranış değildi. O belgeyi 1971'de değil de, 1964'te okusaydım, kendine acımayla ve pişmanlıkla geçmiş gibi görünen o yedi yıllık sürenin gerçekte bir intikam, bir öç alma süreci olduğunu, erkeğin kendi evindeki kadınlara duyduğu nefretin ne kadar sınırsız olduğunu anlardım. Onu önce hayal kırıklığına uğratmış, ardından başkaldırmış, sonra da evini, birbirini yiyen dişi yengeçlerle dolu bir varile, uğruna bir ömür harcadığı işiniyse siyahi tarihin bir ibret dersine dönüştürmüşlerdi. Anlayamadı: Bir rüya, ruj sürmüş bir kâbustan başka bir şey değildir. İnancında haklı olsun olmasın, ailesini sokakta bırakmasına izin veremezdim. May altmış birindeydi; ne yapar, nereye giderdi? Son günlerini deli gömleğiyle mi geçirecekti? Heed ise neredeyse kırk birine gelmişti. Onunla Truman döneminden beri konuşmamış olan bir aileye geri mi dönecekti? Christine'e gelince – içinde bulunduğu durum her neyse, onu fazlasıyla sürdüremeyeceği belliydi. Tek bir çözüm yolu vardı. İşin acemisi değilsen, yüksükotu hem tesirli, hem de hızlıdır, insanın canını da yakmaz. Cosey doğru düzgün düşüncek durumda değildi, seksen bir yaşında olduğuna göre, düzelme umudu da yoktu. Cesaret gerektirdi elbette; ayrıca, cenazecinin kapıya dayanmasından çok daha önce, o kötücül şeyi de yırtıp attım. Benim mönü gayet güzel işe yaradı. Onlara, birbirlerinden kopmamaları için bir neden, bir de belki, bir dilin ne kadar değerli olduğunu anlama fırsatı sunmuş oldum. Dil, doğru dürüst kullanıldığında, sizi, çaresiz ve kalın kafalı kadınları, yanlış yetiştirilmiş çocukları kovalayan polis-kafalılardan kurtarabilir. Yapmak zordur; biliyorum, ama bunu başaran en az bir kadın tanıyorum. Onların o, geniş şapkalarının, sular damlayan sakallarının tam altında, dimdik durdu ve tek bir sözcükle onları püskürttüverdi – yoksa bir nota mıydı?

Yara izi yok olmuş. Arada bir, mezarlıkta onun yakınına oturuyorum. Cosey'i ziyarete gelenler, bir tek ikimiziz. Mezar taşındaki sözlere kızıyor, onun için de taşın tepesine tüneyip bacak bacak üs-

tüne atınca, kırmızı elbisesinin eteğini hakaretin üzerine sarkıtıyor: 'İdeal Koca Mükemmel Baba.' Bunun dışında, hoşnut bir hali var. Erkeğe şarkı söylemesi hoşuma gidiyor. Eskiden dans pistindekileri azdıran şu kıvrak memleket şarkılarından biri. "Geri dön, bebeğim. Artık anlıyorum. Geri dön. Gel, tut elimi." Ya benim ne yaptığımı bilmiyor ya da bulduğum çözüm için beni bağışladı, çünkü ondan az uzağa oturup dinlememe hiç mi hiç aldırıyor. Ama zaman zaman sesi erkeğe duyduğu özlemle öylesine dolup taşıyor ki, kendimi tutamıyorum. Ben de bir şeyi geri istiyorum. Sırf bana, benim için gelecek bir şeyi. Bunun üzerine, ona katılıyorum. Ve mırıl mırıl şarkı söylemeye başlıyorum.

Artık kimsenin ayak basmadığı bir otelin ve onun kokular, imgeler, anılar aracılığıyla varlığını sezdiren hayaletinin peşinde gezinen, acı çeken, hayaller kuran, hırslı fakat yorgun kadınların hikâyesi: *Aşk*.

Nobel ve Pulitzer ödüllü Toni Morrison, aşkın koruyup kollayan, kanat geren, besleyen, yaralayan ve kanatan veçhelerini farklı deneyimler, zamanlar ve yüzler aracılığıyla keşfederken, tek bir çatı altındaki kadınların savaşı, kişisel dramını, varoluş mücadelesini ve süregelen bir hesaplaşmaya konu olan fırtınalı ilişkilerini merkeze alıyor.

İncelikli bir kurguyla ilmek ilmek örülen *Aşk*, kaybedilen ve yeniden inşa edilmeye çabalanan bir dostluğun Morrison'un ustalıklı kalemıyla arşınlanmayı bekleyen girift öyküsü...

ISBN 978-605-772-806-7

9 786057 728067

30 TL (KDV'den muaftr.)

🐦 selyayincilik f selyayin @selyayincilik

www.selyayincilik.com